

بسم الله الرحمن الرحيم

ای کتاب در بیان کتابت حضرت است

والتی علیها السلام والذی علیها السلام
والتی علیها السلام والذی علیها السلام

نشان دولت خدا و او خاندان

قال الذی علیها السلام والذی علیها السلام
ایرمان آید خاندان حنیف در دایره سلطنت خدا و او خاندان است

در بیان کتابت حضرت

صلوات الله علیها

بسم الله الرحمن الرحيم
کتابت حضرت پیغمبر است
که بر مانی خواجه پیغمبر است
بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم

Collection of Prof. Muhammad Iqbal Mujaddidi
Preserved in Punjab University Library.

پروفیسر محمد اقبال مجددی کا مجموعہ
پنجاب یونیورسٹی لائبریری میں محفوظ شدہ

39165

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اے یاد تو بردل و زبانہا
 بے یاد تو نیست هیچ مرعی
 سیرغ و عقاب باز شاہیں
 سرگزند مینزل عشق
 ہر کس کہ بگوئی تو فروش
 جہیزل و ملائک و مقرب

افتادہ چہ روح پروا نہا
 در سبزہ و باغ بوستا نہا
 ذکر تو کند و آتش شاہنا
 بے بدرقہ تو کاروانہا
 کس مے ندد زوے نشانہا
 ذکر تو کند در آسمانہا

از عشق سخن مگوئی احمد
 کہ آنجا ہمہ لالی شد زبانہا

اے غیرت جمالت بر ہم زدہ ست جانہا
 خلقے بختجویت سرگشہ در دو عالم
 تہ استوی علی العرش لعن ز تو منترہ

آوازہ جمالت افتادہ بر روانہا
 گردیدہ قامت شان بجز تو گمانہا
 مارادل شکستہ واوہ ز تو نشانہا

حدے تو نیست احمد وصف و صفات جاری
 گو وصف ذات با کس عاجز شدہ زمانہا

اے صدر ایوان اسالی شمع جمع دنیا
 طہ و لیسین نام تو انا فحنا کام تو
 امت محمد آمدہ محمود و احمد آمدہ
 صدر و بدر و عالی ہم تاج و خراوی
 تا سرا بازار تو ضواں امانت دار تو
 ملک ہندی تو نور ملک اندوے تو

خورد شیدہ بر سحطت جمشید تخت کبریا
 اجرام کیسیرام تو لے آفرینش لایا
 دین تو سرمد آمدہ بالقاسم کفایت
 ہم انتہار خانی ہم مصطفیٰ ہم محتا
 لے از گل خسار تو فروس علی رضا
 للہ و صف موعے تو نعمت جمال و ایضا

<p>بر اینیا واری شرف چنداگر بر کوه خلق تو عین کوه شرف است در کوه تخت پشیش بار که عرش جیش متکا دعوت پیغمبری آمد ترا آه کوه بچند و پایانی فری بر روح پاکت از خدا بسجست پانک آمدی جاننا ندم چها فحمت قرین یارب ظفر شکست قدسیت چون مانده ایم که شیوا در شد خوف و جا تا از رخت هر صدم گم و همه عالم ضیا چون عذر خواه ما توئی و یاب آخر کار ما هر خسته را مریم توئی ای رود و لمارا از امتنانت یا کن بخرام و رکوع وفا چون رحمت گسرس گوید ترا از جان ما</p>	<p>تو گوهری آدم صدف ز سبزه خائف روی تو ماه نورست کیست شمع خاور ایچم ترا خیل و سیه بر در که تو غنیمت من بر تر ز چرخ خضری بهتر ز ماه و مشرق هر دم بر اران فرین بر جانت بجا آواز مقصود از آمدی از عالم پاک آمدی تخت فلک تابت شمرت از علم جوزا ای شافع روز جزا و یاب از فضل عطا ای که از تنزیح کرم از روضه برین قدم ای جمال و جاه ما توئی پشت پناه ما توئی کام همه عالم توئی نوری دل آدم توئی دل خسته کار از شاو کن بار از غم آوا کن سید اکبر و رحمتش آزاد کن هرورش</p>
---	---

چون احمدی جامی نهان از کتاه بکیرال
 از حق بخواه ای کامران مگناه اس کردا

سوزل

<p>همره جان کی از رحمت ایما ترا روشن از نور یقین کن لحدی نذر ترا بار کی بود که گنجی از کوه شرف ترا ای که از کوه شرف کوه شرف ترا</p>	<p>یاریب اندم که بفرماں تو بدیم جان ترا یاریب اندم که نه خاک شویم منزل ما یاریب اندم که کبرین بیابند جسم از تو دور بود که کوه شرف ترا کردگار ما پندار ما پندار ما</p>
--	---

یا ای که بر کوه شرف کوه شرف ترا
 ای که از کوه شرف کوه شرف ترا
 ای که از کوه شرف کوه شرف ترا
 ای که از کوه شرف کوه شرف ترا

کل عالم نہ در شکست سیر و سرخ و پور
 نہ تو تھائی و پستی کنوں ایک سخن
 جاہ پر جا کنیں چاہے تھی برسرا
 عالم بہی کہ اندر رزی تہی زحمتی
 گرو لشکر کہ گمان از قبیل ہزار کثیر
 اندرین لشکر نیاری رفت از رو نیاز
 چون ندادی این قدم آید ملک بوفیض
 عالم از انوار سستی وان از ملک او
 سکہ از نیار زاری برقع اندر رو خوش

و ای یاران جو مندی از نعمت اللہ را
 یہ مسیاری از غفلت و نیستی اقتصد بخوہ
 تا بہی عالم نداری در لشکر گاہ
 نہ میرود نہ پیر و حاجب آن گاہ
 بلکہ از شکوہ و زشت آگاہ من بیگاہ
 تا نیار ہی زیر پاسے نامرادی جاہ را
 بس میں منزع بہی خاصہ گمان شاہ را
 از عناد و از وقایع میں خیمہ آن جاہ را
 کے شہری مجرم تو ایوں سپہروماہ را

احمد چشم سرت را باز کن با چشم ہر
 تا بہی عالم شاہان با ابر شاہ را

سکے پر دہر پھر در ملک سنی راہ سلا
 بلکہ از دنیا و جاہ و چشم سرت او کن
 رو گدای مد گدای او شو کہ درویش درش
 تا اید پائیدہ واری یا الہ العالمیں
 پاوشاہی است کہ او بد درش شاہی تاج
 بوستان از آب حمت سبز گرو از قضا

عاقبت آگاہ باید راہ بر این راہ
 دیدہ تحقیق بکشتا تا بہی راہ را
 بر نیم ایوان اعظم میزند ز گاہ را
 در کمال سلطنت آن زوی بچوں را
 ہم تو اند کہ رسالت باگدائے شاہ را
 ببل شوریہ و اند ما و بسم اللہ را

احمد جامی گذر کن یک شب کوئی ما
 تا بہی آن زمان تویر تو سے آن راہ را

ساقی دادانی کہ محو یک درودہ جام را
 میز تھلیس چون تھلی اندر درغیاں می نگہ
 یہ در سبب آرام باہیہ عشق سے آرام را
 بلکہ بلکہ تھلی تھلی و تھلی تھلی

یکے ماں آرام وہاں میں مہر وہ آرام
 جام درودہ بچہ را و بچہ درودہ جام را
 تا تو اند زوی بکوی عاشقی یک گام را
 عاشقانرا عار باید این ہمہ عمار را

میرے راہینی کہ چون تا وقت آوازی کند
گویی خودی کہ باشی ہم طریق اولیا

سر بون زم آید بانگشے ہنگام را
پیروی کن خواجہ اسلام شیخ جام

تا نمودہ جمال یار مرا
ورولم آشتی زوہ سوزاں
چہ کنم چہ بجز حویں سازم
سخت گمشکل شدت بر مکار
دل من ببولن نزاری گفت
بہست باہج کس ہر آرام
ایں چنین سیرتے بہراں بر
گل توحید و شربتے و علس

اوقفا و است کارزار مرا
بہست زان حال برقرار مرا
چون چنین اوفتساوہ کار مرا
بہست ازخاق عکاسار مرا
بہتہ از گل عینار و در مرا
باکسے طبع ساز کار مرا
کہ بنا گاہ داو یار مرا
شکر کن بر چنین نشان مرا

احمدیہ باش خوشدل و خوش طبع
مرتباً بر چنین شعرا مرا

از دوست پیام آمد تا باو چنین باوا
یک چند غمی بجزش مالیدل و جانم
بس خون بگر خوردم ز اندوہ غم بجزش
ہر کس کبھی تاز و مانا ز بہت نام او
شاوہست کنون جانم اندر طرفت نشاوی
دل عشق ہی باز و جانم بجز ہی تاز

کام بنظام آمد تا باو چنین باوا
امروز سلام آمد تا باو چنین باوا
اندوہ و کام آمد تا باو چنین باوا
دل عاشق بنام آمد تا باو چنین باوا
تقصود ہر دم آمد تا باو چنین باوا
ز ان شب کہ پیام آمد تا باو چنین باوا

احمد ز غم بجزاں در باغ وصالش شد
بر کفے جام آمد تا باو چنین باوا

وصل آن دلدار سے باید مرا
بہو صالش ہر دو عالم در نظر
باو صالش گر چہ ہستم ز ند پور

غیر آل دل بر چہ کلمہ آید مرا
نیم جو کے اعتبار آید مرا
ز طلسمی ہر شاہ عار آید مرا

ہر شبے از درد عشقش تا سحر
نماند ہائے زار زار آید مرا

احمد جامی چه پوید خاک ما
بوی عشقش از مزار آید مرا

با وجودے درد تو در ماں چه کار آید مرا
بر امید وصل تو عمرم بہ پایاں شد درینج
شرطہ از جام بر آید نہ زور یا سئے محیط
عالم بسط و تنگ بخت رونو و ای عاشقان
بے جمال روی تو بتاں چه کار آید مرا
بہوصالت ای نگار این ماں چه کار آید مرا
بجز معنی کشتہ دل انفاں چه کار آید مرا
بزم حق شد دیدہ گریاں چه کار آید مرا

چوں شد احمد آشنای حضرت حق بیگیاں
لاجرم در گاہ ہر سلطاناں چه کار آید مرا

دل دارم بکار خویش مینا
چرا از دل بنالدم و عاقل
بہر آنکس کہ او کے شرح ہزار
خدا از کشتہ دل اسرار حق را
چو معرفت جان و دل آمد
تو شستہ ہمیشہ شکر و زہد وار
بہر اداں شکر زو بہ چہیں دل
اگر دل تھی بزدلی نہ کر چوں پو
بو در دین و دنیا سخت مینا
کہ مرد از دل شود با قدر بالا
شناسد حق ہر آلاؤ نغسا
بجز دل نیست جامی مھر ہر جا
عجبت ہم بدل وارو تو لا
پدیں اوصاف کشتہ او مصفا
چرا سے معرفت وارو چه حورا
بہ یاد و وفا و قلب بیضا

ابا احمد و سے داند و لے را
چہ داند قدر دل صحاب مینا

نادان نہ غیر مست پاک مرا
پرورم تن عشق و دل بہ بلا
عاقبت را یاد بردا دم
من زوم بر زمین عمامہ صبر
نیست از گفت خلق پاک مرا
گر چه باشد در این ہلاک مرا
چند وارند بر ہلاک مرا
حمانہ خواجہ گیت پاک مرا

شد بریدہ دلم ز دشمن دوست
 بجو و موج تو ام براب شد
 فزہ نفع و ضرر خلق کجاست
 گرزبان ست بر خلاف دلم

قصر بکسان مرا مناک مرا
 ز طمع از تو قلب پاک مرا
 کہ کند سوویک شرک مرا
 دروہا آتش است خاک مرا

احمد چاچا ہوا بگذاشتی
 کے کند نیزہ دروناک مرا

کر دیم و گر بارہ سوی دوست گذرہا
 دیدیم کیے باو بی بر حسرت حیرت
 چند آنکہ بدیدیم ز اشجہا رو بنامات
 از شعلہ و شوق شکرے عشق مریدان
 پرورد پر از حسرت پرواغ طریقہ
 فریاد ازیں باوید مال خوش بد
 بس جان عزیزان کہ در این او برید
 ہر کس کہ در این باوید شد باز نیاید

بکشو وہ دل و دیدہ کریم نظر ہا
 کہ آمیختہ خاکش شدہ با خون جگر ہا
 جزو ر و دل و عشق ندیدیم شر ہا
 وز جان دل سوختہ گاہ بود اثر ہا
 نالندہ و سوزندہ درویندہ شجر ہا
 ز این بحر پرافت پیراز موج و خطر ہا
 زانہا کہ نیارو کس نام و خبر ہا
 عشاق در او بستہ شدہ نیست اثر ہا

اے احمد پروانہ آتش شدہ عشق
 آگاہ نہ زبان طیش و داغ شر ہا

عزم اندوہ و فکرت دنیا
 چوں شہی تیرہ گنبد دل غرور
 ہمہ گفتار ما فریب و دغل
 گشتہ بر ما ہمہ مستطوب
 جہنم ہو لو ہو س مرادی نیست
 کس نیندیشد از قیامت گوہ
 مکن ای دوست مرم آزار

کردہ ولہا تباہ و نابیت
 سوی باطل ہی دو و عمدا
 ہمہ کردار ہستہ ما بر ما
 بر دل ما گنا سستہ تو ما
 ہمہ و سواس باطل و سودا
 از حساب و عذاب روز جزا
 سوی باوید ہو اسے ہوا

چوں شب بخون مرگ کرو فجا سفری مرگ را بسا زویا تبدیل کروہ فتا بہ بقا ہر کہ او ہست عاقل وانا نکند سو دیند باہل جفا وایم اذا مبتلا عشت بہ بلا	ہر نگہی سوو کے کند حشر نالہ آید رسول مرگ ترا تو کہ خود کروہ بہ بدکاری نکند بیچ کسین جنین بہ نیتیں زشت باشد کسی کہ گوید پند اں طبیی کہ او کند وارو
--	--

احمد بکد راز ہوا او ہوس

آناشی ندیم غم خرا

آشنائے جو بیاسے آشنا در میان جزو کل جوی آشنا ہست کثرت ذات پاک حق نما ذات پاک اوست اندر کل جا در بچار و معوج و در ارض و سما او بصورت باندا نہ ماجہ چند بانہی در ردا سے کبریا کے بود تا برقت از ماروا ذات او پاکست و صم ناسنا زانکہ خورشیدش نہا شد بے ضیا آشکارا دیدہ ام ذات خدا نکہ توحید سے کوئی بہا نیز نے دروضہ وحدت نوا مے ناید لیک مقدار شما روی تو آئینہ گیتی منسا	اے تومی در بحر وحدت آشنا آشنا کن در بچار جزو کل در تعدد و این ہمہ اوصاف میں چوں محیط جملہ عالم ذات اوست ہست توحیدش بہر ذرہ عیا ہر کہ اندر بحر معنی غرق شد پر وہ را بردار بار بار سخ نما کے بود کہ ایں واسطہ از مارو بہست جزوی جسم ہرگز ذات او ہر چہ می بینی جمال دوست میں در جمال خوب رویاں ہر دے ایکہ در اسرار غیبی مطلع ہم چہ بیل ہر زمان بخوبی شد ہست عیب آئینہ ات ای ہوشا ہر صفائے دوست عالم آشنا
---	---

ہینک اینک بحر غم بشتا آرو
گر سرت باید ازین محنت بھر
زخم این محنت نداد و مرہے
صد ہزاراں عاشقان پیچیدہ سر
طالبان بردار آویزاں شوق
و اسلان ہر مے دارند سوز
جانہا و تباب خورشید حشش
در بقای ایزدی باقی شد
ہر کہ فانی شد ز خود بینی گذشت
دست و پائی میرنے در آب گیر
ہر کہ او کھلے ز وحدت یافتہ
پارہ از زندہ اہل نظر

ایک ایک آت محنت بیا
در سر غمناک ملواری بیا
ور و این غم بست ام لا و ا
ہم چہ ہمدان انقشس بویا
عاشقان در نار سوزاں ملا و ا
صدا و قانش ہر زماں اندر ملا
قرہ اند اندر موالیش در ہوا
ہر کہ او از خویش گشت مریدا
اولیاء یافتہ اندر فنا
در محیط معرفت یکدم در آ
خاک پائیش طوطیای چشم ما
ساکنان عرش را باشد عیان

احمدی را بر لباس او ہیں
کامدہ از صورت السان جدا

عکس نمای آن صنم آئینہ جمال ما
ہست کمال ذات ناپاک لوت و نقصا
گر حدوث کے رسد کرو سراجہ عدم
ما ز انوات ایزدی آب حیات خورہ ایم
چرخہ بلخ و عدم پر و عیند رم ازاں
گاہ بہ بیج کبریا گاہ بہت کرہ صفا

نفس نگار روی او صورت بہتال ما
عقل کی یک کیج شد و صفت کمال ما
پاک لوت عنصری حضرت و الجلال ما
ہست بہ چہ عیش بقا زلال ما
ز آب قدم چہ ساختہ پرورش ما
طائر ما ہی پرورش ما

گاہ شدیم ہم پر پوش گاہ شدیم ہم پر پوش
گاہ بقدر خروش بیان جب ست حال ما

یارب چہ جمال ست رفتی سبب انرا
کہ از پای در آرد بیگ نظر سبب انرا

شاہتہ ہر دیدہ نباشد ز رخ و لب اے زاهد معرور بہ تبسم و بطاعت از درو من آشفتہ آگاہ کہ نیست اک بیخبران از من آشنای چہ و نہند	از تو کجا برہ بودے بصران را تا پند ز نے طعنہ تو صاحب نظران را کہ از سر محبت چہ خبر نہ بخبران را خود را نشناسد و ملامت و گران را
--	--

احمد ز نظر مال ندارد و بلامت
از طعنہ کجا تنگ بود بیخبران را

اگر خود را منسایم آشکارا شجر و نطق آید از زبانم بوسے چوں نمودم تا چہ و را نظر کن بر رفتی تو ہاں سرا کہ زور یا نیم دور یا بیست مارا ہر ذرہ نموداری خدایشی	یقین بینی جمال کب سیرا بگفت اتنے انا اللہ آشکارا انہاں پر تو بگفت آنت مارا کہ تا دریا پئے اسرار خدا را مشو تا قلم سے دریا ب مارا عیان بندہ ہر ذرہ خدا را
---	---

نگرا احمد بلوچی عارضی ہویت
جیشم خود بہین ستری خدا

سہ از غیب ووش نمودار شد مرا گنجی کہ بود در تن غیب حجاب درے نہاں کہ در تنک یا عشق بود بر صوستے کہ در نظر مگشت آشکارا حسن خدا ہے آئینہ نہاں و دریا انوار حسن و دست ہر ذرہ ظاہر است	امروز عشق جگر بدیدار شد مرا انکوں طفل عشق نمودار شد مرا حالاً ز فیض او مہ اظہار شد مرا آئینہ جمال رضی بار شد مرا ہاگہ بدیدار رضی دلدار شد مرا لیکن عیان کھلقت نہاں شد مرا
---	--

میخواست احمدی کہ کند کشف ستر ما
ابا دلیل شرح نمودار شد مرا

طاہر قدس بہت ست جلا مار بود ما تعمیر ایست بودا عجیب پختہ بود ما
--

مظہر جان عاشقان مست چه کبر جلال
جلد و صفات ایندوی مست بد آفتاب
مظہر ذات پاک تو هست عیان بر نظر
روح مقدسی چه شان عاشق و لبران شود

زبان مستی از تو بی بر طریقی بود ما
باز نگرد تو آن مست و در غفلت شهود ما
ز آنکه روای کبریا نیست بجز نمود ما
گر بکن جمال تو بر نفسی بود ما

مست نقیض احمدی چون نقیض از روی
چندوم از فغانی نیک نگر خلود ما

با خدام و خدام از شما
آدم در صورت انسان بود
بایدت از خود که در هر روز
تو خدای نیک بین خود عشق
گاه چهل مہلے روم در کوه طو
گاه بر شکل و گر پیدار شوم
گاه تیغ کین شوم چون در غم
من بودم و مستم و شدم و مشکلی

در حقیقت من خدا ام من خدا
من مست از راه نما شوم و پیشوا
تا یقین گرد و ترا این ماجرا
نیست غیرت و در میان هر نام
گاه چون بیست شوم بر وقتها
که شوم فلان بر شکل منطقت
گاه که روم بر لباس مرتضی
نیک بنگر و رواستے کبریا

ساقی سرست ما باز آید و حساب ما
بلبل لا موتیم از چمن کسب ما
ما دوراں آشتایں سبکی در راه ما
از خودی مانده ایم در تنج و تنج ما
جمال لم بزی نفس من کلب قضا
سراچہ در نظر آمد زبان ماست بر او
اگر نماں جالیش زودیرہ کورانی
که بصورت نبشوں گاہ چون می

خود شده است آشکار و نه پند نام ما
قد طبیعت شد پخیر و ام ما
در هر کجا که بودیم در هر نام ما
کائنات از کبریا منسوب و از نام ما
و بسبب از راه نما شوم و پیشوا
مال کبریا در هر نام ما
که بصورت نبشوں گاہ چون می

شعار احمدی در مست چه کبر جلال

لباس پاوشہاں نسبت جڑگلاہ قبا

بیل از گل مطلب عهد و قادی را
دل بہ جا کے مدہ یار و قادیار بخواہ
مرکز از شاہد کردند بنیابید و قا
شمع ہر مجلس خج و باکن ہر شمع و شی

ز آنکہ خود نیست و قبا شاہد بازاری را
آنکہ او سر بہ بر باری و دلاری را
شاہدی شمع سزاوارت باری را
از دل خویش بشو صورت بپزاری را

احمد از شاہد پی نہر و فائے مطلب
بیل از گل تو مجو عهد و قادی را

ز اہد ایشیہ مکن عادت خود رانی را
مرکز از شاہد کردند مجو عهد و فا
عزہ با حسن مشو مجلس ہر کس شتاب

ز آنکہ در ماں نبود علت سودانی را
کہ وفائی نبود شاہد ہر جائے را
بلیکے باش و کز بل گوشہ تنہائی را

احمد از دلبر ہمہ مجو رسم و فا
طبع از کور مکن دیدہ بینائی را

چشم خدایں ما دیدہ جمال خدا
نیست بجز ذوات او در عالم بیدید
صورت زیبا و نظر و چشم ہاست

نیست جملے خدا از نظری اجد
کوہ چہ شاں بگردو تہ و رشید را
در نظر حق بہین ہستیکے بحرما

ناظر حق میں دیدہ حول ہست
دیدہ احمد چہ ہست تو از ان طوطیا

منم در جملہ موجودات پیدا
منم ہر من و گر کس نیست موجود
مرا عارف محقق سے شناسد
ہر انہ ذرہ کہ در کون مکان
منم دریای ہر موجی کہ بینی
من آن خورشید تابانم کہ مرج

منم در کسوت آدم ہویدا
کہ ظاہر کشتہ ام و کل اشیا
کہ گوہر را شناسد مردوانا
ز تاب من شدہ خورشید سیا
نمودار است آن از زمین دریا
کنم ہر ذرہ را خورشید سیا

چہ نہیں ہومن و چہ راہ ترس
کہ ظاہر شدم بر شکل حوا
کہ ہر صورت دامن و عذرا
کہ چوں کوہ و گشتم گاہ صبرا
چہ در اشیا چہ اندر ہر چہ جا
بہ نپدارست یکتا مرد بیت

بہ نزد من چہ کفرست چہ اسلام
کہ ہر صورت آدم پیدم
کہ ہر صورت لیلے و مجنوں
کہ دریا شدم آبے نمودم
نودارم ہر شکلے کہ بینی
نرج بینی دو پند مرد احوال

چہ احمد در ہمہ موجود کشتہ
یکے میں شد بفضل حقیقت

وے آب میگون تو باوہ مستی فزا
نیکت ہیں در عمدہ صورت اں خودنا
خاص تجھے او بہت بہر شے بنا
نیست براہ طاصعرت و معنی را
از رخ برفکن برقع تلبیس را
روی تو مشتاق را بر تو نور خدا
معنی صورت بہ ہیں در صفت اس ادا

لے رخ مہمون تو صورت معنی نما
درد و جہاں نیست کس جز کہ ہمان لب
گرچہ محبتیں بذات نیست بہر ذرہ
اہل بصیرت نظر گرچہ معنی کنند
روے حقیقت نما واسطہ را دور کن
روی تو عشاق را آئینہ وحدت
نیاک بہ ہیں ذات و صورت معنی بہم

ہست تجالی او در صفت احمدی
صورت احمد نگر در تنق لب سربا

غزل

موج سال ہر پارے آید چرا
و باہ را کے بو این ماہرا
عاشقانت مبتلا در سربلا
از ہمہ بیدا و پنھال ہر کجا
اوشماندر بحر وحدت آشنا

لے تونی کوہ ز بحر کبریا
کس صدم داند قطرہ را در موج بحر
آشنایانت غریق بحر درد
لے نہ تو بیدا و پنھال جلد کے
ہر کہ واقف از رموز عشق شد

ہستائے تو حرفت یار عشق
ہر کہ گوید رازے تو حید صرف
سج و محنت از برائے دوست

ہر زمان خمپندہ اندر بویا
بایدش بنہا دیو در جلعے ما
گر سرے این سنج باواری بنا

احمد از تو حید سے گوید سخن
لیک پنہاں در لباس کبریا

ہے ہیں در صورتہ نماں کمال حسن معنی
جمال حضرت ایزد تجلی کرد بر عاشق
بیابہ طور عشق او اگر داری سر مرد
ہمہ اصراء ربانی تو و ایم ہیں این صورت
ظہور ذات معنی را تجلی نیست بصورت

مصور نیست بصورت ظہور حق تعالی را
کہ بے نورش کہ بر بایں صحابہ می
تو موسیٰ دار در صورت تماشا کن تجلی
کہ ممکن نیست صورت جمال پاک معالی
بنو سے معرفت بنکر تجلی طور موسیٰ

تو ذات احمدی بنکر محیط بحر آن معنی
ظہور آور و این معنی و معنی اجیاء علیہی را

ہے ہیں در عارض خوابان کمال باک معنی
جمال معنی ذاتش تجلی کرد در صورت
ملائک سجدہ آورہ بہ پیش آدمی معنی
اگر در عارض خوابان نبوی طلعت معنی

کہ در صورت تو ان بین کمال حسن معنی را
کہ نتوان دید بصورت جمال حسن معنی را
کہ اندر صورت آدم بدیدہ آن تجلی را
چہ شان حال شدی اشکال ری از خود

تو نقشی احمدی یکیک از لوح عوی دل
در این صورت تو ان بین جمال بت علی را

ہمہ ہستی نموداری ست از ما
ہر آن خم فو کہ اندر لوح مسہر ست
بہ روزہ کہ چوں خورشید آید
چہ حاجت فاش کردن شتر خودا
اگر مردانہ پیش آور این کار

ہمہ یک یک ہو اواری ست از ما
در آن خم فو و اسرار ست از ما
در او نورے و اواری ست از ما
کہ در ہر کوچہ واری ست از ما
فرزبان ہر طرف تازی ست از ما

اگر احمدت اسرار افاش
مکن اعراض گو باری از ما

منم در کسوت آدم ہویدا
منم جز من نباشد هیچ پیدا
بگو شے خود شنیدم آن سخن
گھنی بر شکل آدم گاه جو
بر قطره کہ بینی مستور

منم در کل موجودات پیدا
نظاہر ذات در جلد اثبات
منم خود را چشم خویش دیدم
بر صورت نمودم ذات خود را
بر فترہ کہ بینی مستور

تو ذات آمدی از ذات خدا
ز دانش آیدہ این جلد اشیا

کہ نیست دیدہ تحقیق آنول دوسرا
کہ در خرابہ دیدہ گنج مدقول را
کہ در زما و نیلے تو در سنوں را
لعاب شک چہ مضر است بجز خون
کہ لغت در صورت است لیلہ چشم

کجاست چشمی کہ بنید جمال بچوں
مد و طلب زول غا بجزاں افتادہ
ز چشم احوال کج بین مجبوی این
چہ عیب اہل صفار از طعنہ جمال
جمال و ست بہر جا کہ کشہ سیاہ نما
ہر آنچه در نظر آید جمال حق بینم

ز چشم احمد دیوانہ چشم ہر نور
کہ چشم ہر بائے رواں ست زیر چو نرا

غیش من از دل بے خوشی ہی آیدم
نہیں لباس بادشاہی خوشی ہی
بر وقت امانہ اسے خوشی ہی آیدم
ہر زمانے نو و خاصہ خوشی ہی آیدم
لاجرم ہر منہ سے خوشی ہی آیدم
درا بظہر اسے خوشی ہی آیدم

ذوق من از دل باقی خوشی ہی آیدم
پادشاہی آمدہ در کسوت درویشیم
گرچہ اندر ملک معنی بادشاہ مطلق ہم
ہر زمان ہر شکل دیگر آشکارا میشود
ذات من آمد محیط جزو کل در عیان
مالک الملک وجود آمدہ در جزو کل

احمدی راز نظر بازی کشا وہ کارہ
زاں ہمیشہ پارسائی خوشی آید

پیش رویت پارسائی خوشی آید
چوں مرا با تو لباس معنوی آمد پدید
آرزو دارم کہ باشم باورت همچوں گدا
چند گوئی من کمالے عشق دارم مہیب
دیگرال گویند از احوال خود ما کو بخوی
وا از سری زلفت دہائی خوشی آید
ظاہراً از توجہ دانی خوشی آید
زین گدای پادشاهی خوشی آید
رسم و رای خود ستائی خوشی آید
راسدہ گویم ترا از خواہی خوشی آید

دوستمال گویند ز بد کوش ای احمدی
ز این چنین زہد ریائے خوشی آید

نکتہ حق گوش کن از مصطفیٰ
از روزی ہو معکم بالیقین
مخنی اقرب را بخوان از بہر حق
آشنائے بحر وحدت گرشوی
ذات ما اندر ظہور ذات حق
تو روزے فقر فخری گوش کن
مصطفیٰ آمد بفقرم رہبری
بالیقین یکذات آمد بر و کون
ہر کسے باہر کسے در التجا
کہ او بگفت این با علی مرتضیٰ
حق بہ بین و حق بدان در کجا
گر کنی تو کوشش دانی ماجہ
ذات ما خور نمودہ ذات ما
کسے بود پے ذات حاضر ہما
کشتہ ثم الفقر رمزے مصطفیٰ
مصطفیٰ محطوب شد با ہما
در تقد نام با آمد جسدا
من بسوئے مصطفیٰ در التجا

احمدی آمد نشان ذات حق
ذات حق را میں تو بہر جا و آنجا

اے امام اللہ کے لئے خدا
اے امام الیقین و مرشد ہیں
او بحق ست و حق رو کے قائم
او ہدایت دید بابل خدا
ہادی و محسوست راہ نما
در مکان و زمان بہر دوسرا

ذاتش آمد بری ز شرک و ریا
 او مقدس ز ظلم و فحش بود
 اوست بر حق بحق شد پید
 ظاهر و باطنش بود یکستا
 نہ بعضی کسے بے ہمتا
 تاکہ آمد بد و وصال بقا
 زانکہ در ریش بود نور خدا
 کہ بدالشت جہلگے سما
 ہم زوے شد ظہور این شیا
 دین زوے شد ز دین کفر جدا
 آدم و آدمی بودے یکجا
 کہ ز طوفان و غرق یافت بجا
 نوح کے رستی از بلائے خدا
 کے نجاتش شدی ز آذر ہا
 کہ ہمہ ہادی اند و راہ نما
 محسنیں را و ثانی آئینا
 کرد تفریق حق ز باطل ہا
 کت یہ مشہور او بحکم و حکما
 باب علم ست و شوہری ہا
 بے گے منقت اورا ہا

او بذات است واجب العظیم
 او منترہ ز کفر شرک بود
 اوست گنج حقیقہ انظار
 او بحق است و حق زوے ظاہر
 او بحق قائم ست بذات صفا
 اربعینی گرفتہ بود آدم ہا
 سجدہ ہا واجب ست بر ملکوت
 منظر نور اوست آدم ہم
 ہم از و شد روز عالم ملک
 مططفہ قائم النبیین بود
 اگر بودی طفیل او عالم
 ہم زوے نوح یافت کشتی را
 اگر بودی و عاشق شامل نوح
 اگر بودی طفیل را ہادی
 حق رضا یا و ز آل و محب او
 آل ابا بکر متقی و رئیس
 عمر آنکہ او بعد الہبتہ کم
 زوے جہنمیں سے کہ بود عمال
 رہبری علم و دین علی ولی
 باو حق را صنی از جماعت شامل

احمد ز وسعت شانج شرح و ہد
 کہ جہاں سرست وسعت شانج ہا

ش نوکہ موج دریا را ایم برونی دریا

بنگر ز فطرہ آمد بحسب محیط جریا

ما تم نور مطلق از پر تو سے حقیقت
گر پر وہ برکشائے سر سجدے ثنائے
از تابش جمال پر سنگ سرمہ گردد
در عالم حقیقت گر پر وہ واکشائیم

یکشائے دیدہ بنگر او از حقیقتائے
ہر طور طہر و عدت مانند خرمیوے
کز ذرہ نمانیم از پر تو سے بختائے
ہر ذرہ آفتابے ست ہر قطرہ اور

اے طالب معانی احمد احمد بدانی
حرفیت در بیانہ زیریں شر آشکارا

آئینی در دل پدید مرا از محراب
آتش آنکس ابود کز رب جدا ماند جدا
بیل شد اشد اندر میان بلغ وصل
ہر کہ می بیند مرا گوید کہ بنون است این
کوی تو میدان من و شوق تو چو گلان من
جان لعل کوی کردم شد فلک مھر تو
گر زہد مھر تو بیرون شود از جان من
گر بماند در دل من این محبت جاوداں

میزند در جان من ہر سوی آل لسنج
چونکہ آتش جان من زان من شد ستم طلب
با خروش لغزہ با پای ہونے بسنج
ز آنکہ بسم شمعہ عربان کو ہم با طرب
این دل من ہم چو سخن کوی با زبان او
دوست را بیدست چوں زرم بار و دو
فوت کردم ناگہاں نلی بو شمعہ زین
خلد شاہک مال ما و شکر باوانہ این سبک

گر تو اسے احمد سے توحید او کوی دوست
تا گلے توحید بشکو فد و بار آرد طرب

شاہکی ہوت مانندہ بزیر حجاب
دیدہ بگیریت و وہ کہ اینچہ حجاب ست آہ
آب شد عقل کل از نظری پستیش
ہا تقی زہدتی عشق گشت مرارہ بر
عارضن تاباں او مطلع نور شد عشق
لفظا ہر بار او غیرت ابر بہار
ہا فنا احکام او تا نظر اسرار غیب

گر بکشاید نقاب ذرہ شود آفتاب
دیدہ بغیرت فتد کہ اینچہ حجاب نقاب
دید چہ این حال گفت شمعہ عجب
ورندہ کجا فکر ادرہ ادا قراب
گوشہ چشمان او منظر خورشیدت
منبع آثار او معجزا ہل ثواب
کاشف اسرار غیب تر نور و ثواب

ماجالش کمال نوردہ خست خیزاں
از دم عینے نفس مردہ بسی زندگرو
برہری مروان دیں بر شد آہ بقیں
شیخ شیوخ جہاں احمد قطب نماں
در نظرش ہر دو کون ذرہ بود المثل
تختہ اسرار غیب خواندہ بدیں ازل
ہر نظر نقاب دہ کہ چکوید خفا پیش
وصف رخت و لضعی من چہ پریم

ہر کمانش میر نوردہ ماہ تاب
بر سخی گو بخت گشت ز حق متجاہ
قطب زمان زمین بلجاہ اہل عذاب
بندہ وی انس جہاں سرور عالیجناب
در کف دریائے او قطرہ نما بحر آب
پیر جہاں گیر ہیں آہ از حق خطاب
لے نفست بحر عشق مدح چکوید جہاں
مدح تو گفتہ خدا من حکیم اعتراب

در کشف لطف تو پرودہ چہ احمد نپاہ
از کرمت ورنید پر روی وی بر متاب

چند توای بود نماں ورنقاب
پرودہ کوہین بر افکین زروسے
بر توستے انوار بھلے نگر
شامدے گل رنگ در آئینہ میں
کحل بقیں چشم چہ روشن کشد
وحدت او در تہی کثرت رست

پرودہ بر انداز و بر آ از جہاں
خولیش بہ ہیں صورت خود بے نقاب
از رخ ما دیدہ زمانے متاب
لے رخ تو شاہدی آئینہ تاب
پیش تو چوں ذرہ بود آ نقاب
در ہمہ کے عین خطا و تواسب

احمد بزیں خرقہ بیروکی ازاں
چند توای بود نماں ورنقاب

گر ترا حاصل شود بگذرہ تاب
گر شوی تو محرم ہر سار غیب
سایہ خورشید تاہاں بود

در درون سایہ بینی آفتاب
حاصل آید مر تر ایں نقاب
سایہ را بنگر کہ شد خورشید تاب

احمد از آن ست حیران و کباب
پارکشودہ از چہرہ نقاب

مھر مھری دلبرے درجان ماست
 ہر کجا دروے ست مارا درودل
 پاوشا پانیم و مارا ناک نیست
 گر بسورت مالگدائے مے کیم
 اگر کسی برہاں طلب داروز ما
 اسپ بہتت راجہ در زیر آوریم
 تا خدمتہ جاں غلامی زر گھش
 باوجود ای چنین ہستم ضعیف
 جنت پرانگیں وشہدومی
 بہشت جنت پیش ماویرانہ ایت
 دیدہ یعقوب نامینا سادہ
 این زمین لپت واپی چرخ بلند
 ہفتے عیب از حرم آواز داد
 از عشقش ذرہ در حبان بود

جان در حضرت جانان ماست
 ہر کجا زخمی ست آن جان ماست
 لاجرم لاف گدائے شان ماست
 گنج معنی در دل ویران ماست
 تہ حق در جان ما بر جان ماست
 ہر دو عالم گوشہ بہر جان ماست
 یا دو صلش ہر سحر وہان ماست
 در سیاہ معرفت جولان ماست
 بیجاں دوست شورستان ماست
 ہم چہ گلخن جاے بیقلان ماست
 در فراق یوسف کغان ماست
 ہر قرار از بہتت پیران ماست
 گفت لقاں سر حصے زان ماست
 تہ زجول دیدہ گریان ماست

احمد اسرار فدائے در ہش
 سرفدا کردن رہ ہاران ماست

ہر کجا دعوی عشق وی کردہ است
 ہر کہ خود وہ است شربتے از عشق
 زیر عشق خوشتر از شکرست
 عاشق از زہر نوشد آن شکرست
 چند گوی کہ توبہ کن از عشق
 مکت زہر کار بر عاشق

عیش خود را بہ تیغ پیے کردہ است
 مست گشت یہ ناگو کہ می خوردہ است
 نہ از ان شربتے کہ کے خوردہ است
 نیست شہدی کہ نخل قے کردہ است
 عاشق از عشق توبہ کے کردہ است
 آن تمام ست کہ وہے ہو کردہ است

احمد اندر ہی وہ سے کن

زانکہ اوہائی ہو وہی کر وہ است

دل ہر سوختہ ہو بر من افکار سوخت	بسکہ جانم زمتنائے رخ یار سوخت
ہر کجا پای تھا دم و رو و لواری سوخت	من کہ آتش نفس از زناں در سخن تو
ال آن مدد در حالت تکرار سوخت	آتش عشق تو در مدد سوز گداز سوخت
آتش اندر قلم افتاد و طواری سوخت	خواستہ شرح نعت را قلم تو سوخت

احمد حسام زلفاس تو کو بیستہ
بچہ منہ و زانا انا الحق زوہ ہزار سوخت

چہ نسبت این رہ کفر و شراب است	بچہ سید ند یارم بجز است
فقیہ و عالم و قراء و ساواست	بگفتہ بشنویدے جسم یار ال
فروں از حد ہزارش است آقا	شراب است نفس حقیقت
کہ آوردم ز اخبار و روایات	ہمہ سبب فقر اندر رہ ماست
خرابیے را بجز ابا شد ز جنات	خرابش کن کہ تا کردی سرفراز
کہ در مدد سوز سوز آید خرافات	ہمہ دنیا خرافات است بیشک
کہ در مدد ہست تا وہ بود بالائت	بنو کعبہ سوزے پوچ سید
کہ در مدد ہست فروں مدد و مات	چکوہ دل سوزے فطرت اوست
پس انکہ دوستے آور در مناجات	درون خانہ رانالی کن از بیت

و کرنے زین سخن آید چہ سو دست
کہ بقی سخرہ است بدان طامات

خوردیم کہ آید سیرم روی خراب	وندیے پیل نیام وقت مناجات
سے نور و ان وقت آتشی لہان معنا	گفتیم بد نیاز شراب است چہ بہت
نور ہست با آید کہ ہمیں ز حیرات	اسلام گرفتیم و مجاورت نشستم
آزادہ ایم از عشق نکالینے عبادت	کنوں بخراب است منان و خرابی
مدد ملن و ہم نیز فورنت شراب	بیرطل کشیدیم و شدیم عالم فانی

<p>در باخته شد هر چه که بود پیر ما مات در خاک فگندم همه فسق و مباحات</p>	<p>است دوست نمانده کنوں پیر ما بیچ جان دل تن ماندانان نیز نبردیم</p>
<p>خانامی نوشیدن احمدی وصل عمر کے کہ تلف شد بجز این نیست کفایت</p>	
<p>عمر خواجہ پنجر فیزی پیش نیست التفاتش بیچ باور و پیش نیست حامل خواجہ پنجر اندیش نیست بیچ نوش در جهان پیش نیست مے کند وزی فے معینش نیست این جہاں محنت سبکرا پیش نیست کیست کہ این منزل را در پیش نیست</p>	<p>اے درینجا خواجہ مرگ اندیش نیست غرہ باشیم وز رست ملک مال خواجہ پندار و کہ وار و حاصل خواجہ جام نوشش وار گو نوش صورت آرائی ست این صورت پرست بر کہ آمد بر کہ آید بگذر و دیگر اں رفتند ما ہم سے رویم</p>
<p>احمد جامی نژاد پند سے و مد حاقبت آنرا کہ دنیا پیش نیست</p>	
<p>طبعی عاشقی تو سے خامی ست نام نیکو سے عشق بد نامی ست گام اول جزا اش تا کامی ست کبیں سعادت ہمہ ز بد نامی ست چونکہ طبیعت ز شدی و خامی ست واں دگر با نیرید بیطامی ست کہ حمازی ست خواجہ یاشامی ست کہ از خوبن ست خواجہ یاعامی ست</p>	<p>بر کہ رار و سے در نیکو نامی ست چند گوئی کہ عشق نام نیکو ست گام برگام ز تو در ره عشق رو تو بر نام باش در ره عشق رو کہ تو مرغ دام و دانہ نہ مرغ ابو سعید ابو الخیرات در خرابات عشق کے برسند ابتداء و راه سہ</p>
<p>احمدیست باش وندہ عشق تو تأبدانند کہ احمدی جامی ست</p>	

ہر کہ امر و ناز پے حق پانفس غم و نہ
 ناز قرب حق نزاگرے آید جہد کن
 بانل کاری نداری امثال امر کن
 اے بسا خود بین مسجد سوئے و توخ میرو
 جامہ بالائیش پوشند مجتہد و در وجود
 دولت دار النعیم و صورت خوران خوب
 مہربا آنرا کہ اندر عمر خود یک صمد

کے شو و فردا معطر جانس از بو بہشت
 ضمن آنکس استم شد کہ او خیم بہشت
 آئیہ لا تقظوا را حق مر بہر ما نوشت
 سے بسا مسکین کہ شد گاہ و شہد کہشت
 روزی این تاکہ اینجا رسید ما از چہ بہشت
 کے توانی یافت آخر ما چہ کن در بہشت
 خاک و سجدہ گاہ از چشم خود بہشت

حال آدم میں بصورت اگلی لکھو
 کہ از پے یک لذت از روز بہشت اور بہشت

خواہم کرد قرآنے و طاعت
 زلمنے نزد بازم با حریفان
 گھی شہ رخ زخم بر نطخ شطرنج
 ہر آل گاہ کہ باشم مخرجات
 قراءت و نمازم گاہ بینی
 خراباتے خرابے و دست از
 پدرو خیم خرم وقف کردہ است

تاشا میکنم اندر خرابات
 زمانے مھر و زرم بانو اسات
 گھے شہ پین بنیم گاہ شہدات
 بنالم بچو موسلی در مناہات
 گھی نے برکت و می خوانم خیات
 سخا ہد کرد گیہی را عمارات
 سبیلہ کردہ مادر و خرابات

ایا احمد بستت جز حدیثی
 نے بنیم دگر بہ زیں علامات

منزل بانجائے خاص و عام نیست
 ما بکیم قصد منزل سے کینم
 جز کند زلف یارم در جہان
 عشق میوزی در اول پختہ شو
 صبح صادق بر و سپید از جابی ما

مستی ما از صبود جام نیست
 احتیاج ما با سپ و گاہ
 عاشقانرا پاسے پند و دام نیست
 عشق بازی کار مردی خام نیست
 صبر جان عاشقانرا جام نیست

احمد تو ترک نام و ننگ کن
اور طریق عشق ننگ و نام نیست

جانم ز من ز عشق ست ماتن چہ گرفتار
قلاش خرابانے گشتہ ز من عشقت
بماز مسلمانے کم گوی اتو لے خواجہ
نہد وسیع تنوی ننگ آمدہ ام یکبار
از حال میں سبکین ای خواجہ چہ می پر سی
دوشیتہ سحر گاہی می آمدہ آوازی

ہر بندم ز نائے کین عشق تو تبارست
دستار و کتاب من و رخانہ خمارست
زین سنال کہ شدم عاشق ز لام مراعارست
ور باد فنا و ادم ہر زہد کہ پندارست
ز این حال کسے پرسد کہ آما وہ دیدن کارست
کہ اسے ز ابد صد سالہ زہدت ہمہ تبارست

برور گئے آل دلبری باش تو یا احمد
باش کہ یکے روز سے گوئید در ابارست

ترا چوں من ہمہ عالم غلامست
ہمہ شاہان و خوبان جہاں را
شراب و صل تو خوردن حلالست
نہ در مسجد گزارندم زندی
رہ میخانہ و مسجد کدمست
میاں مسجد و میخانہ را ہیست
نہ مسجد خواہم و میخانہ اسے پار

مرا عشق تو در عالم تمامست
فدی تو دانہ و زلف تو دامست
شمسے پیے یاد تو بودن حرامست
نہ در میخانہ کہ ایں خار خامست
کہ ہر دو با من مسکین حرامست
غریب و عاشقم آل راہ کد امست
کہ مسجد دانہ و میخانہ دامست

چہا احمد از دل و از جاں بہر سوے
ہمیشہ باوری مرداں غلامست

ہر کہ او دید کہ راہ ستہ و این جمعست
دل او عین حیات و سر او زہدی
سوخش اجتنابست غداے بدنست
از ننگ بڑہ سبق ہر کہ در او جو و سخا

شرقتش آب حیاتست بیالم علمست
ملکے انش و پیری جملہ و را خد امست
سوخش جو دو سخا و کف او ہم جویمست
در صفا بشریت زہری پشہ کمست

روح دن روح حیات جسدش ربانی است
 بمشش باز علو هست و نقشبش بتری
 بنگر خلوت ناز و بگر سر و نیاز
 کشته همچون محبت ز سرش تا بقدم
 گرازاں قوم کسی با سوسے احمد نگر
 آنرا که لطف جنب رفیق و مسیر است
 اندر نظر نباید کونین و خافقیں
 بر چه رخاک آمده آن زیر خاک شد
 بشنو تو این حدیث کہ هر کس آن بشنو
 جز آن حدیث کہ آن زازل تا ابد بود
 در فہم در نباید ہرگز نہ این بود
 آنرا کہ بمشش بہشت است و حور علیں
 آنکس کہ راہ یافت برہ کشت ہم

درویش گنج محبت بسرش تاج جم است
 مرغ و باہی و وحوش سنج و طیر فہم است
 ظاہر و باطن او جملہ زبان است
 گرچہ لحم است و عظام و عروق و دم است
 بشناسند شان است ثبات قدم است
 بود و نبود و کتم و عدم در برابر است
 زان جا کہ وہم راہ و ہدراں علائق است
 گر کیقیا و خسرو گر تاج انسر است
 دون مہتی مکن کہ چہ این شت بہر است
 این را ابد ندیم و ازل نیز ماور است
 آنرا کہ مست معنی اباں فرخوڑ است
 دروی گماں مبر کہ در بخت یا ورت
 اورا حیات و روح دل جان طیر است

گر باو این حدیث با حمد و زبیدہ است
 بیشک بلند عهد و سعید و مظهر است

آگے زود در دم سو داسے دوست
 تا شدم از ہستی خود بنہ نصیب
 تا شدم از خلق عالم بنہ خبر
 نیست کارم جز شراب عاشقی
 ہر دو عالم بادل و جان شد قدا
 گفتم اے دل این چہ بجز است کہ انداز
 اندیز دریا بودی بنجیم
 رو دریں دریا تو خواسی کن

عقل مہوش از من شد غوغا دوست
 لاجرم کشتہ چہیں شد سید دوست
 پیشہ کرد و نہ راہ و ہیجاہ دوست
 نیست را و ہمہ جز برای دوست
 تا شدم مخمور و ناپیدا دوست
 او قیام لغت این دریا است دوست
 اندیز بجز است ہر سو داسے دوست
 تا توانی خورد شربت با کما دوست

احمد راہ سلامت را گزینم
در سلامت نیست راحتی دوست

این کار فقیران که بی کار عظیم است
هر گونه فقیری را عشق شناسد
همواره دل و جان فقیران بودوست
ایاتن مسکین چه کند بیدل و بیجان
این فقره دل برده همه رحم مروت
هر کس که زلفه بره فقره چه دانند
خارست تنی عاشق بیچاره بزوش
نه بیم ز سلطان و نه بخشایش بر خود

فقری ازل کار ابد یار و ندیم است
در حرص و هوا مانده و از خلق بی بیم است
هر دوست ند اگر دن جان کار بیم است
که این کار نه بیک روز همه عمر مقیم است
بیدار کند بر دل بر جان نه رحیم است
هر عاشق فرزانه بداند که بیم است
دل با طرب شادی و تن سخت بیم است
ز دره دنیا و نه در راه نفیم است

مشکل هر سودای فداوه است با اگر
جز عشق بدل نیست خداوند علیم است

ز سید گاه تند سوی خرابات
لباس نهد قرص بیرون کرد
نه نام و تنگ نه اسلام و نه کفر
با دل در کنار نایب نشست
ندیم خود را دست کرد و افلاس
من خورده گشته میست و بدوش
گهی زاری و خنده گاه نوحه

که گشته سیر از زهد و عبادت
بخاک افکند زهد علم طاعات
نه قرآن نه زهد و نه کرامات
باز بید آن دو کون گشت شحات
ز جام نامرادی گرواوقات
در آن مستی در آمد و مناجات
گهی نعره کشیده تا سماوات

خداوند مبارکباد احمد
این را حیات راه عشق حالات

راحت جان ما از راه است
دل ما خورتم مست و بیدار

خداست ما یقین خلعت هر است
شادی دامن ما بجز تر است

نازش ہر کسے بودیشے
بس کسانے بعالم ازما پیش
مبتلا ہر کسے بیشے دیگر
بای شادی و جانی نعرہ مرا

نازش و عزما ز طاعت ہوت
گوگر نثار حرص و فرقت ہوت
تن ما مبتلا سے خدمت ہوت
درولم معرفت نہیرت ہوت

طاعتی احمدی ار بو و اندک
خوش ہی باش کز ادا ہوت

درول نگاہ کروم دل جلمہ جامی تہت
ایں جان دل عزیز ازاں شد بہ نزدیک
یاراں چہ خواستم دل جان روان تن
گشتم غلام و این دل جانزار ہاشتم
دل رچلو نہ دل شرم ای عجب نگر
چوں دوست آرزو کنم و سوی ل شووم
عقلا کجا شدی و حیرت چرا شدی
در آئینہ نگہ کن و مقصود خود بہ ہیں

جان با بیژم و دم دیدم ہوا سے تہت
کہ این عزیز ہر دو نشان حقیقت ہوت
گر صد ہزار جان مرا در فدائے تہت
ایں در ہوا دی تو و دیگر در تنہا توست
دل نہت از بیانہ ہمہ خود و تھامی تہت
النوں حیات روح و لم در وفا توست
دل گشت نہ آئند و جلاور دنیا ہی تہت
بس شکر ایں نرا کہ بجلہ عطای تہت

مفہریت احمدی اول خود را با این حدیث
پیرے طلب کن کہ بجز نور رضامی تہت

پر سید ز من دوست کہ گفتہ است بچہ سان
از خوف رجا یا نیک عمل از غم و حیراں
گفتم کہ چہ پرسی و چہ جوئے زرہ فقر
ایں فقر کیجے برقی ازاں مالہ باقیست
چوں جائے صفائش نہ در نیست بگویم
کہ عین حیات آمدہ گاہ ہو و موت
مہربست کہ دنیا و دنیا دوست نہ کارش

اوہا چہ خبر عالمی و اودا چہ نشان ست
از علم و عمل جویم دلورا چہ مکان ست
آکس کہ فقیر ست زوی فقیرت کہ
از دیدہ دل نہر تہت جانہ زین ست
بہرینہ دنیا و دنیا دوست نہ کارش
کہ عین حیات آمدہ گاہ ہو و موت
مہربست کہ دنیا و دنیا دوست نہ کارش

نورست غذای وی از ان عالم علوی
انشاء بدیم وصل اگرین عیان است

تا بر دل احمد بوزید است همیشه
سداست ہر روز و شیش روز ان

یا تو گوی گوی مارا پاسبانان
یا تو پنداری کہ اندر کوی عاشق
خاک بوی خود بخون عشقان
نشنگان عشق را ما خود دیت ایم
تیک اندر کوی ہر کس بنسے نگرو
خون دل از راه دید سیر عشاق
کوی ما جملہ سر سر پر بلا و آفت
ہر کہ را از عشق ما بونے بیان و رسد

یا تو گوی راہ را حشر با بیان
صد ہزاران الہ حیران بیان
ظن مبرکہ آن خالے از دیت تاوان
یا تو گوی بر سر آن حور غلمان
یا تو پنداری سر اسیر بیان
ذرہ زان گر تو گوی فخر جانان
یا تو گوی جان فدالردن جان
یا تو گوی جان و دوز جانان

احمد تاسکے چہ پروانہ سوی آتش زوی
گر تو پنداری کہ در دل مرغ نیران

گر تو پنداری کہ ما چشم گریان
یا دل ما ساعتی خالی شدہ از درد عشق
یا دل ما اگر کسی را دید خبر بونے تو
خلق عالم آفرید ایزد زہر دوستی
نہ ہب جان و ران وغیرا در ما چشم
خاک گوی ما ہمہ پر خون صد یقان
آتش از شوق ما اندر عشاق ما
ما غلام خاک کوی آنکہ از روز او

یا زہم فرقت تو چشم گریان
یا ز ما نے بزل داغ ہجران
آن نظر بر ما اگر گوی کہ تاوان
یا با بیان گفتار می گوی کہ بہان
ما ز شرع آید ہمیں فتوی کہ فرمان
فصحا نشان بر سر آن کوی با بیان
گر تو گوی آن دل صد ہزاران
گر تو گوی عشق او بعد از من

احمد تاجند کوی عشق و درد عاشقی
عاشقی را گر تو گوی خوب زبان

ہر چہ گفتگوی خلق ستان عشق است
 پنج عشقش از ازل رسد و شمش از
 از نسیم عشق او بوی بہر جا بر وزید
 ہر کہ وی از سوز عشق و نور او بے بہر ما
 اہل معنی را ہمہ اہل جہاں نا محرم اند
 تا ز عشقی اور سد بویے جان عشقی
 عاشقی ہم چون درختی بار بار و شوق عشق
 ہر کہ را اندر ازل شرب محبت داوہ اند
 ہر چہ چیز مستوق باشد در جہاں محرم

عشق اندر علم و فضل و ذمہ عشاق نیست
 عاشق بے سنگ اختیار از برین فاق نیست
 باہو خورشیدش منور چون لہش اوق نیست
 نیست محرم اہل محبت از او جز عاق نیست
 و حقیقت محرمی اندر کل طباق نیست
 او سعیدی ہر دو عالم کشت از عشاق نیست
 این شجر را تکبہ بر عشق شری ساق نیست
 ہر شراب عاشقی صافی از ابراق نیست
 اندرین معنی کے را باوہ الفاق نیست

احمد انصاری تو نا اہل را فسانہ ایست
 منکران عشق اورا شیخے جز افاق نیست

باوہ صاحب دل از اہام نیست
 عاشقان از زمین و آسمان
 کام بخوای کن و عوسے عشق
 بچہ شہ از آن عشق ای لہب
 کشتہ گان عشق را اندر نیست
 می کنی دعوی عشقش و ترا
 ہر چہ محبوب عاشق دیدہ را
 نوشتن او قید کن مرد عشق
 منزل عاشق بہر آن از دور است

روز ہجر عاشقان را شام نیست
 پیہمی و عشق و عشق از م نیست
 عاشق آن باشد کہ اورا گاہ نیست
 عشق بازی کار مر و نہا نیست
 خوشتر از عشق حق انعام نیست
 روی زرد و لہش ہمچو لہ نیست
 چشم بر لبی و ہر اندام نیست
 نیست عاشق ہر کہ اندام نیست
 جانے او بعد از ہر کلام نیست

ہر طرف عشقنازی از ہر جا
 نوشن بینی و نگاہ از ہر جا

کمال عاشقی بہر کجا نیست

ز نفاق تو باوہ شکر از ہر جا

ہر آن عاشق کہ مست از پاکیبازان
 اگر عاشق بسجد و ریشاید
 نمازی عاشقان شری ست پنهان
 بہشتند عاشقان دست و عالم
 اگر در بند جانے و جہانے
 کہے عاشقان کمتر گذر کن

ہمہ کردار او عین مناسبت
 ہمیشہ حال عاشق چون نماز است
 کسی داند کہ او دانا سے راز است
 زبان خلق بر عاشق دراز است
 مشو عاشق کہ این مردم گداز است
 کہ گوی عاشقان دور و دراز است

یقین احمد جامی چنین است
 کہ عاشق در دو عالم سرفراز است

صبح فیروزی برآمد باو نوروزی فرا
 سر بر آرزو خواب غفلت گوش بہوش بار
 ماہیان در بحر با تہیج مرغان در ہوا
 شاخہا سرودہ سجود آوردہ از موضع ہوا
 آخرے فرزند آدم غفلت میں چہا
 آہ از تانہی جان کندن از تنگی گور
 دل دریں زندان سراو عالم قافی زہر
 یاد کن زان ساعتی کہ اندر لے خاکست
 از میان خار خشکی برود گلبرگ سبر

اول صبح است و بر نیز آخر این میان
 نالہ کرد و بیان بشنو کہ در اوج بہا
 کوفہ و دریا و درختان جملہ با حمد شناس
 ہر زمین برگ میوہ جملہ در ذکر خدا
 گور منزل گاہ تو و مالک الموت از وقت
 آہ از ان اہ خطرناکے کہ اندیش بہا
 کہ این جہاں بر روی بخرچوین دو ہوا
 مونس تو مار و مور و مہدم تو آژدہا
 از میان سنگ و خار بر کشا وہ چشم بہا

شہسواری راہ عشق ذوالجلالے حماد
 لے ز قالب ہار میدہ منزل نو کبریا

منزل عشق از جہاں دیگر است
 آن فقیران کہ این راہ میرود
 دل چہ بندی و رجحان بیرون
 عشق را در مدرسہ تعلیم بہا

مرد معنی را نشان دیگر است
 ہر یکے صاحب قرآن دیگر است
 کہ این جہاں ترا ہم جہانے دیگر است
 کہ این چنین زلم از زبان دیگر

ای مسلمانان کا از عشق تلمکے بہ زلفش
عشق خواہم گفت تاہم تم وہاں نہ دانا

اندازیں شہری مگر خود ہیچ کار تلمکے
عشق او کم از حدی شیخ پیران فرہادیت

احمد اگر عاشق مشہور حدیث ابن عباس
کے بود عاشق کے کہ از مردمان فرادیت

اے مسلمانان مرا با عاشقی انکاریت
عشق دریا تسمیم و تھرا و درو گھر
کلبہ بیچارہ سرگزیر نیاید بوی مشک
ہر کہ عاشق نیست با تقوی محفل بود
عشق باہر کس سازد نیب جان مردے
عشق باز حضرت حق سئل شد صید
ہیچکس ہرگز ندیدہ باز مرداری خورد
ہر کے چیزے خورد و عشق چکر بادی خورد

در رہ مہر و محبت تلب من بیماریت
بجر محرم نیست مارا گوری شہواریت
زانکہ درو خورد و نافہ تا تار نیست
نیک تر از راہ عشق ابرار نیکو کاریت
منزل و عاہ و قرارش حنیفے اقراریت
باز را با باز دار و صید ہیچ اصراریت
قوت و ہر جاوے باشد کہ او مزاریت
عشق او جز جان و خصل تن کسی خورد

احمد تا در بازی جان دل مال و جاہ
در حقیقت یکندم اندرین رہ ہاریت

بشتو تو دراز دل از راز پیام دوست
مست شراب او مخمور و خراب او
چوں فصل تو پیداشد جان دل شیدا شد
از خلق بری کشیم مانند پری کشتم
از شوق ہی جو شدم احوال ہی پوشم
تا بوکہ وصال او با وجود جمال او
بویای رضای او جان کردہ ندای او

کہ این شربتے مہرم داو افتادہ بدست
افتادہ باب او اماندہ بدام بدست
با دوستی یکتا شد کشتم غلام دوست
چوں کبکے ہی کشتم بر کرد حرام دوست
بسیار ہی گو شتم از وصل قیام دوست
باہم کمال او کردیم بکام دوست
در کوی وقای او مقصود سلام دوست

چوں بست دل احمد در خرمی حبیہ
چوں بست بزم بست بر شہر بنام دوست

<p>در اندم صریح روح وی چریدہ است کے باطلہ مرداں پر سپیدہ است</p>	<p>بگزارو نرسیم جاو دانی خواہد روئے بخت و دولت اینجا</p>
<p>مقبالان و گشتش را ذکر او خوش تر است بند و کیش با بہر ہم دولت و ہم عزت کہ آئینہ فی بی بی ہر سو ہا ی نظام و منت از پس عشرت ترا صد گو نہ رخ جو است تا نقل و تا دال ہم پیکہ روز و شب عشرت</p>	<p>رقل آہمک ستا نہ صفتہ و اکرم سبب است</p>
<p>نظری ہرست و لیکن در بردی و دیگر است جان ماور نظر است مگر چہ کہیب نہ تھری است کہہ از دست گے گویت بعض وقت سفری می نشینم کہ مرا آرزوی گلش کروی است مگر چہ حسن و نوح تو آئینہ بے بھری است</p>	<p>اچھد جاوی اگر فارغ شتیند مگر مال اندہ ایس علی صبح تی بھریں ز اکل شربت عاشقان را بجاں تو بنامت نظری است جاں بہادیم و حس بہدیم بجاں وصل ترا روی خوبت بین خستہ اسکیں بنام بر لب سبیل شکر بار تو سن ہم چھنگس روی چوں ماہ تو در صورت جہاننا بیجا</p>
<p>وی تم پر خواب من بیدا کردی مہبت ز این بہد و زی اہل اہل کردی مہبت روز محشر واقف اسرا کردی مہبت ناگھاں ای بخیر بسا را کردی مہبت ز آنکہ روزی آخرش بچہ یا کردی مہبت</p>	<p>اگر ترا تیر و کنا نیست مرا ہم سحری است جان احمد بجاں خائفہ ابروی تو گفت ای دل ہرست من ہوشیار کردی مہبت ای جوانے طبع من تا چند خوابی کار کرد قول تکلم مع احد بیت بی را نشنوی خند رسختی آئینہ است دال تو ای جان عزیز شک کن از بلہو مال ای عمر تو کردہ تلف</p>

گوہیت ہا ماشیرین ترک مارے کنی	خاقیت و رخاکے آئے خار اگر وہی غایت
احمد جامی وی اندہ اشتیباہ خود گذر	
گر تو اتنی این چنین غنا کر دی غلطیست	
<p>ابجوان است عہد از ما بریدی غایت گفتہ بودی کلم پیوند عمرت بعد ازین گرینکہ روی نظر یکدم بسوسے دانہ ترک از بیخ و تجارت گر تو میکردی ہا من گمان بر دم کہ تو از ما بیزیدستی فزونی ہر زمان گوئی کہ من بزرگتر ہستم مستحق پذیر غفلت اگر بیرون و داند گویش تو گر نقیب می شد ترا حال و قال کار تو سالکما این خاطر را شستی بآب تو بلیک سینہ از شستہ خود از آلاش و بناویں از حقیقت نفس اگر پرواز سازد و روح تو</p>	<p>روی سوی دانہ خود آوردیدی غایت شد خاکس من زانکہ با دیوار میدی غایت بیگماں از دوام شمشیر طمانی بیدنی غایت جنت و حور و قصوریش میخیز بیدی غایت چون تلکہ کہ دم بصورت با بیدیدی غایت چون شدی کہ از غر کچھ پیشہ بیدی غایت آتر ماں لھام قی با می شنیدی غایت جاتی اشک از پیشہ تا چون کای بیدی غایت چون ناں کیم از دل پسیدی غایت مرغ بروحت در قذای حق پر بیدی غایت بیگماں در خاقیت شنیدی رسبیدی غایت</p>
احمد جامی اگر حق پر وہ بر دار نہ مین	
از تاسف جیب اندہ جاویدیدی غایت	
<p>نایں و و بعدی عمر مارا بہ ضلالت بینست مدیگویی نام حق را بے حضوری حق بپس دل مہند اندر جہان و بارغ و ماکستہ این زدی روزی موت از حق سر ترا بستہ مال و دنیا جمع کردی بیک اندر کو تو زایں ہمہ گفت و شنودت زبانی کر بظ و عظم من گر شبنوی از خود شنیدہ ارادی</p>	<p>نقد عمر از دست رفتہ بوجہ اشتیباہت زایں تیرین گفتہ ترا غیر بی باکت کہ آنچه بینی و حقیقتت ہمہ زیباست چون کشائے ہمہ در ہنگام چون جد اگر دی ازون غیر سالت بہت اسم بر کسم و طاقت نال و تالیب زینست در داری گزینہ غیر از خوشاقت بوجہ غایت</p>

ابہد شیخ از زندگان بنی خیر سالت بیعت

عمر و ہفتاد و دو در عمل یک سال

کہ سچو اندازیتے احمد بنامی ہوش و کوشش
ورولت از یاد حق خیر سالت بیعت

آورد و بن بازیکے ورد و عتابت
اہلبت مہرایں جان و تنم نام عہدت
کہ ایں عہدیت کہ آورد و میں خواب بہت
ایں رہہ تو اں وقت بیکاری و جہلت
اللہ چاہے بر آزند و نشاندہ بلکہست
ایں خلعت و داری معرفت و وجود و خاوند

رفت آل شیبہ تا ایک ہفتہ صبح سعادت
بہر بیہمالی و دور و یکے پسک و صاحبش
بہاں نام عہدیت و دل من گشتہ بہر بار
پہر تھو ازین خواہیہ کہ ایں کار نہ آبادی است
آہنہ لکہ ز رفت نہ فرسگتند بہر زوش
ایں دو لستہ علامت بود از کفصل نہ اند

اے احمد علی اللہ فضل خداوند ہی ناز
بیکر سوی در شیاورد اندر سوی جنت

جہانگیری بھیراں تر کس تو خوار نیست
تقاسلام ایم اندر کفر و ایمان کاڑیت
بجز خدا مرہ اشتغال را نہ جہاں و تباریت
چوں ز خود بیز ارشعی ہاشمی او شہادت
عشق بیز ارست از آنکس کلاؤ بھو بیز ارست
عشق کلا ما تا شہد ز انک ایں ہر یکا رست
کہ اندازیں دو گاہ بجز ایں تیل را بار است

کافوری جز در میان تاب زلفت پائلیت
باسب کمانے بروی پار تو و وریا ہستم
ہلیمہ لعلی اگر دیگر وال جرعه و بادہ بیار
عاشقی و عشق از سبب اں تا کہ باشی یا رغو
و بہ پیروز از تو و بہر تھمہ گوئی ما شتم
بیسر و بنیاقی ز پور و وطن سبہ بہید عشق را
ستہی و عارضی با خلق نیکو عہدت کہہ

و عشق عشق تو احمد از دہلہ آورد
را ز دل آفتق کس بجز گنہ حق و ظلمت

حلقہ برد سچوں از تنم چوں نہ لعل و تباریت
با بیورد و کبیر تھرسا و مسلمان کلہ نیست
بجز کمال رفتن و میں نہ کہندہ بر آہیت

راہ و ہلش چوں و چوں نیست مہر آن کہ بدیا
تا چہ مہر ان تغیر از سوال نہ و اشتم
خون و عقیقہ را با لہر نہ و میں نہ کہندہ

که سرسراج بهشت عمر است
 کاتب وحی بر پیشتر است
 که علی نام در شیر و جید در است
 و دیده ما ششیر و شیر با است
 مستشرق با وی است و پیکر است
 ز آنکه اندامی او مستحق است

یا ز فاشش ز لیس حسبه یقین
 آنکه نام وحی رسیده بی التورین
 آن لوحی رسول و این شمشیر
 آن دو سبط خدیجی حسن و حسین
 دین پاک و رتبه نبی را اگر
 ز دنیا را از نظر حق وحی گذر

ز راه آنکه ز راه محض بود
 دفعه اولی الا با سبب شکر است

یک شستی اندک در این دریا نه ملاح این بحیرت
 به آن گفتیم مثال نجی گزند با بیدار است
 بنزد ازال جان شش تا قل درین با آنکون است
 ز قدرت لنگر نکس که راه قصر شوارز
 یکے مرد خدا خوال شو خدا بویان بسیار

رسیده ام سن بنو بیا که موحش آدمی از است
 چه آیش جمل خون بدیدم به یک سیدم از است
 نه از صفحہ لای شکر تو از حال شقی تری
 سخن کشتی باید ز قدرت با جان او
 اگر خواهی از ایشان شود و آنکه ده اشک تو

اللا الی احمد حاجی سخن با مضموم گرس
 که نه آنقدر جهان یاری که عالم بید از اختیار

زیرا که غم عشق و بلا دریدن راه است
 هر کس که بره رفت نه او درید راه
 بنے گفته تو جید ثنا گوئی سیاه است
 را بخیار تحسنت چلوئی ز بیاه است
 تو جید تو با عشق چو خود شید چو ماه
 بهر جنبه که امامی و تانا ج و کلاه است
 و مانند ز مقصود و گلیم تو سیاه

در عشق بهر آنکس که کند تو رنگاه است
 بیله دیده بره تو آن رفت بحقیقت
 تو جید تو بیله دیده بود شکر که معین
 آنکه و هاشم ز کیز از قصه دیگر نیست
 اگر برره تو جید روی عشق باید
 مخلص نشوی بهرگز و پوست یا از مو صد
 هر عشق همیشه نشو و سخت اسپیری

احمد تو ز عشاق مشو دور بهر حال

	داغند کہ ز عشاق شد رنگ و در گناہ است	و انقد کہ ز عشاق شد رنگ و در گناہ است
<p>بالمین من از خون دل پر خون پر دل کردہ است خونخوری حسن روی تو قلم چو بسمل کردہ است پیش خوشی ما عشق تو بسبب شکل کردہ است ہجران فرقت مرا بسبب بیدل کردہ است عشقت خرد و ہوش بڑھ است ۱۰ ست پال وہا مانند بلبل بگل مارا چہ مائل کردہ است مانند آن خلی عرب کہ آہنگ بر قفل کردہ است بر پاس ماہ عشق تو بر رون مچل کردہ است</p>	<p>تو عشق تو آید و ست من بر منجھ لعل کہ ست زورم چو شیب تیرہ شدہ از فرقت بیدار تو سودای تو ہر شب نگر خواب از تو پیغم بود از تنگی دل لغوہ و فریاد با لا کہم مانند جنوں شد م اندر غم سلی خود و عشق تو داکم بہ ہجران وصل تو داکم فراق چندیں رو اداری چہا بر قلب مینم حرا ہم جان و مال و عقل و دین تو خوش فکر خود و</p>	<p>تو عشق تو آید و ست من بر منجھ لعل کہ ست زورم چو شیب تیرہ شدہ از فرقت بیدار تو سودای تو ہر شب نگر خواب از تو پیغم بود از تنگی دل لغوہ و فریاد با لا کہم مانند جنوں شد م اندر غم سلی خود و عشق تو داکم بہ ہجران وصل تو داکم فراق چندیں رو اداری چہا بر قلب مینم حرا ہم جان و مال و عقل و دین تو خوش فکر خود و</p>
<p>اسکھ تو ز عشق فتنہ مدام تا چند نلے روز حیران شادی نال کہ ترا عشق قابل کردہ است</p>	<p>اسکھ تو ز عشق فتنہ مدام تا چند نلے روز حیران شادی نال کہ ترا عشق قابل کردہ است</p>	<p>اسکھ تو ز عشق فتنہ مدام تا چند نلے روز حیران شادی نال کہ ترا عشق قابل کردہ است</p>
<p>چوں توانی رست چھکایں کردہ غافل چوں ترا اسپ کیست نہ خاک پوریت</p>	<p>چوں توانی رست چھکایں کردہ غافل چوں ترا اسپ کیست نہ خاک پوریت</p>	<p>چوں توانی رست چھکایں کردہ غافل چوں ترا اسپ کیست نہ خاک پوریت</p>
<p>عالم نقد ہا ہاں از عمر بس زندہ از دست آہ شیطاں اباں بری ستلا زراں در خزان عقبی نامصل کنی بدست</p>	<p>عالم نقد ہا ہاں از عمر بس زندہ از دست آہ شیطاں اباں بری ستلا زراں در خزان عقبی نامصل کنی بدست</p>	<p>عالم نقد ہا ہاں از عمر بس زندہ از دست آہ شیطاں اباں بری ستلا زراں در خزان عقبی نامصل کنی بدست</p>

اگر ترا چه نفع است از پوششش اگر است
گر می بینی تو خود را وقتے اقبال قمارت

آرزوی اطلاق ز کوه کوه همیشه
و لایع سماع مطرب گوشت نیاوه برزوف

اگر ز جام وصلت بکهره گر نبوشد
نار و زهر حشر خار و سوز بیا این غم است

بر لباس ما بویید اجل او است
واله و محتول و شیدا اجل او است
خود بنان و آشکارا اجل او است
خود نیکو بکار با با اجل او است
طوطیایا چشم بپایه اجل او است
پس نیکو بکار که کجاست اجل او است
اندیس کیست بویید اجل او است
کرده پیدای لب پیمایه اجل او است
یکدیگر سوسه مید و بیضا اجل او است
کرده پیدای یک پیدایه اجل او است
مگر بیاد آفتاب ز با اجل او است

آل خداوندی که پیدایه اجل او است
صورت دیوانه محنتول بهایی
آشکارا است بد بفرستی بحیال
سخن اقرب خزان افلا بصرول
ورره و حدت ترا و بیده کشتاد
و حدت اندر کثرت آند چول پیدایه
که سوخت سوگون مرگان و بر بچرست
بر رخ خوابان جمال خود بهیمن
کرده موسی را کلیم خود ایشترن
هر کس در صورت و بگر پدید
داوه ز بیایه بر روی و لبرال

احمد اسودای اویش در بند
ز آنکه اندر سوز و آتاجه است

فاک پاپیت چشمه آب جیب
عمده زلف تو محل چشمه
ذات مقصود تو جلد کائنات
پر توی نورت محیطه جلد ذات
راحت و انخستنگان آب جیب
لی مع اشتر نکتة انوار ذات

اے شیب کیسوسه نور و زنجرات
گر در امرت طوطیایا چشمه دل
انتظارش پیرینی تو را مع در و مع مال
ذات یاکت مطمح نور سے خدا
شریت گشتن ز لان اقوال تو
هو نعمتیم تیری انوار تو

کوہ از عظم تو دالم در ثبات
پلاشتی فیض تو دور ہر نبات
ز آنکہ و صفحت طبعت ہر نبات
آبرودی یا قند سوسل و فرائد
ہر ز ملتے در حیات و ہر نبات
یا رسول اللہ شفیع اللہ نبات

احمد علی دیوانہ زاد سوادہی است

ای شب وریاد تو زور و نجابت

صورتی بیثبات و لہر ما سدا
خود و نمود و اطلالش بر ما سدا
گر چہ نظر بر تقدیر است
برکہ اورا چشم و نا بینا
نہد و ریایب کہی و ہر نبات
غاس بر چہ چہ آس او سا و سدا
اہل ایمان آنکہ بک کو با سدا
چہ شناسد کسی کہ او اعمی است
یا آنکہ ہرگز تدبیرہ احوال است
صورتش بیثبات و نا با سدا
لیک ہو جی سخن ز شور آس ما سدا

جو بی ہر ان کہلہ

کا اطلال و اطلال
کہ ہے نہ شناسد کو با سدا
یہ و فدا و کاشف کو سدا

بلوہ قصرے تو دالم ہمیشہ برار
شکر لطف تو دور ہر نبات
خزل از درک کمالت شکر
انزہ آب چشمہ اطلال تو
ملی سچے بیچارہ گل خاک در
یا شفیع اللہ نبی اشفع لک

آنکہ در کسوت لبش ہمیشہ است
ایں ہمہ آنکہ کہ ہی بیٹی
چوں کسی کی ست لبت با ش
تاب خورشید کے تو اندر دید
موج وریا یکے ست دریا موج
مثل بر شئی راقا و ت نیست
ہرگز نیست و عدت ایمان نیست
کو سبری شیب چراغ و نیست
چشم آج ویدہ راستے بند
بر مارا چہ نیست انبساطی
سر نہماں چہ آشکارہ کفر
لیک ہے نہ شناسد کو با سدا
چند ہم ترا حقیقت نہ
لب بو بند از بیان کشف و زور
نور و فدا و کاشف کو سدا

گوید از کشف دین بیابان اینجا
گوید ای بوالفضول نجیب ہویت
ذات تو در ضراع و ملک و دنیا
گو بیابان جان و دل بر اضا
کہ سرشش سووہ سمند قنات
و دنیا ہی رہی کہ عین بقا است
چوں انا الحق زباں تو گو یا است
مہر کجا مرد حق و اہل صفات
خود جان تو حق نہیں آرا است
مشکل نہ میر شیخی تو بے کم و کاست
کہ توئی ذات ہر چہ بینی راست
صورت ایزدی بخورد تو را
کہ از نیجای جملہ نشو و نما است
گر دو خاک تو مست را ہی است
نہضن جو دست ہمیشہ روح تو است
خاک ابوانت گنہ اعلیٰ است
کا شیت تیر من بہ و اعلیٰ است
ہستی او بذات تو پیدا است
راز مکتوم از تو در انا با است
کہ وجودی تو از در صحر است
ایک نہ و تصورت تو را با است
ہر طرف بگری ہمیں خوشنما است
یاز ب ای یاد ب ابرق نوب ادا

مستب گر بہن کنہ دعوی
گر ز نشانی ہم یک لالہ اول
سالما و اتفاق بعض و سک
ہر کہ را آرزوی جان بازلت
اندہیں راہ او ابلق تا بد
چوں فناہ را بخویش اے اہوئی
جلوہ دار ہر زمان ہستی
بس بہا قرش بور یا خواہد
ہر چہ بینی جمال حق می بین
حرف تو حید حاصلت کرد
نہست و در ذات تو حکمی بے شک
مرد معنی کہ اہل معنی شہ
در حقیقت بتوست ہستی حق
خاک نہ تو طوطیا نے بہر
گر دہید ان تو مست آب حیات
صحن ہمید ان تو مست روی زریں
تکلیف از زباں من این است
تا ندانی کہ سر سر آمدہ
مہر من سے لی مع الہی
گرچہ پوشیدہ بودہ اید و است
نے نہا بہ حال در پردہ
شور خود در ہما نت آگفت
خوابش تہان و شور اہو پیدا

داودہ جان کہ اندر بی نقاب چہا
گاہ بر شکل آدم و خواست
گاہ با ساز و آواز و عذراست
ہمیش اہل نظر ہمہ لہیاست
دست و پامیز کند کہ اینچہ وقتا

سیرت جو جید مسکینہ اظہار
احمد ایجا بجلہ عینی خدات

ہر طرف نشوری و ہر سوی فتان کست
ز ان مگر دور پہ وہ او دا کہ نہاں کست
بے زمان و چہے رکناں بے نشان کست
از تجلی البیضیں در ہر مکان کست
تاب او در ہر مکانے ہر زمان کست
گرچہ پنہاں اندر و جاں ماناں کست
در پے او چشمہا ہر سورہ الکت کست
ز انکہ او بحر محیط ہے کران کست
قصہ اش در ہر مکانے ہر زبان کست
نظا کہ صلتی نہ ہی یقین اندر گشت
اینکہ سے بینی تمامی تر جان کست
کانا تاش جملہ نفس و جہاں کست
منی او صورت جملہ جان کست

کہ جاں اکسہ کی برابنگری

باز گو نے ہیں نشانے بے نشان کست

گدرا بارادشا ہی مصکنت بیست

دللا از جان نہدانی مصکنت نیست

حاشقان بر طرف بر سوائے
گاہ بر صورت ملک اظہار
گاہ مانند سیلے و جنوں
دست ہر جاہرہ کہ گر واہد
آتش نایان لچہ تو حیسر

شامد و منی کہ در پردہ نہاں کست
ہر کہ در پیش بنگر و شہیدا شود
ہا تر قدسی کہ بے بال و پوست
پیرتوبے نور خد اگر بستگری
دیدہ گزتاب آرد تاب او
ہستی تننت در کسوت ظاہر پیشم
دیمہ اہل بصیرت برو سے کست
موجش اندر قطرہ جاری شدہ
صورتش در ہر ضمیر سے ثابت
پروہ از رخ بر فلک خود را ہنسی
سیت ہو جو دے جز ذات خد
آینے ذاتش کہ مطاق آمل
ذات او پیدا ست در ہر نوردت

تو از سیرت کمال پریشند و بدو بگو عشق تباران سے لہرائی سرت خود را تو در راہ وفا باز بلاک عشق دائم پادشہ باش دلا مرغ اس کے عشق او باش	بہیشہ اکھلا دل خستہ می باش کہ از این عشق ہم رہائے مصطوت نیرت	مثال صورت عشقان و متفق مہم نیرت نگاشت صورت خود با بجز مطلق نیرت و دریدہ انخول و کج میں کہ ہم نیرت در سن و صورت و لیش کج ہم نیرت مثال نئے از نئے با بھارت خوب نیرت و ایک نکل ایک رست ہوش مہم نیرت
ز چشم آگھد سب کمال دوست وصال کہ بعض خاطر خواص نیک مرغ نیرت	ز چشم آگھد سب کمال دوست وصال کہ بعض خاطر خواص نیک مرغ نیرت	بر آئینہ در نظر آید کمال دوست وصال بہر نونہ و لعل و جہاں بہ رویاں بہر کمال کہ چشم کمال یار نیرت او
بہر نونہ و لعل و جہاں بہ رویاں بہر کمال کہ چشم کمال یار نیرت او	بہر نونہ و لعل و جہاں بہ رویاں بہر کمال کہ چشم کمال یار نیرت او	بہر نونہ و لعل و جہاں بہ رویاں بہر کمال کہ چشم کمال یار نیرت او
بہر نونہ و لعل و جہاں بہ رویاں بہر کمال کہ چشم کمال یار نیرت او	بہر نونہ و لعل و جہاں بہ رویاں بہر کمال کہ چشم کمال یار نیرت او	بہر نونہ و لعل و جہاں بہ رویاں بہر کمال کہ چشم کمال یار نیرت او

چوں گفت گنج گزنی انا ز لہر بہ تحقیق	پس دور ہم ہو جو ہو مگر جملہ جان بست
گر طہاں خزانہ میں بودی آگہ زانی تر	دانشستی اذال سجدہ کہ آدھو نہاں است
و معنی و حدت نظر افشا د ملک را	حد سجدہ و نمودار شد آن تر کہ نہاں است
در پر تو سے اوار سجھتے جماعتیں	سجھتے جماعتیں
احمد چو کلیم ست کہ یہ طور لسان ست	کہ یہ طور لسان ست
چشم شوخست کہ زستی رہہ مستان زدہ است	شوخست اندر جگر بادہ پرستار زدہ است
سوزش اندر دل پر وہا نہ چو سید از شمع	آتش در جگر شمع شمع شمع است
از لفظاں ہا من کہ شدہ دادہ است نظر	سخن شمعیں کہ در باغ و بہتار زدہ است
از دل سوختہ و مالہ عشاق کو است	ہر نوعی کہ بلبلی بہتار زدہ است
ساغر از لب میگوں تو نیت پدہ دم	پتہ و از خوش شمشادہ در بہتار زدہ است
بیل از رخسہ کے خار چہ اندیشہ تکرر	تار ہر اہمدہ خود را بگلستان زدہ است
احمد از سہمہ خود چونکہ نے آرد ہوش	چند رطلے زوی بر تو آست آہ زدہ است
جماعے لایزالی طلعت ہاست	رد اسے کبریا نے صورت ہاست
بہر جا بست نقش کبریا پیش	جماعے اکمال شمع طلعت ہاست
ہر باغی تماشا ہی تیغ او است	تدو بہر باغ کسے روکھا است
بہر فترہ نمودار است ظاہر	بہر شکل ہو پیدا کتیا ہاست
اگر چشم خدا ہیں را کشتلے	بہ بیٹی و درد عالم رویت ہاست
چرا عاشق ناکر و دوح قدسی	کہ اندر روی خوباں ز نیت ہاست
ز رازے احمدی کس را خبر نیت	از نکتہ دمان تو ہر دم روایتی است
کہ آں جانان و جان و زلف تو ہست	سکند بہر زبان دمانت حکایتی است
از نکتہ جمال تو ہر سو حکمتی است	
بہ عفت دمان تو گفتن نہ صفاست	

هر چیز اگر هست خداوند غایبی است
 گفتا بپشتق دلان با نیت روئی است
 بالا از بخت خویش بهر کس شکایتی است
 سیر پاک از جمال تو در حسن آیتی است

چیز چشم عشق را بزد صد و غایبی
 گفتیم که جان من ز فراقت بلب رسید
 بچو نه آن کند که شود وصل روز یکم
 از غلغلی جمال تو منزل نشانی فرسید

احمد ز دوست چند شکایت کنی مدام
 کرد و دست از سر تو سر غایتی است

نور قدسی طاقته از جبهه پشت همین است
 معنی صورت مگر در حضور پهرین است
 زان لغت خیزد ز روی همه طینت است
 این همه آغوش اسلام و شمار دین است
 آری ای محقق همه دیده حقین است
 او نکند اند چه با در حضوره عزیزین است

هر چه عالم اندرون شرح پهرین است
 از پلاس چرم مارا مستقی دیگر منور
 در اقبال انبیا گل ام پیمبر عشقش کرد
 عشقنازی جانگدازی ندی و اشفتگی
 معنی و صورت است ای بلوغ کائنات
 آنچه با نسی با ای بر دل آن شاه ما

ذات موجود اندر جمله ذات
 نیست هرگز بصفات هیچ ذات
 اول معنی راست شرح این نکات
 بر تو کرده و آشکارا واروات
 ز آنکه مشهور است در پرتابها
 تا شود آسسال جو مشکلات

لے توئی مقصود کل کائنات
 نیست جز ذات صفات رها
 آمده در صورت آدم پدید
 مگر بنیانی خویش را در اصل کما
 همه است با حقیقت حق بیلی
 اندر این کثرت همه وحدت مگر

در حقیقت مطلقاً احمد حق است
 لے توئی مقصود کل کائنات

حکیم بخت هم غنا هم نیست
 شرح هم قابل بیایم نیست
 در دهندهای چه در جهان نیست

ماه بپیمبر هر سر با ایم نیست
 خواستیم آنکه حاصل شرح دم
 در دل ما کس گوید همه با آن

چکنم صبر دور روانم نیست
 چکنم صبر دور تو انم نیست
 قلزم شوق در کنارم نیست
 اشما شفقتی بجایم نیست
 پاکہ بودہ کہ در زمانم نیست
 بیچ رحمی زدوستا غم نیست
 ہرگز از بخت این گمانم نیست
 در زمین و در آسمانم نیست
 چونکہ از چنگ غم امانم نیست

اگھلا از درد خویش نلے چید

در دوش چوں رہے فنا غم نیست

بیچ رحمی بردوز گایم نیست
 دوستاں بیچ دیستدارم نیست
 یک نظر بردول فگارم نیست
 گفت ایسا رسم در ویدم نیست
 گفت آئین لطف کلرم نیست
 کہ بجز نالہ مانے زارم نیست
 کہ از وحظ جز خارم نیست
 و اندرین کار بخت یارم نیست
 ایدرینا کہ غم گسارم نیست
 چوں بجز سے تو شہ یارم نیست
 بخدا بیچ اختیارم نیست
 بردت بیچ وقت یارم نیست

خلق گویند صبر کن دو سہ روز
 صبر از روی غم بہتوال کرد
 کشتی صبر غرق گشت بہت ہنوز
 دو ستاں کار من ز ہمد گزشت
 در جہاں بیچ گاہ نبودہ وفا
 جان من در فراق شد پیر
 خلق گویند یار یار فہلاں
 چون من آشفتمہ و سہرا بیمہ
 عیش و راحت نصیب من نبود

ای درینجا کہ یار یارم نیست
 دست و پائے ہی ز غم ز فراق
 سوخت از آتش فراق و لم
 گفتے اسے دوستاں مرحتی
 گفتے آخر بسوی من نظری
 مفلس و بے زرم ندارم زور
 میخورم بادہ فراق مدام
 جہد کہ دم و لیک سو فداست
 غم بجایب فرو گرفت تمام
 شفقتی کن گدائے کوی تو ام
 بندہ ام خواہ لطف خواہی ہر
 بیچ وقتے دولت من نکشید

غرق و یادشے غم شد آه چشم لیر و کس از مینیت	
طوفان مغمی رست که بر آفتاب شد زیر آ که در د مینیت ما از انما آگه شد آه و لم ز پیده آری نه سب آگه شد چوں صبر نیست طاقت از دو آگه شد در حال چو در گشت غزای با آگه شد کارم بکلان رسیده آید از شفا آگه شد	ایدل و فاقه و محمد ز امل و فاقه شد از درد و غم بپیر و ز کس می محبت از سوزن حال چه سوخته شد ز کس چهر ایں درد و از ظهوری او آگه شد ای دل و فای درد هم از درد می طلب تبع بلا بفرق من آمد از دست بجز
خوناب و لم از طرف دیده بکیده است که از محنت و اندوه پهلای آگه شد بچوں دل من خسته در این سر کرده که اول دل ماتم زده این از سر دیده	آن پیر بکل و ز پید و ز سینه آگه شد حال دل بیچاره خود را آگه شد دل سوخته کشته است از این شعله که بجز درد بر کبیر ز پیر نصیب دل نا نیست
احمد نتوان گفت غم خویش بیایان بیگانه کجا در غم این گفت و شنیده	
باورد بسیار چوں صفا نیست یک لحظه ز زام غم ز ما نیست افسوس که اینجا آشتنا نیست ز این درد که قابل و آ نیست غمتم حکتم نصیب ما نیست شام و سحر هم ز غم جدا نیست دیده است کسی که مبتلا نیست	باورد بپیر چوں و آ نیست سرخ دل ما اسیر و دوست غرقاب شد مزار اشک خونین بهاره طبع گشت عا بنز بهر روز و شب هم رود به تامل کس چوں کس که سستی است

در ہر کہ نگہ کنی وفا نیست
 در دہر فنا ترا بقا نیست
 کس محرم راز مای ما نیست
 در رخ و بلا چہ آن تھا نیست
 فرمود، بخت این کا نیست
 آہ دل عاشقان مجا نیست
 این صبح مراد می ضیا نیست
 چوں محرم راز ما صفا نیست
 در شاخ وجود ما بنا نیست
 این تیر بلا ز ما خطا نیست
 دانے کہ سچیز و آفتابا نیست
 این جرم عطائے پادشاہ نیست
 مد عملہ جہاں جزا و خدا نیست
 چوں شرک بذات اور و نیست
 مد صحبت خلق جز وفا نیست
 چوں مرد خدا نے بے بلا نیست
 کس راسکے دوستی با نیست
 لیکن بری دوست ما جزا نیست
 جز حضرت پاک کبریا نیست

اکھ تو بیداں کہ در و در عالم
 جز فضل خدا کے رہنا نیست

باغ ز دست روزت ندانم چہ حاصل است
 نہ دل بدست ما و نہ آرام در دل است

چوں اہل مرآت از جہاں رفت
 ما خود ز حیات کسیر گشتیم
 این قصہ و حدوہ کہ گویم
 سر و سرور این فراق و اندوہ
 چوں دیدیم حکیم طالع من
 بیوہ مدال آہ عاشق
 یارب شب من بحر ندارد
 این در مرا بوسے کہ گوید
 این بیخ وجود ما برافتاد
 ہر چند بنغم سپر گر فتم
 تن وہ بھٹنا و پاشش جو رسد
 آ لطف و کرم اسید واری
 شاہ کہ دو کون بندہ اوست
 از غیر خداے شو میرا
 خواہم ز خلق گوشت گیرم
 بستیم کبوتہ و دشت و صحرا
 اہم بکلام و دشمنان ست
 سیلاب شہ است اشک خونیں
 مارا بہم بلا پنا ہے

بازم لظرفست و بجای کہ مشکل ست
 ہند سبر و پیڑوہ آرام و نہ سکوں

واٹ کہ آرزوی و لم سخت مشکل است
 دل لگفت دست چند نے پائی گل است
 بارے عزیز و جان دل من بجل است
 بے دوست ہر چیز است ہر چیز گل است
 عمر سے کہ بے تو میر و د آں عمر گل است

گفتہ نیتہاں بے نفس من نے توں
 گفتہ صدمہ نہا ہم از صحبت تہاں
 اے سارباں ہمارے کوشش ہے سرا
 نوش تو اے طہیب سرا نیرت آرزو
 عمر عزیز آنکہ بر آیم با تو و م

انہ غایت مینور و عیال است ذات او
 احمد جمال و دوست بخت مقابل

در چیز صفات بنو دار تو بذات
 واٹ کہ بغیر نیست درین گل کانا
 قائم بذات تو است سر سر ہر صفنا
 احوال کجا رسد کہ سر غور این نہایت
 در خوشی تن مگر کہ توفی مایہ حیات

ای خالص کہ مظلوم ذلت کا بنا
 مقصود جلد عالم و آدم توفی ہو تو
 دستہ ہر پتہ کی تو وہاں مالو فنا
 وہ پایہ کھوج را تو یکہ والی حضرت
 اگر آستانہ ہی حضرت حق کی بندگی میں

اسرا حق بہوش بدائع ہر بہاں
 احمد تہاں دوست پگڑت چھیا

کہ تا وہ نہ یہ ہر موحی و راز است
 بگفتہ قصہ زلفت و راز است
 دل و جان ہمہ پیشہ در گداز است
 نیدانی و دایلی پر وہ چہ ساز است
 کہ آں دلدار داکم بے نیاز است
 لیکن بہتیش و درک حواری است

حکایت ہای زلفت او در راز است
 بگفتہ راز زلفت یار جویم
 ترا از آتشش من نیست سوئے
 چہ حکیم قائم است از جنگ حق خمش
 سرا خواہد کشت خواہد نواز
 کہہ اگر ہمہ عالم پہ بخشند

را عشق حقیقی احمد این است
 بہ تیر و دیگر ال را ہ مجاز است

جہاں کن نکال سیر زیاہ است

فنائے سیر و عالم سایہ است

جہاں جملہ سراسر عالمی است
دریں ملکیت کینہ پایہ ماست
براہ یہی سراسر پایہ ماست

من آن خورشید تابانم کہ امروز
سربرداری لامکان و ذرہ عرش
فقیر و مفلسی و عجز بخش برید

براہ فقر احمد باخست خود را
پلاسک جرم و ذندہ مایہ ماست

در سر و و کون نیست نیک از کہ نیست
گر شتہ ام کہ در دو جہاں کہ بود
در حیرت کم کہ من ز میال کہ جو نیست
جہاں با تم ترا بگماں از کہ جو نیست

لے نامکان طرف رکھاں کنہ ہمیت
در کل کا ثنائت محیط بذات خویش
کہ در فنا مطلق و کہ در فنا محض
از کہس چہ جو نیست کہ منم ذات معرفت

اکھد توئی خدا سے آفریناری نصیب
چوں ات تو نیست شرج جو بنا از کہ جو

بنیوانے محبت گرا و پادار ماست
ہر چہ جز عشق است از آن عار ماست
جان و دل اختیار کہ دن کار ماست
جہاں وی و راہ او پیدا ماست
ہر چہ جز عشق است آن انکار ماست
عقبہ و تقانہ ہمیں ہنجا ماست

عاشقی و بیخواسے کار ماست
سبیری عاشق آمد و در ہر ہشت
جان ما جان نیست او جان من است
عشق اندر کوئی جانان کل است
کار ما عشق است با کس کا زہیت
دل ز سجدت کنوں رکھئی دوست

نیست چوں اکھد و این عالم کی
مقصود ما عشق آن لدرار ماست

سنان ہی ہیں کہ او اظہار کونہ
کہ بیروں از حساست این آن سستہ
بہ دیں از فہم و از ہم و کمان است
چو این حاصل شدت مقصود جان

زہی راہ کہ آں رہ بے نشان است
چہ بی جوئی تو در بالا و پستی
کی نت کے باخسار ایاہ
تو نیکو ہمیں توئی در کل عالم

ایا اکلہ ہر سوں لایعہ منکر
کر خیر ہوئے کافہ بیان

جای تو جز بزوری ہمار نیست
در رکوش ایی راہ نزل از نیست
یکٹ ایی راہ چہ پند از نیست
رو تو در ایی ہدایہ کہ بسیار نیست
راہ ولت خیر رسی دلدار نیست

بر در سے کہہ چہ ترا بار نیست
بہر کہ نشد محرم ایی را از عشق
کہیر و حسد جلد حجاب تو باند
گر تو بخوای کہ مخدوم رسی
پر دہ خود را از خودی بر فگن

احمد کی از چشم بدر کن جہاں
وز دو جہاں میں کہ تو بجز بار نیست

تیر شو وقت از کمان دیگر است
نیک بگر ز آغشیان دیگر است
ز آنکہ ایی مرغ از نکلان دیگر است
زندہ گے اورا بجان دیگر است
با سر سے وارزش قفان دیگر است
از کمان پہلو ان دیگر است

گو بہر عشقت ز کمان دیگر است
طائر قدسی کہ از طالب رسید
سرخ جان او آغشیاں پہلا کرد
بہر کہ زینت سیر عشقت شد شید
بہر کہ چوں مغرور شد بد کسرت عشقت
تیر عشقت او کہ بہر جانہ رسید

احمد حاکم از رشتر این خط
کہ ایی شرابش از دو کمان دیگر است

کمال حسن ما دور جلد ایشیا است
بہوج و بحر میں کہ آنچلہ دریا است
حقیقت ذات حق انجیا جوہیا
کمانے حقیقتا لے جلد انجیا است
نظا ہر ذرات او در جلالہا است
روزی سخن آتر سہ ہا تو ایما است

جہاں لایزال برین رخ ما است
بہ ہیں در صورت ما ذات حق
بچشم خویش بگر ذات پاکش
تو ظاہر میں جہاں خود نما را
لباس لہن نوافی ہرست اورا
حدیثا ہنہ سے حکم گوش بہدا

	مجیدلہ جملہ ذات حق ذاتا لست بذات خویشیں جو جملہ اشیا است	بجز تو در جہاں چیزے گزشت تیکو دریاپ اگر آگہ زرا ہے
	ذات ذاتی ہیں کہ بعورت ہست ذاتی صورت یعنی اللہ اکبر است لے حسن تو بصورت و معنی برابر است اظہار کردہ حسن جہاں منور است در صورت بہ ہیں کہ معنی چہ خوشتر انتہاں تماشلی زنداوند اکبر است نور شمس مجید ذرہ ذرات منظر	تو ذات امدی ہیں ات اورا یعنی ذات ری در جملہ اشیا است
		لے صورت نشان خداوند اکبر است حسن و جمال تو ہمہ اوصاف ایزدی است در کائنات حسن تر شمس جلوه میدہد و بہر طرف جمال خداوند و جلال واللہ کہ غیر نیست یعنی چہ بگاری ذات خدای چونکہ بصورت شدہ اشکاف خسے خدای بر رخ آدم و آدمی است
	گر چہ از دیگران نہ پیمان است ز آنکہ بر ویش چہ لعل و زین است نقش و دیوار و روی چہ جان است دندران و ورطہ کہ نہ پایاں است ذاتی از شرح و بسطہ ز اسکان است	ایہں رمز این نکات ز اسرار مصطفی از حکم ہر ویش عالم چہ خوشتر
		امدی را جلال ایمان است در تماشائے اوست ز گرس ما ہر کہ آگہ نشد ز معنی دوست کشت عقل کے تو انداز رفت بتر این راز چون شو بکشوف
		احمدی کست دوست فی گوہر در ہمہ حال و رودی آن است
	ذات تو در سوسنت آدم کما است حسن زاندر روی کبریا است در بیان ما جدائی از جہاں است	ایکے تو بر روی تو عالم مبتلا است روی تو در پردہ و داغہ ن چوں یکے باشد بجار موج ما

در لباس آدمی ذات خدایت
ز آل کہ ہر قدرہ؟ ہمیشہ در صفات
ذات اودا کم یعنی خود است

صورت آدم چہی ناز نہیں
ذات پاکت ہرست در ہر ذرہ
یست پیمانہ ذات ہرستی آنہما

خودمانے سے کند احمد بخلت
ذوالحجہ ذوالحجہ ذوالحجہ

در صلتہ ما نکار مرست
مخل از سب ما چہ باو جریست
گر او آمد و در میان غمست
از تیر مژدہ دل و جگر خست
صبر از دل خستہ خست پرست
گفتا ہمہ آرزو تو ہرست

سرست و رستیدہ پو ہم ہرست
دیو از شہدیم از جا شش
یر خواست قیامت انداز آرم
از تیغ کرستہ خون ما کھت
آرام و قرار برد از ما
گھنیم کیے کنت لہر و بوس

چوں احمد حق از شراب توحید
سرست رستیدہ جام در دست

در کبہ جام بہاں بلین ہر شراب بیشتر است
ایں ہمہ یک یک ظہور فی انات در پیش است
لیک اند اہل عالم جز خطاے پیش نیست
ایں ہمہ پیدا و پیمانہ جز خوابے پیش نیست
جلا آنہما یکے و ف از کتاب پیش نیست
ایں ہمہ عالم کہ بینی جز سنے پیش نیست
ایں ہمہ اندازد تو حقے یعنی حقے پیش نیست
ایں ہمہ صورت نمودہ ایکھے پیش نیست

صہ ہر ارا ال عالم و یک آفتابے پیش نیست
در حق سرست لہتے بکھر را تا می جدا
جلا ہر جو داشت و آستہ پانچہ حق آند آستہ
سر زمان گھنیم بکھر با تو شیش من انداز خود
از کتاب نفس تو جیسے با آغی می بخوبی نہ
از ظہور کائنات و اسب حقے کے کھر
ہمیشہ ایوں عالم کہ ہمہ ہر حقے حقے حقے
ایکے سرستی را تو میں آئی ظہور سے ذوالحجہ ال

چوں عجب احمد کی آما وہ جان احمد کی
اگر ہمہ صورت نمودہ ایکھے بہر پیش نیست

آنکہ سے نہ پورے بان بھنگی کھینک ظاہر اور باطنی شاد عیاں پیر شاد آنکہ آمد و راسخ عیون کی ترقی کھنک شد عیاں پیدائش پیر شاد عیون کی دور بہ طائرانہ شاد عیون کی	آنکہ سے آید ہر صورت عیاں یہ کھینک آنکہ اوپر نیشاں سے منہ پید کھنک آنکہ در ہر صورت آمد سرور شاد آنکہ در ہر صورت آمد عیاں در کائنات چوں محیط تیر و بالا آمد آں و لدار ما
اکھرا در ہر لیا سس کے نہ پید فون وانکہ در ہر کسوت شد ہر نیاں پیر شاد	از دیدن جمال تو ہر دم حیات ہست در کائنات جملہ محیط است ذات و ذات خداست ہر چیز جتنی نظر کنی آں شاہسیاز ما کہ نمان ست و عجا سلام کہ ہر جملہ یکے شد براہ عشق
ایں اور دل سے نہ پورے کھینک بہر چہ جو نہ پورے کھینک معنی ذات کھینک نہ پورے کھینک کرنے کھینک نہ پورے کھینک آنہا کے دل سے نہ پورے کھینک	ہر نکتہ کہ از روہ دل گھنٹا آہستی ہر قطرہ کہ ہست زوی بجز با صفت
ہر کھنک مراد بیکر تماشا است یک ظاہر بدل ہزار خاست با وصلت یار فنا نہ صحر است والقہ کہ مر از زمین شریاست ایں ہمار و خوشک چہ در و صحر است در جہلہ جہاں وی ہر شاد از باطن عیون شاد و کھینک نہ پورے کھینک نہ پورے کھینک ایں اور ہر نیاں پیر شاد	ما صورت و نقش یار با است ہر جگہ مراد حاصل آید آری چہ وصال یار باشد بالین چہ بود ز خاک کو بخش چوں بر تو عکس یار تا بد گر عکس جمال خود منہ آید با بد اگر سخن کھینک از خاک اگر نیام کھینک چوں عشق نہ پر وہ رو من آید

<p>دریاب کہ ابیں شور ہم از صاحب است ہر روز وہ ایں خواجہ بگر ہیں کہ بان است ابیں خانہ ہم خانہ بہ ہیں جلد نہایت شوخی رست و ابیں خانہ ہم چوک از است سلطان جہان رست خدانہ زمان است در عالم تو جید ہمال مرد نشان رست ابیں ساختہ بجز لیت کہ بیحد و بیان است خزاو دیگرے نیست انسان بان است</p>	<p>لے احمد اگر تو خود بدانی ابیں ذات تو ذات صحتی است</p>	<p>ہر روز ویریں خانہ بہ ابیں بانک و فغان است آں شاہد لا ہوت کہ در یہ وہ نہاں بو گنج رست یو پیرا کہ در وصف نیاید فانس در ابیں خانہ بہ ہیں مشک میر است آنکس کہ دوری فخر زند راہ و روش نیست ہر کس کہ در ابیں خانہ رہی حسیست ہی نیست ابیں خواجہ و خانہ است کہ در خانہ بہدیا و صورتہ انہ انہ تھیلے جیتی</p>
<p>کہ بیرون از سفیدی و سبب است کہ یوسف حبیب اندر قعر حاکمی کہ اندر عشق مردن پاوشا ہی کہ عدا حبش از مدہ تابا ہی است کہ اندر عشق وی امر و فوا ہی است ہدائی در حقیقت لالت ہی است کمال حسن او بس بارگاہی است</p>	<p>احمد ہنگلی و صف احمد کثرت حقیقت رستی صفتی ہیں کہ از دو وصف نظامت</p>	<p>یقین و صورت رست الہی است پیشم دل اگر تو باز بسختی مہر س از جان خود و باز یکدم اگر بینی پیشم دل تو او را ز سر عشق نہی کس نیست اگر بہ او بیان بیے جان کیے ہیں جلالے لایزالے ہیں تو ابیں جا</p>
<p>واللہ کہ جمال وی عمان رست ابیں خوی قدیم یہ شلن رست</p>	<p>جلالے احمدی اگر بدانی یقین و صورت رست الہی</p>	<p>کہ آں دلبر سے تاک جان جان رست رستی و قلندری و زندگی</p>

سرمایہ کج مغفبان است ہر پیشہ کہ بر زمین روان است بیر ز جیات جاودان است بیروں ز حیات این و آن است از آیت ذات او نشان است در یابی محیط بیکران است	افراس و نیاز و فقر و حاجت از پیشہ چشم راست جاری جان باس کوئے دوست اون مہدان کہ کار عاشقی مست در یاب یقیں کہ جملہ آسمان ہر قطرہ کہ بگری تو پیدا
از ذات احمد جمال احمد باجملہ صفات تر جان است	از ذات احمد جمال احمد باجملہ صفات تر جان است
مختلی شدہ ناگاہیں عاشق است کلفت آوردہ آزاں جام گل دست بد کہ تراد رسد بر این باوہ متقائے برست باوہ کے کہ بسر بود سر پر بندگ است رسم و عادت گزشتہ تمام باوہ پر سکھرا ز خوردن این باوہ چنان مضموش کہ بیک ہوی انا الحق زو و عالم پر گزشتہ	درے میخانہ کشادند با برست است ساتے لم یزے داوہ مرا جام طہور گفتے نوش بلام از سر جنت آرد ما اودہ بردست نہادم ز کفاتی خویش بچ سستی ہمہ بر کندم بخوشد آرد
کہ در حضور دو چشمہ ان نمودت ساتے صلامی عام و ہم کہ این شراب شایق است ہمیشہ دین من است و رسوم عشاق است دلہ بگفت کہ گنہ بگفتش عالمی فی سنانہ بنو شہم کہ نوز غزوش صورت وزو بصوت صفائی اطلالت	خار باوہ میثاق باسرم بائے ست ہم جسم عمر و چشم تمام لکسہ جہاں شراب و شاد و دیوانہ کے و قلاشی مرا ہیبت کردند تو بہ کن ز این حال چہ کار مع نکتہ ادا صلاح و ز طبع غزوش صورت وزو بصوت صفائی اطلالت
از نہ جان ہمہ دونوں در ہا میا پشمت	از نہ جان ہمہ دونوں در ہا میا پشمت

وازاره جان و درمی دلدار می باید نشسته
از برای سود عاشق و در میا پیر نشسته
بس بوی عشق و با زار میا پیر نشسته
از سحر سحر حق پله دیوار میا پیر نشسته

ز سر چو دل بر دست سیرگوش میا پیر گویند
با مغان جام با لب سهرت می باید کشید
و ز بوا بیش پوری دلدار با پیر خیزد
از سر سحر حق قلعه نیستی باید گزید

بهر روی و مازاتان عشق احوال با پیر کشید
وازد می تو حید حق بر طاری با پیر نشسته

روز تو حید از سواد دیده گان با پیر نشسته
خطا ز مرض و در میا عشق جان جان با پیر نشسته
شکل اسرار حق را تر جان با پیر نشسته
مشکلات روضه اسرار و مایل با پیر نشسته
جمله را یک یک رون جان جان دان بد نشسته
جلا نوار خدائے پیر زان با پیر نشسته
قصه ذرات اندر جان حیا با پیر نشسته
بس سبب اثبات و در ساق آن با پیر نشسته
ایں همه تقوید جان حار خان با پیر نشسته
راز پنہانے درون دل حیا با پیر نشسته

سز تو سبب عشق اندر لوح جان با پیر نشسته
سرت سحر عشق از سواد دیده پیر کش کرد
از پیر عشق گفت کنز آنکته می با پیر کشید
گفته با پیر **هَوِّ مَعَكُمْ رَا مَدَام**
بجلا اسرار است ایروز سرت در ذات پیر
بچو نکلور حق نمود از عشق آمد سبب کشی
بچو تا که ظلم سرت تا اندر ذات ذرات پیر
سختی اینجا نیست از اثبات ذات و الحلال
بچو ای سبب بر رخ خویان که ظلم سرت است
صغیره دل از عشق ساخت باید از روز

دشمنی تو حید را احوال با پیر نشسته
پس حساب چو دل پیر زان با پیر نشسته

مرا و را در و در و در سو و مند سرت
کسی داد اند که دایم در و مند سرت
بند زاهد سبب حیا پیر نشسته
در سینه ده در و عشقش دل پیر نشسته
از می آنگذرت حیا چو چند سرت

و آنکه از در و عشقت در و مند سرت
چو داند قند و اصل در و سبب سرت
بند را می تو تف در می عشقت از می
کسی که از در و عشق او را اگر ند سرت
چو می بر روی تو سرت عشق و عاشق

نقد دازد بیروں ہنما دواند است
کہ عقلت ازین دو بخش بکند است
مقام عشق و عاشق ہیں بلند است
بپای دار او ہر دم نکلند است
دلے آنکہ اوڑ ہجرت مستمند است

چہ احمد ہر دے صد بار نالدا
دلے کہ از غم عشقش درد مند است

کار و بار و گیر دار ز سبب پورینچ نیست
چوں کشائے چشم عبرت ابرو درینچ نیست
پیش نزد یکان وی کشیدہ نظرینچ نیست
یا شوی تارون ثانی یا کہ قیہ نظرینچ نیست
یا بگیر ی کل عالم حوں یا کہ غم نظرینچ نیست
درد و کون و روز محشم غم نظرینچ نیست

احمد جان چہ بندن دل در ایرین دنیا درد
کہ آنچه در اینی چشم سر سر اینچ نیست

زنداری درد دل بیع الہ بجاہ تو نیست
عاقبت ازین غم و لذت و دولت تو نیست
غیر دعوی نیست عالم الہی راہ تو نیست
تو زمین و قاتل گردی در تک پاد تو نیست
می شود و ظاہر ترا آخر کہ ترکہ تو نیست
شاہ تور و زنی با بر و زرات شاہ تو نیست
مگر شو عشق تور و زنی ہوش ماہ تو نیست
تا وصل و قرآن تم حضرت را بند تو نیست

منہ نیا و عدت او نیست مست
در غمی عشق انگہ بار گیسو
چہ می بینی تو اندر عشق و پستی
بسرا سرفا کہ اندر راہ تو جیب
زرد و غم یعنی خواہد خلاصی

الہ بات سخت و سخت میر و چاکرینچ نیست
قدر و نہ در دنیا ماہ باغ و باغ و گلستان
امرونی پادشاہان جہاں سہر تابہ
دیگری شریک و غریب و دم شام و ہندین
گر درد و فریب امرت در ہر روزے زین
بخس گر تو بر آری نہ بیادش تو بہ کن

آنکہ غم و نظرینچ کہ بہ آہ تو نیست
درد و دل تو بی سدا و بیت پردہ انداز این
پندمی نازی بہ زنت آشدہ مغرور ہیاہ
جمع کردی سیم و زرتا و گیران عشق کہ نیست
عشق ازین پردہ و سہا سہا یہ اشک نیست
افکار و بندہ و زرد و شب پاد کہ غم شاہ تو
نقد عمر ز دست زدی و ہو انہو شاہ
بزنان از دل نگر دی پادشہ در گوشت

<p>احمد جامی تو در کارشده اشو مستقیم که این همه مکر و فریب و یاد بد خواه تو ایچ</p>	<p>باشش تا حسین نگارم خمیه و در حوزانند پیروی نور جانش گزینند بر عاشقان لعل زان نور اگر لامع شود و برهائش در کوع پیجوی خود رانند بنید و سبیل با تیرید و بوسید و شمع شعله و جنبید با چه ابر آید او هم کس لبالم سیرند با چه مرفصوری اطریقیت در هوای عشق آید</p>
<p>احمد او در کوی عشق با کسی را با از نیست تا که درست از خود نشوید چنانکه و رازند</p>	<p>دوش مارا آن آسمان لیلته المصلح بود از ابرید و صل مارا کمال و حتر و جاه عالمند مغرب باز بهای یوں است تمام تا که ی با کیتاب و خوش و ترحم و بدیم و ز آس غماری که مانو آگافه با بود و اینا آتش او شعله زور و آسب و ریایا نیست</p>
<p>مگر مستغنی بود از ما او با متلخ بود و ز صفتای وقت ما را تحت بود تلخ بود پس آسرو عا جز و گشت پهلوان تلخ بود ظان و مان به جنبید و شئی و صلح بود عشق بیوت بر روی آن غلاما تلخ بود و ز بندهش کوه ناپتون سیت ز صلح بود</p>	<p>عشق او با احمد را به راه نبودی بیکل کار او چون سگانه شیدت ز صلح بود</p>
<p>معم و در دم بری و در مان بگویند میان و در صفت و صفواں بگویند بری لقیس نبویان بگویند آں بیوتون سرگردان بگویند</p>	<p>صد بیفت من بری و امان بگویند زمان آدوم گشتی بترس زمان محنت و درد سبیلان از روی زوری آن لبه نقیاس</p>

<p>بایں فرزند پیے سامان بگوئید سخن زانیں سو خوشه هجران بگوئید</p>	<p>حکایت از لعل شمشیریں مہوش چہ نامی عاشقان کچھ شیش برآید</p>
<p>بندہ شست زستان و بہار و بگر آمد امر و نہ ہوتی بشکاری و بگر آمد مار بہلاک خود و باری و بگر آمد در اصل درم بر دو عیا و بگر آمد عالم بری دل رفت و خمار و بگر آمد اعمال ز سر شست کہ شمشما و بگر آمد دشمن شدرہ ماندیم خمار و بگر آمد آن ہم شستری کہ شست و قتل و بگر آمد</p>	<p>چہ اگھر بندہ شدہ عشق مشوق حدیث بندہ با سلطان بگوئید</p>
<p>عمنما زول برآمد و شادی فراریدید آمد بہارہ سجرہ گل و گل بشکینید ایمانا در آمد و او بار بار و میسید آریدیم یام یادہ می فصل و کشتید بر قوش عز و دولت عز انما کوزید نقش و ہوا و لو کہ کشتید در غلہ ست سادات از نامین پید آمدت نازک لرو بخوش شستید</p>	<p>خیزید دی آرید کہ کاشے بگر آمد آنکس و لم بستہ او بود ہمیشہ آجان و دلم بر دو بیک ہلو و غمزہ گفت تند کہ آمد و بر دو نقش درم آمد آمد دل ما بود خاری دل مسکین امر و نہ دلدارم و نہ دلبر و نہ چاہ تا با خود می با ختم آن کام و ہوا بود در تمام قلعه بود و مال جدا بود</p>
<p>احمد تی خود را تو بہر آب میالاک عقل نگر آور کہ عیب را و بگر آمد</p>	<p>احمد تی خود را تو بہر آب میالاک عقل نگر آور کہ عیب را و بگر آمد</p>
<p>صح وصال ما ز شب ہجر بر دید رفت آن حریف و شتر ز بیان مانع با ما بختگ بود کہ خون بہت آشتی سازیم در وفا و وفا می تو خدی بر کہ نیم آج و نایت ملک و طار با و ستان دورستہ آید ایم کار ایمن بہارخ و صلح و خرد و در شاد ہر کس کہ دید ما را جز ظن بر دید ہر</p>	<p>صح وصال ما ز شب ہجر بر دید رفت آن حریف و شتر ز بیان مانع با ما بختگ بود کہ خون بہت آشتی سازیم در وفا و وفا می تو خدی بر کہ نیم آج و نایت ملک و طار با و ستان دورستہ آید ایم کار ایمن بہارخ و صلح و خرد و در شاد ہر کس کہ دید ما را جز ظن بر دید ہر</p>

ای احمد اخیلی و بخورہ زینہ

گوی سعادتیست بچار ابد رسد تغزید تیغ گرو دستے شرکها برید جای قدم نما که زره بر و گیس لطف ز میانه دستیت تا پدید را ہی که برگرفت خیر با نانا و رید درباغ افس او پیری بومست یکستریه آب حیات باقی مصرش کرب ستریه اورا چه زمان که خلق بگفتند او چه دید	پر گمان مبر که توانی بخود خرید آن را که اندیشیم انزال بیدارش وزید بر سر کبهدایت توجیب شد سواد قبله نیاز لر و زو ز صدم راه ساخت جائیکه اسم جایی مراور است اسم و رسم بجیر یکد نیست گشته سراور ایسی بجای از تقال و قیل حال کرسی بوار بست بر طرف جوی روضه اجب لال خمیند شده ست مخر او که نداند جز او دیگر
---	---

یا احملها لآیحه بگفتی تو بهره منده
طویچه ترا و نیز سراور اگر ایلی کشید

عرش و کرسی در کجا نه جنت و نه نبار بود حق بگفتا تا لغم از مایه اقترار بود روح مانند رازال با حضرتش و کار بود بشرح و نه در جمل ارواح سید سالآ بود صفت و نذایشال بگفت صفتایشال صفت دویم مومنان با طاعت بسیار بود صفت بسیار لیکن توبه اندر کار بود روح ایشان غرق کفر و کذب ایشان را بود شریعی او شیر و شمد آیتس هم کار بود مرکبی ایشان بگفت خوب شرح نشان بود نقد ایشان بر حکمت صفتش انوار بود ظالم از نه بود لیکن درو آس آنگار بود	آن زمان که اندر انزال مارا بحق گفتار بود توزمین و آسمان پوزن مسما و اعلی آدم و تنو کجا و انسی و جتی بود روح ما از روح سید روح او از نور حق حضرتش فرموده بود تا روح با صفتش صفت اول اینها بود و خواصی اولیا صفت سیم عالمیال بودند بر از جرم گناه صفت چهارم کافران بودند و مشرکین حضرتش فرموده بود از بهر مایه بی صفت اول توحش کردند صفتش از نقد صفت دویم توحش کردند و درو آس از نقد صفت سیم از نقد ای حق چه دیدند از نقد
--	--

بر سر شش سنگی زوزدیشک است پاره پاره بود آن سہ صحت قالو ابلی گفت آلی کے انکار تو	احمد اچوں نیب بختیاں دولت آنجا ہنند دولت ما از انزل و از قدرت جبار بود	صفا چہ دم زان فتح شد گنت جوئے ہنند شش پیش قالو ابلی بود آن فتح قالو ابلی
صد شکن بر صد شکن در عارض ترمیزند از چہ با شاد مست گوہر موج گوہر میزند نیستی اندر ہوا چوں مرغ ما پر میزند رہ رواں بہتر کہ ہر دم حلقہ بردور میزند جز ہمہ استناد کہ آنجا شکہ بر زور میزند	چوں صبا حم ہر زمان بر زلف لبر میزند ہر شب ہم را چہ بینی کرد بر کہ دست ہستی اندر راہ مرداں کس نکوہ خطیا بار بر آشتی کسی بندد کہ او را ہر بود قلب را از زور بند اگر دن نماند بچکی	روشنکے بر دم سرم میزند چوں سعادت یار ما خواهد شدن بخت آمد طالع ام بالا گرفت چوں سرم سو او در ویشیاں گرفت چوں محمد سپید و ساوات بود چونکہ شاد صدیق یار و غار او یاد سیم آنکہ ذی الذیرین بود نیدر سفدر کہ بود شش بخ خدا ہر کہ او را شاد بعیت لگرفت ہر کہ از راہ شریعت روی تافت
منع نہ و دم در فتنس پیمیزند بخت ما آنکشتت بر در میزند پشت پادو ملک قیصر میزند جملہ بر ملک سکندر میزند حسن او بر ماہ بر خور میزند دہر موج از عدل عمر میزند ظہنش نوری ست از ہر میزند شانہ زیری باب جبر میزند روز شب اللہ الہر میزند بقیامت سنگ بر سر میزند	احمد نامی تو انی خدمت مرواں گزین دانہ چوں بر خاک افتد زور سر میزند	احمد اچوں نیب بختیاں دولت آنجا ہنند دولت ما از انزل و از قدرت جبار بود
احمد اچوں نیب بختیاں دولت آنجا ہنند دولت ما از انزل و از قدرت جبار بود	احمد اچوں نیب بختیاں دولت آنجا ہنند دولت ما از انزل و از قدرت جبار بود	احمد اچوں نیب بختیاں دولت آنجا ہنند دولت ما از انزل و از قدرت جبار بود

احمد اچوں نیب بختیاں دولت آنجا ہنند

کہ اب سخن سر جاست و مگر میزند

آتش سوزی دروغم حلقہ برور میزند
 بر رواق طاق مہر غیر وزہ منظر سب
 آں کیے درمی نشاندہ و آں بخیزد میزند
 آہ آتش بار من آتش بدل وز میزند
 دست عیش سیر ز باغم چون قلم میزند
 کہ از درد و غم آتشی عشق تو سر بر میزند

احمد سوادای او در بیانی لای سوز و
 اک او بدست پشت پابرہفت کشور میزند

شربت بی مازنی سست کر فادند
 از طفلیش سرا گذر دادند
 غافلانا بخواب در دادند
 ز آں صیوحی کہ در سحر جادند
 مشتقان را صلایے و دادند
 خاک ذوقت بیاد در دادند
 عالمنازا بعلم در دادند
 روح ما قبلہ و گر کردند
 زان سرا ملک بنیشت دادند

دو ششم از باید تو خیر دادند
 در مقامی کہ روح پے بند
 حاضران را بحضرت آوردند
 ساغری راز و رده پیکر دند
 صا و قال سوز سینه آوردند
 طبل دل براب سید وصل زدند
 زابہاں روی در نیاز شدند
 آدم آفتوں سزا رگونہ ساز
 بالقیس میر ویم در رة یار

احمد افناک پائے مردان باش
 چوں ترا خلعت و گر دادند

جای باش عاشقان را آجا و گیر دہ اند
 خانہ با خود ز بہر دست ایتر کردہ اند
 در ازل گو یا چنین قسمت برابر کردہ اند
 وعدہ دیدار را در یوم محشر کردہ اند

گر در دلوانہ تنگت نغمہ وز کردہ اند
 چوں راز کرد سرب تنگت بگریخ
 و بنا و عقیقی از این خلق و موللان ما
 ایما اللغات و مرثعاتان حضرت چو گنہ

چو تک اوداوح و ملائک سائخسین گشته

اچھ جانی گندرن کیش جی و رکستے نا
آخجاری فاک یا بیت از نظر تیلین گشته

لدسه و ری پای سبگان وری و لدار زنت
آتش انده بوس جس ترقه ز تار زنت
بروز سے فنا نہ ہستی ہمہ صلہ زنت
خندہ برضا حسب دوگان خریدار زنت
دین و دنیا ہمہ یکجا و یک بار زنت

عاشقانی کہ قدم بر سر کی بنہار زنت
خرمقی سبستی خود را ہمہ بر پا و دہنت
رو طوق دل بوسی خود ششیا ازل با اکل زنت
مرست و ستار کشان بر سر با ازل زنت
چون نشسته مستند حریفان بقادر آغاز زنت

اچھ جام ز اتفاقس تو کلبید سخته
اچھ مرغان کہ فوا کس گلزار زنت

در تمام تیر و توی با یوز ای حال رفتند
سالک کمان راہ و تیر و تیر سلطان رفتند
او لیا و الشک اندر کوه لنبان رفتند
ظرف شکر سست بر او رک را این خیرین رفتند
سختی را از روی در دست سر و سیک و بال رفتند
سرفند اگر دزد و عدل و ہم چه عثمان رفتند
چون بخت جوی دل آن سوی شہیدان رفتند

بانتظار سفتی که اندر سبب دست و خیران زنت
سرم بر منہ پای بر منہ سبب دست و خیران
سایحی بر رکبت اندر و سلاطین و در مشرق
دعال اسفان کس ندانند خبر فضل و عظمی
بہم روز سبب سبب سبب سبب سبب سبب
پتوں آنھو و عدل با بروز کو می سمجھتے ہیں
کچھ بھوتے ہیں وہ بھی بھوتے ہیں بھوتے ہیں
اچھ صافی آرزو از دست گلزار زنت
اچھ سبب سبب سبب سبب سبب سبب

بہم بچہ با سبب سبب سبب سبب سبب
بہم بچہ با سبب سبب سبب سبب سبب
بہم بچہ با سبب سبب سبب سبب سبب
بہم بچہ با سبب سبب سبب سبب سبب
بہم بچہ با سبب سبب سبب سبب سبب

بہم بچہ با سبب سبب سبب سبب سبب
بہم بچہ با سبب سبب سبب سبب سبب
بہم بچہ با سبب سبب سبب سبب سبب
بہم بچہ با سبب سبب سبب سبب سبب
بہم بچہ با سبب سبب سبب سبب سبب

لاش ہی میر ندن حل میر میکن
 قہر قہ اعظم مر نام نہ میر و نہ میر میکن
 ہر نہ پیرے شفقتی عیب پس میکن
 محنت و اندوہ قہر با تو اثر میکن
 غصہ اندوہ و غم فتنہ و شر میکن

راہ قناعت گزیدہ
 نظر میکن

مہر و نیازا بیرون کن دین آباداں شود
 تحقیقت با شریعت جنت تو اماں شود
 اندوہ سخن طہیبت کن تا ہر چہ خواہی شود
 اشرعیبت طہیبت با تو مغزی جاں شود
 قول و عمل فہست پیرہ اندوہ جاں شود
 بر کہ نہ برکتش باشد سوی ہیراں شود
 ہر آن باشد کہ اہلعت جنت و قرآن شود
 لذتے بینی کہ کارت رو جاننت جاں شود

حکمہ در دست از این قول جو کفایت
 آہ ازین اقوال ما ترسم کہ این تا اول

باش تا بر ذوق تو از نیستی از بندہ
 باش تا بخشیدن بگو کہ
 باش تا نندہ و طاقتی از دست اور دست
 باش تا آن غم بپسید و مات اندر بند
 باش تا در نہم طہیبت سوچ عیر نہ
 باش تا ہمو ہجرت برکت و لہر نہند

مال کسان بخوری باز روی آینی
 مسجد و محراب را ہر یا ساشی
 طفل بدہ سالہ کے خصم پدر میشود
 عمر با ماں رسبید خلق عجایب شدند
 شک کفار چوں گرو جہاں عیب ہو

اکھڑ پیارہ چوں راہ قناعت گزیدہ
 دل زد و علم سویت نظر میکن

گر ہی خواہی کہ راہ ما تر آسان شود
 ہر چہ داری جز محبت جلا ویرا نہ شا
 از شریعت رو متابہ راہ تقوی پیش کن
 دور باش از غیر شرع و شریعت کی
 آنکہ می گوید طہیبت با شریعت جنت
 رہ نباشد سوی حق از طریق مصطفی
 ہر چہ از فعل تو زیاد و حقیقت آن لغوی
 کہ بقول حق و حکم شرع باشد فعل تو

حکمہ در دست از این قول جو کفایت
 آہ ازین اقوال ما ترسم کہ این تا اول

باش تا نواج محبت بر چکا و کس بر نہند
 باش تا سر بر فراز و رایت عشق ازین
 باش تا دنیا و عقیبت عشقت اور نہیر ما
 باش تا اطاعت و فضل از کوئی سبقت پر
 باش تا مجلس بیار بند اندام باغ وصل
 باش تا بر نفع کام از جام الفت بخوریم

<p>بفکرین و زود بیدار نوی کرد و دنیا و پیر آینه پویشی روی استیفا و بنیبرین دلی را ذوال گنجین سحر آواز دیبا شکر تی کسی را که او هر از او هر ز لودر نذران محسن سحر آواز بجز از آن دلی کسی داری در فریاد</p>	<p>ز کاری خلق و دنیا شست غافل میان عادت و سعادت این نال بپرسوی که پند یار چیستند اطمین شکر تو حق چون گلزارم همه فرزندان ما را در آن شیر پذیرد پیر پند دل را پند نگویند</p>
<p>شفا و دم کبریا بود و سعادت مرا شفا و توان کرد در بارخ تو را با یاد تو سعادت یار تو توان کرد الی سعادت سعادت تو خورشید تو توان کرد شکر مومینان سعادت با سعادت فریاد تو توان کرد با شکر بخت سعادت تو سعادت یار تو توان کرد با از سر انجیر تو آواز تو توان کرد گفتار تو سخن آرزو بشود تو توان کرد</p>	<p>بر یاد رسد که فریاد سعادت تو را یاد تو توان کرد فریاد سخن یار تو ایام از یاد تو توان کرد عذرا بنما دیم دل و صبور تو بپندار فریاد همه عالم بپندار سعادت از همه عالم بجز طاعت نمی بود مگر سعادت یار تو تا در آن تو با شکر از نعم تو خبر نشا لم بپندار آن بخشیند یا آن آرزو از نعم تو بپندار</p>
<p>انگهر برده عشق تو در وصل استیفا در الی این و ادوی بی پناش آباو تو را یار در شکر تو هر روز تو شکر سعادت تو شکر تو این همه با تو در شکر تو شکر تو آینه کبریا در شکر تو شکر تو سعادت تو در شکر تو شکر تو بجز از آن سعادت تو شکر تو شکر تو لا ابرم بپندار سعادت تو شکر تو شکر تو</p>	<p>انگهر برده عشق تو در وصل استیفا در الی این و ادوی بی پناش آباو تو را یار زنت آن سنت که شکر تو جهان آینه پند و نذر بخت تو جهان آینه عالم از سعادت تو و طاعت تو در شکر تو دل و دین عالم از بند پیر و نذر تو عدل و انصاف که در و کریم بپندار ماکان ظالم و پیر بپندار</p>

فانصتی و منفعی و نواب چو شروت خوا
چشم بہ مال مساکین و یتیمان دار
ابن صنیفان جهان طاقت نایان دار

واو ضلعتاں کہ وہدگر چو لہر آب آئینہ
سبحتہ و محنت سب امروز جفا پیشہ سب
ہر کہ دست راست ہر صبیہ تواند کج

رحم و شفقت ز پدید نشیہ و حرمت ز لیسیر
زانکہ پاکیزگی افتادہ ہمہ خون خوارند

کہ چہ مر والی ہمہ در کو چہ و در بازار
فلاہائے محجیب از خویش برولے آرز
زیر خرقہ مجیب ایشست کہ باز تار
باش آنا مٹا اعمال تو بپرواں آ
ایں چنین قوم و اطراف جہاں سب
اہل و دولخ ہمہ چو آئینہ و رانکار
پیش از آند کم کہ ترا حال دگر پیش

عورتاں ترا بجمال شرم نہا ند ۱۵ دست کنوں
کو دکال بہنہ اور بی بجز و روئے شرم اند
حال درویشی شاہاں بچہ فقیر کہ کجا
آید با جیہ و ستار چہ و اعظاف
ریش چوں شیر سعید دل چوں تمیر سہ
بسکہ امروز غریزانہ شوند قرواں
از جنہیں قوم بہ بہتر تو اے جہاں عزیز

سخن قوم گوی
کہ خدا را بکسال بندہ چہ تو بجا راند

جز فاسخ بندہ گے تو نام بر جنہیں
بہر مل و در خندانہ رحمت ابر
آوم ہنوز محرم شام گدیری
خورشید را از بانہ ہنوز آفتاب
کیاک باز در کعبہ روی زبیں نہ
مار از بخروی خبر از محفل و دیں

آند کم کہ روح را متن فلسکے قرین بنو
آند کم کہ ما بہار امانت در آمد ہم
آند کم کہ عشق پر کے تو خانہ ساخت
آند کم کہ گرمی نفسی ما جہاں بسوخت
در خلوتے کہ ما بتو دادیم دست شد
میخوارست محفل تا کہ کند حمد ویں دست

احمد چہ عشق شعلہ برافروخت جہاں بلانہ
گر پیش از میں برمتی و از خود بپھریں بنو

وانکہ در روی تو کشت مدیہ در مل

ہر کہ ز خسار تو بنید بگلستان خرو

کار اجتهاد حاصل چه قدرت مشکل است
در سخن بگشاید فلان تا مشکل ابر و اشود

صوفی بیا که وقت رسوخ و صفای
که از بویستان روح شمیم و قاری
و این کشف ذره دارک از سخن عطا رسیده
بپسین ایام اگر که درستی کجی رسیده
پدی کشا لیس از حرم کبریا رسیده
چو از بند بختیانی لا منتها رسیده

مطرب سیر و گو می که آن به نقاش رسیده
گر واقعی مشام دل خوشیش بازو
از لذت و دوگون برافشای ای جانم را
زاده مدیا مشرق بفرقه بر باد ای خوشش
اگر سها سبب با لشد چه عینا برت کور یار
بگردد ز غنا که پییره در مشرقش قدم

بیا بچهره ای بچهارت رو و نیان رفته است
از آن نهاده نه کسی ترا چو اول صفا رسیده

آه مستی در بجز مردم هو شیبا رسیده
هاله مستی بچهره فانی بر روی پیکار از رسیده
طیلس بید با می با کبریا رسیده با از رسیده
به شسته با برت سر کشته و در آرزو رسیده

و در مشرق استخوان آشوب می کار و چکار رسیده
از آن بپنداره ای که در خجای استرس رسیده
بپیش از آن سر بر بوی که سو که رسیده
از آن بپنداره ای که در خجای استرس رسیده

از آن که در که با انگار تو کرد رسیده
چو در غم و غم و غم و غم رسیده

بپسین ایام که در شمشام رسیده
و دولت خود با بظلم رسیده
که از این سخاوت مر انا رسیده
که در شمشام کار با دست رسیده
از این بچهره رسیده رسیده رسیده
که در شمشام کار با دست رسیده

بپسین ایام که در شمشام رسیده
بپسین ایام که در شمشام رسیده
بپسین ایام که در شمشام رسیده
بپسین ایام که در شمشام رسیده
بپسین ایام که در شمشام رسیده
بپسین ایام که در شمشام رسیده

		ماسد و دوستان غلام آمد	
دل کہ از نظر او جسم سرد دارد	بر چه جزو دوست نازاں نندرد دارد	بہر جلا را بجان سپرد دارد	بر چه جزو دوست نازاں نندرد دارد
بر سر کوئی دوست و شریک و نہ	بوی بیش اندر جہاں از خود دارد	بوی بیش اندر جہاں از خود دارد	بوی بیش اندر جہاں از خود دارد
خبر شوق کہ وہ شد نہ جہاں	قدش نازاں میاں کسرو دارد	قدش نازاں میاں کسرو دارد	قدش نازاں میاں کسرو دارد
نہند جز بکوی دوست قدم	از بری عشق در گذر دارد	از بری عشق در گذر دارد	از بری عشق در گذر دارد
از سبک تا فلک چو جاوست	کہ معنی چنینی اثر دارد	کہ معنی چنینی اثر دارد	کہ معنی چنینی اثر دارد
از دن و دوستان سخن گوید	در سخن دوستان سخن دارد	در سخن دوستان سخن دارد	در سخن دوستان سخن دارد
ہر کہ را دل رعینہ عالی نیست	اگر چہ اندر دہاں شکرد دارد	اگر چہ اندر دہاں شکرد دارد	اگر چہ اندر دہاں شکرد دارد
دل بہا زدن کے یا بد			
		احمد چند زین سخن گوئی	
		بجز باید کہ تا گھنہ دارد	
		ز کون و کل کون آزاں باشد	
		بجنت را و نفس بنیاد باشد	
		بکیشم او در عالم باد باشد	
		کہ وصل از فصل عنت آزاں باشد	
		ببوی دوست خوردن شام باشد	
		میان روضہ جہاں شمشاد باشد	
		دل در روغ رواں زاوشا	
		برا و از ہجر کے سبب باوشا	
		انوائی اکھ نہ بی چوں توانی	
		بغضی کہ از انہاں بہر او آشد	
		عناز شہرا بہ داد کہ دوست بجای رسید	
		بوی گل وصال می در قہواں رسید	
		مانی عشق و دوش بدل ناہاں رسید	
		از دست گفت ز سہ آمد ناہاں رسید	

دی گشت پر نشا طاکہ وصلہ شجایاں کیت
در جان طرب کد ولتا و بیجاں کیت
کہ از مھر لطف دوستی من بجاں کیت

سرت از سرہ زمان گرو بلغ و دست
در سر خار باوہ و در سر وفای و دست
یاریب چو بوی گل و آل جام آن شرا

احمد تو جان شاکر کن از ہر آن قدم
یاری عزیز چو کند ترا میہاں کہیم

کہ دست دوستوری نلوست مہم تر
دبیر نعت باہیں لوح - قلم بہتر
گزشت آتا کہ عرب طعنہ بر عجم بہتر
کہ مھر عشق تو در سیمینہ با علم بہتر

سرم بیای تو اندم دم از قدم بہتر
نشد بخوبی تو تکلمہ و بگو ظاہر
رسید نو بہت زندان عاقبت محرو
تا ہوا حسن تو پیدا ہو و در علم

تو در از می و میخانہ نیت نام و نشتان
کہ احمد از می عشق تو جام عجم بہتر

براہ دوستی در بارہ دار
بہل از نقل عالم خار دار
بدون از روی ز جہل غار دار
براہ سب او اسرار دار
امید و سنس باہیدار دار
بیان بیجاں گفتار دار
ز شاوی بر جہت ہزار ہار
کہ سترتا سر بیست ہزار ہار

ہر آنکس کہ ار دوسے بیدار دار
بدر ہر کاشش بود دہم شہت دار
کل و صفتش بیجاں بہت گفت
ہوہ فاختہ ز نوین و ستائش
گھی با جام و باوہ در مناباں
گھی و باغ ز نغمہ گفتش
زمانے از شراب عشق بہتر
خوشا وقتی میجاں در فرشتہ

اول آن آمد ز می نئی ت فانی
دیوارہ آید و سیم وز نیت لقا

بہتر نہ صرف عشق مہر ز تباہ کرد
رفتہ آں خیال ما و جان صحت ما کرد

آرزو نہ گفتی لہ چو آ کرد
ہاگر ز بہت بر تارا و او کون ہے

بستہ زہر چھوڑا اور آخر پتہ پناہ کر دیا	در بیان اور مضر و محبت زہر آتش
از خود بیسوی دوست ڈرا آہا کر دیا	خج مراد ما فو ہوس از و شش کند
گیتی تملع خود ہمہ یروی سیاہ کر دیا	چشم ویش ندید و بگر چون حال او
از فقر و از محبت اورا کلاہ کر دیا	آرایش نفوس ہوس سندانہ زہن
بہر لب ہدایت تو حید شاہ کر دیا	سند شہین جز ولباس ہدانش فاد
ہر کہ او بنیر مانگر داو گناہ کر دیا	کف جیب ماہمہ کے سوی مانگر
احمد الکریم نے تو تصدیق آئینہ شد	
کشت بچاں جہاں ما دو بد بگاہن زہر شد	تا بیدم دماغ جہرت کار من ہم بیز شد
روز ما بے گفتگو چوں روز رس تا خیر شد	آتش سوزاں فنا داند زہر دل و جگر زہر
خاک کویت از سرش کھیل خون آمیز شد	قبلہ بیان ماندا ند غیر سوی کوئی دوست
کہ آتش جہراں کے داند زہر دل من تیز شد	ای سلماں چہ با داروی این روزن
از نمہ و درد و فراق اہم طم خونین شد	نہ صبوری روی دارد سوی من نہ ساقی
مصر توئی گشتتوں میں یہ بود جہاں پر شد	حسرت سرگرداں مہر غم ادا کا خون
ناست گویم مہر تو با ایسے ہولم تو تر شد	ای طبیب کردندان کیزماں شراب کس
اچھا دور کوئی اور کر رہ خود تہی بنا	
پانچویں گناہ تو نے کیا ہے	مذہب بدل از ہمد با سون ابو
یہ چشم نہ مہر دست نکلاں سے پانچویں	ہوش طبعیت سے کیسی کشت و زور
ان کا نام ہمہ گناہ ہے	ہر جا کہ رفت بچ نہ بیز ست کس نہ
پانچویں گناہ تو نے کیا ہے	یہ حرف جہر بہ و در کھ کشت بلکہ
اچھا نکلاں ۱۷۰۰ ہر گناہ تو نے کیا ہے	
بہر وہو بہر وہو اب اچھا تو نے کیا ہے	

رست نه خون و مکنان و مکنان زنده و جان و چشم
 مینرند او بچو رست سره اصل کن بین
 از شعی با بر وضه دیده هر سه مودید
 به در کی بیچاره با گرفت و از این بر
 و دیده سیرش جز او نیز دو عالم ندید
 هر چه شریه او نوز وقت ماند مرا دورید

تا و کم اندام با تو تو شربت خاکیست
 تا که ز دل لایسته برست غم و شراب است
 عاشق دل سوخته صبر نیاموخته
 حال و دلوانه دار لعلره بر آوند زار
 بیخود و شور و بیدار است و در از بهشت و
 دیدار دیدن بد و شست با تصرف لیس

اگر از عشق چینیید فاند ز لاله پندید
 فضل خداوند و دید کرد به کم بر دید

بمبه اطراف دلش نوز و شعله گیرد
 رونق سدره و دهنه ز بهشت طبع گیرد
 ترک نوز و کس می هم از بهشت با و آید
 از خدا و خنده تبارت و تقایم گیرد
 بر سر می پیشینش می و فی گیرد
 آرزو نغره ز نال شیشه مویس گیرد
 آنچه مکتون که فدای اندید بلی گیرد
 خادیم مرخصا حاکم ز معنی گیرد

بدرنا عشق رضا جو سے مولا گیرد
 پر نوری کا نور سچے برابر کس کہ رسید
 بعضا بچھی انسی کر ز حضرت یا پید
 جام معنی کی کیفیت نفسی صد نوبت
 بیکے جو رہ کہ از جام بھانویں گند
 بر کس کی طلبیہ وال و دیند خدایم
 شربش اندر دوزخش چنانش بند
 بزیر سروں و آبادہ لکھوی طلبید

خوبن اگر نبرد تو آید پند
 باشی عشق فدای رست کرد با گیرد

جانزلا بند و خیمه بلب بقا ز بند
 بیک عشق حد محرم کی یاد زنت
 ایشان دم و موم بخت و دنیا کجا زنت
 جہد و زند و نغره قمار و مے زنت
 بیجا ز شوق عشق قدم پرک ما زنت

کسان ب عشق لالہ از لقا و نعل
 کسانے کہ اموال شورا یہ علقہ
 قمار میں کھودے رند بیکے جو خد خدند
 اس فو وہ آند ساقی با قفا جھو کہند
 اوس سلطان میں نرند زنده ورنہ میں

که ایشان دم از محبت لافند
 دورییم کشتن ناله و حسرت نازند
 مردان دم از محبت مضر خدا نرسد

باماشقان ز ملکست و دنیا غن مغوی
 آنها که سوز عشق مدارند در ورون
 شابان سلا و نمست دنیا چه در و مند

یا احمد از بیه که تو سر مست خلق شدی

سب تو حیان قدس ترا مر حسنا از بنفشه

جگره بیای دل پر درد باید
 سرشک شرح و آه سر و باید
 زخمی ز درد عدل پر درد باید
 پنجره آنچه بر تن درود باید
 که افغان از فرزندش سر و باید
 گهی از کل عالم فرد باید
 بی تخت و بت تن پنه و باید
 شتر ایمر از ازل پر نمود باید

بگویش غاشقی را سرد باید
 تفت دل گرم و جان مجروح نش
 بگویش روز و شب باید مجاور
 بناله مفرین درودی چه کرد
 گهی در بوی وصلش شاد و خرم
 گهی با دوستانش شاد و مانع
 گهی در بلوغ وصل او مت اش
 چه خود بودی تو ساقی چای بار

یا احمد اگر ره رفته خواهی

رفیق راه ازل در و باید

بهر هست بزرگ زده ما غنا پر و از کرد
 نندب حمت ز در و در باست و دست باز کرد
 بر شست رخ شاخ اش را ز ما آغاز کرد
 در میان بخودی با دوستی چنان کرد
 بانه آید این سخن با او مہمیاں را از کرد
 تا بطرف تو بگریست بر و باز او از کرد

تا ز همش دوش در صحرایم بر و از کرد
 پای بهت بر نما و از فرق خلی فانات
 در ش اندر باغ وصل و دست بونی لب
 ست مخوری وصال و ماندا و خود بخیر
 و بگویم هر کس از این سخن عبرت بود
 ز لصری او سرا در کنند و دلست باید

گفت یا احمد بد ام عمر ما آینه حقیقی

ایس خدیر کس را نذر دم چوں لطف ساو کرد

بروز تو طبل جان اندی اسری ز نغمه
 نغمه و بالای ایی نکند بینا ز نغمه
 پشت پای خود بقرق طارم حضرت از
 بروی اقبال او لبیک ما و حق ز
 قدسیاں بر خاک پایش بوسه ما سر طار
 بوسه اندر خالی پای خواجہ بعلی ز
 اولیا و بارگاہ شمس سر ز میرا از
 دوستانش نغمه اندر حجت اللہ و از
 آتش اندر صفحہ نہ طلوع احوال ز

عاشقانی بارگاہ است نال و آواز
 از علو مرتبت از جلد عالم آگہ ز
 سر زستی شراب گفتگو با کوشند
 رتہ اللہ مالین است آنکہ او را قدسیاں
 عرشیاں بر آستانش از شرافت خاکروب
 آسمان و عرش کرسی آرزو و از ندکمه
 بسا با دامنش و از ندوستی عمتسا
 و شمشادش از تصعب سر ز و پروہیا
 گر شرای ہاشقان از دل خود کر کشند

ثور افتد و ملاک گرشبی مستان او
 بچو احمد نال مارا از دل شہما ز نند

روی مقصود و آیتہ اسما
 بہر چه خواہند و آں جلد ہو بہا
 عارفان جلد تہاں بر رخ زیا
 کہ ہدای تو حقیقت ہدایت
 دل و جان را بقدا ہی ذل شہ
 عاشقانند کہ تقصود جہان را
 جلد اسما و نظر عین کسے
 گر تہاں جلد جہاں و عدو خود
 سر نشاندہ بیانش ہمد کے تا
 طالبان مع تبر از انفا س کسے
 در دور دل ترا شمس جہان
 ہر ز ملل عیش طارا ہمد ترا

عاشقان از نظری ہمد رخ زیا
 اندر آں آئینہ مقصود جہانے
 نیست جہت منظر و آتش ہمہ ملک
 ایی عینست کہ جہاں آئینہ
 مگر بہ بیند جانش بنظر محو
 اندر آید بہ باطن شال جلد
 دل و جان را چہ و آئینہ دل
 عارفان نقد با مروہ ہشتی
 گر بدانند کہ این جلد جہاں
 مگر وہی کیعسی باو عنایت
 عاشقان مگر بشکو نہ نشند
 در دوشال کہ ہمہ دور و ہا

ستی و شہینتہ کے راتہ مہلبا بنیند
 زیر پاؤں وہ افلاک معلیٰ بیند
 اہل افلاک ازاں مرتبہ بالا بیند
 در وراثت فلک دوز معلیٰ بیند
 سرمہ روشنی دیدہ اعمیٰ بیند
 مردگان از نفست معجز عیسیٰ بیند
 پر توی نوحہ اسے ہمہ آنگہا بیند
 عجیبی نیست کہ جملہ بد بہضبا بیند
 پائیہ قدر توی طارم مینہ بیند
 پرورش حملہ جہاں مسکان و لجا بیند
 سترگان از دور توی دوروی و ابیند
 نظری کن کہ دشتر صخرہ آستا بیند
 طرف برک تر و شلخ معلما بیند
 بہر بند ہر کہے چہ کہ ناوا بیند
 اہل عرصات سراسر ہمہ ذوا بیند
 تا سرم بہ قدری سہیبہ اطمینا بیند

غزل

اکھڑن سچ نوشتہ طوطی شکر شکنی
 لطف کین تا بہ سخنا شش شریا بیند

ساغری عشق ز عمل لب و لہار خورند
 مار ذوق حرص و ہوا را کہ بیامی مانتند
 با سری ناک ووش سیر ملائک باشند
 ز نشان گر کمالش نظری با کز بند
 ساکنان دری فردوس خفاک اد
 بیداروں از نظر پاک تو گر دند شجاع
 لجمال تو برخ باز نقاب اندازد
 موسیٰ عہد توئے کہ کلف دستنی توئے
 از کمالات و شرف آنچه ترا داد خدا
 یافت از فضل خدا پر جہاں گیر خطا
 سر دریاں برس خرابک تو چاہ آورند
 کہ چہ ایر بندہ بدل سخت چہ آہن بند
 کہ می کن کہ ز فیض تو شود نازہ قلوب
 و گلک تہاں تو جیوں بیل شہرست ناز
 آنچه امروز مرا از مدت حاصل شد
 سر غور را بدر و خالک درستی سلی

غزل

دہم چون پرودہ از رخسار زبا افتند
 بگردن ما در فتنہ و رطلتہ کی سوی تو
 رخ پدید چہ ز نیلیک خود کبک می
 بر کہ از شوق جہاںش رخسارنی کف نہ
 ز اہماں رسوا شوند از پرفروغی و پیدار او

ای بیاسودا کہ در و لہاں شیدا فن
 پرودہ را ایک رہ آرا ز لطف بلبا فن
 شورشی اندر نما کی پر پر با افتند
 ہم چہ کوئی جو اندر طوس سینا افتند
 عاشقان را از بے سر و مدوش و فتنہ

تاب انوارش بنار و چشم اشرفش
چوں عنایت و ست گیر و هدایت و در

شاد دین و شاد روز جزا اچھو و
۳ ایک باہر شش برسے گر دوں مصلحتا و

مفتخ ای سفل آدم رہنما سے عا جزاں
آئکہ از انفاقس پایش زندہ گر و درودہ ما
پارہ از خاک پایش تلخ فرخے قدسیاں
طالب از خاک درش کج عمل بھیر سا و دہ
گنڈہ رود فرق سرا فرزاں سرا سرفال پای
خاک پایش سچ اسیرک سمرکن با دیر ما
بر در شش سرگشتہ و بیچارہ و افتادہ است

برامیدت چشم دارد اچھو بجارہ لالہ و
شا بہا حب نشو گنہ از جہد صفا اقلند

آنکس کہ سرا پرودہ بلعحر اسے عدم زد
ور ملکے بقا از سر تجرید قدم زد
از شش فنا گر و زکوینت بر آورد
بیمرخ و لوش قرب نقاف الی یافت
سرخس کہ دلش محرم اک ارض شد
ہر ذرہ تا بال بچو سرش مید مصفا
بر دار بر آمد چو سپس آئکہ و این لالہ
ہر دل کہ زشت سوختہ با آتش بچر ش
ور ملکت فقیر شدہ جسہ و عالم
از نکتہ و تو جیسہ خداوند خیر دار
اندردل محققا فی لیبی شعلہ برافروخت
ملکت افلاک کے راستہ ک

ہر طوت بینی جالش خرموسی اقلند
سایہ میر بغیر نش حقیقائے اقلند

آنجی گر دوں سر نہ میر پاش در و اقلند
در میان خلقت عالم ترسیم احیا اقلند
خاف و در کا پیش بسرا تیخ خضر اقلند
و اصل از نو بہا نش چشم بالا اقلند
بیل و مرغ و جہا لشن سایہ بر ما اقلند
ز آئکہ او نوری ہدا در چشم اچھی اقلند
تا نظر و بندہ خود خواجہ ما اقلند

ہر صرف کہ بر تختہ ہستی رہی داشت
بر داشت بکلی لب حرف رقم زد
از خون حکم آئکہ در این نامیہ خم زد
کہ او بر سر تجرید زکوینت قدم زد
بر لوح دل از ظامہ تو جیسہ قلم زد
بر طاعت تجیر صفی دست کرم زد
ور عالم و عدت زانا اتحق رشم زد
در ضمن او دست قضا آتش عم زد
بر ذرہ افلاک ز تو قیر زشم زد
ہر ضرب کہ در ما رچہ محبت کرم زد
در سبب عشاق بے درد عالم زد
کہ او ہر نفسے طعنہ بر باب علم زد

کہ از رخ دو عالم پویشی بکنم
 اندر قدش پویشی بکنم
 کہ او خمیہ و کفزار بیستمان ارم زد
 کہ او سلسلہ خود را بہ ملک عجم زد
 آن بلبل ہرگز کہ مدین معنی نم زد
 بیک نعل غفلت در بیت کم زد
 ہر دم کہ عقل بایں جلا نم زد
 دستے کرشن طعنہ بار بار بکنم زد
 اصحاب تعصب بہم اشک نم زد

از مایع بحر یہ کسی نقد بیایست
 سرس کہ بشد بندہ از سخا سخن و
 منق سخن در ہمہ جا خواہد تھل بیت
 سلطان سخندان و حق کوئی تھل نور
 بید و از وی از کنگرہ مشرق بود
 جایش بگویم حرم کبہ توحید
 چون خمبہ او دفتر اسرار الہی
 شاہی کہ علم بر سپر گنج برافرا
 آنکس کہ نزد دست بدان کلان

احمد لطیف پیش ہر عزیز شرف یافت

صد طعنہ باہی ز بگویم درم زد

باز نہ خورد پندہ با دم سار شد
 باز سرستی نہ تو آغاز شد
 باز نہ ناز آن بیت طنائے
 باز چنگ بطراب اندر ز آواز شد
 باز آن مجوس اندر ناز شد
 باز نکل با بلبلان دم ساز شد
 باز جعفر در سوا بہ و از شد
 باز تیر عشق کس انداز شد
 باز عاشق در طلب جانہا ز شد
 باز آن درمے وحدت آرز شد
 باز جان در غمزمے غم آرز شد

باز بر جلیے نوا آغاز شد
 باز عاشق باوہ وحدت پیشہ
 باز نہ شکل دیگر شد پدید
 باز بلبل مدح منقہ گرفت
 باز صوفی را صفائے رخ نمود
 باز بلبل فد ہوا ی گل پر بید
 باز دل مرغ ہمیش یاد کرد
 باز شکر گانش سراسر تیر گشت
 باز عشوق از کرسدہ دل بود
 باز مار فق با سدا رخ نمود
 باز دل در پای جانان سر نہا

باز آتش و نہما با آرز شد

باز آنکه در بهال متناز شد

باز آن سرودی اندر کار شد
 باز عاشق را بصل آفتاب شد
 باز باوه با قدرت بکراز شد
 باز چشم دلبر ال غماز شد
 باز عاشق در خرمن جانهاز شد
 باز رسم بچو دی متناز شد
 باز عاشق با جنون انبلاز شد
 باز شکل و گرا بکراز شد
 باز در جلوه بتی طناز شد

باز عشق و لبر ال آنفاز شد
 باز گمان و کین از نشکفت
 باز کلک عشق به بند بچو شد
 باز عاشق سر به سوا نشناده
 باز آن زیبا پس سر رخ در نمود
 باز زنده نماند ال در باورفت
 باز در لبر بده از رخ برزفت
 باز گردانید کسوت بدما
 باز برین وصه ت آمد افکار

باز مرغی جان احی شده دلیر
گرچه در سر طایفی بر و آواز شد

باز دل آشفته و دیوانه شد
 باز چنین مست بیقرار شد
 باز در آن شوق به بختاز شد
 بلاجمی عاشق و دستناز شد
 باز پی باوه بیخانه شد
 باز سرخی دار بکراز شد
 برتبه عشقی چه شایه شد

باز دلک عاشق جانانه شد
 باز ندانم که چه باوه بچو شد
 باز مرغی و دید که مد شویش گشت
 باز ز سر عقل سید و ال او نشاد
 باز در لکم اور بر کس باوه شد
 باز حضور می زانا اتق یا نشد
 باز نشو سید عالم به کشت شد

باز غنچه احمد کز آفرینش
مرغ دلش و طلب و آواز شد

صفای صوفیای جابل چه دادند
 خالق های حق باطل چه دادند

زنی دیوانه گان قتل چه دادند
 بهر حق ایم هم حق را بهشت نامند

رہنوی سیر دل بیدل چو در
 کہ عاقل تکنت مشعل چو داند
 کہ خود میں حالتی حاصل چو داند
 کہ ناقص سیرت کامل چو داند
 کہ بر سر لذت قائل چو داند
 کہ ہر بیدل دوائی دحل چو داند

نہوڑی عشق اکھڑ کر دسویج
 نکالت عشق را جاہل چو داند

در بود تو تو وصل زدو کرد
 انگہ عدست و ہود کرد
 بود تو اگر بنود کرد
 شیطان تو با جود کرد
 سودای تو جگر سود کرد

اکھڑ چو فنا بہت حال آمد
 سرمایہ تو خسارو کرد

با خدا و مصطفیٰ ہوش پار شد
 حال کنون بر دورے خار شد
 خرقہ را انداخت دور و خوا شد
 زوانا حق بر روی بدو ار شد
 مست چوں عشاق بدو بار شد
 منتہای برترین و کفایت شد
 کہ ایسا کجوس نہا بدو زمانہ شد
 منتہای پاک بدو کردار شد

من از دل سیر دل میگردد
 بیاد رطلقتہ دیوانہ گاہ باش
 تو از خود دور شو تا اصل آئی
 توئی کامل نیکی شناس خود را
 قتل عشق شوا بدوست نام
 دسکے باید ز قتل عشق رجوع

چوں بود تو بے وجود کرد
 چوں فانی کل مشو وجود بقا
 اینست طریق راہ وحدت
 کہ دیدہ بعینیت گر آید
 سرمایہ عشق اگر بگیری

پیر ماور کہ تو بگی ولد ار شد
 بود چند ہی در میان لیلین
 باز شوری ورنہ ماوش او فنا
 چوں شکر اھو معکرا شکر
 عقل زدند فی عمد بیک شد نہا
 شورا اندر شرح مہ اسل او فکند
 جملہ اہل دین تو کھنڈن ہوا
 این عجب گاہ با مارا اور فکند

و حفظ و بندگی خلقی تزد شرفا نش
 چون کعبہ اصل دین بسیار ش
 وز تمام عشق بخوردار ش
 بنیز بیاز آگه و قتی کار ش
 بیدل و بیجان چه از اختیار ش
 کشتن طوطی و بیاز نهار ش
 و تحقیقت کیر معنی طدر ش

و حفظان بر خیز بند ش لاد و آند
 و کعبہ خلق
 از دوزخ می ترقی برتری یافت
 از کمال خود به کس گفته کرد
 بیاید بر پوستی آرد جا نش
 اصل دل گفتند تفکیر جا نش
 پیروان عشق برتری باور نش

صورت نشان آئینه جان کند
 ذات خود آئینه جمال کند
 از بین سرخروی تو چشم سال کند
 خانه خود را همه ویران کند
 حرقت خود را چه سیلان کند

هر که نظر بر رخ خو باں کن
 چون از رخ خود را بعضا بگرد
 آئینه و کل کل
 هر که در می طلق بر روی زند
 سر را به شقایق گدازے کند

هر که چه احمد ز دل جهان کند طفت
 و راه این دور چیست در مان کند

پیر قوی نور ضلالت ز مجالت مر جود
 ابل دل بعد نیز وی رخ تو کرده جو
 صحنه ذوقی ز مجالت مستحود
 سجد کردند طاعت و قوی پیود
 بر کمالت همه آثار الهی موجود
 هر چه بچنگ و پایب سبب پیدا سرود
 باک انتہ ز تو آمار الهی محمود

ایکده و صورت تو بعد بهال کرده جو
 از و ریت قبلا دوستی و لبت آبجیات
 هر که آیت حسنی است بیثبات نازل
 بر قوی حسن تو بود و لبت که بی آدم ناست
 همه انوار خدا شے سست بر روی تو حیاں
 بر جبه و در پیغم تو آید همه کس از خدا
 سر انوار زلالے سست بر روی تو حیاں

<p>ورسینہ تخم عونت اندہ گشتہ بالای مور کہ بزرگے گشتہ گو یا گتار ہا شش اندہ و ترا</p>	<p>مذرازل نصیب من از غم نشاند بر جان من کہ بار خرافت نہادہ اند پہر جاہل کہ بر تن من و دست فلک</p>	
<p>درود فراق و عزبت اندود و رخ عشق</p>	<p>درود فراق و عزبت اندود و رخ عشق</p>	
<p>من منتظر بآتم کہ از باد بوبیش آید آں یاد بیوفارا ہر دم کہ آزما ید اندرد بدین شورہ سخی شرنیسا ید زین وعدہ بیوفائی کارم کی کث ید دل در وقای خواب چشمن کے نشاند ایں رنگ کفر بر توست عشق ترا ہر کس کہ از این جنیں تقوی و رانظا ید</p>	<p>آں دلیرے کل از رخ ہے ہرگز سلاما ید ور آرزوی آتم از وی لنت ہر لای و نہ شہر تو بر دیال ہرگز وفا نہا شد بسیار وعدہ و ادنی روز شوم فلک باہر کہ لب تہ ام دل از وی وفا نہا یدم ز یاد و روع و زندگی کفرست و طریقت دل و درجوائی خوابی ظاہر نہا ید تقوت</p>	<p>زندگی و عشق بہا ز می ختمست با تو احمد از ناوردے زمانہ نس بہر جھ تو ترا ید</p>
<p>ہر دم کی نوعی و گیر آئے پید ید گر شوی در جاپے و گیر نا پید گر شوی ظاہر شکل با مزید پیش خفاش اندر میں منی شید ہر کہ یک بیخہ باین معنی رسید</p>	<p>غزال چشم عالم مثل تو و گیر نہ ید ہر دمی شکل و گیر یہ کنی گر شوی ظاہر تو پر شکل جنبہ ہست در سر ذرۃ مہرست یی خوویکے بین ویکے دان جھارا</p>	<p>چند تر خورش بر اظا کرتی احمد اگہ ز از میں گشتہ شید</p>
<p>ادما بآں فکر رسلا می کنی ور ذاک در و بخت بکامی بنی</p>	<p>دیہست کہ ز ال و یاد ہا م نہی ہلکم بلکہ رسید و نظر کار من بکام</p>	

ما از کجا و دو احوال وصلی تو از کجا شدند تے کہ از کل و گلزار وصلی	حاشا کہ دست بستہ بجای میزید بوی ز صبحدم بستان می میرسد	ما از کجا و دو احوال وصلی تو از کجا شدند تے کہ از کل و گلزار وصلی	ما از کجا و دو احوال وصلی تو از کجا شدند تے کہ از کل و گلزار وصلی
عصری نماز کہ آن تہی رخنا بہا نکرد کردی ملائم کہ جلمے کند نگار عشقش شکر شمارا اگر او شکر زند بنامی روزین کہ در او نیست نور او بنامی قطرہ کہ زلف بجر بیکراں آب و حباب ہر دو یکے بودایں بقیں	مارا کنا و پیست اگر با شکر نکرد آں خوب رو کجا سنت کہ از خود جفا نکرد عصرش ہمہ و فاست اگر او وفا نکرد بنامی تیرہ کہ وی اور اصفیا نکرد بنامی ذرہ کہ وی اور اصفیا نکرد از بسکہ اتحاد کسی سناں جہا نکرد	عصری نماز کہ آن تہی رخنا بہا نکرد کردی ملائم کہ جلمے کند نگار عشقش شکر شمارا اگر او شکر زند بنامی روزین کہ در او نیست نور او بنامی قطرہ کہ زلف بجر بیکراں آب و حباب ہر دو یکے بودایں بقیں	عصری نماز کہ آن تہی رخنا بہا نکرد کردی ملائم کہ جلمے کند نگار عشقش شکر شمارا اگر او شکر زند بنامی روزین کہ در او نیست نور او بنامی قطرہ کہ زلف بجر بیکراں آب و حباب ہر دو یکے بودایں بقیں
احمد ز پرتوی کرمشش شتر عین او آں خاک چہیت کہ از کرم او کیسا نکرد	در چہ مسکین سنا باجک شود در لباس دلق سلطان کے شود در بہت کج ہاست بر ماں کے شود ورنہ ایں رہ بر تو آساں کے شود ورنہ قطرہ بجر عمار کے شود بے رموزی عشق سجاں کے شود گرگز از خود او مسلمان کے شود	احمد ز پرتوی کرمشش شتر عین او آں خاک چہیت کہ از کرم او کیسا نکرد	احمد ز پرتوی کرمشش شتر عین او آں خاک چہیت کہ از کرم او کیسا نکرد
بر نصیفی مرد میدان کے شود بر فیزی را کہ بینی دلق پوش کہ ہی خواہی بہر ہاں در ری تا تو لے از وجودت محوشو قطر سناں در بجر عمار غوطہ زین آشنا رویون بہ بجر لامکان ہر کہ در تو حید خود کفری نیافت	گرگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود	بر نصیفی مرد میدان کے شود بر فیزی را کہ بینی دلق پوش کہ ہی خواہی بہر ہاں در ری تا تو لے از وجودت محوشو قطر سناں در بجر عمار غوطہ زین آشنا رویون بہ بجر لامکان ہر کہ در تو حید خود کفری نیافت	بر نصیفی مرد میدان کے شود بر فیزی را کہ بینی دلق پوش کہ ہی خواہی بہر ہاں در ری تا تو لے از وجودت محوشو قطر سناں در بجر عمار غوطہ زین آشنا رویون بہ بجر لامکان ہر کہ در تو حید خود کفری نیافت
گرگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود	گرگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود	گرگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود	گرگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود
گرگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود	گرگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود	گرگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود	گرگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود برگز از خود او مسلمان کے شود

بیدلال را با باز دل بنیا شود
جمله سر را او بنما شود
در زمان از پیجوی شیدا شود
سیر او در ستر این مو شود

گر نسیم از زلفش بکشید وز دل
گر برافشانند ز رخ آینه قلاب
گر بیدانند عقل کل ز سر عشق
از همه بیدمانا شود بے غم مدام

هر که دور از دست چه افکار تریب
ده فرزندش این معنی گویا شود

چو من در عاشقی ستانم در
آگر در شمع چو دل پروانه گردد
کسی که از خوشبختی بیگانه گردد
آگر در عشق او دیوانه گردد
نگه از خانان آواره گردد

دلی که از عشق او دیوانه گردد
ایین دهه عاشق جان باز باید
برایش زود باز و جان و دل
براه عشق باید شیر موی
گهی ساز و درسی راه عشق نازی

شرا بے عشق از نوشید احمد
که از نوش جان همانم نگردد

گر شسته و شسته بغوغا و افغان
بایش ز حال رفتم لرز پای وقت
بیشتری تن بوی طوطی و پای وقت
کاراج شده بخت بیغاه و افغان
عقل ز غصبت سر چه اینها و وقت
سزند بگو به شست بصر از وقت
یک حله چو دل نمود بوی پای وقت
راه عدد گرفت و معید او را وقت
مهری معنی نیست بود یک پای وقت
بچه ای عشق که در آوار او وقت

جانم از عشق بسودا در او وقت
از زلف که رخ و در کف دیده بودی
رضی خودی بلیچه روی نمی کشید
انده کنند در بلا شد اسیر غم
شغل و ضرورتا عده کار خود کند
خوش با وصل آنکند با صدق اینده
در بویک نای و نیشی سر تا کرد
بزار شد عقل ز کوهین صوی
زک خودی گرفت و بیا بد بودی
جانم بود شش و اشق در وقت

مردانہ صفت و پر پید و تختیاں و ردا و قفا ہیو کشش شہ و ز پائی چو شیدا و ز قفا رازی دیش پید و عا و عا و ردا و قفا اسما و عین و اسما و ردا و قفا وانکہ در الی نظر چشما و ردا و قفا کہ در نشیب و گاہ ہما اور ردا و قفا اندر طلب چو قلب ز بجا و ردا و قفا	چوں رستی نمود را فرا سیاسی نفس عقل ضعیفست برای بر آمد ز بہر کار اسرار بے نہایت وے گشت آشکار در ہر جہل نظری عین اور سید چندان نمود سیر کہ سرگشتہ باز ماند نہ صبر نہ سکون نہ آرام و نہ قرار انقصہ چوں جہاں ز غمی بوسنی ندید
خود را شیت تا صبیحا تو کجا کجا دورا در طلب حق از شہ و ردا و قفا انرا عین نقیصہ کجا بیدار اسی ز سر تا شہ کجا بیدار در جویش بے پید و شہ کجا بیدار از کعبہ مطلوبہ کجا بیدار	یارب دریں طلب کہ تنگ است مقصود وی یکام چہ نہ میان و قفا سی آنکہ دریں را طلب کار شہ در جویش بچو پید ہمہ اوصاف خدرا واللہ و بیری نہایت پید و ردا کس نیست کجا ذات خداوند کجا انرا دہ بقیں جملہ در آیہ و ردا مقصود طلب جملہ شہ بے پید
انوار حقیقی خداوند با حسیبا درواات اعد صورتہ انکار تا شہ	انوار حقیقی خداوند با حسیبا درواات اعد صورتہ انکار تا شہ
واللہ کہ جہاں جہاں آن طالعہ کہ ز خود و ردا و قفا کز رنگ ز آئینہ و ردا و قفا شک بے پید و شہ کجا بیدار زداں اہل نظر ہی کجا بیدار جہاں اگر ہمہ ترا تو زنا بے پید	انوار حقیقی خداوند با حسیبا درواات اعد صورتہ انکار تا شہ واللہ کہ جہاں جہاں آن طالعہ کہ ز خود و ردا و قفا کز رنگ ز آئینہ و ردا و قفا شک بے پید و شہ کجا بیدار زداں اہل نظر ہی کجا بیدار جہاں اگر ہمہ ترا تو زنا بے پید

کمال مظهر ذاتش وجود اشیا شاہ سراسر از تنوع غیب جملہ پیدا شد	ہر آن وجود کہ بینی وجود او دست تمام ہر آنچه بود نہاں اندر این سر کھن
ظہور حسن خدا کے نمود احمد جاں اجمال مظهر لطمش ظہور اسما شاہ	ظہور حسن خدا کے نمود احمد جاں اجمال مظهر لطمش ظہور اسما شاہ
در ہوا ای جاں ز جاں بازا آمدند در جلای عشق ہیرا ز آمدند باز یا معشوق در سلا ز آمدند از سماع عشق در سلا ز آمدند چوں سمندر غوش بہ پر و از آمدند در رہ عشاق ممتاز آمدند	فاشقاں در عشق جاں بانا آمدند از صفای جاں جاں گشتند از عدم معشوق گشتند از نوا گلاہ غرق گشتند اندر در عشق چوں خلیل اللہ اندر در عشق جان دل را چوں فدائے در عشق
چوں جامے احمدی شہرا شہرا فاشقاں در عشق جاں بازا آمدند	چوں جامے احمدی شہرا شہرا فاشقاں در عشق جاں بازا آمدند
علی را کار ساری سیکند مے ندامت کہ او چہ باز تہیکند در رہو این کار بازی فی کسند میز مہر مے ندامت بازی فی کسند چو سہو امیر را بے کار تہی کسند	یاد ما در پر دہ بازی سے کسند مے نماید بھیر مائے مختلف گر چہ بگنیشکی ست نرود عاشقاں پسے شوخش در شکار کی جان مرو چہ بگنیشکی شوخش بہر دوسے
احمدی را چوں غنای مطلق سست ز آن زمان کہ بے نیاز تہی کسند	احمدی را چوں غنای مطلق سست ز آن زمان کہ بے نیاز تہی کسند
ایں قصداں نہ دیدہ سہا سہو باز وصل یاد تہی بہر ماں تہی سہو ما از سو وہ ایم تہی بہر ماں تہی سہو لیکن چہ سو وہ چو آمد بازا آمدند	دردا کہ درد عشق بہر ماں تہی سہو درد فراق یاد در ماں تہی سہو بجز فراق درد و غم تہی و بیکسی سرفند فراق تہی سہو سہو

<p>پای طبع بز و سببها ان نیزه حال گدا ب حضرت سلطان نیزه موت گزشت و مرغ بیتان نیزه</p>	<p>احوالی ضعیف بایش کردی بر هر چند خود از او بگویش نماند ایم مرغ و لیم اسکندر و اندر نفس بایند</p>
<p>اگر عشق شده مثل غم در داکه در عشق بدرمان نیزه</p>	<p>اگر قطره که او از دیده غماشوق بیرون زند در عشق ز تو بجز سحران بده فلک همه بپوشد که بر وجه از جان سوزناک از قافله خورشید و دوست سحران بپوشد در پانمی برز و کون کم از قطره بود</p>
<p>در پایی غم زلال سوز و مهر خون زند بهر شعله که از دل عاشق بیرون زند هر عشق بیسقت نه فلک نیگوان زند گر شینت با برک دنیاوی خون زند چون عشق آشفتان ز بحر درون زند</p>	<p>باشد جمال ذات تو احمد ظهور حق هر قطره که او از دیده عاشق بیرون زند رازه در دل در پانمی آید بهر نغمه از انجمن در دیدن بر رخ ما چشم اصل نظر</p>
<p>ست چال در زبان می آید گفتنش در گمان می آید نور حق جز عیب سال می آید</p>	<p>راز ما و احمد اچو شرح وی رازدل در بیان می آید شاه تو صی در جام کردند در دولت بیایم ز چو اصل صاف دیدند بهر فعل بیسختی با تحقیقت بهر شینت آنگه خود را نظار آرد چو شربت آرد دیده و عدت او سحر شینت دل بره و از می کرد</p>
<p>بستان انست اعلام کردند بشیداران از ان بیخاک کردند بشکران از میمان بی نام کردند عیان خود گشت انان نام کردند مجتبی ز آل بیخاص و عام کردند نور بیاید از اش در دوا کردند</p>	<p>بستان انست اعلام کردند بشیداران از ان بیخاک کردند بشکران از میمان بی نام کردند عیان خود گشت انان نام کردند مجتبی ز آل بیخاص و عام کردند نور بیاید از اش در دوا کردند</p>

گر چہ وہی شکل میں اترتے تازیدہ
 ہر نفسی نیراز جان گم شدہ بازیدہ
 باز باشتخان خود دل بچہ را زیدہ
 حال عمر خویشی را کے بنما زیدہ
 با بصل خویش را کے بنما زیدہ
 بروی او باشتخان شریف خرازیدہ

آہ کہ وہی ہزار جان ایشیا زیدہ
 آہ کہ وہی ہزار اول حسرت غمناک زیدہ
 گر چہ ہزار جان اول مر توبت زیدہ
 ہر کہ ز حسن او مقصدی عشق زیدہ
 گر چہ ہزار جان کون خشت و طرب زیدہ
 مرد و زاری طلبشک وہ بنما زیدہ

ایہ سچ جان احمدی کشتہ خند نیراز
 آہ کہ وہی ہزار جان را ایشیا زیدہ

ورودی نیراز حسرتہ سر اسر ودا شود
 مستی و وجود ما ہمہ گے کہیما شود
 حلاجات خاطر مہم گے جا جا شود
 آگ دولت مساعده سخت را شود
 وقتی کہ پیر وہ برختہ مایا جا شود
 وا اشد نیراز جان بکھو خدا شود

گر ایک نظر بسوی من مبتلا شود
 گر آیب گرم بسوی من بنیو کنی
 گر ایک گرو ز غم زلفت با سر
 و صلت اگر نصیب شو و دلی ہو
 تو اندرون پیر وہ و کشتہ لیا کر
 سنجہ اگر نصیب زلفت نیراز جان

یا احمد یہ بخت تو کے جانزست ایس
 آہ آں شاہ حسن مقلبت ایس گدا شود

از دیدن پشیر دیدہ بر سب
 ایس با بر کجا تو اونی انگشت
 آں خرقہ و صد ہزار بیوی نہ
 کر و ہم سلا ح زہد یک چہ
 بر جہت وصل آرزو دست
 عشق آہد و نسیخ توبہ برکت
 از بند سچ سو دگر ضرورت

ای دل تو نظر بر دست او بند
 ہا کہ نشوی ز خویش یک رہ
 اے دوست بیکھج گرو شو
 آہ آں حسن و عاشقی و زندگی
 دلاہ مستی آہ کہ مست عشق زینت
 پیکار وہ و کم توبہ کو شہید
 دیہاتہ حلقہ ہائے زلفتش

کشتیوں کو دی دوست بخور سند	چوں دست بچہ رسد بوصلت
کھن اتر باریب دلدارے بایہ شبنید کنت کنز از لبش بسپارے بایہ شبنید از زبان ہر کس ایی گفتار بایہ شبنید اندور ورنی بویا اوتارے بایہ شبنید مرا او دور بکھارے بایہ شبنید از تو ایی بیلای زارے بایہ شبنید لیک ایی گفتار شنان سر بار بایہ شبنید از گل و گلزار و از ہر چار بایہ شبنید نکتہ ستار از ہوشیار بایہ شبنید ستر از مردم بیدار بایہ شبنید پس بگو شن جان دل ناچار بایہ شبنید وز نہدائے غیب ایی اخبار بایہ شبنید دینیانی کو بیدار بایہ شبنید دینیانی کو بیدار بایہ شبنید نکتہ قوالو ایی تکلارے بایہ شبنید سن ترانی باز موسے دار بایہ شبنید از باب چنگ از اتار بایہ شبنید از زبان میوہ و اشجارے بایہ شبنید و سحر از مالہ زارے بایہ شبنید	احمد تو ز عشق با ز ناسے ہر چند ترا نصیب ستا ہر چند
اے دل از صا جہ لال اسرار بیا بید طیلساں ہو ستم را بسر بایہ شبنید لی مع اللہ در میاں لوح دل بایہ شبنید نفرۃ الخانا اللہ ہر دست بایہ شبنید نکتہ سجانے از الفاظ قول عاشقان ذات پاکش در جہاں موجود بایہ شبنید نغمہ اسرار عیبی در میاں بوستان گر چہ گویند و صدت در میاں کشت مرا اسرار صدمہ روز و سر بسر ہزار منی تو جید از دلدار میاں نوشت سنت خواب آلودہ از ہر ارے بایہ شبنید آپہ میگویم من از اسرار حق ایی عاشقان در حدیث من رانی گوشت میاں بید از زبان خاص و عام ایی نکتہ نوحیہ آتشکار اسرار حق را کشف بایہ شبنید ہر چند از جام ستار بزل بایہ شبنید بب مدنی چوں کلیم اسرار بید گفت ہوت و صدت از دم عشاق بایہ شبنید کاشانی کہ توفی اسرار حق را بر جہاں از زبان صبح خیزاں کتہ تو جید بزل	اے دل از صا جہ لال اسرار بیا بید طیلساں ہو ستم را بسر بایہ شبنید لی مع اللہ در میاں لوح دل بایہ شبنید نفرۃ الخانا اللہ ہر دست بایہ شبنید نکتہ سجانے از الفاظ قول عاشقان ذات پاکش در جہاں موجود بایہ شبنید نغمہ اسرار عیبی در میاں بوستان گر چہ گویند و صدت در میاں کشت مرا اسرار صدمہ روز و سر بسر ہزار منی تو جید از دلدار میاں نوشت سنت خواب آلودہ از ہر ارے بایہ شبنید آپہ میگویم من از اسرار حق ایی عاشقان در حدیث من رانی گوشت میاں بید از زبان خاص و عام ایی نکتہ نوحیہ آتشکار اسرار حق را کشف بایہ شبنید ہر چند از جام ستار بزل بایہ شبنید بب مدنی چوں کلیم اسرار بید گفت ہوت و صدت از دم عشاق بایہ شبنید کاشانی کہ توفی اسرار حق را بر جہاں از زبان صبح خیزاں کتہ تو جید بزل

شورش از ایاب ہمہ انار میرا پیشینہ

گر تو خوبی معرفت رموز ہے پیر حق

ہم چہ جانت از اس کتاب میرا پیشینہ

سر و رموزی خدائے ہرز ماں بویا طم

بہت قہری بچیرا باورد و باد ما حق

عشق و حال بازان ابا جان چہ کلک

پختہ گان باہ را در راہ با ظالم چہ کار

پس ترا با کفر و عوق و لم با مال چہ کار

عشق عاقل سوز را با تمہہ با بکال چہ کار

مست و در و خوار را باورد و باد ما حق

مذہب عشاق را با قول این آں چہ کار

مرزا با جنت و بار و وضہ و ضواں چہ کار

سست جام عشق را با نام و با سال چہ کار

عشق چوں آمد بجانت جان جان بزم

ورسختی قلند را باش ہے بالے من

حمر تو بر طو را آمدی از عشق ما شیدا شکی

شرط و بیجاں سر و عقل سست با تمہہ و کج

دور از مجلس شکران این تر عشاقاں تو

مذہب اہل شریعت بہت قول این آں

چوں شہت نقد تو اندوہ در عشق شد

احمد اتو دست از زین سوئے بی با مال بدار

چوں نہ مرغی ترا با نطق در مرغان چہ کار

دلے کہ او بر و باز ناید دیگر

شکاری کہ افتد بچنگال باز

پہین سست آئین شامال ہمہ

دلے کہ او پیر و دل شد ز میرق جو

دلے کہ او بخواہب عنایت ربود

ز ماہ مستحق غدا و شکر

پہین دل کجا سوسی دنیا رود

باید کہ رفت او ز داری فنا

بہر محبت دروں شد دلش

تو یا احمد اول کی کوشش نہایت
کہ تا با از محرش فرستند و گھر

و کے پرست کر چشمان خود بنا
بکنج بخودی افسانہ و دیوار
بہ تن بودم ضعیف و عا بن زوار
بچشم اہل بیت و مردمان خا
کہ بر خیز و بیاد کنج او بار
ہو میں باغ دل و گلہا و اشجا
ہے نہ پیا ترا از جناح انہار
ہو میں کہ بست ایجا جملہ اثنا
ولے بیدر و دغم پے کروا خیار
چو چین ل باشد از ارباب بسیار
تو کل زرا و امزن از بہر صد غار
کہ ہی بینی باغ سبز و گلزار
برنگی مانگر در رنگ گلزار
نہا نہ آسواں ہیں مشک تانار
ضرر دیش و زانہ ما ہی ہر چہ چھاڈا
ہر آنچه در زور کسب روز غار
ہو چہ بند پہنچ بہت عیت کم چھاڈ
بگلی ما ہی ہیں رنگس ہر کار
بیکجا دان خط اسلام و آثار
بنت اندر پیش باشی بسب زنا
بہر زان کہ سر نہ خا و دود عا ہیں

ہوم و ہر جردی کن مدنتے زرار
خورد آرا م بودم و نہ شب تاب
ز کار خود و نفور و کشتہ نو مید
نہ نیم فرقت و سے ہر چہ خاری
ہویم آمد شبی از دوست ہن
وریں مہید ان مردانہ نظر کن
کہ باختر سبز و شاہ کت خورم
نہ کل کائنات و ہر چہ خواہی
کہ وار الملک من قلبی مریدان
نہ بینی جز نہ محسری کن و راویج
اگرستی مرید ما بہ تحقیق
عہ آثار حقی و قدرت ماست
مگر کن و در شیشہ بو سے ما ہیں
بیا صیں در ببا نین فصل باران
خوہی بیلان و گیسب و پتہ
ہر آنچه در سماوات و زمین است
عہ از فضل ما دارند مشور
ہوئی ما ہمہ اندر حیات اند
چرا نہ زود ولت بود اشک پر
و گرنہ ہمیں مشترک ہمیں
اگر راہ خلیلی بہ گفتہ غواہی

اگر سب حق حقیقت را طلب گار
بکن پذیرد ز برای مرد بهر شبها
کز جز این نیست کاری اول برابر

ببین اندر اول و در چشم جزین
بت و تجارت را بابت پرستی
بینهایش از بلاؤ و از طاعت

ایا احمد یارین به تو آتی
در دل شو تا شوی لائق بدیدار

عاشق اندر عشق باشد و در لعل روی یا
عشق را با جلا کوه نین با شرافت
بیش باز آید بر عیبت جلد را گیر کنار
بار سیال چون کشتی مستی ملخ یا مور و تار
گاه سحر و عشق دارند گاه اندر پانی
یک زمان خالی مبارد آب و میل نهان

عشق را باز بر تو آتی نه با شرف بر حکار
هر چه بیز فخر است ناید زده و راه عشق
کل عالم بر طلا آیند اگر بر حاشی
هر کسی که او نیست عاشق بجز عشق
عاشقانرا در دو عالم با تن نشان کز نیست
ای خوشنایاب عاشقی وای خوشنایاب عشق

فانک با و ابر برست احمد الرصادق نه
آل تاملے سر و زانو تا بناتش ننگ نما

فقطه یارم مرا با وصل و با حیران چه
پس مرا جان و چه کار آید و اندر جان
سفلس و محورم مرا با عاقل و دیوان چه
پس مرا در پرده و از در حاجت و با حق
با چنین طالع مرا با طاعت و عصیان
چون چنین است حال من بگفته انانق
عاشقان کرم دل را با سر و سال
آن نمی خواهم مرا با چشم و چشمه انانق
با بهشت و دوزخ و با جور با انانق
از غم خود او بپای گاه سرش با تلانق

عاشقی یارم مرا با کفر با ایمان چه کار
از لب جانان یعنی با ایم حیات
کشت می چشم مرا از پخته و اولی چشم
پرده دار و حاجت و زبان نماند و در
چون بیدیدم طالع خود و تاجه باشد عشق بود
مرسخه و حجاب من آبرو جان من است
گرستی گوید سرو سامان ندان کار او
کرنیای عمر جاوید است خاک پای دست
چو کاه افسردم و در عالم چشمه چشمه
سیرک از شوی چشمه چشمه و در حجاب چشمه

چوں تباری گوی با میدان با چوگان چکا
مرد عاشق پیشه را با قصر و با ایوان چکا

خوب گفتی احمد ایبار دیکر نیز گو سک
عاشق یارم مرا با کفر و با ایمان چو کا

از گناہاں عذر خود احم کرد گارا و دیگر
از کم آری بر احم کرد گارا و دیگر
نامہ من چوں سیاہ ست کرد گارا و دیگر
تا کہ ام ست جایگا احم کرد گارا و دیگر
سچا کہ دم گاہ گاہ کرد گارا و دیگر
ہستو آری با صلح احم کرد گارا و دیگر

احمد را تو بندہ فضل ست اگر بخش بر احم
ور نہ بخشہ آہ از بریم غم کرد گارا و دیگر

سوزہ منو ہستہ بر کین سوی مول را د کیر
چند روز و ز پیکو مردان دیکہ اللہ کیر
روز بخشہ و ز خویچو احم کرد گارا و دیگر
دلی از بریم کین بخشہ از بریم ترکاہ کیر
نہ بخشہ احم کرد چہ قاروں شکاری آہ کیر
از فقیر و عا جزاں از قلب شاں آگاہ کیر
بوی ایماں ای برادر ترک میر و شا کیر

احمد جانی رہا کھد ہر کچھ غیر ہی ہوتی بود
ناو ناہ آخرت از با بسم اللہ کیر

از گناہاں گذشتہ تہ یاد کریم بر بخشہ
برایمہ تک بخشہ فائق بہ دور کرد گارا

چوں تو ترک سبب کردی کہیں زبان چہ خود
صورت مرداں چہ خواہی شیر مرداں گزین

خوب گفتی احمد ایبار دیکر نیز گو سک
عاشق یارم مرا با کفر و با ایمان چو کا
مذہبیں پر گناہم کرد گارا دستنگ
عاجز و جبران و سرگردانم کرد گارا دستنگ
نامہ ہر کس سفید ست کس بر او نندم
دورخ تا بندہ داری جنبت پر خود قصر
طاہت پیوستہ از من گزینا مدد و دور
یایم اندگل باندہ کار من از دستنگ

درد الہیہ راحہ ست ترک کھد و جانا کیر
وقت رحمتہ آمد تہ وقت از ترغیبنا بند
ز بر غفلت اگر صیقل زنیہ درد کرد حق
غافلست و نہ اصل پیوند جاں خواہ پرید
کار بارایم تھیاں تا بگری می بکند و
پر نوری نور الھی کرد جو سے لے عزیز
گر ہی خواہی و آید دست م جان تو

وقت آئی کہ ما بر خود بگر ہم زار زار
اشک خونین گریہ آریہ در ز طیب زنی ہم

موی تو گشت نه سفید و قلب تو مانند مار
 آمد آمل باز سفید و مانند در جایش قرار
 هر وجودت حاصل آمان گمانا همیشه
 آنا بستی روز مرگت تر و خالق ترس
 یاز بانت لال کرد و یا کشاید کردگار
 آن بان حقیقت نمی آید بی حیاتی بگرد
 روز مرگت گری تو به نهار و است بار
 یک کرد و ز عطفای آن از گناه همیشه
 اشک خون از دیده بازند هم چو ابر نو بهار
 نند گمان اگر یکمان و مرگ گان در انتظار
 از تو پرسند اگر گمان صفا اثر و کسب
 سیر زان منزل نماند تا قصصت نایاب
 که اندر آریا بعدم نبود بجز از موعود مار
 از حساس از عذاب سو از بیایست یا و آزار

عمر تو از سی گانه شسته و حاصل نر زوایش
 در پید از شاخ عمرت آن سینه اش آید
 تن به پروردی لطف است عمر او ای بی
 کوشش اندر نفس و کرم ظالمانه و بر
 یا کون زان ساعتی که آید اهل ندرت
 یا کون زان ساعتی که جانست بر تن شمع
 تو به پیش از مرگ باید تا به بخش کردگار
 یا کون زان به محنت و تن شربت نمنید
 یا کون زان ساعتی که آن ملک نوزندان
 یا کون زان ساعتی که خانه ات بیرون گشت
 یا کون زان ساعتی که مگر آید با نگر
 گو و منزل گاه باشد روز مغربت نه گاه
 ای در بیازان مقام و کسب عمر و آسایش
 بشنوی فرزند آدم سر چه گفتیم یا گوید

احمد آمانه توانی خوش متن را بنده ده
 جان و دل را از ایس بهی بنافا بکنده ده

وز نگور و مطاعتی ابله پس و از حق شرم دار
 نیست طاعتی که او نکرد و آنجا بجهدی پیش
 بگری چو آن من تکبیر تا او بر آورده مار
 آن که راست پاک آنرا کرده اند روز و کار
 که آتق قفال مثال حیرانیش باورید آید تا
 ترک دنیا را نمود مدد خدا را اخستیا
 موت را در حال هوید نه عمر را او داد و ذوق آ

ای شده مغرور در ویتای و دل ابله بر و ار
 از ز بدین بهتیمین تا آس مسائل شبتیمین
 ازستی و کبر و از پندار سر طیاره داشت
 قصه با علم و بر نهیصای عابد را نگر
 زان جوان با درازان افعال خود بینی مثال
 بهستان صحرائ قفصه اصحابی تمیص
 بهیشتان اندر عبادت بیشتر یکا عیبت بود

زانکہ عزت را بدل کر و بند بدل و گل بخا
 حسد نہ نخل و ذلینہ تو ایں را گوشت
 در عمل ایشان تر و بد بیخ گل و شوق
 رینت اندر دلش غل و غش بغین و بنا
 در میان مهر گوہر شمشاد چون تخت
 ناوردیدہ گوہر شمش دیدار حق را انتظار
 گوید و باشد بہ تخت و سندان اذاعت
 گوڑ دل بر کن سوا حق و حشمت آباد
 در درویشش نور باشد دل ابلو حق یا
 ہر چیز خواہد تا بہ بید فور خاصش در جوار
 دیدہ را اندر جمال یار و در انتظار
 پیش او آری نیار و میل در آن سو گذار
 اولیاء و یار شہ را از علامت غیبت عا
 یازم در آری نکستاری بگرد و نایکار
 گوشتہ گیر و نوحہ کن بر حال خود نوزار
 ہما مگر یارب مانی ز این عم و ز این کل و با

پند احمد را انگسہ را ای بر او سعادت

چوں بخوانی نامہ خود باو آملی مرد کا

از دروغ و طبیعت مردم خدا یاد ستند
 بنے غیبات تو کے آجیا بیامیہ در دگر
 بہ عنایت تو افراہ بردن زین سر
 چند بہر قطرہ اگر دم بگرد بہر غدیر
 چند بہر قطرہ با ششم بہر بابت آبر

شد سپہ سالار سرا و لبیا اصحاب کھف
 نیست اندر راہ دین مکر و فریب و ستار
 تا توانی راہ اہل علم و اہل فضل گیر
 ہر کہ را فرعون و ارا یوان جہل را ستند
 نیست اور و حیرم کبریا بازار خدر
 ہر کہ ملک این جہان و آن جہان زیر با
 ہر سے رسد کہ از اولیاء اللہ حق
 کے تو اندر بیکسیرن اولیاء اللہ را
 دوستان حق کسیکے بید کہ از ایشان بود
 ہر چیز پیشی بر نیاری شوق آتش در زند
 از شری تا بر علا و چشم او باشد عقیر
 کہ ہمہ فرودس اعلا با نسیم و جور عین
 کہ تہمت ظلمت ز زند در کارشان بیاطمین
 بقیع ویدی گشتت در یا از زبان شگ بلید
 از زبان کوتاہ نرس از طعنہ بر آن طائف
 تو بہ کن شاید کہ از تہ و بر تو حشمت آورد

یا کسی تو نگہ داری دل ما از دکا
 اللہیں و درو بنایت متکلف آبر کب دور
 بے سعادتی تو اندر رخت بر دل زین سرا
 چند گزشت شہ لب و گرد و سکا طبع
 چند بہر جہر نہ کہ دم بظرف بر یکہ

<p>قوتی تا و فرختم مردانہ ہر پائے فقید سرسبز شاہ آب و نہ دریا بود نہ آب گیب کہ ششخاع روی سخن کرد و ہمہ عالم مستی یک نفس قادی با دم گشت ذوالقوت اہ او عالم ہادی آند کرد عالم را مستی در شب سحر جج در بالائی عویش اور سر کردہ کحل خاک پایش پیر کفناں را زان نفس اجمیاء موتے کرد قہ جا بہ پیش تیمہ دیدیں را را سخن براوج چرخ مستی دوشی تو عید او نشد بر روی ہی وی ز بر کات تو ز نہ فاطمی حشر در پیا برت افتادم دستگیری کی حال دیم در بوی آن عھیان مالود</p>		<p>ہمتی تا و نظر من نا و رسم کوہین را تاک اندر بحر و وحدت بحر کردم ہر نفس چول و برآں بحر آتش نا کردم بر ہم آوری لفظ من گنتی از ان صد عالم آمد و وجود کردہ عالم بید ابر نوری مصطفی و نہ از خاک پایش عویش اوادہ بحر حشر آتش در ہر عزت کردہ یوسف آخیز بوی و خلقت نماز کردہ نید عیبے ریش کردہ ہر صبح از بزل شاہا بجان کوش جگر جیرانندہ و وصف مجال پاک او لے ز تو نمازہ تمامی کشت زاری عیاب یارب از شرو ہوا ای نفس تو فر یاد رس اگر تیریم از رحمت آید تو گامان مرا</p>	
<p>یک قطره و صد ہزار کوش یک معدن و صد ہزار گوہر خورشید یکے ہزار آہستہ در چو تک نمی گنم بر اید معدوم ہستم وجود دیگر مینش بہر صورت مضر وطنیت ماہ شادہ محتر ہا راست بخاطر این مقدر</p>		<p>ز ان نظر نماے کہ در بیچارگی بطف احمد بیچارہ مسکین محتاج و فقیر</p>	<p>یک جرحہ و صد ہزار اسعر یک معنی و بی شفا صورت در کثرت ماہست وحدت او در ہر چہ نظر کنم غیظت جز ذات خداے نیست وجود نورش بحال ماہست مدغم از او ز ازل شراب وحدت اجلا صدقت محیطا ما ذات</p>

مخفی ست وے یعنی اظہر
 از کشف رموز اوش تیرا
 ہر کس کہ بگفت شد موثر
 بر صورت ماست ہیں برابر
 خورشید زوز اوست نور
 در حجاب ہماں شدہ مصور
 در کون و مکان شد موثر
 زابن مژدہ بی شد مہتر
 گرفت زمین را کس کند
 ہوا سطرے شے منظر
 کہ گشت حیاں بشکل عمر
 گاہ بنود ہم چہ جب در
 بر صورت حضرت ہر میر

مید است شے ز چشم پیمان
 کشف است وہاں اہل معنی
 از نکتہ و صدتے خدا پیش
 آن را کہ خدا شے پاک خانے
 ہماں ز وہی اوست تابان
 آن صورت ہمیشہ محبوب
 روشن ز ظہور روی ہماں است
 چون خاص تجلیش بانہاں
 از وحدت حق چو آگہی داشت
 تا چند دروان پیمودہ باشی
 کہ ظاہریش بصدق حدیث
 گاہ بنود شکل عشق ہاں
 گاہ بنود ذات خود را

اکھد ز اعد ہندانان

ورستی وے نظر کن ظہر

سیرغ ہوائی عشق دلدار
 عشق تو چہ شیر شرزہ خو خوار
 منصور پیشد ز عشق بردار
 تبارہ گزینہ دہائی بخت
 عارفانہ و نہاد ہند ز تار
 سربین نند ہمارہ او یار
 گاہی سر کو گاہ دیوار

اسے ورد تو کیمیائی اظہار
 سوداے تو سود و مایہاں
 یک رمز ز بحر عشق گویم
 یک جرمہ اگر خوری ز مستہون
 چوں شکر کی عشق را بہار
 گواہ شدہ فیصل گاہ ہمار

اکھد ز اعد ہندانان

ورستی وے نظر کن ظہر

غزل

وگیز تو بگو صیغ ایغار

غزل

از همه عالم بگفتی در گذر
جان و دل در باز و از خود نگذر
گز تو بخوان صیغی کنی یا بی گھر
سائگان اگر مرد را بی ماه زیر
کے تو مانند راه رو بجے راه بر
گر تو مردی را راه عشق جان بپر

گر زور و سے عشق او را بی خبر
بیخ کس از عشق جانان ن خبر
عشق چون قلزم و قهرش نا پید
بے طلب در راه وی نتوانک خبر
نے یقین کے توانی راه یافت
عاشق جان باز باید با کمال

از دو عالم با نودار
گر زور و عشق وی داری خبر

از سویم عاشقی را از لیست بهتر
مرا یاری وفا دار لیست بهتر
بجدا نشد اگر ظاهر لیست بهتر
دریں عالم اگر فنا لیست بهتر

زیاری و لیر با یار لیست بهتر
اگر چه کار خوابان بی وفائی لیست
چھ مارا آن لیست عزت تر و محبوب
خوش آ آنکس کہ ز او کس نشد با یار

بخوا به خوان احمد رشت بچرتش
کہ زور و عشق را رسم خالق لیست بهتر

شده صبر و سکون از من بیچاره بیکجا
بر دست صراحی و سومی نشانی خمار
داوم بیک باوه گز و جیتہ و دستار
زین لبین من آن شفته و آل پائی دیوار
در هر چه کہ بیند رخ بلبلی است نمودار
تا خلق بدانتد بهر که چسبم و بازدار
ای مدعی از طعمه من دست تو بردار
آچند کشم بر فراق تو بهر بار

یا ز این درد دل دیوانه من کشت گز قنار
زین لبین من نشانه پیمان شامی خارا آ
تو در سپه تنباده تیر و اسے بز زنگے
آن شکل و آ و نیز که دیوانه مرا کرد
مجنون کہ شد آشفته از زین باک نزار
دارم بود سستہ آنگه سگی نوحا لبین بخوانی
گر نشد چشمه شکر بر جان کس بجویی نیست
آچند کشم در شوم از با هم سخن مستمل

می خواستم از وصف لبت گفت چیزی	چوں روی تو دیدم بماندم ز گفت
احمد چه نظر بازی درندی مشهور	که ذوق با دود پیچید از اندام سپردار و درو
بپای باد پرستان حرم نیناید و است	باین صلح عمل کن کن بز بدخورد
بیار جام صبر اجمی بنوش باد و مدد	که کم نیست بیتی مطرب کمال ذوق و حضور
بیمجم جگر زینجان کرده ایم از زلف	نیم روز و صفه رضوان و باغ و جود و حضور
اگر ز خانه خار جگر عدو نوشی	نشوی بکلمه مستمان ندیم یوم نشور
بوی باد خار جان بدو آگس	مبادا کس بدین حالت گرفتار
که ریخ تو بختی جان کند نت شود مسرور	که در عالم مر آکس نیست غمخوار
بستم در عجم رود روزم بپیمار	چنین است با چراغ چشم خونبار
اگر گویم سگمانان غم دل	نه دارم مدعی نه یار و دلدار
روال شن جوی با از اشک به چشم	نه دارم مدعی نه یار و دلدار
نه دارم موشی نه دوس دوستداری	نه دارم مدعی نه یار و دلدار
بیا تشنگی می طعم چمن مرغ و ماهی	بیا تشنگی می طعم چمن مرغ و ماهی
فراق آورد آه از کس برایش	فراق آورد آه از کس برایش
حیرت بزبان گرفت آفتار	حیرت بزبان نهاد مسمار
چون بیست بغیر دوست چیزی	دوست عاقلی ده آه مسمار
رفتیم بکرا کفر و ترس	باشند که رسم بدوست بکار
آواز بر آه از کس برایش	که لایق مانده تو ز نیکو کار
در خویش نظر فلان تو ایدوست	دریاب لیلی که نیست جگر بار
گر مقصد جان خود تو خواهی	در خویش طلب کز نیست آفتاب
ز آن جوهر می پدید گشته	بند آنکه نفته بود اسرار

ناچار ہفت بار سے دار

منصور چہ روضے گہنہ از عشق

ای اجماعی از کتاب توحید
ہر دم سخنے بچہ مست کرار

و ابانفد و صالح من یعنی آشکار
باز آخر بیکر بدیم جلد ہمیں گشت نا
بجو بود موج گشت بگردا ندر اصل کا
من کنوں بچوں شرابا کیم بودیم و حصا
حال جانم کنوں این تلمتہ از من این

اندول خویش جویم من کنا رآں نگار
دینیری بودم در اول ہیں کہ آخر جویم
تا بودم نہ گشتیم ذرہ بودم خود شرم
بیرہ بوداں شرابا از ہم و حدت اول
پند گاہ معرفت جویم ہم جویم تندر

اگر چه اچھا بودم ام کنوں ادر گشت ہم بدال
اگر تے از ذکر و شہدیم ز ذکر کر و نگار

رسم رتہ عاشقا حق نہیں سیر
شد خود و دنی ز تصورت شیر
در راہ لقیں چہ کہید چہ دید
در دیدہ کورا اور است لا جیر
تحقیق بہاں کہ سبت او میر

برخیز و کنارہ گیر از ہمیں
پوں عشق امد پوید گشت
در و حدت او چہ کفر ایماں
احوال کہیکے کہید ہرگز
آں سیر کردہ نیافت زایاں

احمد و ہمیں جمال خیری
برخیزو اگر نہ گیسر از خیر

مگر کہد جانیب ما بہنض آں ماہ نظر
او را بخلسنہ براحت من اینجا مہبط
زہر منہا سے توی نوش ہم پوں شہد شکر
نظری از زہ انصاف کجنگ فردا لہ
کلہم اذ بحیر شراقی تو سر سراسر ابر
یا ز تو کہ وہ خوش گشتہ بیاراں دیکھ

دل و جانم چہ مشاعی سہت کشم پیر نظر
او را بخا بطرب شاد و من اینجا روم
تصہ ترو ایں ہی پویش ازم کردن دوست
دل و جمال منظر غناست ہم از معرفت تو
عالم از گز و ش آیام چہ زلفت و رسم
نہ من سبیدال عالم شاد آوارہ عشق

احمدی (لاہوتی خوش پسند اور وہ لڑا
پیو در زاین حسنہ داندوہ بیخی بن بگور

بہر حیرت سے بیخیم ہائے سلسلے سپر
ماہیہ جسم رواستے اس کے سپر
بیاسے عالم نہانے اس کے سپر
ہر زمانے دل استغنائے سپر
در ہمہ دھما تو جانے اس کے سپر

خوشتر از جان و جہانے بی سپر
ہیل دلہا سوی خلک کج توست
آمدی در صورت انسان پدید
می بری دلہا بچشود و میدم
نیست خیرت در کس عالم پدید

آشکارا اندر لبا کسل کھلی
ہم نہان ہم عینے اسکے سپر

نہ ذات حقیقہ عالی شہد مہم
تو فی مقصود و چار نیک شکر
یکے میباران تو صورت ماہیہ
ہمیشہ تیغ حیران گشتہ باہر
یقین ست صورت اللہ البیر
کہ بوزا نشا توست معنی مقزز

جہاے منظر ذات قلت
دلا توجہ اندر پروردہ باشد
ظہورت نیست ممکن جز یعنی
فکیر و منظر ذات قلت
ہراں فتنی کہ او صورت بر بند
دلا پرزن کو کوشے رباب لی

جال اکھری کو پیر، تو ایجا
بنوری حقیقہ الے شہد مہم

نہ زور سے حقیقہ الے شہد مہم
ز زوری خوشتر عالم کرن ہمنور
نظار کرن وہ ہمنوی کس
انما خیر کج باہر کج
فدا سازد و دن و جان و دن کور
کہ ایم معنی بر کس نیست باور

صفات معنوی ذات فلند
یر افکن پر وہ تبیس از رخ
بجندے جز بصورت نیست ممکن
چہ منصوبی بیاید آمدیں ام
وضو سازد و نہ خون خوشتر ہر دم
مگوار از مر این معنی حکایت

	<p>تو ذات احمدی ماہی ایجا صفات معنوی ذات قلندر</p>	
<p>ہر وہی از خود پیش بخود کن نظر کرده تمسخر بنیال لبش طالب حق با ایش وز خود نگذرد ز ان ملک افکنده بوی بچہ ذات تو از صورت معنی ش چند ز نے طعنہ تو در خیر و شر</p>	<p>ایک عیانی تو بشکل لبش دوست مگر از رۂ معنی عیال تیسست وجود تو بجز ذات حق کرده بشکل تو ظهور آدمی ہو معنی بہہ ذات تو ست مست می شوق شوا از پیروی</p>	
<p>پہیست بجا لم ہمہ شور و شر آخر از میں تعبیه با در گذر ہا کہ یہ بنید ترا ایک نظر آئندہ رائے مکر و پیہ بہر از سیر معیش کہ وادی خیر</p>	<p>احمد یا غوط ز ان اندر بحار از آنگاہ ایں بحر و کج بحر</p>	<p>ایک عیانی تو بشکل لبش روی خامائی و پیو شیخ ز ما پر وہ قالیب زیبای بر فلک صورت ما آئینہ روی نوشت صورت تو گرفت می آشکارا</p>
<p>خزل</p>	<p>احمد اگر از دل و جان نگذری دامن حسن معنی بیک گھر</p>	<p>خزل</p>
<p>نہیست عیبی جز حال کردگار صورت او معنی یکے بین نصرتی بیلند و ایں ہمہ صورت بہتی آشکار جلد را ایک بینی بکیداں یکشا رہ معنی را ہم معنی گوشت لدا راز حق را و تصدیقت ہوش لدا</p>	<p>عشق آندظہر حق آشکار در ہمہ صورت تو بت معنی ہیں صورتش معنی و معنی صورت در حقیقت نسبت خیر شل او جز ہو معکم رہ معنی است این معنی سخن او رب گفت در قرآن خدا</p>	

احمدی چوں دست غیرش نیست بیخ

این رموز ذات با شش ہوشبار

کہ غنی چارہ ندارد ز غم و دور فقیر
مرحبا سلطنت فقیر کہ فخر نیست کبیر
جنڈا خرقہ کہ بہتر بود از تلخ و کرک
حاک کوئی تو مرگشتہ باز شد کبیر
ہاں کہ این خرقہ چشم چرخ زلفیت و
ندد بدل ہمہ لباس جہاں اربع صیر
ز غم بہر طبع بدوری سلاطین و بیک

بجارت ہنر سنوی من زار حقیق
پادشای نہ متا نیست کہ آویخت
مردہ اپیل کہ باین خرقہ چشم نشانم
تا دریں بحر موت زدہ ام خطہ
تو باں تاج مرصع و من جمیع پیم
دنیا ہر چہ متاع اندر را و جملہ نسل
کہ چہ از فقر بدیزہ بر ہم عمر بھر

احمدی را رنگی چشم غنایت پیدا

پادشاہ ابدی را است غم و بیخ و فقیر

چند کہتی خواب خوش شد از تو نما
روی بنہ بر زمین از سر صدق و نیاز
بر زبیرت چیدہ سنگ خشت بیالات کا
چند حلال و حرام جمع کنی بہر آرز
بیخ نزاری تو نیم زائیں دور دراز
صبح تو آمد بشام کار بد حیلت بہار
منار از اندر کسے در عشق او ناز
ہر اندر سوی شہ مانند شہ
بوی میگوئے پے کام از بایں راز
بیشہ سر بیں روی خوش عشق باز
چہ بلبل مست شو بہر کس آواز
چہ مرغ بایاں کند ہر لحظہ ہر واز

وقت نماز آمدہ خیر و صنوعے بہ ساز
خیر چہ مردان دین راہ خدا را گزین
ماوکن از لور تنگ و زلفن ز دور رنگ
وقت جوانی گذشت موی بہ شہ سفید
کیستہ تنی شد ز سیم کا سہ سر شد دویم
چند ز سودا می غلام بر سر تاج جام
قلند و وار سردر عشق او باز
چہ کردی گر مرداری چہ کر گس
نظ میں باور گزہ آں حتی قاور
لبوس جان شتخوار ہر پیرہ کوید
کیکے ساغر ز جام الش در کش
کہ صبح عاشقان از سوی مشرق

ایا احمد زراست تیم کم کن
وگر باقی کرے ماند تال ساز

بھانے مہیلا اگر داغ ہم امروز
سپہر خود ہوا اگر داغ ہم امروز
جہانے را اسٹنا گز اہم امروز
زیرا نیما اگر داغ ہم امروز
ترا از خود جدا اگر داغ ہم امروز
ترا چوں مصطفیٰ گروا غم امروز
بظاہر از شفا اگر داغ ہم امروز
روال چوں سیل باگردا غم امروز
حقیقت را روا اگر داغ ہم امروز
یقین وال خوں بہاگردا غم امروز
بہمحراب باگردا غم امروز
دستی ضنا حکا گردا غم امروز
سرا و نیرال بہاگردا غم امروز
ز سر با ہوش داگردا غم امروز
نیازت را غنا اگر داغ ہم امروز
نہیہ وازی ہو اگر داغ ہم امروز
سرت صاحب لو اگر داغ ہم امروز
دلت غرق ضیا اگر داغ ہم امروز
چہ موسیٰ آبخلا اگر داغ ہم امروز
ترا مرغ سیاہ گز داغ ہم امروز
ز جام لقم تر اگر داغ ہم امروز

چہ از رخ پروردہ و اگر داغ ہم امروز
پرسی و حور را دیوانہ سازم
ز یک معرفت موحے بر آرم
دل جشاق را مد ہوش پیجو و
ز سخرن اقرب باز گویم
بہویم کندہ از قلاب تو بین
سرت مخفی خود را کرت کنرا
ز غمزہ خوان جھکد شد گنا
بہویم ہرز مال سے انا اللہ
جلمے خویش بہر کتہ خویش
ز گوشت و انایم طاق ابرو
کنم لب خندہ از لعل شیریں
تا یک تاب زلف خود بخوای
بیا ویزم بہری عشق تو پروار
مخفی مطلق ام از قصہ خجری
دلت اندر ہو ہے عشق با تری
بر آرم از ہو یک سر با فلک
رتاب ہفتاب عالم فرود
ز انوار تجلی عاشقان را
سلیمان یکو بیت سرتب لہکے
چہ موسیٰ عاشقا تراست ہوش

ندای ربتا گرداغم امروز زیبوتندی عیا گداغم امروز بہر سوی ندا گرداغم امروز بصر را طوطیا گرداغم امروز زیک نوری سہا گرداغم امروز نیویشہ خدا گرداغم امروز سمیرا آشنایا گرداغم امروز چہ خاک زیر پا گرداغم امروز سخ از ہر دو سرا گرداغم امروز	نموداری کخم از وحدت خود قبای سبز پوشان فلک زخم بر نہ فلک چوں کوس حد زگر در راہ خود من کحل جام ہزاراں آفتاب عالم افزوز ترا از سہ لایہ بستے خیریت نصاری و پیوند و نظر و اسلام سر اندازاں ای رہہ اسرار دوئی چوں نیست در تو حقیقت
چہ از سخ پر وہ و اگر دغم امروز چہ احمد عالمی آشفستہ سازم	چہ از سخ پر وہ و اگر دغم امروز چہ احمد عالمی آشفستہ سازم
نشان از بے نشان بردارم امروز ازال لفظہ جہاں جزاں امروز ز سر انداز زمان بردارم امروز صلای عاشقناں بردارم امروز ز خود بر آسماں بردارم امروز ریا از ہمدماں بردارم امروز مکان از مکان بردارم امروز عباز از نماں بردارم امروز نوی بلبلان بردارم امروز حدیث جہاں ز جہاں بردارم امروز	جہاں بے این دن بردارم امروز جہاں بے بردت یک لفظہ سازم بصدق این پردہ عقل مدور نوی الظفر و اربابہ شمع من رموزی عیبی و اسرار کا دم چہ جز من نیست در عالم کس کیوں چہ رود و بخودی آرم ہیں آنکہ جہاں از جہاں کردم ہویدا من آن مرغم کہ در شان سیاست چہ مقصودی من از جہاں جہاں
جمال احمد کی ہر سو عیاں بستہ لقابت این زمان جزاں بردارم امروز	جمال احمد کی ہر سو عیاں بستہ لقابت این زمان جزاں بردارم امروز

بہ دین کا از ویں بچا دارم امروز
 گمان ہا از لطفیں بردارم امروز
 گمان از ماع و طہیں بچا دارم امروز
 گمان از ہم نشینیں بچا دارم امروز
 ز نور حق بہ بین بردارم امروز
 چرخ از آسپتین بچا دارم امروز
 فلک را با از می بچا دارم امروز

تقاضا آت و ایں بردارم امروز
 بقیں جگہ جہاں از عشق پیداست
 ز نور خود و شمشیر ذات آدم
 جہاں خود خایم سن بسلم
 سہاں شاعر لاهوت در ملک
 بظاہر ہیں مرا آستی بہا طن
 تقاب تہ وحدت گر خایم

جلال احمد کمالی
 ز خود احمد بہ بین دارم امروز

در صورت ما شدہ است مجبوس
 نقشی ست ز لرح روح قدوس
 در عشق نمی خزند ناموس
 کہ آدم را دیدند مات ملکوس
 از لطف خدای گشت بلوس
 بہ صرف آنہ غیر اوست مدروس
 مغزوری شوئی بزرتق ساکوس
 مرغی دل ما اسیر و مجبوس

نقش رخ بمیشال قدوس
 بہ صورت خوب کمال عیالنت
 این خرق و جبہ نہ بکوش
 ابلہیں نہ اشقت دیدہ حق ہیں
 از دھر قشچہ چو گشت محروم
 از شختہ کما شانت بنگر
 ابدل بیوای خویش تا چند
 در حلقہ زلفت یار مانده

احمد کمالی خود نظر کن
 نقشی رخ بمیشال قدوس

در واقع خاک با شوقم چو شوق آتش
 بروری حق پشت خم توں نہیں غمخیز ہیں
 از درون آنکو شیریں زرد با حق غمخیز ہیں
 بے طمع ستغای بہ تقرب میدہ دل چو دل کو زہ آتش

ای سپہ گرم سرد ای بروری در لوزہ آتش
 خجستین قلندہ رو با کوش ہم چو کلمیں
 ظاہر سیرت و باطن تلخ بچو منتظر است
 مطعم بچا ہ کا حق کل سد شوبے منعی

در زمان صبح دم در تالہ چوں طبع خون چاہی
 و در امان خواری از روزی روزی روزی روزی

دو غنا جوئے نہ مردم اکھد جامی سبب
 قانع و در اصنی زہن بر شستہ لہ روزہ اش

جز وصل باہر توچ و درانی تو چوئی توچ
 بر بوی توچ باہر توچ باہر توچ
 فردوس و خلد توچ ہم بہ پیش توچ
 بروی قد اکتم دل و بیل توچ توچ
 با فضل خون او شستہ ہم ہد توچ
 چوں بیکسی تو تیر و لا بستہ کین توچ
 دارند ہمہ شستہ باہر باہر و توچ

احمد اگر بگفتہ خود است صاوست
 مرے جہاں بروں آیت بیدان بیج توچ

خون دل دریم دعای عارضہ جنہ از توچ
 سر خاک اندر کشتہ بگورے توچ
 بہتر آن با کہ ہم بر در جیب از توچ
 ہمیں از ہم نیست فکر بستن از توچ
 بیک آن بہتر کہ بو شستہ ہم آن توچ
 تا بدانی ہمیں از توچ
 کہ تو شستہ باہر توچ
 او ہی دارند علاج علت و بیمار توچ

لے رقیباں پیدا حکم را بجان کونین
 تا بہ بندہ و در و عالم رونق ہزار توچ

در جہاں فکندہ در زہد لاغر ہم چو چنگ
 کہ در و ام نوز ایماں با بدت شرب زند دار

دو غنا جوئے نہ مردم اکھد جامی سبب
 قانع و در اصنی زہن بر شستہ لہ روزہ اش

تا کہ زدی فراق بروں کر توچ توچ
 از ہم جگر بیلہ بنا ہم زہد زہد
 ہمیں جگر بیلہ شود خون بگر ہم
 وصلش اگر نصیب شود آن چو شہدی
 کہ خلق سر بر سر ہم باشند و شستہ
 جانا ہر دو ہم باشد دہکیش تیر تو
 از عرض تا تیری ہمہ در صدق فہم دوست

احمد اگر بگفتہ خود است صاوست
 مرے جہاں بروں آیت بیدان بیج توچ

بسکہ من بگر شستہ از درد و دروغ و کار توچ
 ہمیں از ہم نیست فکر بستن از توچ
 بیک آن بہتر کہ بو شستہ ہم آن توچ
 تا بدانی ہمیں از توچ
 کہ تو شستہ باہر توچ
 او ہی دارند علاج علت و بیمار توچ

لے رقیباں پیدا حکم را بجان کونین
 تا بہ بندہ و در و عالم رونق ہزار توچ

از دوری مولایہ بر دوری ارضی با انا خودیش
 برکت بیدہ بر سرست شیطاں لغیر انا خودیش
 عیننا از ری اذ در سسک آ خضریت و خودیش
 فیلسوفی و در حساب حکم و دنیا تو خوش
 غرہ گشتی و در فریب وستی بظہار خوش
 عقیدہ دشوار و ادای بچول گذاری خوش
 بندہ آں بہر کند نالہ بر دوری جبار خوش

ای بنا وانی بر آورد و ہمارا کار خوشیش
 کف تیا بنی ہر صومع شہوت لفسوح ہوا
 دور ششیبہ و فکرت ہمال و سر اوصاف مال
 کابلعی انا اندر تراز و جالبی در سلہ دیں
 طبع از کرد و اربہ سیریدہ تی تو اولوزی جہت
 کہیہ است خالی از احسان و حضرت بیک
 بر دوری مولانا لاندگان ہاں شرم واد

یکہ بندی نا اصال بنا خوش بینی انجھا
 یکت از خود بی خبر و فلک از کار خوشیش

عاشق روی تو ام گرم جان بنیاشد گویند
 عاشقان را اگر سرو سال ہنباشد گویند
 با ایم و رسلک لطفانی سبب گویند
 می نگردم کرد بر دور استخوانے گویند
 اندرین ہیستمال گل تو ضیو بنیاشد گویند

گور ابا بود تو و زمان بنیاشد گویند
 بہر حق کہ سینہ غلامنے پیہ عمر سال شد
 کدہ عم و بلع ریحاں برگ شعلگی گویند
 جویں سکی اوصحاب کھنہ ام بر روی دالیم
 گزیندہ می اگر جویں گرداں اگر کرد و گویند

احمد اور گاہ عزت لہ چہ در پایبے شیخ
 خاک گرو اولوۃ بر آستمانے گویند

ہستیست از سر بندہ مرد کم آزار باش
 عیبت مرد کم کن قلص او و دنیا را باش
 چشم حسد را بسوز تا بپزد و دنیا را باش
 ہر سخن بندہ کے بر دور سے بچلہ باش
 راہ شیرینیت گزینے عاقل شویشیا باش
 بن بقناعیت بندہ مرد کم آزار باش
 خدمت مردان حق را سے طلبلہ باش

اہل ان اگر عاشقی خاک رۃ یار باش
 فطرت و ہوا را بنہ کہر و ثقی را بسوز
 و بعض مردان حق از سر صدق انداز
 روز ششبال بندہ کے میکن اگر تو منی
 خلق کیو بیستہ گیر با ہمہ خلق جہاں
 بیخ خواہ تو از خلق بر دوری سلطان مر
 و صفت آنا و گان با حق کہ تا ممکن است

احمد اگر عاشقی ترک دو عالم بگوئے
پیر وی باکان شو حاضر و ہوشیار باش

از پے ماورجہاں نام و نشان گو بیانی
مایہ چو دوست ہست سو روز بیان گو بیانی
میل علم سوی دوست ہر دو جہاں گو بیانی
یا تو بد و زخ خویش ام جور و جہاں گو بیانی
نہندہ بیار ہم ماضیت جہاں گو بیانی
نعرہ ز نمان ناکہ ما کام و زبان گو بیانی
باوے پیر کس بدہ کا سہ گراں گو بیانی
عمرہ ایروی دوست تیر کیاں گو بیانی
پیر تو سے خورشید را شرح و بیان گو بیانی
عشق تو فتویٰ و ہدایاں رجاں گو بیانی
عشق بہ پیری خوش است عشق جہاں گو بیانی

احمد جامی پیر دوستی تقریر جو پیش
کے فنا عت گیر کون و مکان گو بیانی

از مخلوق گردن اندر مردمان بے بند و ربابی
در ہمہ اوقات با با جہاں سرور و ربابی
از خواہ از مردوی عشق خود بخور ربابی
وز ترا بکھرا دوا تم خود بخور ربابی
ذہب بندگی بارغ و باران بے بند و ربابی
کم بکھنک و ہم اسماع از جہاں بے بند و ربابی
بمیل و کام و زبان از دور و نزدیک ربابی
در باقیات با تقاضا حق جان مع بود ربابی

عشق در آمدن جہاں تن بیاں گو بیانی
قدت خاکش سو و در زبان من است
قبلہ ماروی دوست کہ چہ ماکوی دوست
بشعشع ہشت لونی پینہ گو ہشت ہم چہ پیوست
سست ز عشقیم ما باوہ تیز و دیر ما
ہر سوی موی ما بکس کوسے رونا
ساقی ما را بکوی کہ از می و خون جگر
صفہ شکن عاشقان فدائے و کز زمان
آیت حسن ترا حاجت نصیر نیست
ہر سحر از خون دل چونکہ طهارت کفر
از عشق سو دا عشق روز مرہ پیر دوست

کریہ گو بیانی خواہی رفت از دہان آتش
دورہ بکھریہ بکھریہ آری رخ مردانہ وارہ
از خودی خویش گدیزہ گزری خواری بجای
راہ ابرار راں گزیرین دامنہ بود کز کوش
ایک جہاں با آن جہاں از پیرین ہم دوست
از سکت تا برفکات از پندہ سے برین دل
دوستی باوی کز ازوی باوی باوی
از فنا اندر بقا روز تا سہ روز از عمری

احمد اگر تو ہی خواہی کہ مودی تو ہستی
بستی و باہیا و باوقا معہور است

باقی مدت ترست ظاہر عشق
کہ کنی بہ شمع تا در عشق
نا کہ خود و کامرانیست کامرانی
قلعت یافتہ و نامر عشق

چند خواہی نوشت نامر عشق
و چند عشق از میان بیرون
گام عشق است از مراد بیرون
لا اذن قلمی کسی بنو و

غزل

احمد از عشق یارے تا از دل
بیت این تا جہ جہ عشق

غزل

مخزن عشق و شراب عشق مینوش
شوریدہ عشق با شامد عشق
و در زمرہ طالبان مدد عشق
ایں نکتہ عشق را بد کہ عشق
گر جلد جہاں و بند مفر عشق
کہ او در تقابلت فراموش
بجز عشق ز جام انس بجز عشق
در جلد جہاں بر هیچ مفر عشق

در صلفہ عیاشی شغال مدد عشق
بگذر ز خیال خود پرستی
شاید کہ شوی نو نیز بیخود
گر راہ روی برابہ و کسب
نقد حق عشق مال غنیمت
بد نام کسی بود و در ایں راہ
در سیکہ ہا یاد رسد کسی
بجز عشق تو شورش کیس کیا

سجادہ و حضرتہ پاکر و سن
احمد تو بجایم عشق مدد عشق

مخزن ندایی باوہ نامی خوشگو انجمن عشق
عاشقان خودی شونہ سلی و ہم عشق عشق
بیک بین نیز انجمن و لای شوی روز عشق عشق
ہر جی کہ او خوردہ باشد سبب از جہ عشق
تا از تو میروی ہر خطہ چاق و حق عشق

عاشقان از اشاہ پورہ فی نیست از پیر و گل عشق
ہر کسی دار رضال لیلی و مجنوں ہے
گر کنی بہ بزرگ شعور و کرمی بہ بزرگ نظر عشق
خون ہم مارا صلالی خون ما بہ ہم حرام
ایں دلے و دل لنگر سا عشق بالک خود

<p>گر بود هر خطه در این راه و ذوالنون خوش چوں ز ندای جویم ز چوئے سر که شد بخویش</p>	<p>یوشی باید که رود و کسب در یک عشق بگذر از چون دیر آنا است کار دی بفر</p>
<p>عزل دل شده حیران و سرگردان مغم در کلین روز ششیم غم آنکه اندر کجربے پایان عشق ناشایا یم ز سر بیخ و ز حسرت ازندان عشق جگر عه نوشان که بودند در از انستان عشق هر که صرقت خوانده از دفتر دیوان عشق وز نیاز عارضان سست روزی در بستل عشق گر بلطف تو یمن نواز در اسلامطای عشق هر دو عالم نیم جوید رکعت غم بیزان عشق</p>	<p>عزل احمدی بو قوت فردا نیست محزون کجیاں مے خورد نے الحال سست از باوہ کا غم خوش گوی چو گان او فتاده در غم جوگان عشق با چنگ آرم در می شهوار بجز در دگر ہم چو چویدنا نہ بیوزم خوشی عشق در صرا بات قفا ہو کشیار یوں تانا بد میر عالم تر و طوچوں کو دے غم انداز عشق از رخ حویلی تیان سست زیت گل عشق یابی رخت از سر گردوں گردان می غم گر بچیند ورنہ بخشندہ عاقلان ز اور عشق</p>
<p>چنگ در دمان آل مصطفیٰ زین احمد تاشوی نظارہ کن در رو جھنہ رضوان عشق در داورہ خلق چہ کس نیست موافق در دام ہوا مانده بہ نفس منافق نزد او سفر دارم در رخسار موافق نہ روزی ز ذوق بقیہ کس از وصل کج و فانی کلمہ ملی و زیندین کجا ہفتہ فانی یارب تویی فریاد زین غم زین غم زیرا کہ زین و ترا جھنہ سب ایلی مارا برابرمانی تو ازین قید و محلا عشق</p>	<p>چنگ در دمان آل مصطفیٰ زین احمد تاشوی نظارہ کن در رو جھنہ رضوان عشق رازنی دل خود بآکہ بگویم نہ محلا عشق ستم چو غریبی بغریبی خود حیران نہ راہ کر نیز آمد نہ راہ بردل فست نہ من کبھی سازم و نہ نیز من کس بہر سب بکلام دیکہ مر زشت بخوان عشق در حال خود حیران شدہ انہ نیست عشق نہ سب سبب ز دلہ را بعبلاجی ز یاد سی نہ ز دیگر جز کرمی تو</p>
<p>اے احمد ای رفیق و فریاد تو تا چنگ</p>	<p>اے احمد ای رفیق و فریاد تو تا چنگ</p>

خورشید تلامع شود آخرو مشرق

سایہ بگند الحق بازم بامی شوق
 نال سرور و سرگم آمد مارا دودا شوق
 سرکھا اشتیاق شد خاکسای شوق
 صد ملک مجال بگیرد آن پیمان شوق
 آہ چو جیل سازم نزال تنگنای شوق
 یارب چیرا اقام اندر بلا شوق
 رہی کن از بر حکم و بنیوای شوق
 کس نیست جو نگو محرمی از ما شوق

مارا فنا میا و کرد سر سوای شوق
 لعل لببت نگارا چون شمع حق سیرین
 کردہ ہزار چہ را اندر چہ ز غم نال
 عادت لم چو بگیرت آتیغ غمزہ آغ
 ظاہر شد رست از م از عشق آن کلام
 و با بوسیکم از دست خو برو مال
 رہی سست از کربکال بر بندہ بنوایک
 از سر بگیر حوشے تا با تا تو را از گویم

احمد مکن تو اظہار ہر از خوشی حق را
 و رنجینہ دار پھیال لعل نکتہ ہائے

بر روی بقوا نوار خدا ایست محنت
 بر ذوات تو اظہار رضا ایست محنت
 گو بہر متوال گفتت آرا بے ست محنت
 ابروی تو محراب و کعبہ از تو بہر محنت
 مقصود ہم از آدم و عالم تو ہے محنت

اسے نور رخش محنت انوار مد قح
 جہش کن بر خست منظر انوار الھی است
 ای گو بہر روی تو زور بایسے معانی
 زلفے تو چودا ہے شدہ در گرواق حق
 اے عارض گیسوی تو ہم قبلہ ہم حال

احمد سخن بہر کس کہ یافتہ است بہید است
 بہر کس نکتہ فقہ از میں نکتہ مہم مطلق

ذات پاکت محزون اسرار حق
 روی تو آئینہ دیدار حق
 تا بر آید بچو او بردار حق
 تا بشو و تقاض اندر نار حق
 شیر مردال آند و در طائر حق

اے جہالت بر تو انوار حق
 اے رخش عکس حال ایزوی
 ہیچو منہصور ہی میاید شمشیر
 کے لواند حیل آئندہ بہر شمشیر
 تا کہ آئے پھر خید می لافے دروغ

گر تو بوسے یا ہے از گلزار حرم	بیشکند جانست چہ چینی در حرم
خلق تا فضل در خدا نند	ہر چہ احمد سے کنی اظہار حرم
<p>گر چہ رعد کہ چہ برق و کہ بصلح و کہ بکینک کہ کشم براس پیشانی و مقیمی تنگ تنگ کو در یا نالہ آبد و از آنہا تنگ تنگ نرم کہ دند بیگماں و سر سرہ گوزد زنگ تنگ بشنوندند والد شونہد بیشک غمنا از چنگ تنگ ذرہ شفقش رہا بید از دل فرہنگ تنگ زا و خطا باشد کہ عشق او بر آرد رنگ تنگ بیگمان در سوئی و آید صد زنگ تنگ دور کن خوف ننگ در بر آوز رنگ تنگ</p>	<p>عشق تو با عاشقان را در هزاراں کو رنگ کہ زغم از عشق در دامن خرم چنگ کہ خیال عشق او بر من خیموں آورد کہ نیت عشق او بر سوی کو برستان آورد مطربان شیاہ اگر بوی شراب عشق او گر ہزاراں عقل ہوش و در دنگ آوی ہر کہ از عاشقی جز عشق مقصودی بود ہر بلا کہ از عیب آید ہر عاشق آوی عشق سے دریا پر گوہر و در موج بلا</p>
<p>احمد اور عشق ما جز دوستان ہیں نہ را تو بخلقان در لقا خراباش دور از رنگ تنگ</p>	
<p>بشد پیمان و محمد بست ہم تنگ والدی کہ کفر نہ بہت کز رنگ سبے فکر تو نامہ با عمدہ تنگ نیکین نواں میر کی تنگ ایہ بود تو عمل بہست فر رنگ کہ ایں لہا ہ چہ عقبت بہت رنگ اندول بدر آئی ازین کم رنگ چوں فرہنگ بست ہم تنگ از جملہ بسوی یک کن آہنگ</p>	<p>دسخد سب عاشقان کز رنگ در کسب حاشقان قلات چے ذر تو کعبہ پاکشت بہت سو داسے نوگر چہ بہت با سو این بود تو گر غیر دارہ پیش مردانہ مدای و در ہ عشق گر وصلت خویش را بجزای بہر تو کہ بہشت باشد اگر دولت معرفت بجوئے</p>

<p>این عهده رود و نیز از فرنگ</p>	<p>در خویش اگر کنی تو فکری</p>
<p>صفه زری باز و الفقه شاه سلام علیک من سنگ کوی تو ام شاه سلام علیک منظرا این نظر شاه سلام علیک خوانده ضدایت و شاه سلام علیک کاظم امیرانا شاه سلام علیک حکامی تلج سرم شاه سلام علیک قبله آزا و گان شاه سلام علیک</p>	<p>ایشه و دل سوار شاه سلام علیک در سنگ پوی تو ام عاشق روی تو ام باش پیر و شکر خرد و والا کهر زین عباد علی رونق دین بی باقر ماه تمام صادق اما هم بسام بشنت یعنی ره بر گرم گشته لقی متمم مهدی آخضر زمان صفت فلکین کلان</p>
<p>گوشش بگیرد و جانم تا مگر بایدهصال گر آند اندر جان من نور و شجاعتی جمال بچه مرغ نیم سبل با سبز راں پر تو بال از ضعیفی و نزار می بسی مر آند طلال آن کیبے حوض دیگر و هم و دیگر یزد خيال فضل آند در حضورم با نیز اراں قتل و قاتل ز این سده یاز و و بگذر تا بیایه تو وصل خول لاور با آند ششم جان پرست ز بال</p>	<p>دوش وقت صبحی دم در بارگاه لایزال بر روی آل بارگاه چندان نخل بلبلیم بسیر از شمع نوزوی حاتم طیبید آن اگر نت در شمع نخل معش جانم می نیکو بگذرند بود در پیستم دریا ستار سیکرال از بخت آل نزال من از خودی بخوریدم فضل بر بن با نگر از گنفتا چه باقی سخن عقل شده بر ما با صد نیز اراں شغل نو</p>
<p>احمد خادم تو ام دست کلام تو ام خاصه غلام تو ام شاه سلام علیک</p>	<p>احمد به یک چه دیگر و کسب یک لفظی مگر بحیب کدیگر نگ</p>
<p>احمد به یک چه دیگر و کسب یک لفظی مگر بحیب کدیگر نگ</p>	<p>احمد به یک چه دیگر و کسب یک لفظی مگر بحیب کدیگر نگ</p>

شد بجز پیرین یعنی باز آرا میسر دل
گشت فانی و رو کاوا از بقا بید دل
بند قهر لطف او بکس سر زین بیچاره دل
خلفل ستماں گرفت و پرده با بد دل
راز ہاشم آشکارا دیدنے باو بد دل

رمز ہائے از طریقت کرد احمد اشکار

طمانش با واسع ہر کوی پیشین این دل

کار بر ما گشت تاواں بہت دیوانی دل
کہ مدح این وان و گہ سرود و گہ غزل
کہ ہمال مرد ماں و گاہ باجناب و عدل
کہ سوی خوبیاں پیام و گہ بسوی ہر نقل
و شمشاد شاہ بیان و کار و تیم و نقل
چو بہت و رہا ہم سہ ما فانی از لطف و لطف
حلال ما را تو بنقل تو لہز آردانی بدل
تو چیاں کن کہ کوئی ترا شاید حسد نقل

کہ بنودی فصل تو احمد سلمان کے بوری

چوں عطا کردی سلمانی عطا پیش کن عمل

کو ز دل پھر صیغے مستعمل

مرد با پر ز سکہ و دیاں با نقل

از دنیا گشت قہر و زاری و نقل

بطریق شہادت و شہادت و نقل

سکھتہ صومالیہ و شہادت و نقل

بشہادت و شہادت و شہادت و نقل

شد بکلیسہ این کہ آنجا نماند هیچ ما
دور گشت از قبیل و قبال بر گشت از قبیل
نقا و نہ بقا کے بود و نہ خوف و در جا
جام الفت بر گرفت و شہادت و شہادت
شہادت نے ایمان علم ما گر دید عین

مخرو برد باو دادم در فصولی و دلیل
بست جہم حسیب جاہ و در سر منزل
گاہ دور اقلیم خیال عارض زلف و خیال
گاہ فلیم سوی بختا نہ و گاہ اندر خار
ایں چنین عمر کے کہ سن در بزداد مظلوم
سراج عاقل و در جہاں آیا چنین کرد و خود
از تو میخوانم ہم دیار ہنما و ذوالجلال
ایں چنین کرد ہم ہما باشد ہمزایم با کہ عم

ہر کہ است نور دیدہ و دل

در طریق محمد صفت

ہر کہ را دیدہ نیست ویرا یک سر

ایں سعادت رسد کے کے اورا

کہ ز فنی براہ اولیسا خواتی

گھری جہد خود بشہار بر بند

بر کونے کو گت در منزل
 ہو جس و آرزو شود باطل
 پیر نذات بسوی اہل دل
 و انگشت حل شود ترا شکل
 چہ تفتون کند در او کارش

ہا اگر نفس حل و حرمت از ایند
 طاعت اندر ولت کند غوغا
 بر سر پر جو بخت بزمند
 ابھی فی شوی بکفرت دوست
 کو چو ک اندر و بسی است سحر

پند احمد بچو ش حال شیخ
 حوں زیادہ عشق را مال

ذات تو بہر وجودش امل
 با جملہ صفات او مکمل
 آن حضرت بے نیاز فاعل
 ما یم بنیاد ات او با وصل
 غفلت شدہ است بر تو شامل
 وار یکم آری ہے ولا مل
 کردہ است آن دو چشم ہامل

ایذات لطیف و وجود کامل
 موجود بہر وجود او ش
 و اللہ کہ او است در دو عالم
 بحیران نبود مقام توصیف
 در راہ فنا ہمہ تھا او است
 در روی بتان صورت او
 بر روی لبثہ تجلی نامل

در صورت احمدی اخلاص است
 خالی از صفات اہل اطل

ای بسا خون جگر کہ از دیدہ بر رخ بر
 فنا و مال آکوی اورا شور ما میگفتیم
 و ز صرا و راحت و کلام و بو ایکر سیم
 خاک کویش را بجای ذرہ ذرہ بچیم
 اعضا و تنہای دیکہ در سرش آیدیم
 خاک با سر بر سجده و از دیدہ خول آیدیم
 بر آن بجان و دل کنوں بر و آیدیم

است بسا در مان و حیلست با کرم نگین
 بلکہ اندر گاہ و بنگاہ نشہ دم و کوی است
 جان و دل مال و تن کہ نہ ندای کوی
 بر کفر و در راہ تحقیق عز مال فنا
 عذر و ز جلد و حج و سخن با صلواتنا ہمیں
 زانچہ لوہ و سقہ و سخن بر گز نہ بدیم ذرہ
 قطرہ نور و حقیقت بر دل ما کہ کیست

بازگشت آنحضرت
 مدظلہ شیب خواہان دیارت تم
 چوں شغل جان بکارت تم
 پر وہ پوٹی ہر دم بیلہت تم
 شیب یک شیب عزیز ارت تم
 چوں ہمیدانی کہ فقارت تم

چند وز سے ہر کجا خواتی بر
 کنی مدوی عشق آنا و لے
 رو بہوی طائر و عشق من آر
 بلا سیدت ہر چو پوئی کین
 گزنداری روز تو بروای ما
 گر بدوزخ می بر زندگیا عاش

احمد اگر بیچ بھودہ ترا
 دولت میں میں کہ اولاد تم

ما فاک شیبیم و لے باورش ہم ایم
 ملاہ ہدی اودی عیالی حاجیم
 شغل سے کوی خرابات منایم
 گدا از سے ہرستی رۓ کا شاد ندایم
 خاک کھت نخلیں گدا یان جانیم
 ہر شخص کہ تشبہ کنند ما دینا ہم
 ما شیم کہ ملاؤ بس گلستان جہانیم
 ہر گد ز لایر حشر عشق تو بخوایم

ما ہر عیہ پیشا نمر و لے حضرت ایم
 ما ہید صرم ہم صرم قدیم
 فزودس عبادت گدہ زائد و عابد
 گدہ بہیمان سوات نلہ تم
 بہر چند کہ تاجے سلطان چہر ہم
 بہر چند کہ گویند ہما نیم ذایم
 آل مرغی کہ برکت کرے عمر مثل شبنم
 داو و صفت آکوہ بھد لغرہ درایم

احمد چو کند شمس حنی عشق چو گوید
 از چشم ہم ہر بار ہے چشمہ روا ایم

کہ در عالم بزندی سے نشستم
 قریح پر آل ہی کما پیدایم
 بر دستانے لسن بجاوہیم
 وری غلوت بروئے جلدیم
 بدل اصرام در تنجا نہایم

من آن تلاش نہ دومی بچہ ہم
 قریح و کوی میف نہ نام
 نہ اندر س اغر روانہ پروا
 روان دیدہ دل بر کشف ہم
 چہ آنم مشکل چہ ہواں بر کشف ہم

مارا برود راه صلاح راه تا
 ما بیغم و ما نم و ما نم و ما نم
 ما قافله و ما خوا اسکے ملک آیم
 ما خانه و ہم خانه و دو بیت حدیث
 از رستی خود فانی و باقی بندیم
 سلطان جهانیم شور و پیش و خدایم

ما مقصد بر مقصد و زاریب او بنما
 آستیم و نه آستیم نور قرین و لب
 با شیم و بنای شیم سستی ای با
 در عالم دل بر کن و از خلق لغویم
 اسجد و بیخانه و محراب نذریم
 هرست خدا ایم نه جو یاییم

احمد تپه در دل وقت بیای اگر کجاست
 آیا تو کی باستی و مایان بحب ایم

ما ماده پر سر ستم از رخ خلق هیرا
 گردشق ثنا ایم و گهی عزیز ایم
 ما و طلبش صافی و صوفی و صفایم
 لے بر لب سلال تہ چانی بلایم
 موییم کہ در بحر چو بیتی نامایم
 ما ساژن خوان ایم ہما ایم و ما ایم
 در عین بقایم اگر رو بقایم

ما عاشق و ستم طالب ز خدا ایم
 گاہ چہ ہا ایم و گاہ بدر منیریم
 در صومعه سینہ ما یا مقیم است
 ما غرق محیطیم و گرا ب بخیم
 رویم و یکے جسم ناشد کہ کایم
 ما ایم کہ از سایہ سستی بگذریم
 ما ایم کز انا و منی ہیچ بس نہ

ما ایم چہ احمد کسرا در جنانیم
 ما ایم تا ایم و نما ایم

ما بنا سرگزشتن دل خالی ایم
 بجز یاد ہی خدایم عشق نیست ہم
 قلع بر کن و ما دم و ما دم
 ازل ہی خور آہ از بھائی کن ایم
 جہیل ایچھی عیسیٰ سر ایم
 چہ آسپ دیدہ و دروغ ن او بندیم

و لکن ز ما مو لا بیست بختیم
 دل از آرتش شیش کمانیم
 دل از سستی سلم کنیم
 نہ زلال ہی تہ کر کہ ز آق سستی نہ آید
 بنید و شیشلی و معروف کرخی
 بہر او سستی جنت الہیہ

بدرم نعرہ کا گویم اہلی	کہ شہیدم بچ باو غنت دم
چہ احمد اور آوردی دہلی	
بفصل خویشین داری مکریم	
ماخیاں در عشق یاری خویشین مرانام	کہ او اگر جان گیر دازان پرچے شکرانہ ایم
ہر دو عالم تر دو ما شہبت ندرت گویم جو	با خیال وصل او بکی ہم کہ اندر رمانہ ایم
فارغیم از ننگ نام خالی اصل نسب	عاشق مردان حق شو کہ پدید و دیوانہ ایم
مردمان دیوانہ خوانند زان سر بیچارے	عاشق یاریم اگر مستقیم و گر دیوانہ ایم
ما وجودی خویشین رانی بویم پیوار	تا بسببش آتشند کہ بریم اگر دیوانہ ایم
ہر کہ با او آشنائند شرح کرد و در جہاں	ہر کجا شہین مست ما در نقد تقدیرش پر داتہ ایم
<p>احمد اکبر یار خواہی خالیای بار با شہ</p> <p>تا آنکہ ما در دام گاہم مردم داتہ ایم</p>	
تا زمانے ز خود فنا گشتیم	دائر خود و ظاہر خود چو گشتیم
شکلہ ماے ز نور پیدا شد	ما از آئینہ بوز با شہ گشتیم
گشت بنیاد لم بہر کاری	و شمن و ظلمت ہو گشتیم
قدم سدا بر سرا فلک	بر تہادیم و مقصد گشتیم
آنچہ از آدمیت ست باقی ست	با بہر ترک مراد ما گشتیم
بے نشان شہیم و نشان ہونہ ست	را کہ شہ بر ز خود گشتیم
کیف ہم بر تہادہ ایم ہر	طالب اوست افلاک گشتیم
از کے آنتدم بودا پیچہ	غیرہ میرو کہ ما خدا گشتیم
کے خدا کرد و آنکہ باشد خلق	بندہ بودہ است آشنائیم
عاشق دشمن و نیز معشوقیم	زایں قبیل ہوا گشتیم
دل پر شہت روی آید	
مانوں خیار و فنا گشتیم	

افلده زمره صحنه جان در دما
 صد شربت زهر خنده ناکام
 اگر نغمه ز تان زهر آلام
 اندر و ز تو از ز ششها آرام
 به محرم خاص شد و نه عام
 نه لغز و نفاق و نه کثرت نام

از صبح ازال بسا که تا شام
 از به نفس یکے به شام
 گشت کریمنا و راه تسلیم
 در گرد جهان دوران جو یان
 بالایی همه لالت و خضر و عوی
 سگین و آل مستمند و حیران

از بهر رونده گان حضرت
 بسخن که چه گفت است

بست کنون بچندان حسرت کنون
 از سوی آدم و نادر اول او و بسدم
 فخر و راوشد نمان شکل وجود و عدم
 پیش خورش روزگار پشت بنیاد و خم
 کعبه حال فارغ است از غملا و لغم
 شعله طلسمی است خوب پرده روی خم
 به هیچ تفاوت نکرد حکم قہیم از قدم

عاشق و مستشرق بود هر دو یکی اندر قدم
 امر و آمده بحال که اسے نفسی پاک و
 حال چه بغیر طمان یافت و دل آدم ترا
 هم که ندانست او که آدم خاکید عی شانه
 نقد دل از نفسش گل بیخ تفاوت نکرد
 در دل مردان حق نقد اول است
 عاشق و مستشرق و عشق هر سببی کی است

ده تو احمد بنو داغی بیال کرده
 یک سو ست بیتی از بی کم و کثرت

از کرده جلال یکسو شویم و هم ز بیم
 تا از عشق خود و بنییم با کسی که هم ز بیم
 قفل لاجل و دلار با برال حکم ز بیم
 با بهشت و در و ز شش را یکیز مال بر بیم
 بیخه از بی مادر است آند و امین و هم بیم
 خورش را منترال کنیم با لایک و هم بیم

وقت آن که ما با پاک بازال و هم ز بیم
 باز غریب و نیالایم بهر تر و امنی
 دیوش میطال را یکیم و بدارش ز بیم
 خلق را از بیم روز رخ و ز کلازا و در بیم
 خور و آدم گندنی ما را بر عول کرد از بیم
 بلند ریک از بهشت کوکب بییم از ز نفاک

چشمہ در کوہ صفا سرود و روز منزم نسیم
 بچہ منصوران خود ہیں طعنے بر تمام نسیم
 محمد انہاں ما خود قدم چوں علی بی ہم نسیم
 ہر چہ منصوران خود ہیں طعنے بر تمام نسیم

محمد چوں حق بگفتی دیدہ را حق میں بسیار
 ہر چہ گوید حق بگوید ماکہ ایم کہ دم نسیم

بسیار بلا و غم بچراں کشیدہ ہم
 بسیار نعیم و کرم و فضل کہ دیدیم
 وز نفس ہوا تن خود پاک بریدیم
 از خود بریدیم و رضائے تو کہ بریدیم
 فرخندہ فنا کی کہ در اں مہر خیزیدیم
 از جملہ پیراں طریقیت کہ شنیدیم
 والہ کہ نبود است کہ گفتی شنیدیم
 در ہستیت خویش بسے راہ شنیدیم

ای احمد اگر خویش تن خویش ببری
 وز سر چہ ترا قبلہ کہ بود کہ دیدیم

در سبختی لذت راہ پیے راہ دو دیدیم
 کھل جانان با بیرون از صد و ہنگام
 کفر را مانع شرف تانورا بجاں با ہم
 زا کہ ما این عطر را از قول قرآن
 ہر دورا بشتا ختم تا آسبایہ ہواں با ہم
 نفس کا فریش الیک مسلمان یا ہم
 تاروان و جان خود را نزد سلطان با ہم
 بگو بر مدعی کہ ایں گنج آستان با ہم

رخت بندیدہ دلا میں عالم ہلا تر دیدیم
 صونے صانے شویم و تو بہ آہ ہم از گناہ
 ہر چہ اسباب بروی خط ہزار کی ہم

عمری با میدی ببری دوست و دیدیم
 بسیار بگریم ہزاری کہ و بیگاہ
 زمان ترا سہر بنادیم بر عینت
 کہ دیم فدای تو تن و مال و دل جا
 گفتیم فنا از خود و در مہر تر توباتی
 فتویٰ ز رہ عقل و رہ ششخ چین بود
 گفتند بقایا بید بختن کہ بقا
 رہ رفتہ بفقصو و بچہ راہ فنا نیست

زینہا پسندار کہ داری قدم راہ
 غزل سا ختم باد روی از گاہ تا ہم
 ہستی بگریم و ہستی تو سکر کو ہم تر
 بے برادر ہو ششیا و پاس دل با دوست
 عشق را و عقل با دیدیم چہ موتی چہ خضر
 پاک کہ دم کوی دل را از ہمہ کفر و نقاہ
 تا ہر امت با سکتا کردہ ام بر با ہم دل
 من بد شواری رسیدیم با سری گنجی سخن

گور و درمی فروزون از خدا مکان آید	سین بدیائے جمیعت غوط خوریم بایر
پاکش کنم و بخیر باد من گنذارم ورشش ز مقلناعت بتوکل بنکارم از علم صبور ی بوی نطخ بر آرم باز از بده توفیق یکے غزف گنذارم پشت از سر دیوار رضا باز نذارم در ہم ششم و باز یکے ششم بر آرم باز از مینش و حال ششم کرم غمی که جیز زین وقت بهوش نشمارم	احمد انبیا ن دول ما وقت کن بهر عشق آبیای لڑتے زریں رہ چال من پائیم گفتم کہ بنامی تو یکے فانه بر آرم دیوار و در و بند ز تقوی و بصیرت تجلی نعم از ملکت اسلام و باوڈ چار و ب ز یادت کتم و خانہ بد و یکم باز از رتہ رت یکم ششم بل امت از صوم صفات صفت آدم و حوا جذبہ ازال سوخته و ویدیکے را باورست یکے مجلس آرا یکم خرم
روز شیب و محنت مریخ و بلا افتادیم کہ در این شورش ما مثل گدا افتادیم فانکے گشتیم و در باد صبا افتادیم گرفتیم عریال و درین کندہ قیافتادیم	آنچه چو کند بر چو کند دوست بوی کرد جز گفتن اس کلان و کر چیسے نہ نذارم تا از شہری خود پریشان جدا افتادیم شکر نعمت نامی شہری خود نکردیم لاجرم سر نہ بودیم اندر چشم ابل دل لہول جامہ نصیر از ذائق دوستا صیر پارسہ
عاشقان ز ابا خدا سر ارباب صمیم برمان سینہ باطلیلد ایش صمیم را لگو بایل صحیح تو لب میا ایش صمیم بارگاہ منتسق و رکاب ایش صمیم	احمد انند عزیز می تخم خند دل شاد و با عشق کہ دریں غریت بقدر خفا افتادیم چشم ابل معرفت بیدار باش صمیم پیر آہ درد و منہ مال از کیس گاہ و عا در سو گاہاں کو از زنی غرضتق با حق گر گناہ کردہ آنحضرتی ترسی انزال

خواب کردن عاشقا ترا عا بار باشد صدم
شاد باد آندل که او بیدار باشد صدم
ہوشیاری در گد بخار بار شد صدم

احمد اباد و ستان عشق غنیمت می شمار
ترا نگہ راز اندر میاں بسیار باشد صدم

عارفان جمع اند و ما پر و اتان ایم
خلق پیدا رند کہ ما دیوانہ ایم
لاجریم در روی کیش میخانہ ایم
ما ز غیر عشق او بیگانہ ایم

عاشقان سست اند و ما دیوانہ ایم
با خلائیق ما نداریم آلف حتی
ما ز عقل خویش دیوانہ شدیم
خلق را باستی ما شوق چکار

احمد جامی تو دانی سر عشق
بسته فتراک آن جانانہ ایم

ہر زمان از نیم عشق تن دیدہ را تو بکنم
شادمانی ما ہمہ غم شد ندانم چو را تو
من ز نیم قطع بری خود ز دل فرزون کنم
بیچ حلیت می مرا نم کہ بر غاں با چون کنم
پس چہرا من مریم این دل ہمہ ز خون کنم
باز دہی تو رہ سہد من بہرست بخون کنم
من با نیم افق بہ عشق خویش چو با تو کنم

ای سمانان ندانم باجمی دل جلیں کنم
شست تا ہفتا و عمری شاد و ماں گلہاں کنم
ہر زمان بر کف پید کر پری کمین
کہ غنجدہ کہ بشاردی کہ بگریم ز رزار
ہر کہ آتش را بر آتش ریخت ز دل فرود
سالہا بگذشتہ دور است و دور عمری
ہر کہ در درویشیت از تو دیدک در ماں بر

کہ کسی پرسد ز احمد این علق در و دل
پایخ او ہم نہ در و دل بدل ایوں کنم

در روز وصال از عشق بہ بگری تو بگویم
وصل کہ در او نیم خراتی ست پیکویم
ہنر ز وصال کہ ز ہمیش شد ہوشم

از دسل پید نام نہ بجزت چو ضر و ششم
ہجری کہ زوی وصل امید ست بر امید
دستور با تمبید وصال تو چہ شام

<p>اکنون چہ بریدہ کہ ز این دو چشم ز دم تو چه عیب افی در مال که چشم که آواز طیب آید ناکه بگویم در لغی نہیں و در من از بچو چشم وز زبست طیب قسح باوہ بگویم</p>	<p>ای کاش نبودی بکمال وقت پیرا و دمی تو مرا مویش پیری تو مرا ای اندر دمی ناظم استی چنان است و روی که سر انباشت چنان طیبیت باشد که طیب آید در سر مال</p>	<p>بیت چوں بازه سوی بیدہ احوال شوم بیان بلبل رشید کدور باک فغان شوم بگر بر آتش بچرون زود بخون و آتش چه بیوشی شد و ایچم سبک تر کا شوم خروشاغ غزلوال ہم نہی بیخ و آتش کہ من اندم و حسرت عینت و ناوان شوم اسی رقم کن بر من کہ نو میدانز جا شوم</p>	<p>زندہ و غمان حال رخ چوں ز غم آتش شوم ز عالم بخیر باران من آید مرشم اندوه ز بس حسرت و گناہ خود ہی ترس ز میان دل من ساقی بر جانانند بیخ روز و شب بسیار ملندی میری کہ روز زندگی شد کچھ بسیار آبخنال حال حضرت ندانند علاج زور مانے ہی یا کیم نہ سالمانے ہی دوا نم</p>	<p>غزل در خرابا ت آتشنا و از خور میگنایم عاشق ز سرگشت تر و دلپند شد بیدایم ہر چه جز شوق شایہ ز فانی بیگناہ ایم ہر کجا و در غلبی سخی است ما پر و اندایم مہلک باشد یکدم وزی کہ اندیشی نایم با بقلا شی و ندی مدد جہاں فسلدایم ماقلا دل کے زبان با شکر کا دیوانایم</p>	<p>بجلا خود احمد سببیا نہ بجز متاوان شوم ازاں با تو بہ و با حسرت شہادہ و غمال شوم</p>	<p>غزل سابقا دانے کہ ماوروی کشتی بناندا ایم لے و شکل و قلا شیم و با شیم بیدایم ہر چه جز شوق است آرا جان مستی را ایم خواہی تن سوزیم و حال برکت نہا و ایم عالم فانی است دنیا یک و بید او کیزد چہ شوق اندھ صلاح مشورت مستظلالند بل سخی را ادا میں گفتار با ما کاز نیست</p>
---	---	---	---	---	--	--

	احمد اگر بادہ ات صاف ستا دیگر بازگو ساقی دانی کہ مادری کشتی میں خانہ ایم
مکت کفر و مسلمانے ہمہ برہم خیمہ جاں برائیروں از کونج از امر کا بیخ دایں عثمان عشق را از بیخنی بہ ہم نہ نیم پای ہمت برود عالم نیز بر آدم ز نیم	کہ بود جاننا کہ آتش اندریں عالم ز نیم آہنگی از جنت و فردوس دوزخ بلوریم بیس شیم با تو با تو ہمہ شربت خوریم از وجودی اصل اوتا فردا و کیتا شویم
محمود ہر او با نبیہ عیساں منم در حضرت آرمیدہ بیان و رواں منم بامحرو بارضات فدا کردہ جاں منم از درد و داغ عشق دواں جہاں منم بیدرد عاشقی ہزاراں غماں منم کہ از ہر چہ عشق کشت ز سرگشتہ خان منم	محمود از دصال ہمہ دوستاں منم ورق قلب من نگیرد جز مرا قرار دل وقف عشق توست بر دوسرا بدل جان و دہے خزا ہم جز مر عشق تو ہیاد داغ عشق او دل من چہ نو بہا کہ روزی مباد از غم عشق تو خالے ام
	احمد اگر وفات تو در عشق و سے بود دائے ہر آئینہ کہ ست زنگاں منم
جہاں ز اعا شفی از سرگرفتہ جہاں جلیہ کسب سن اندر گرفتہ جہاں مد طاق و در منظر گرفتہ ز سرستی رہ و دیگر گرفتہ	نقاب ابروی خود چوں برگرفتہ جمال خویش چوں دامنہ دوم چہ خراب دو ابرویت بدیم نجام لی مع امد جہر عہ خودم
	سزایے احمدی را از پیش کردم نجام اینما سے اغر گرفتہ
روی بنامی کہ ماسی : بی پشت آرمیم پرودہ دار کہ ما عارض خوبت گلکرم	

<p>تو بیند ارکہ ماہر گن از زین گنیزیم اندیریں باوید جانزا بسالمنتیم توسلیہانی و ما مور چوگان بصریم</p>	<p>ورنظر بازی و سر شہید و رندی عاشقا تیم فتا و لب کوی غمت پادشاہ را چو غم از لبے بقبری را</p>
<p>جان ما سر مست و جانان دیدہ ایم رت ارنی کوسے حیران دیدہ ایم کہنتہ پوشانی چو سلطان دیدہ ایم قلزم و در یای عمال دیدہ ایم صد ہزار ال کستر نہایت ایم در حقیقت نورا میاں دیدہ ایم</p>	<p>آجاملے طلعت حال دیدہ ایم مست و حیران ہم پیموشی ہزار کہنتہ کو ہم ز سیر عشق خود در کناری خوشی و بر قطرہ در خہ ہزار موی و لب ہراں در بیان آگہ زلف یار خود</p>
<p>خوشیش بر اہجران و شیدا دیدہ ایم خوشیش را در جلد بیدا دیدہ ایم سرتا ہر سو ہو بیدا دیدہ ایم لی مع اللہ آشکارا دیدہ ایم ابیں ہمہ امواج در بند دیدہ ایم گوہری از کنت کنترا دیدہ ایم سرخ خلق حقتلے دیدہ ایم شکرت را جلد ملوا دیدہ ایم جلالت سے آرزو دارا دیدہ ایم</p>	<p>تا جاہلے دوست بیما دیدہ ایم ما ہمہ حیران بجائے خود شیدیم از رموزی سخن اقرب ہر زمان تکبیر و طہو معکھرا خواندہ ایم سوج ما اہمختہ و بر بحر علا گنج اسرار خدای خوشی را بر رخ خوابان یکا ایک زمان شکر و طوا ایسے وال ای ہوا بر حال محمودت نیکال ہمہ</p>
<p>خوشی</p>	<p>پہوں جمال احمدی لکھ دامنو و مشکلات عشق آسماں دیدہ ایم</p>
<p>خوشی</p>	<p>پہوں محمد بر لوا سے احمدی</p>

آئینہ نامہ فصیح دیدہ ایم

اندرا این بستمان آرا میدہ ام
از مکان لاسکان پیر پیر
گاہ باموسی سخن نجیب دیدہ ام
در میان راہ ما غلطیب دیدہ ام
ہم چہ بیل خوشنوا نالیدہ ام
خلعت عین البقا پوشیدہ ام
از طراوت بار بار و پیدہ ام
روز شیب با بر کسے خوشبیدہ ام

غزل

از شراب احمدی بس جام ما
درمی ستان صفا نوشیدہ ام

غزل

در آمد ناگہاں عیار و بستم
ز بخاری بر برد و عقل و ضرور
شراب عشق اندر کار کردم
چہ آں دلیر و رون جان رہ با
ز سرستی خرد شی برکشیدم
چہ زین و کفر را آیز نگ دیدم
چہ از ای دل ہمہ معلوم کردم
چہ کہ ہو معلوم روشن شد
بقای مطلق ام فانی نیم من
بیک جبرعہ چینی با نمودم

تو آکلہ را اصدید ال بختین

کہ گاہ اندر علو گاہ بستم

مظنر اول از روزی مشتق جمال یا تم
 کشت این اسرار را در مدی جانان یا تم
 ظاہر اندر جمال سخن خواب یا تم
 در روزی سخن آتر سب را ز پنهان یا تم
 بکم ای جبرود جام مشتق در صلا یا تم
 در میان کسب نیند و دل نوزا کمال یا تم

دوش چو تن صود و لعل کوی جانان یا تم
 آنچه پنهان بود از چشم امیدی مردمان
 از روزی کشت کنیز آنچه معنی بود کشت
 من ز جام صومعه کسب شد بد بو چشم آ
 هر زمان با کس لانا الحق نیز غم منصف و ار
 چوں مرا بیک رنگ شد در راه صحت کفر و ب

احمد اول جمله عالم نیست بخیر اندر میان
 را در همانے رت است این کلا از قول تو اول یا تم

در سبده اشیا بودید او دیدم
 بکم و بکیت هر جا دیدم
 نور پاک خفتن لای دیدم
 که پرویت این صفا بودیدم
 بر جالت ای نگار او دیدم
 میگویی اینز دوست سالک دیدم

من خدارا اشکارا دیدم
 بکم و کیت ست چوں خیار او
 بر رخ زیبای تو ای نازنین
 حق زیندا غم چه گویند ز کمال
 صورت حق را بشپم آشکار
 اگر کسی بوسد چگونہ دیدم

عزلی
 بر رخ محمد خیال کسب یا
 نیست پنهان اشکارا دیدم

عزلی

قدوس و پاک از سبده ابرای بیجا
 در سبده و نه کسب کعبه عرض میجویم
 ما ذات اینز و ابریم شایه زیر صلا و س
 ما نور انوریم ز صفت شایق جانیم
 ما نور اینز و ابریم سب ذات منظر ایم
 انوار ذات ما ست پندار حکیم
 ما نور انوریم ز صفت شایق جانیم

ما ذات ذوالجلال خداوند اکبریم
 نه آب و خاک و باد و نه آتش و نه هوا
 ما حق مطلق ایم بهیچ اندر اینها
 ما صورت خودیم خود چه چشم خود
 ما ایم ذات ما ست که در بحر محیط
 انوار ذات ما ست بهر تیره عیال
 ما صورت خودیم خود چه چشم خود

گھاگھ شرات شامد و گگاہ بہ سہا غزیم
نگر ضعیف بکجد مرد مصف
گگاہ عینر سہم و لہ ہم بچو اہم بکیم

ماخویش رس را بخویشش ناما و عینت
ماشا پدی خویریم ر لا موت آمدہ
مایم ز غلطانت ناما ازہ مخلصت عینت

احمد توی خدا کے ہیں میر در میان
مادات زدا بحال خدا دند اکبر بکیم

سرحدوری عشق ازان یار خواندہ ایم
از عفو جمال تنگرا خواندہ ایم
اظہار سہر بابہ باسرار خواندہ ایم
حرف سکین ز فطایح یار دیدہ ایم
در روی کس عشق جلیبیک بارہ اندہ ایم

نادرین عشق از خط دلدار خواندہ ایم
آیات حسن ببارکہ بیناں ز خلق بود
موجود ذات جلد - - آنا کیم
مقصود کار بر رخ طدار ما ہم
سرازرد و در خودی دور کردہ ایم

غلینا

چوں اگلہ از خیال تو است خداست از شد
این نگاہ عشق لعل کیم کیم کیم

غلینا

دینا نور عینت و شیطانی کیم
گداز زنی کشتی بہ بیانی کیم
گگاہ نور را آشکارا سے کیم
گگاہ شکل ہم جوہ موسی سے کیم
بین چہ تری آن با نیما کیم
ازت انور را چون ہو خط کیم
ازت انور را چون ہو خط کیم
ازت انور را چون ہو خط کیم
ازت انور را چون ہو خط کیم

سزنا سے مشکل عین کی کیم
گگاہ نہ کشت کنت از بعدہ ایم
گگاہ بود از بجون از دونوں
گگاہ ارلی سیر نہ در کوہ طور
بود ہم کسستم و خوا بد بودہ ام
سخت سیرا و در جمال کیم
سرجہ بی بی نلی کیم
سیرم عمل خدا سے سیر میان
پیش روی مصطفیٰ مرعفی

سخت نامت اگلہ کی از زان کیم
کشف را از خلفا سے کیم

ہم پرورد و نیکہ دلایم
 از کز گنناہ پرغیب را یکم
 سر غلط بچشم خلق ندایم
 انگشت نمانے پر و پاریم
 با سوختن ل سر و پاریم
 با کار کساں یچ کار و پاریم
 کرا از لطف تویش امیداریم
 از رائق حکم و بندہ داریم
 کز عزتت وجاہ عار داریم
 زیرا کہ شکست و قزاریم

ماگر چو بی گناہ کاریم
 در کسے طاہرت ایم رسوا
 سطھون زبان صاف عالمیم
 ما شرمنا شرم کوی یاریم
 ما گمشت گلاں را آہ ہمیم
 ما را کس و کار با کشتیم
 آضر گنئی بسوسے ما کن
 کز نیک و بد ہم سر چہ کیم
 ما را اسر و جاہ و منہ لبتیم
 ما را ساہ کریم نواز ما را

عزلی

احمدیہ دست ندھی کشت
از نسبتہ نورا افتخاریم

عزلی

صلقت دل برود جان میرود
 بروری میخوان فغان میرود
 دست بسیر نفس کناں میرود
 نالہ بر روز نشمال ہمیزود
 آتش عک درود و جہاں سببید
 ہر نفسی مکہ زول معلول میرود

دوست وری ویر مغال میرود
 بخود و سرست بریک جرہ
 ہر سرستی وند ز پوانہ کے
 دستے عشق بر کر حبسے
 از نفس سوختہ خوشستن
 جہت خود خورشید ہی ہوختہ

ماہ سنہ از بہرہ سیردن احمدی
منکہ باہن حال فغان تویم

بجز را در خراب سے بیتیم
 ہرزمانے گلہاب سے بیتیم
 چیتھرا آفتاب سے بیتیم

ماہ را در لقا ب سے بیتیم
 طاہراً در دوزخ کشتیم
 من و ما یکنہ صفائے وجود

الاراسے کہیہ صفا بہت

کہ خند بیدی یار داریم

آحمد احمد سنت نیت بگر

بن ایم جو صغریٰ سخما لیم

ازا شاگسے تنایت طور برودہ در شیم

ماشا بیدی خوری کم و نلا تو ت آندیم

بیتی تو طالی بریم فضا و ہم خریدیم

زوا تو بگری کہ ز پیرودہ سروں شیم

تا بگری کہ لاسم چون ماہ روز قدریم

ایں روزی را بشوئی بعد آب عزت

و تا ما بید چوس و در ایم و نفس خیم

ما ہم چہ حال شیم کہ فزا و پیر شویم

چوس پیرودہ بر فتنه تو بیانی کہ شاہیم

ایں چہ بودہ را کہ ہمینی فانی رفت رفیق

زیرا کہ ما ز عالم مقصود مقصدیم

میلک طلا ند کہ نمودند سجدیم

کہ اندر وجود آمدہ با برخت شادیم

ما یکیم کہ از جمال قد شمس ابرہ و شیم

احمد بدال کہ جملہ توفی اندر این وجود

بگر بہر وجود کہ استخت بچیدیم

بہ پیرہ تن کسنت مرغ شمش و شیم

واسطہ تن کند منت روح بیژر شیم

مقت تن در کند شنت ذات مظل شیم

خبر فانی شکست و طلت باقی رسید

رفت جد از بیان روح سویت شیم

شرف سو فتنم ملک بقا با شیم

شجہ بہا لاندیم تا جبرک سرکشیم

کشتی قاتل شکرت تختہ تالاج رفت

را بطہ این وجود سر ب اندر کسنتیم

جملہ تعلق گذشت صرف چہ اگہ شیم

وانس کہ نہ عالم گرم لایلی بود یادم

دیوات و بدنا ہم من عاشق بد کا دم

ز صبا لوح و قاسم و فاسق و بلند و علی دم

نہم سرش نہ مسلم نہ کلا فونہ ملوس

در کعبہ پیر ابو خضر چہی شیبہ ز قادم

در دیر چہ اگر دم نہ ملند بیدیم

نہ در بر و پیر لاکم تو دست نمر شادیم

نہ صانع ہنگام ہم نہ فاسق گمرا ہم

شہا ز جمال کردیم بر ما ز جمال عالم

ند کردیم کورہ فانا زان دست کر خیم

کہ عفت و تہ کہ درم کہ شہد کہ بام
کہ برسطا و گناہم کہ جنگ و گھمی تادم
من ترک میر نادایم من دربر عیبتادم
سن تو در حاتم جبار میر سستادم
گاہ سیدازم گاہ سبیر تادم

احمد و نحواں مارا جرح حق تو دلاں مارا

بند سبب و در بھاری بیزارم و بزارم

جام زکیت دلیر کے عیا کر تہ
انگاہ رہ کو چو دیار الگر فتنہ
وانگاہ شاخای سری لاکر فتنہ
درد سبب حلقہ و زنا کر فتنہ
ترک ل دین جینہ و دستلک فتنہ
رسم و گروہ سب کفار آرزوم

ماہر و در خانہ خاں کر تہ
دعوی کرانہ ت نہادیم کیسوی
کردیم بیان سب انانی زنی
رداہ نھاں رسم نھا تہ
ہر طرف کہ بودہ است این دہیم
اسلام و درہ تفریح بیکے بند نام

حلقہ زندان دین آ رہ احمد

یادراں چو نوں کر دکر این لکرتیم

برداری دل ہوی و ہای میر فرم
ہر بحر گاہاں نوا سے میر فرم
ابن جبارنہ پشت پائے میر فرم
عاشقا ترا مر جہا سے میر فرم
رطل عشق تو جند تاسے میر فرم
سربیا سے دلربا سے میر فرم
ہرز با سے دست اہیکے میر فرم
برداری ہر باد سطاہ میر فرم

سن کہ از دست حق صلا ہی میر فرم
بلبل ستم ز گلزار سے صفا
سوی بر روی حبیب آندو ہم
ظالمباں را بارک اللہ سید ہم
در میان ملتکہ نردان دین
چند سے سائیم بخاک کوئی کویں
خرفد ام در بر عشق میگراں
چون گھا باں جینا سے سالما

<p>تاکر راہ بیایم احمد حلقہ برورد حیران گلاہ بنیزم</p>	<p>سرور عالم زبیرہ بالا میرزم خودیش مابو رخ و الاهی زرم پشتت پابو عرش اعلا میرزم برتر از فرق خوشایم زرم سبز مال بنجام مصفاے زرم ایا وہیں ایبریم صفائے زرم</p>	<p>بد رنہ ہر دم تلالا میرسب زم راز عشقش را ایسوارمے ہم ہر تن مارا گنجید ہر دو کون ہیں سرایر کہ اندر را عشق و خرابات مغان و نضو و ار صدہ سزاساں جیوں نرسا کچھ</p>
<p>دور سی عشق تر کر سید اننا د تو نیکو میں کجا ایجا اننا دیم بہر جا سے دو صدہ غنا اننا دیم بہر اسال شکل و صحر اننا دیم مشو دور میں کجا ایجا اننا دیم نیکو بیک کہ در اسٹیا اننا دیم</p>	<p>پیشہ گسراں گرفت روز و شب ہم چہ احمد شو و شو غنا میرزم</p>	<p>سراں کے لکڑاں سسنا اننا دیم تاکس سید اتواند کور و امروز چہ ریزی از جمال خود بختیم چہ آدم شد ز ذوات مابوید کیچے را دریکہ آن خضر کے وال جمال ماست و بر میر چیز ہو جو</p>
<p>جال کرو و بکھت برو خار سیم تسج شکستہ سوتے آنکہ رسیدیم رستا سٹ اہو کہ چو بانا رسیدیم چو و شدہ دور سوی آنکارا رسیدیم اشھتہ مرست و ملاک رسیدیم</p>	<p>۱۵۰ و ۱ احمدیے میں انندلاں راہ نفاوت و در ہمیں کسما شاویک</p>	<p>ما کمر شد گول را دوری وللا رسیدیم ز و عشق نگنہ ہم مصلح و مرقع سجادہ رر و رر و رر ایچہ و دیدہ وللا و بللا مار و سر رر رر رر ما کمر کمر گشت نہ وید نام جیایم</p>

احمد تماشای رخ بار دل فروز

سکنت بکھنے باہ و بونیاں بسیرم

قطرہ آہ بچہ عشق با زہیب وریا شنہم

بازی مینی چہ سانس از گرو پو پید شہم

بچہ پیکلے پیکرانے سوچ ساں پید شہم

زہ آنکہ در ظاہر پرو دم ہم پودہ اتجا شنہم

نظر بودی با بگو سے سوچ ساں پید شہم

زہ آنکہ دلخان بر آہ عشق میں آشنہم

عزیز

اکھلا اندر راہ و صدمت اندر شرم گیم پید

دورہ تو جید پیکر تا پیر ساں گیتا شنہم

کہ منظرہ نہ گلہ دریں دیدم

عشق با کھردیں قریب دیدم

پندیر الی خود و چید پیکر دیدم

راہ ز فتنہ کجی بپیر دیدم

چشم نور را جہ کجی آریں دیدم

دھشت آریں فنا نہ نماں مر باں دیدم

اسک نور را بزم نوریں دیدم

کہ دریں چشم نہیں تکلیف دیدم

ہمیش کھنہ عشقہ بزم نوریں دیدم

با جملہ ذرات کجی کھنہ بزم نوریں دیدم

اکھلا اندر پیکر تو کھل سکھہ

نور محویب را بچہ پیکر دیدم

اسک نظر انار سنست کجی کجی

عشق آندہ نمای کجی کجی

مخدم در خوشی عشق داز خوشی بن پیدم

نظرہ رساں در کجہ و صدمت غرق در حلا

عجبی بودم ز دریا کے عالم کجی

کے بود کہ ابی پودہ را اندر وی خود با

دیر س از مالک اندر کجی عشق بیکریاں

دورہ مشفق بسا پید انشی و پید

عزیز

عشق را رہتا سبک دیدم

عشق شد ہر پیری ہمہ بنام

کہ تو عالی ستوی بچویش کجی

از فنا و در بقا شوی باستی

در گذشتہ تو وصف از تو شنہم

مہر صفات بد ات محوشدہ

چوں کہ عشق من از نہاں خالی

کو ہر سے با فنا کجی عشق

چلو عالم ز زبیر تا بال

کس نہاں کجی کجی کجی

کس نہاں کجی کجی کجی

نور تغیا بکرتشیں دیدم
عشق آندہ نمای کجی کجی

گفتار درین یک ایک ساز و شش
راه حق تو در یک آید اندرین
مشق این دستت تا بگشای

هر شش ره شش میوه اگر کردی
ز شش میوه عالمی ز بوردی خوشین
بگرمی و در خوشی سر آمل محبوبا

احمد از سودای ادس در شد
تو در سر با مودت نشین

خود را سینه خاکنده خوار یا شیم
بهدی از نصر ای آن بلور یا شیم
تا گاه فتح تا بخت خد مدد یا شیم
شرح مجال و دست شکر یا شیم
و دیگر ز شاخ مدست سر یا شیم
که از غم عشق حال گردان یا شیم
که از ضمن جمال تو انبهار یا شیم

تا جود از جام سے یار یا شیم
بسهم چو سوستی مرغ یا شیم
بیش در می منال کردی بهی یا شیم
پر طوطی دانه ز دل حلال یا شیم
بسخ منال خوشی بر اندام یا شیم
انهر یک پیاله ددی بجای شیم
پیمانهای آموزی می شش یا شیم

احمد بر راه دوست توان یا شیم
خود را بر راه احمد منت را یا شیم

صورت تا ذات ضا را دیده ام
صورت در فلان خد اگر دیده ام
ذات او را آشکارا دیده ام
تا آنکه روح بچهره دیدار دیده ام
صورت زیز و سالی دیده ام
خدا شهوده جلد را شش دیده ام
گاه نهال گاه پدیدار دیده ام

ذات حق را کن بر دیده ام
سر زمان بر شکل و گیره شوم
چون محیط جلد عالم ذات آید
ببست ذوق اندر سال ما ز ما
آشکارا در بصره کون دکان
قیامت بیدار دیدی حضرت ذات
رست بیتان از نظری فری شست

لهایان ما چه پیدا آمد دست
ذات احمد با باری جلوه ام

<p>حکلمہ را دور خود ششمن پیدا کنم علم کل ہرگز مال پیدا کنم باز علم و عقل را رسوا کنم بعد از ان من با تو این روا کنم در نہایت عشق را ایما کنم</p>	<p>آمدم تا خویش را پیدا کنم جلد معلومت کنم از علم خود عقل بختم تا کہ معاومت شود چوں ز حبس عقل تو آگے شوی در بدایت سالک تن سازت</p>
<p>چوں ز اول عشق کار احمدیت قلب تو از عشق بر فرسے واکم</p>	<p>چوں ز اول عشق جمال یاری ہم بر آئینہ روشن جان یاری ہم روز کی نگشتہ وقت طریح می خواہم شماں ملکوت حد تکت خوش منظور روز کی صومعکہ ابرو اتے جی نام</p>
<p>بہر وضع نموداری ز آن لدا رفتی جمال معنی دلبر بر حسب را می بینم برای جلو کا ایشان سر ہر روزی ہم بہد اسرار باقی ازل انظار می ہم</p>	<p>بیشتر احمدی بنگیاں حق جی را کہ من اینصورت ہوتی بیشیم یاری ہم ساقی بدہ آل نابودہ کہ ما تو بہ شکستیم یک جرعه ز خمنا نہ تو جیبا با ما ہو چوں در مہر جاہست تجلی دل را دیوانہ ز بخیر سزایف بتا یہم ابن بادہ چہ بزیری تو یکجا شل شست چوں رہے کہ بے درخشا نہ ز او اند</p>
<p>معلوم نہش تا عیب و عیب تو کس نہش</p>	<p>چیز مقصد آگد تو ان گفت حدیقا چوں احمدی سر ششمن بود کس نہش</p>
<p>ما مر ششمن پیر ازل منہ جاہت بہ ما ہم ما لاکر ششمن ہم از پیر جو اہم</p>	<p>ما ز ہر نہ ندادن حرا باہت بہ ما ہم مراہ نامی ہمہ اذیان بے عیب ہم</p>

لاور سیمہ جا شیشی بجز یاد ندرائیم
 باطلانی مظلوم از سیم و ز ما نیم
 جیز راه خرابات و کمر راه ندانیم
 دیدیم کہ از ذوات خداوند نشانیم
 ماہرست یکبارا ذکر زمین نشانیم
 از سادہ گئے عشق درین آن بچیم

در جہاد صفت عاشق خلاق کریم ایم
 ما مقصد و مقصود خدا ایم و زبانیا
 ما است ای سیم یک جبر و توحید
 بر صرف کہ از ذمہ لویہ بخواند ایم
 آمیز عشق اندیست بگوین بختیق
 وطنست ما آب ہدایت پیر نہ ایم

چوں احمد سے از لغنی با اثبات رسیدہ
 حاجت چکر سیر لفظ دین شرح بیایم

ساقی بدہ از میکہ عشق شکر ایم
 سخا زور آیم کبر دار طنائیم
 از مقصد و مقصود و ساقی تو بایم
 و حصود اصل مع ایم تہ صوابیم
 کہ آمل و سخن اصل منا جانایم

و صعبت بہر ان خرابات خرابیم
 از جبر و توحید شوم بخود و دست
 زندان خرابات بقصد رسید
 پہلو ارہ بہن تر لوہوین کربت
 سرست نمان لہوین خرابایم

جو خاک سبکہ شہرت شہر چشیم
 پیر خواست ہم حکمہ ز لوانہ حجابیم

خوشی عشق بر اور خرابات خراب ایم
 نام و نکتہ ز شفق بلادر تراب اقلندیم
 مظلوم کریم شہر توخ در صلاب بچشم
 بحث اسرارے خداے در کتاب اقلندیم
 در بیان دین و آل و ضمیر ان اقلندیم
 شورشے ما اندر ایں و حکم ان اقلندیم
 ز آج زار با چنگے رباب آوردیم
 ہر زمانے از برای فتح باب اقلندیم

ما بہرستی خود عشق و نام آب اقلندہ ایم
 در بیان مرواٹ نام و رسو است مایم
 آبدانی عقل کل را با چہ شہید اگر وہ ایم
 کلہ تو حید ہا از لوح دل بر خواندہ ایم
 ایں ہمہ کیکیک منکات از احوال اقلندیم
 بجز انما انما تو جب خفا شو شہید ایم
 عاشقان ترا و ملاند کہ سلخ آوردیم
 از ان گاہت ایں پیر و تاملیم

احمدی براہم چوزلف خود پریشان کہو یہ
کار اور اس پر درویش و تاج اقلندہ ایم

داز سر مست عشق باغلام میردیم
دادد نمودنی عشق اشخا میردیم
لاجرم در عشق الایم سزیم
باز چوں قطره بدریا میردیم
زناں چو کہو خلد سلطان شو میردیم
عشق بالا میرود مامی رودیم

ما بیباہم عشق بالا میردیم
طلسمان عشق را جو پاشا میردیم
لالہ را خود برکت سداہ ایم
آمدہ از بحر لاہو تیم ما
ہر زمانے میزغم چو گان عشق
در معنی گنجد بعالم عشق ما

چوں دروای بیست درود احمدی
ہر زمان از تو پیش کینا میردیم

ما بیوہا بہت خلص شیکہ کبیرم پے زردیم
رندان اللہ یاس کے و ہیراہ و رہبر میردیم
ہیام و بے نشان پریشانیاں کبیرم
دردی کہی کھلیں قلاش کبیرم
دینا و آخرت سیکہ کبیرم
بے اسپہ زین توشہ دبا نغمہ صفر میردیم
اکتوں باس نظر راستہ کبیرم

ما مست درند و لوکے وادو باش و آبریم
باز نامہ محافظ و دغا باز و کوچہ کرد
قلاش دست عاشق و بد نام ہونا
ما خوشترین سفرہ رندان بت کبیرم
بے نند و کسیم بر دردی خمار مست کف
مارا خرید بے درم آل یار و لر با
ما باقیم سرود و جہاں را با یک فتح

باشن شوم خویش بنیاست احمدی
آیا بود کہ زہی ہمسہ خنار گنہ میردیم

از وجودی خود پریشان
کہ ز علم عشق کبیرم
گناہ چوں بھلا بھلا کبیرم
کہ ز علم و عقل نادان کبیرم

ادم تا باز پیرانت کبیرم
گاہ زمزی عشق را بر حبلہ
گاہ خواہم و او حسن و عین
گاہ معلومت کفر این مکررا

خزل

گاه از قاف محرم سلیمانیت کنم
 ورنه نایت جهان جانانیت کنم
 گاه اندر عشق معصانیت کنم
 هر چه میل آری بغیر ایت کنم

گاه چشم آگهی از کمر دیو
 درخت عین ساک تن مست
 گاه سازم عشق را همان تو
 چون ز سر عشق تو آفرینم

احمدی را آفرین سازی بخوش
 تا همه کس را مسلمانیت کنم

بم چه موی خوشی بجانیت کنم
 چوں وزنج ایت تو زانیت کنم
 بچون سببت گشته بیانیت کنم
 پس بیاک فقیر ملاحظت کنم
 گاه اندر نامه بر یانیت کنم
 گاه مؤمن گز مسلمانیت کنم
 گاه ویو و گز سلیمانیت کنم
 گاه آه بادان و ویرانیت کنم

آمدم تا سرست جبرائیلت کنم
 گر شسته ز خواب گیری را حتی
 گر کنی گفت روزی سر عشق
 ساز دست اول گدای خوش عشق
 گاه برود ایت که بچون حسین
 گاه ترس ساز دست گاه بیود
 گز آمد از مگر قوازم من ترا
 گاه بسوزم گز آب از دهنم

گاه چوں احمد کنم سرست خود
 با کمال علم تا وانیت کنم

باز سوی لا و الا میر ویم
 با سوی ذات یکیت میر ویم
 ز بی بسوی رب اعلا میر ویم
 زان بسوی ذات معنی میر ویم
 با بعضی اندر آنجا میر ویم
 عاشق و بیوش و شهادت میر ویم

باز سوی تحقیق لے میر ویم
 بر شکتیم این وئی ذات عشق
 بیست موجودی بجز ذات خدا
 ذات و معنی را خود آمد آشکار
 معنی معنی به بین در اصل کلام
 برکتیم این قصار او عشق حق

احمدی را در اهد جو یال شایم

نہیں ہوئے حقیقتاً لی میری وہم

در صورت فطر پادشاہیم
گر صورت خود یوی نمایم
از جملہ جہاں چو دلر باہیم
ما مقصد جملہ سجدہ گاہیم
مائیم بذات خویش مائیم
در خائیت حسن مبتلاہیم
در خویش بخویش مائیم
مادر یقین بے ہماہیم
ما حاصل جملہ پردہ ٹاہیم
ما نظر را بنماہیم

لے احم اگر یقین بیینی
دانی بہ یقین کہ ما خداہیم

مانہ ڈا تھا جبر حق کہ درایجاہیم
تا خدا را بحقیقت بشما بنماہیم
یکس و ہویم اگر ز شرت الزیما
یکس متابعیہ کر از آجہ کر ازورماہیم
نور دایم کہ دریا فتنہ دریشماہیم
زانکہ در عالم مقصود ہمہ آہیم

غزل

بیو آردی نہ مزن تو کم کہ آن زخم
سج ہم بصرتش و جملہ بصرتش و ہم

ما نظر ذات کبریاہیم
خورشید سو در چو درہ بیاب
در صورت دلبران ہویش
ہر گت را بسجدہ گاہی
در یاب کیست در دو عالم
مانور جمال خود بدیدیم
در یاب یقین تو راہ تحقیق
اندر صدہم در چو حکیم
گر پردہ معرفت بہ بینی
تحقیق بدوں تو راہ تحقیق

کھری تان حقیقی بخدا ماہیم
گر طلب کار خدا پیدا بنماہیم
زشت و زنیبا تو ہی متکرمی ظاہر
سج آہست و حساب لیب مائیم
وزہ از رخ چہ بدہست خود رشید
در عقد و تو ہمیں دکن این را غلط

غزل

خز نہ بندہ کے ہا متنی دست و تیغ
گر تو کنی بوی یا یک نظری بلطف تیر

من بخدا که غیر را ازین مرغ برکت
وز دم باطن با انچه تن تن
گشته بخوان چه ظاهرا سرست گشته مشتاق
ازره لطف گزینی بنگیزی زار و زخم

خیر تو ام اگر گهی بر دل ما کند
ذات خداست ذات ما که تو طلب کنی
خون جگر کفن بین است باغچه چمن
فانک تنم چه از شوهر مس و جو و کیمیا

احمد اگر کنی بخود یک نظری ببعوضت
این شب تیره و آشوب گرد و زلزله

احمال بنویزم آلا لت لت
نه مراست و نه نگه بی آلت لت
نه مراست گاه و نه خراکت لت
آلا لب خوب میان آلت لت
نه بتاج نه کلام آلت لت
نه گرز خود و ششینه آن آلت لت
آلا لب کفر و ایمان آلت لت
نه بنام و نه نشانه آلت لت
و نه نیست برست برون آلت لت
چه طیب و دردمش آلت لت
گهی مرغ و گریه میان آلت لت
گهی مثل مار آری آلت لت
گهی سخی بی ام آلت لت

من بفلس و گلا ایم آلت لت
نه مرا بهتر و جایی نه مراست خاقانی
نه مراست ترنده در بر نه مرا گیم دردم
آلا لب تن ز حال ست آلت لت
نه فطیر و یاد شایم نه بگرت و نه سپایم
آلا لب نیست برون آلت لت
آلا لب سهر بنهال آلت لت
نه به بند این و آنم نه امیر و نه کلانم
آلا لب برست برون آلت لت
نه سرست جاسم ششم بی مدام ششم
گهی روح گاه طوفان گاه روح و گاه آن
گهی من بد آریم گهی سوی ناز آریم
گهی آدم و علی ام گهی آدم و صفی ام
احمد ز دست روی آرزو بیاعت فتوحی
آدم جام و هم صبوحی

و یک کسی نه در میان کن ملود و زینیه
با خوشی تن بدهم بوم من ملود و زینیه

فانک تنم چه از شوهر مس و جو و کیمیا
فانک تنم چه از شوهر مس و جو و کیمیا
فانک تنم چه از شوهر مس و جو و کیمیا
فانک تنم چه از شوهر مس و جو و کیمیا

عنه بنو لسته بکانه منه کانا اشهد بالاسم اعظم ان الله لا اله الا الله

بیج جمال عزیز تم بقرہ بقرہ ہی از تم
 بیل بوسه تنال تنم بقرہ بقرہ ہی تم
 رستے خدا منم بقرہ بقرہ ہی تم
 آدم بقیہ انیم بقرہ بقرہ ہی تم
 جزوی و معنی کلم بقرہ بقرہ ہی تم
 ہرچہ بگدہ کنی تم بقرہ بقرہ ہی تم
 تنابطایح صفہ ام بقرہ بقرہ ہی تم
 ہم بزین و ہم فلک بقرہ بقرہ ہی تم
 با بیہ انشع حال تم بقرہ بقرہ ہی تم
 پر وہ نواز قبضتم بقرہ بقرہ ہی تم
 بیست کے دریاں میان بقرہ بقرہ ہی تم
 وارث ملک سرمد بقرہ بقرہ ہی تم

ہر سپہر و ہدم نوز جمال حضرت ام
 مایہ بگرگان منم طایر لاسکان منم
 پر وہ کہیر نام منم جام بہاں بنا منم
 یوسف حضرت کرم بوش حوت ایم
 روضہ قدس در اقل ام بر کل تازہ ایم
 نوبش بشار افکنم نیش بزہر افکنم
 مالک بہفت قلحہ ام صلا بہا حجہ ام
 ہم شکر ہم ہم ملک ہم شرم ہم ملک
 قدیمہ قدس میان تم کہیہ عربیاں تم
 مالک مالک مطلق ام چونکہ مکہ کنی تم ہم
 گنج معانی ہم عیاں گوہر کا نیم عیاں
 بر سر حریح احمد ہم ہم نہیں تھم

دولت احمدی مراملت احمدی مرا
 عشق مجھدی مرال بقرہ بقرہ ہی از تم

چنگ نوز داماں اصحاب صفا بایہ دن
 برواج جابانش نیز اداں مر جا بایہ دن
 برسرسر پیرخ از قد رش نوا بایہ دن
 آنگہ بالای فلک کوش نوا بایہ دن
 دینبندم در شرح اودم از جیا بایہ دن
 نغمہ ور و غضبش طے بخیر خدا بایہ دن
 ہر روی غم از مصفاات بل لکے بایہ دن
 دست مدد مان آن آل ترخصی بایہ دن
 از برای آن شمسیدگر بلا بایہ دن

ہر نفس و م از ثنائی مصطفیٰ بایہ دن
 او ز شش صدیق کہ او را از سرئی تی و
 یاز نوار مصطفیٰ و نور شمع ہر وہی
 محزون علم فتوت بحر عدل و دین عمر
 جامع قرآن ذی التورین عثمان عقیق
 بیدار گزار در بایے کہ تم بحسب سخا
 لافتحی الاصلی الاسبغف الالذوار
 گر سخاات آن جہاں مطلوب ابی اعترت
 ناؤ دل سوزاند وہ جگر و صبح و شام

هرگز نماند که با او در سوختن و طعمش با طعمش با طعمش
 را خفته و پخته و پخته و پخته و پخته و پخته و پخته و پخته
 هم چو چو آتش با طعمش با طعمش با طعمش با طعمش
 ساغر لوتی و پخته و پخته و پخته و پخته و پخته و پخته
 او در طعمش با طعمش با طعمش با طعمش با طعمش
 اکی بسا اکی اکی اکی اکی اکی اکی اکی اکی اکی اکی
 سنگی سنگی سنگی سنگی سنگی سنگی سنگی سنگی سنگی
 آتشش آتشش آتشش آتشش آتشش آتشش آتشش آتشش
 بر سر فرزندش آتشش آتشش آتشش آتشش آتشش
 فعلش بد که پخته و پخته و پخته و پخته و پخته و پخته
 دستش دستش دستش دستش دستش دستش دستش دستش
 سخن بیرون آید و سخن بیرون آید و سخن بیرون آید
 این سخن بیرون آید و سخن بیرون آید و سخن بیرون آید

از برائے بیوه جان عزیز مرخصی
 در بیان مرغ با زبان بچوبیل در
 عوطه در بجز مرغ سستیان با سف
 یاده مرغ خداوندان این با چو پشه
 طعمش بر اعتقاد آنکه وارد فتنه
 هر که دارد و میل بد عشتی اخراق تا
 گوهری عفتش نداد و چو اول آید
 اهل بد عشت را سر امر سست با بد عشت
 نقش میل اهل بد عشت نمویا بد عشت
 خایجی را از عشتی بری سست از نور
 سست تر سست خطا سست آنچه سست
 بر او سست با سست این اهل سست
 هر که گوید فصل سست را سست سست

اعتماد و اهل سست احمد آکر و ک...

بر کف پاست هزاران بوسه...

با آن پخته و پخته و پخته و پخته و پخته و پخته
 چو آن پخته و پخته و پخته و پخته و پخته و پخته
 سخن بیرون آید و سخن بیرون آید و سخن بیرون آید
 سخن بیرون آید و سخن بیرون آید و سخن بیرون آید
 سخن بیرون آید و سخن بیرون آید و سخن بیرون آید
 سخن بیرون آید و سخن بیرون آید و سخن بیرون آید
 سخن بیرون آید و سخن بیرون آید و سخن بیرون آید
 سخن بیرون آید و سخن بیرون آید و سخن بیرون آید

که ستم از خود سست از با کشته
 از سست او فتاوم در میان بجز کشته
 آب سرد و اینها سست کشته را
 هر کسی گوید که دریا چو سست است
 که بی خوابی که سستی بر و بجز کشته
 بر او سست با سست این اهل سست

در کف پاست هزاران بوسه
 سخن بیرون آید و سخن بیرون آید

فاریغ ز کار دنیا داخل نہ حال مطلقا
 بہشت سہ ایم چو شاہ بر تخت حضرت خدا
 از عہد آرزو با بر کندہ ایم و نداں
 وار و نگاہ مارا خالق ز شر شیطان
 دنیا بی ہیست مردار بگندار پیش کلیاں
 در کش سخنان خود را آخر شوی ایشیاں
 از نام و از لقب با سیر عہد ایم و اماں

دیوانہ گان شقیم در کوی او دست نیسا
 مارا نہ مالخ نہ جاہ نہ اسپے میں وضو گاہ
 گر جسم وز نہا بیم باری بخش ندایم
 یہطال چہ کلر با ما راجہ کلر با او
 اے خواجہ درم ہاتا کے کئی ستم ہا
 اے نفس شوم تہا کے دل ولے وقتے
 ظلعنی بہاں بھ مارا دوانہ نام کر وند

احمد تودرہ مستق از قول کس بدین پیش
 مردانہ و دار میزان کلہا تک درین نکاں

ز بے خون تباہ بے نمازاں
 ز شوقی گناہ بے نمازاں
 بود مردا کلاہ بے نمازاں
 باز ریش بسیاہ بے نمازاں
 ز سیریت جا گیاہ بے نمازاں
 نہ بہدیشہ نہ آہ بے نمازاں
 یہو بشکون سیاہ بے نمازاں
 کہ باشد عندر خواہ بے نمازاں
 مدہ کلمتہ بر اسے بے نمازاں
 مدہ لغتہ بر اسے بے نمازاں
 کہ باشد ز سر پائے بے نمازاں

زمی روی سیتے بینمازاں
 عجب دارم اگر آنتخ بنا رو
 ز قطران پیرین از ملن محوم
 یہ نتر و من بود وی کے تر
 بلرزو کوہ اگر در خواب بنید
 بگرو و بکیر اندر گورتا ایک
 دلا گرتو یا بین درستی
 جہا آب ویدہ و توبہ ندانم
 اگر باش خنبد ہنہ چوں آسیراں
 بدیایا بجای لغتہ با وہ
 زمین با حضرت رحاں تاملد

ایا احمد اگر محنتی بگاری
 دکاری در جہا کی بے نمازاں

اگر خواہی شوی آگاہ نگار غفلت و غیظ
 برو سخن محبت کار و رست باقی و ریش

منفرد و تغییر آن در میخانه طلب کن
 شاه راه بغیر آن از دوری لها این دلا کن
 در جلد صدق آن بگرد بکشد آن طلب کن
 سلطوبت آن در پیش ز صفتان طلب کن
 این گنج یقین و دل آن در طلب کن
 بر شمع روشن کرد و جوی بر و آن طلب کن

اگر این به یقین است که در راه صدای
 درینو لیشون گام بر میخورد و بیانی
 و این در بگردن گام بر میخورد و بیانی
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد

هر چه نظر آمد کجاست
 این راه صدق آن طلب کن

از صرا بابت دنی و حمار بر و دم زدن
 بپیشتر است با در مشاغل همیشه بر هم زدن
 هم پیشتر است با دایم و فاکت ابر هم زدن
 نسبت آن گامی قلم ما از در هم بر هم زدن
 گاه صرف اول بیان و گاه از علم زدن
 نیست از صفتت ز با بر ستا بر هم زدن
 گوشت گم گیری عمار با سی از تقدر بر هم زدن
 هر چه بیرون است آن حق است با هم زدن
 آتش انفصال رخ و بنات آن در هم زدن
 چون زوی البیک لعمرا هم فرم باید زدن
 بر فلک است تا صفتن و نعره بر او هم زدن
 ز عبیده روی آرد ز طلب کج هم زدن
 بهره دهند شده تا این به معانی در هم زدن
 و آن در زانف پیر پیوسته و تا و هم زدن
 ساک خلعتی که در تان حق آن هم زدن

از کل نظر بر اینها به یاد از من نشد هم زدن
 هر چه نظر آمد کجاست
 این راه صدق آن طلب کن
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد
 درین قطره چه بگردن گام بر میخورد

باناتو مخزای آفت آخروجنگار این

ای کا بنک نارفت باخارضند منت

عزلی

ای کلام از اند از آئے سوی احمد

عزلی

شرم باید از این همزه بیان
باز آئے بسوی تو به بیان
چند دیدی که مرده اند جلال
بس جواتان شدند بجاک نیا
پهلو آورد راه بر تو نشان
چند از این جرم و کار کمال
کز کثای کمان خود گمان
کز چنین است وعده قرآن

چند باستی ز لشت کرم سلطان
وقت زل زل که زین جفا پیری
در جفائی شکو بود تو به
در جفائی خود مشغول غمزه
پیری و موت هر دو در پیش اند
خیر نهد آکر و از غفلت
کز شمشیر چون سنگ کرده کین
این پندین است در جهان کین

پند احمد پندیر و توبه نای
تاری از مختصرات حرمان

عشرت بر کس سازد از تمام بندگان
زین زمین با بختیوب برز بخت آستان
از میان محروم آن اکثر کردان دروان
سی مدد و نخلان بکست کرده سیاه در این
آن ضلوه بندی که در لطف آورده شرم بیان
بهر آن شایه که گیری بصفت قرآن بیان
چشم عقلم خیرت که در فکر کن این کرم
از نیسان سنگ ظال در وجود آورده که
لاله هم چون تختی ما و دیه چون انحضار
هر دمی آورده بنوحه بلبلان در بوستان

آن ضلوه بندی که او سرست بود و شید بکمال
پادشاهی را سنگ دار و بقدرت با خویش
ز بهر عجز آنی مگر از سنگ آب و برین
چشم را بنکر که چو از آن محم پند است
و شمایا بجا کرده تا کلامش شیخ شوم
درست ملدا و بهر که آئے بهر حق درست
چو مستو فکر آورده بیدم بهمرا شوم بیان
کوه ما را بیک که بیاید که او اندر کوه
از نیسان سنگ ظال سبزه آورده هر دو
آن کل صد بیکت در بوستان آن اور پرو

پادشاہ برکہ وی سیر عید فرمان تو	در قیامت باشد او از این جغالی و بی
ز تبار سست شاری جملہ خلقاں می گئی	بنده گانست را تمام زری بخلت انکال
جرم و عصیان کہ از احمد پدید آمد پیریں	
در گذر ز آئینا دوی را جانی دہ اندر حناں	
حشم کشا حضرت مارا ہیں	بر رخ مایوز خدرا را بہ ہیں
راہ فنا گیر و ز خود خود مباحش	باش فنا ملک بقدراہ ہیں
چرم و پلاس ست و کلاہ و قبا	در تہ این شاہ گدارا بہ ہیں
ملک بقا بر رخ زیبای توست	با ملک این ملک نہ بقا بہ ہیں
	بر رخ اسک نظر ی باز کن
	تا پیش این نور مصفا بہ ہیں
ماہ ووبایخ تما دیوانہ کن	اندرا میں دیوانہ کے افتخار کن
آند اند بیچ کس این را اند را	جلہ را از خویش متن بیکانہ کن
در خیالت ہر کہ ہر شیار آمدہ	از شراب عشق خود مستانہ کن
از شراب سخن اقرب ہر زمان	خویش متن جام و دیوانہ کن
از جنون ہو معکم ہر دوی	مسخ دل را دوام دہ و دانہ کن
	کیش مرداں راہ عشق ست احمد
	خویش را قربان آن جانان کن
تا جہنے را بہ بند آری ز زلف	ماہ رو یا زلف نہ و افشا نہ کن
گر کہمی خواری کہ در منزل ری	ورسپہ او کہ کشتش نہ را نہ کن
غزل	احمد از عارض نقابت بر کشتا
	ماہ رو بایخ تما دیوانہ کن
سختت را بنام دوم بیان	ز آنکہ بودی شرم عارم در بیان
مدد باغ می نگیند مدح تو	و نہ صفیای کہ تو بتاویہ در بیان

۴۲ کاغذ با آئینہ روشن است و آئینہ دوست نگار میں

ہما شادانت چوں بگردنم اوشا
 رست بیکشم از اداں دور بزرگ
 خورد ۱۵۰ مکن در وہ ۱۵۰ در شان
 از ۵۰۰ مول و پیمیزی جان جان
 باز شد آبخاک بودش آشیان
 باز از غنچه مست رسید در بیابان
 عشق سگ کلان مخلدش ایسیان
 ورنه ازین شود لاک کجاست و بیابان
 از تپائی خود شش تن بی نضال
 در قیاس بنما کرد از اینجا گمان

در خبارت سے نیاید راز تو
 از شراب هو سکندر خورد ۱۵۰ م
 از ۱۵۰ زتی سخن اقرب بزرگ مال
 و دوش عشق از دور و آمد بیک
 مرغ دل از آرزو شایان بدل آلود
 جان و دل آمد ز شو قوش مرد کن
 عقل بچاره کجا آید بپشتی
 مرغ جان عشق خورد کم بپشتی
 چوں شومی فانی بدانی بپشتی
 بر چه بینی آں توفی خیرت کجاست

احمد از فانی شومی از خود بپشتی
 از تپائی خود شش تن بی نضال

آہ از اداں شایبہ شکان مکن
 گدا و شود سوسن و بتان مکن
 آہ از زین بخت پر بیگان مکن
 سجدہ گد ابرئیل ایمان مکن
 کہ ای مول و جان تو بپریان مکن
 آآن مکن و آن مکن و آن مکن

بانگ آید ز سوسن و جان مکن
 گدای کند عروق بجزان بپسگر
 زلف پریشانی بچہ و پدم بختاب
 کہ پیدہ چھو و سوسن و قیب الام
 از وہ دل خندہ زنا خمر بگفت
 جان و دلم گفت کہ تو جان بپسیت

احمد کی از خود شش تن بیکو بپسیتی
 جملہ توستے اسے بر سر جان مکن

قوس روان شند ز لیاں شاکر مکن
 بیکن سخن کجا است بچہ آئے تو سخن
 کہ آب حیات بود عسی سست ہم سخن

طلوعی کہ با سفت چو تیر دل آو نیز در تیر
 در صحن سست آنگہ بر بخت آفرین کنند
 وصف لبست ریشہ و گلک نامہ است

سو کس دینچہ نہ اٹھنے تو دور
 سو گندہ خورد دہم کہ تو کس دم نہ رہی
 ہو گوی ہاں ماو گوی ایں قدر سخن
 ہر دست کجا بگنجد در مختصر سخن
 ماہ از پاریں کجا کہ کف خویش سخن
 کہ اندر بیان عشق بود معتبر سخن
 آری رموز عشق بود معتبر سخن

چوں احمد از بند پیش سخن نیکنند بیانی
 شاید کہ این غزل بنویسند در سخن

در رموزی کس بر حق بیاری با بدین
 اندر سوم و کفر و دین بیزار میناید
 و از سرستی بر آتار سے باید شد
 ز دنیا کی کن قطاں اظہار سے باید شد
 از سر سے نئی بصورتت با رہی باید شد
 چوں توار دنیا نہ خمار سے باید شد
 گر چه ایما ہم اندر ناسنا باید شد
 گاہ بکیا بر در سے دلایر سے باید شد
 کس نرود و غلاتہ ز تار سے باید شد
 گاہ چوں نصیب اتور غلامی باید شد
 گاہ چوں ہوں ہود ز تار کی باید شد
 چوں با اس بر دلایم و داری باید شد

در بیان دیر چوں تو نہانے خود ست
 جز وقت زلف و خال آسایش مراست
 ای باد اگر گوی دل آرام گزری
 وح حال یاد نوش سخن سخن تو راں
 وصف حال دوست بجز ہر زبان
 جز عشق ہر چہ ہست ہمین سخن
 اندر زبان خامہ بگنجد بیان عشق

اہل حق را از دل و جان باید شد
 در حریم لیس اند خیمہ سے باید زد
 از شراب سخن از قرب بادہ بیاید پیش
 در دستے اھو معکہ گوشہ زنی باید
 در وقت مسور۔۔۔ جاں صورتے اتنا
 چوں تقدیرت در نمود اول ز جام عشق او
 کچھ اسمبیل خود راست فرج سخن او
 گر بخت ہچہ آوہ تختت بیاید گزشت
 و ان پائس و در جہاں موجود فرست
 کہ چہ فاروق از عدالت و آدمی باید
 گاہ چوں عثمان حیا را پندی باید
 گاہ عیسی و ارا حیا خلق را باید

رب از سخن بگنجد ہر سے باید شد
 گاہ احمد ساکت کہ سے باید شد

و در با سن مکیو بر انا الحق زمان انا الحق من
 بر ان گفته هم جنبه صراحتی که متعلقه
 که به تامل در بسیاری محبت ال یا رب یا رب
 اگر از خود بیشتر دوری نه حاصل مستحق خودی
 سزاوار می اگر با بد سر افرازی نمی شاید
 انا الحق را کسی از آنکه رضی عاشقان اند
 چه پیوستی از سر و از تن خدا سخن مان من
 در آ و صلطه مرد آبروی خود ز خود و اما
 سری خود را چه گوئی که حق چون جوی من
 بنوا یا اگر داری آب سفیا اگر داری
 ناز می کن بخوان خود هم از زرق و برق خود
 وضوی که از این جنبش بجز نماز شکر الهی من خود

و احمد زکریا بشو و مختل خویش مجنون
 طناب و در برابر و دار انا الحق ز انا الحق

ای خداوندی که کلک من و عالم زمان تو
 اے زینت با منزه و ای زینت بی بی
 بگو میدانت نخواهد ساخت کس میدانی
 ز بیداری و نینبازی نه با بوال حاجتی
 داری ضحاک تویی و چرا محتاج تو اند
 از تو سرگزیده سرگردم با تو خسته کرده ایم
 گفته اند غفلت و غفلت و غفلت و غفلت
 با جلال الهی با کس نباشد کشتی و
 یا رسول الله خود خواهد شد روزی زینت

زمن من کن کشته می چه بد انا الحق زمان انا الحق
 و لکن گفتند نیندانی انا الحق زمان انا الحق
 سرت بر داری کی بد انا الحق زمان انا الحق
 بودت اگر تو منصفی انا الحق زمان انا الحق
 چه سبازی نمی آید انا الحق زمان انا الحق
 بدیخ از کوفت گزافه انا الحق زمان انا الحق
 جهان از جمله بر همه زمان انا الحق زمان انا الحق
 چه را با شتی زمانه انا الحق زمان انا الحق
 پس ای بگفته گوئی که من انا الحق زمان انا الحق
 خیال صراحتی اگر داری انا الحق زمان انا الحق
 وضوی کن بخوان انا الحق زمان انا الحق
 و را خود بیخ و بن خود انا الحق زمان انا الحق

هر چه خواهی آس کنی فزوان جمعده
 و ای از سر آفت میرا وی قدیم حسنه
 و کسی ایوان تو اندر ساخت چون ایوان
 آسمان ایوان تو در این بین میدان تو
 من گشته گارم بخاکت یار به از زندان تو
 هر تو تو به بیگانی من لب کس میکان تو
 چوں توانی نو میدانشد از حرکت حضرت
 جان چند روزی از عصری تو در ایوان تو
 هرگز از دست مرا بر طرف شادمان تو

درد مال بے حسرت گھسرت گھسرت زبا ران تو
کامدیدم شمع تو و سستت از تو ان تو

حسب آل و صحبے تو و دنیا جان وطن
واسطہ بز خواستہ و چہا با بگشتہ

اکھدا میدان عشق او لہذا مان ازتہ
کہ ہمہ عصی و حشیت ملک تو چو کان تو

اکھدا میدان عشق او لہذا مان ازتہ
کہ ہمہ عصی و حشیت ملک تو چو کان تو

جام مال مال بر کفے نیم میخوار کو
آہ از این دعوی باطل مرد دعوی وار کو
گلا و دربت خانہ ایم و دنیاں نہا کو
آں حرفیاں و دش برابہ ملاست غار کو
شیخ ما اندر سماع ست کیدل بیدار تو
در میان مجلس طبع این مان ہشیار کو
جان ما با اقد آں دلبری عیت ار کو

ساقیا وقت صبوح است این ما نم بار کو
آں حرفیاں کہ با ما دوش و عوی کردہ
گلاہ با سجادہ در سجدتیم مستکف
شیخ ما را از ملاست بند پر پامی نہ
میر محمد بس با حرفیاں ختمہ از خواب خوش
از خراب شوق جاناست مٹا بقتل شہید
شکر خرقاکی عشق تو چو بیخوئی دور

اکھدا اتا چند میبونی سخن کوتاہ کن

درد و زاری معانی اندر این بازار کو

دوست خوبان عالم را وفا کو
دیکہن خواجہ را در کف بہا کو
دلے حسن چو یوسف در تجاہ کو
دلے مرے چہ موسی باعدا کو
میتنی در عرج چوں کو
دلے یارے چہ صدیق سفا کو
چہ عمر عالمے در عہد ہا کو
حالیہ چو کمان سار کو
چہ دید زان تر مصلحتے کو
شہید می توں سلیمان کر بلا کو

جہاں پروردے یتیم و واکو
بشت عاں را بتواں خربین
کر جلد عالم پر ز کسین
کر جہا عالم پر ز مردند
کر جلد عالم پر یتیم اند
کر جلد عالم پر یوسف اند
کر جلد عالم پر ز عدل اند
کر جلد عالم پر ز حکمران
کر جلد عالم پر ز شہد
کر جلد عالم پر ز شہد

۱۱۱ جلد عالم پر ماہنامہ
۱۱۲ جلد عالم پر زبانیہ
۱۱۳ جلد عالم پر زبانیہ

۱۱۴ جلد عالم پر زبانیہ
۱۱۵ جلد عالم پر زبانیہ

۱۱۶ جلد عالم پر زبانیہ
۱۱۷ جلد عالم پر زبانیہ
۱۱۸ جلد عالم پر زبانیہ
۱۱۹ جلد عالم پر زبانیہ

۱۲۰ جلد عالم پر زبانیہ
۱۲۱ جلد عالم پر زبانیہ

۱۲۲ جلد عالم پر زبانیہ
۱۲۳ جلد عالم پر زبانیہ
۱۲۴ جلد عالم پر زبانیہ
۱۲۵ جلد عالم پر زبانیہ
۱۲۶ جلد عالم پر زبانیہ
۱۲۷ جلد عالم پر زبانیہ
۱۲۸ جلد عالم پر زبانیہ
۱۲۹ جلد عالم پر زبانیہ

۱۳۰ جلد عالم پر زبانیہ
۱۳۱ جلد عالم پر زبانیہ

۱۳۲ جلد عالم پر زبانیہ
۱۳۳ جلد عالم پر زبانیہ
۱۳۴ جلد عالم پر زبانیہ
۱۳۵ جلد عالم پر زبانیہ
۱۳۶ جلد عالم پر زبانیہ
۱۳۷ جلد عالم پر زبانیہ
۱۳۸ جلد عالم پر زبانیہ
۱۳۹ جلد عالم پر زبانیہ

۱۴۰ جلد عالم پر زبانیہ
۱۴۱ جلد عالم پر زبانیہ
۱۴۲ جلد عالم پر زبانیہ
۱۴۳ جلد عالم پر زبانیہ
۱۴۴ جلد عالم پر زبانیہ
۱۴۵ جلد عالم پر زبانیہ
۱۴۶ جلد عالم پر زبانیہ
۱۴۷ جلد عالم پر زبانیہ

۱۴۸ جلد عالم پر زبانیہ
۱۴۹ جلد عالم پر زبانیہ
۱۵۰ جلد عالم پر زبانیہ
۱۵۱ جلد عالم پر زبانیہ
۱۵۲ جلد عالم پر زبانیہ
۱۵۳ جلد عالم پر زبانیہ
۱۵۴ جلد عالم پر زبانیہ
۱۵۵ جلد عالم پر زبانیہ

۱۵۶ جلد عالم پر زبانیہ
۱۵۷ جلد عالم پر زبانیہ
۱۵۸ جلد عالم پر زبانیہ
۱۵۹ جلد عالم پر زبانیہ
۱۶۰ جلد عالم پر زبانیہ
۱۶۱ جلد عالم پر زبانیہ
۱۶۲ جلد عالم پر زبانیہ
۱۶۳ جلد عالم پر زبانیہ

از خلایق دور یا شمشیر ساکن اندر غار شو
از خلایق قلبت بر کن فلذ ہمہ پیرا شو

احمد جامی اگر خواہی کہ یابی نور حق
بیتل و سچو حق بی در صلفه ابرار شو

جان پرورد و روحی زرد هم چنان نیار کو
خون دہ بر رخاں چکان و نالہ بسیار کو
گر تو هستی طالب حق بر نو این آثار کو
جہد باید در جہد دل بر تو این آثار کو
پس ترا ترک مراد و دیدہ سبیدار کو
نہ تو مردی مر ترا این دیدہ خونبار کو
گر رطب خوابی جہد وقت خستاری مگر کو
کوئی معنی نماند در پیے زرد و پیو نہ کو
میوہ حاجی او شجر در باغ تو اشجار کو
اندازیں بازار تو بید ہم و دیت را کو
کلیہ می بایدت سر شختہ بازار کو
ایں ہمہ گفتار ہار اذراہ کہوار کو
در شود و دفع تو پرستند عوی ار کو
ز این سخن بر جان قلبت ذرہ آثار کو
کو ذرہ ہم با کلخ و داور و تبار کو
یار باید اندام ایم باید و آل
ہر زمانے نوبہ باید کرد استغفار کو
راہ دہیں راہوش باید مردم شیار کو
ایں صیبت را ضر و ش و نوحہ بسیار کو

گر میخواری کہ کردی آشنایا و کردی باو
دامنی مروان بگیرار و دلتی خوابی ہی

ای دل من یاد جوئے جب تجو آثار کو
در کس کو پیش مجا و باش اندر جو
جاہ را در چاہ کن جہت باش اندر ب
کام باید تا بود و در زیرہ گام راہ او
طالبان اقل ہند و خود خوانی و قد
ز آب شیم و دل ہی سازند عجول طلب
ہر کہ را باید رطب صبر آورد و در زخم خا
کوئی معنی نہیں ترنیم من از مشرق و غرب
تو ہی کوئی کہ اندر باغ ماہر سوہ آیت
میگونی در شوق و دین استا و صرافانم
کوئے اندر ملک دین دارم قصور سعید
لے شدہ مغز و اندر گفتہ کہو از پیش
باش تا زدا کہ دعوی ما کہ نہ فرزند
لے بسا اندوہ حسرتہا کہ آید مر ترا
شہر ماہدیم بسے چوں در و فرم اندر
چند قلا شان ایستادہ اندر راہ دین
کار دین بر باہل دین باشد مشوش دین
ماہرستان و مغز و یریم از نفس ہوا
امل یر ماہتی باید صعب و دو و ناک

یک سہ ماہی ان از برای امر و بی خودی کو
 پس طریق مصطفیٰ و سنت اختیار کو
 و طلب مانندی کہ عمر بر بطن و غم کو
 آن دو چشم منبر من و چہ وہ گلنا کو
 بست اسرار ای حق اطلاع سہ را کو
 گر تھیں ولدی قیامت آگشت اقرار کو
 اعتبار از عمل حصیال کن و کم آنرا کو
 مگر اگر نیکو لے ظلم بحق اقرار کو
 نام رحم و رحیم و مافزون ستار کو

ای سہ ماہی نیندا تم کہ چون کار و بی
 گشت بعت آشکار و قوت گردید حق
 روز و شب و رات و عشق بہ حق طول آن
 چشم دل جا سو گشت ہر جا خواہد بود
 با چنین حسرت نیندا تم سر انجا کہ کس
 باش تا اسرار ما پیدا شود و در چشم
 گر بقری تو حساب روز رسد تا خیر را
 با حق گیر مگر بیا نہت معصیت و اعزاز
 یا آہی گر بغفل خود گیری بعت ما

احمد آرا قلی آل روز ما بیدار باش
 خستہ بے عقل و دل احمیت و ہندار کو

شیخی نند از مجال روی تو
 تاز سہ اندہ شام بوئے تو
 آتو زں بر شہستہ در از روی تو
 آمدیم از قحط مایاں سوی تو
 عاجزیم از غلالت و از غوی تو
 یا کہ گویم آب اندر جوی تو
 سجدہ گاہ ما خم اہدوست تو
 میر و دل ہم کس جگر سو تو
 ماندہ ایم و طغف کس کی سوئی تو
 گر بیایم تا آرزو کیسوے تو

قلسا نیم آمدہ کو سے تو
 چون گدا مایاں باور تب امیدار
 ورت کشتا جان ز نہیل ما
 حشون بویست توشت جا سال تیل
 مستمندیم و نزار و خار نزار
 تہمتی ہم بریم با ای ما جہا
 ہر کے سوے ناز سے بیکند
 گر رود روزی نزق اچا من
 ہم چہ مرغی در میان دام قید
 رشتہ جیل التیس ہا شہ ترا

برورستہ انا وہ احمد روز شیب
 تا وہ ہمایاں انجا ک کوئے تو

عقل کل گشتہ تر و حیران تو
 بیخ زخمی خنجر بر آن تو
 کس نزد خود دوست برداران تو
 یک ورق از دفتر دیوان تو
 ہر طرف سرگشتہ درمیدان تو
 در میان تن عدم جوگان تو

کے جہان نے جملہ سرگردان تو
 خون عالم ریختی دست بندید
 لا ابالی عالمے را سوختی
 عالمی ساویدم گمواں ایبر
 کوئی ساقم کسختی از خنجر
 اہی یہاں سرنگ کہ ہجوی کی ساق

کشتہ تو احمد از سرگشتہ
 کس نخواندہ کے نخوان تو

از منی تر ساوید ز نار شو
 با مصالاب ردی خست
 دور کن این جملہ را ویت را شو
 راہ گراں گیر و باز تا بر شو
 از انا الحق گفتن اندر دا شو
 ز اہل معنی صا حسب اسرار شو

کے مرقع پوش اندر خار شو
 جبہ و دستار از خود دور کن
 بر فلک این کیش خود را تو پیش
 گر نہ دور بین دایمان ستقیم
 گر انا الحق را ز نے در شرمان
 جام از دست بتاں برگیر نوش

عالم خنجر بید را احمد گزین
 از تہ کون و مسکان ہمراز شو

راحتی خستہ دلاں و شنا تو
 میرساند ہر خستہ پیغام تو
 منتظر ام گفت و
 اہی و از خنجر سنبالہ ایہم تو

کے صفیے در وہ ظراں جام تو
 از تبیم صبح شد مزانکہ تو
 چون سگان اندر در تہم چو شا
 کشتہ و لب بایست کہ بی غم

اکھرا از بقیدت خود اندر تہم
 خوش بود مرغ دل اندر ام تو

سامسہ و عیشہ بن یکسوی تو

نور سے عیشہ ہمہ زوری تو

چنگ کشم ہور شو چشم از نظری تو
 رفتن ز تن جان کن از بوی تو
 تا چون کز بس لعل لعل موسی تو
 خستہ و مغمم غمخیزہ بنیدوی تو
 سجدہ عشاق با بر و سے تو

بدر تو از صد وعدہ و گدازشت
 آہ کہ در من نفسی بیش نیست
 با کہ بروی تو سر آہیم ایم
 دلبری من چند زنی تیر عمر
 پوست ماے تو در اس روزگار

عاجز و مجنون و ضعیف و زرار
 احمدی اس کین و عالمی تو

سر و لب متاجہ تہنیت قلمت رحمتی تو
 برود عالم اور لباس کسوت ہستی تو
 در تادی مظلوم عالم جان روح افزای تو
 از روزی سخن آتریب تکلمہ ایامی تو
 پرود عالم والا از کیسوی مختبر ساری تو
 ظلمت حسن خلق سے بہت بر لائے تو
 وہ جیتی با فروزہ بادہ حرمتے تو

لے بجلی گلستان صورت زریای تو
 عکس رو بیت ذرۃ در کن فلک شکر بید
 پر تو از سخن رویت تا فتنہ و کائنات
 از لغت فیہ من ارواحی و میدہ عشق حور
 عالم پرست منہ از زلفیں چہ نیست کا
 یہ حال تو ست عاشق ہر زمانہ لعل اس
 عاشقان بید و اسر سو از شرابے یجوی

احمدی را سالما سو دا زودہ زلف تہا
 من ندانم تا چہ خواہد کہ دایں سو عاتق

ہر چہ ہر تھری دل نیست انقل بہر اندام
 در رضاے او ہمیشہ عشق و راس
 پرودہ ہا بر بزدیدہ بندہ را جو تحت
 دایں تمنج سکیں چہ موسی و سیاں گدشت

ای تمام جان و دل در نظر او در باشتہ
 و انشاستہ در دوتا و دل نہا لہ پرید
 کے شو و روزی کی آہینا لہ عشق ہی حال
 ہر کجا کہ اندر جہاں بر عشق سدا از محراو

روز شیب احمد لو در آرزوی وصل او
 خون دل از راہ دہدہ گلہ کرب نہا

در ازل بود مسکے دیوانہ
 شمع دیدم شمع پر دوانہ

کراں جانے تک دردم من گزشتیم کیت پیمان
حریت باوڈہ مجلس جیتا گشت وکلا شان
تو اں از صوبہ دہلی دیدی من از کج میمان
زیب و گداز گشت همه صلے و روان

شراز بے فعل کون دیدم چه حس اول غوزا
کج عافیت رفتیم گزرا غیا در دست
چونوری عالی علوی فرازی اروضی تا
حرفیان سخن ابانے همه بکرتک در مجلس

در آکشی زخوردیم بغلت غافلکنت
ایا احمد وراقوی بایں دوا لندج و

یکرنا مچھے بیجا با اوڈہ دستازو
زادہ از انجھوی بآں جان بازو
طوڈہ از جان برآر و قوت آن شہلر
کز نمان ملک نیراتے پسر آوازو
یکھندع پیر کن بآں ندی دو الگ باز
رو جواب جیر ایشل از لای مطلق باز
عقل زخصت جوئی را در شکل تو مشرک

ساقیا ستمان جوان آلوده را آوازو
کھڑو سا بیاں و آرد شور و را بد اثنان
بال تربت پر کشا و از عزت را بگیر
صوفیان صاف را در مجلس مجمع کن
ہوش آن زندہ تر ابا نے صلانے و در
جیر ملیت گر یہ پیر سد حاجی داعی کا
پیشہ چشم ہوش را پنیہ بریز کیر مال

صد مقلد را جینی در زمان خویش
خون بے بی ہر یکے از گنج آج

ہر سو پے غیر حقیتی تو از وی باش برنگ
طلوئی بیستی میر ظہوی شیخ پرفا
میان اہل او با مثال مباشر ای غوزا
شوی آزادہ و بیع خلاصان نظام ازو
زغیری عشق بیزارم کہ غیر عشق است
ہمیشہ کج میان ست یا احمد بویران

بیابا و جان ما قلندر با شمس روان
سرا لند پای مروال شہرول شوا از کستی
بسوزش آنگھی کردی کہ آئے مخلص عشق
پہ کاخو و بر اندازی بہ بیی کا مر را آندم
غلام مشتوق جانا حکم جان من فدای عشق
چو اندام جس فدا کس مزاج مرو عشق را

لے خہ دور کو گاہ بر خیز کو لے اند
ہر لحظہ گاہ و بگاہ بر خیز کو لے اند

کہ لے سستہ خواہ غفلت بر خیز کوئی
گر زندہ و عاقل بر خیز کوئی اللہ
در چنگ غم فتاویٰ بر خیز کوئی اللہ

اکھڑ چو پیکر آگاہ سستہ ہر طرح ندر خواہ

لطف حقیق بنیاد سستہ بر خیز کوئی اللہ

حسن چو نیک و صورت رعنائانہ
ذات و کمال خویش چو زیانانہ
واندہ توئی بذات چہ عوفا نہ
ایں شور و شر بخیاں بہر انانہ
عشاق لڑائے حسن چہ بر سوانہ
گاہ ایمان موی و عیبی نہ
گاہ بطور عشق چہ موت نہ
بالای دار عشق نہ درم نہ
انکہ ہزار عید ہا مانانہ
نامش میان باید و بریہ انانہ
انکہ بہ آگاہ کوہ تجل نہ
نام سستہ آگاہ ام و سستہ تا
انوار بگر سستہ بدریا نہ
نوری جمال خویش نور ما نہ
خوہرا بذات خویش نور ما نہ
انظہار سستہ را تو بہ نہ
ایں پردہ بر کون کہ چہ مینا نہ
ذات سستہ لیسر لیسور نہ انانہ

شکستہ ہزارانہ آید ندر از حضرت
عزت گذشتہ از چہل با چہ نادر
عزت شکستہ داوی فرصت و سستی

غزل

اکھڑ چو پیکر آگاہ سستہ ہر طرح ندر خواہ

لطف حقیق بنیاد سستہ بر خیز کوئی اللہ

شکل چو خوب بر رخ ز بیانانہ
حسن جمال خویش چہ انانہ
غیر کجاست کہ اندرہ معنی نظیر
عوفا و شور و عیبی توئی عیبی نہ
بمردہ بر رخ از رخ و انظہار نہ
گاہ طویل آدم و حوا بر آدمی
گاہ بنار عشق عیبی آمدنی شوق
در پوریا و نفقت چہ دلہا بسوختی
در کجاست عیبی و سستہ تو انکار
دستہ جمال خویش تو بر و کجاست
آنکہ کیوہ طور و ما تو گفت
موی و بیز تو و بگر و عیبی نہ
انوار ذات خویش خویش نہ
نایب و جمال خویش آتش فانیہ
در اصل کہ رطاسب و مطلوب عیبی
انسان خلقتہ ایستہ نمودار و انبال
میردہ و کجاست ما را کجاست
پیمانہ و آشکار توئی عیبی نہ

یوسف بہاؤ بہر لبینا ہنس لودہ
واعنی ز عشق بر سر اچھا نانوہ

جنوں نونی ولیلے و مجھ و دم ایاز
جاننامی عاشقان ہمہ بر باد و اوہ

ذات تو احمد اسمعنی ایز و لیست
اوصاف ذات خویش بصورتا

نوری اسمعنی تو آدم ہس تو
اس صورت ز صورت اسمعی نشانہ
ایں بجز را بہیں کہ تدار و کراتہ
جلد نونی و نیست کے درمیانہ
جز و صحت تو بیچ ندیدم ترا
جز و جواری حق ممکن در آتش یازہ

اس صورت ز صورت اسمعی نشانہ
وان کہ صورت تو مجال دیدہ آبخ
دبا و مخرج ہر و یکے واق و مزن
بھوہت لبش کہ نوز و کرکشتہ
در چنگ و بر لب و بر باب و بر و کم
مغیبت از لبش چمن قدسی وان ما

احمد تو تیر حق چینی فاش رہیا
نزد و یک خلق ہست اس فرخاؤ

جلد ار باب محنت ابروئے دلاریہ
بنائے وے اندر حقیقت خانہ تختاریہ
و مقام کی مع اتق مرست عاشق و آریہ
جلوہ او بہر زمانے جو ریاد و بارہ
در شریعت مرد و وار آو یختہ با و اریہ
انہما انش بہر زمانے در وہاں مکارہ
مرد معنی و حقیقت صاحب اسرارہ
انہ ہزاراں و یکدیکر کشتہ از تبارہ
اندرون خرقہ تو حلقہ ز قناریہ
ہستم دل اذناہ معنی بہر زمان نظراریہ

غلو تامل حقیقت خانہ محنت آریہ
ہر کسی از تم و عدت جبرہ ز شید ارتق
ہر کہ در باید رموزی کہ تیر خود ضا
ہر آگ از رموزی اھو محکمہ مکمل
ہر کہ او دم از حقیقت میر نہ مھو و ا
تا نہ در باید رموزی عشق بہر تر و امعی
بوالخصو لائقہ رندر و کس تو حیدالہ
از لب بہ بیگون ادنی خواہ ہارا جھوہ
چرا نہ در زید دور اکلام تا بیزاں
عاشقان از امتا نشانہ سے حال ہوشاں
احمد از بوی شربش کشتہ سرستان ام

<p>حلقہ دیوانہ گان را او ہمیشہ یار بہ</p>	<p>ظاہر جمال خویش تو ہمیشہ نمود ہم خویش را بخویش نمودی تو خویش واللہ کہ غیر نیست در این گل کار نیست اظہار کرد حسن خدا کے ہمیشہ خلق دین مائیکے ست جملہ یکے بلین مزن اندر جمال خویش نہاوی تو چشم خویش</p>	<p>درد چشم عارفان ہمہ پند نمود روی و جمال خویش چہ نہ بسیار نمود دور کیا نہایت حسن خدا را نمود حسن و جمال خویش تو انجیب نمود غیرت کجا ست در ہمہ خود را نمود از فر خویش بہ ہمہ ترس نمود</p>
<p>بر چشم احمد ست جمال خدایا بر چشم احمدی ہمہ معنی ندادہ</p>	<p>در صورت تو کشتہ عیالی معنی الہ خود را شناس و با طرت کس کن نگاہ در صورتے شیر خدایت کشتہ پناہ مقصد چہ ذات ست چہ پیر چہ ناہا مقصود ذات تو ست از این خوبی را عارف کتہ مدام در این بحر آشتنا در مخلوقات خوبی کجا سے تو یاد نہ پیمارہ را ندان کشتہ کہ غلط کردی کجا</p>	<p>در خویش تن بلبین و ملن در کسے نگاہ انسان نمونہ ایست ز انوار از روی دانستہ کہ دوست دو جہان آشتا کجا مقصود ما ز کیمہ و تجا در بیج نیست مطلوب خوبی تو سے اندر این جہاں گر آشتنا کے پیر خدا سے بخود ہم بلین گر نیست آگہ از تو در دنیا پوسکتی ابلین را نمود خبر از جہاں تو</p>
<p>اکھ تر آستان کشتہ چہ چہ ہا رہ زایں درود زایں بلای ہزار الہ</p>	<p>در تاب عکس روی تو عجب نام نمود خود آشکار کشتہ تی و آدم نمود کشتہ بآں گروہ بہر دم نمود دیدم خبر خویش چہاں کم نمود</p>	<p>ای از جمال و روی تو آدم نمونہ دانستہ کہ ذات تو ست عیال ہمہ شیر بر روی مصوشاں کہ جہا نیست بہر ہر بار بر لباس دیگر میشودی ہر بار</p>

اچھ کہ چشم خویش خدا دیدہ روی تو
بر عارض تو کشتی سب لکڑی نوز

والتی لبت کجا است سراسر تو پود
انداز و از کرشمہ پچھا تھا ر بورد
خو ورا بشکل و صورت انساں نمود
ابن در بروی اہل مسافتی لشور
گزد یک شکر لاندول وانا زود
گزد مسیحا یقین در رخ خواب نوز وود
و در آہی تجوسے چھرا ر بورد
و اما نے خشتگان تو بے شوق آرزو

بر صورتی بشت کبہ و لھا ر بورد
از خط و قال و زلفت تو آشتی کرد
از دیدہ در کجا است کہ در یادیں نمود
اچھ کہ چو چشم راست ہزار کہ نگرد
در غور این سخن نرسد جہانے سلیم
ولھا ہی عاشقان بشو و مبتلا پھرا
ولھا بہیر عشق سراسر سپید کردہ
جاننا ہی عاشقان ہمہ برابر با و آوہ

اچھ در روز عشق ہمہ کشتی میکنی
را نے گزرتی خدائے شہنشاہ

در کھ سو دایے مہنوں لکڑی
از کھک طلا مات بیرون رفت
مست از نے کاف از نون رفت
از سر و و از پائے بیرون رفت

من کیم از دست بیرون رفتی
بید کشتی در مطبخ صاحب دلال
بہرہ کشتی در مجلس سے خوارگان
کشتی با تیغ طلا مست او شہید

اچھ کی اولیانا را دانی کی کیست
کہ شہدہ را ہی با منوں رفت

سے کشتہ ہر دم مرا ایں رہ سوی آرز
گتیا بدودہ ہر شش لب رفت
او کجا کجھ نوز و درخت سے تو و سب
روی خود را می تا بد عشق و در جہا
ز آنکہ بد باشتی شہنشاہ توں قول ہر قول

لشعش مستی سے فزا بید پے شراب باوہ
خاکس ران مجال و زور و اہل کشت
ہر کہ او سر مست از جام شراب عشق
چوں طریق شش قبازی باوہ کفر دنیا
عقل و حرصی آرزو شہوت را نہ تر کھان

مگر کسی حال عاشق دل خستہ گئے

سختی کی درد مندہ کی پیسہ جانہ کر دے

پیشہ احمد نظر بازی ورنہ زور عاشقی است
کے گزار و از ملاست عادت معتاد

خود را این طریق پدید آ کر دے
سر نامی عاشقان لب و آرزو
جملہ جہاں محیط مانوا کہ دے
عالم پر از صفا لغت است آ کر دے
دہم طرف پیشم نمود آ کر دے
عشاق را عشق گرفت آ کر دے
جانہا فدای طرہ طرہ آ کر دے
معلوم نیست آنکہ صیغہ آ کر دے

در صورت بیشتر کہ نمود آ کر دے
جانہا ی طلبیان ہمہ بر باد دے
نور و جمال بر رخ خوبان فرود
لازی جمال خویش بصر انما
در سر و در دیدہ جلوہ کتات حسن تو
بر بودہ بغیر ہبی جان عشقان
و طلب سے ز غمخوہ غم آ کر دے
در پردہ چہ شب پیدائی کنی

احمد شمس رودی نو پڑانہ پست
جان فدای عمل شکر آ کر دے

و لیکن طالع و نجست از شیر
کہ ایک ذرہ ہنر از کج ندر
کہ از آسپب ایشان بر صدر
کہ از زرد یک ایشان ندر
عکس و ہم و طبع پر خطر
دیا نم از حلاوت پر شکر
ہمیشہ مردانہ و سندر

ہنر بہر نوج و اند کھر
ہنر بہر ز خرد واد کے ندر
نزدی بی ہنر کہ ہیری کن
نیانند ما قلاں نزد یک بدخت
ہمیشہ عاشقان اندر خیالت
چہ ن و وصف لبانت از گویم
ظہور مردانہ و سندر

فناں مبین زوی خویش
کہ شرت این حکایت بقرہ

وی یوسفی از کتال ز ما سب لام آند

کے بادہ تو دوران از تا سب سلام آند

باورست بہ پیوستی ہذا تا سب الامت
 نوری ز خدا گشتی از تا سب الامت
 در باب کہ بخویشم از تا سب الامت
 در باب کہ مخویشم از تا سب الامت
 پیدا و نہانے تو از تا سب السلام
 ہم گنج بویرانہ از تا سب السلام
 اظہار بنا سوتی در باب السلام
 ہم لائق و ہم صحتے از تا سب الامت
 اے سیدو بے گیت از تا سب السلام

ای آگہ ز خود رستی از جلد بن سستی
 از خویش بعد گشتی مقصود بہر گشتی
 در باب کہ درویشیم در باب کہ دلشیم
 در باب کہ بیادیم در باب کہ انگاریم
 پیمان و عیلمے تو در جلد مکلے نو
 ہم باوہ و بیگانہ ہم خمتی و محنت
 تو شاہد لا ہوتی در عالم ملکوتی
 ہم عاشقی و ہم ششقی ہم صادق ہم صمد
 اے عارف و برینہ اینجا زان عجیبہ

امر و ز توئی احمد ز اول تو بودی سرمد
 وصفت تو شد مدہ بید از تا سب السلام

بر توی از حسن خود پیر آفتاب انداختہ
 آمدہ سرست و از حاضرین تکاپبہ اختہ
 عاشقانہ زار لرز در پیچ و تابہ اختہ

ماہ من چوں از جمال خود نفاستہ انداختہ
 شاہد می لا ہوت باور نرم زندان و لیس
 آسیر زلفت پریشانی مدہ در عارضش

تا ز جام صومگہ خود و احمد جہرہ
 خویش را اندر خرابات خراب انداختہ

اصل و تو عشق جملہ شمع پاک با آواز مہدی
 نامہ و ہوا بتت را عشق معنواک مہدی
 گہر تر ساگر مہدی بیطاعت کمال آمدی
 از سرستی ببیدال پای کویاں آمدی
 کج ترائی کے جواب بود معراج آمدی
 در نہ از چہ کجا آہنگ لیس آک مہدی
 بیگمال ما جز شدندی چو من معنواک مہدی

گر نظا ہر عاشقی را بخشش فرماں مہدی
 گر نہ ز او آرمی این امر را بہر باطنی
 طاعتے ابلیس اگر عاشقی بودی عشق
 گر عروس عقل را بودی ازین عشقی خیر
 گر خروش شیرت مردان خودی از دل
 قوتے سیر بود و سوزی عشقی تو ہی منت
 عاشقانہ و اگر برات عشق ہر کب نامہدی

<p>پارہ ماہی زرد و شاک باگر بیان مدنی بیشک اندر طلقہ اسرار مدنی این رقم بر گوشت تلخ طوکال مدنی</p>	<p>گر جو دال یکس قرآن شدی بر رخ زرد جہر مثل از سدرہ گر باری در کردی تو گریبیم دزد تو راستی خرمیدان عشق را</p>
<p>احمد اسپتی تو بچوں گوی در میدان عشق ای در یقینا جملہ اندر حم چو گاں آمدی</p> <p>باجر یغیاں زرد باز و بادہ خور در کافری لے سخن کے گنبد اندر شمع مردی بہ سری خویش را کتر شمارای از جنوی تیری ہر کی خود را بہ بی بی، چو طلقہ برد رہا در گذر از ہر دو عالم عاشقش شو کی سری آدم در صحبت مردان نہ عمرت بزوری عشق با عاتت نیامیزد مکن بازی گری آنچه از کبر و متنی شد نیست الا کافری</p>	<p>در ضربات آی اگر در سندانری داوری کافری اسلام کردی گری کوی عیب کیا گریز اسلام باید بے زخو دایرن کی تا تو باشد او نباشی رخ خود ضائع مکن این جہاں بس اند جملہ جوہری اندر او و گدرا از گفتگوی و در گذر از بستگی تا تو در بندری و جو دالین سخن تو نیست آدم و ابلیس ہر دو علت آمد عشق را</p>
<p>احمد اندر ضرباتے خدا کے کا مزن تا ازین میدان نبوی جان اتن بیروں بری</p> <p>گر بیان و لم بگرفت مستغنی خوشا و زودی کے سے بجا موشکی صد آمد پای من ناگرہ بکے فلند و زودتر من یا لھنت بسع من رسید آواز بے یزین عوفہ مترس از ہر سننا ز غمنا زو بجان من زدنتے ندم بر کشتیشہ تا نور بکے</p>	<p>یوکے خانقہاں کردم درنگے ز نام و تنگے کم کم زین لیں را کشیدم دامن از وی تا گریم در آمد ز دامن آن ہونوی جان کشتاں برد او مرا از ضربات کہ ای نادان بدر باری حقیقت حق جامعے بدست خدا و ناگاہ بیک جو بندہ چنان مست گشت</p>

شدم آزا دہ از سر نام و تی	ورید صراط را در دم زستی
بخت کردم مخمور ز زندگان	در قیامی و ریتا از جوانی
بجو و گفتہ ہمیشہ کارانی	تکریم بیچ روز سے مرگ ایاد
تکریم مخمور خود را با سبانی	بگفتہ ہا خود را بیکہ مرگ آید
نہ بروم بیچ این گوئی گانی	کتوں خضر گاہہ شوق و علم نو
دلہم شدہ بچو باغ مشردانی	زینہ ہا ہر وہ را باران کشتی
برو یا ند گیاہ زندہ گانی	شدہ این شرح مستور الم از خود ایچہ
کہ کرد او دوستی را در زمان	
اگر غفلت شودی ایلا احمد	باز چہ ہیں اُفتدہ را در بر سوال اناہ آتی
شور شغی در جان شغی خاکیاں بند آتی	یکہ سکر ششہ جوں نمودی کمال ہستی
غلغلہ در جلیو کر و سبیل اناہ آتی	از بر زانی تر مرمتہ آن سید کو کون تو
خاک و ریتخانہ و چشم و تپال اناہ آتی	ستی از تر نور رسد منت تا اوقا و عی زیند
جوں عیالان چاہی باکشیان اناہ آتی	صعد ہنر الال بچہ یعنی سکرشہ بہ اگر کہ نیستہ
و بیابان و تک چاہہ جنان بند آتی	و کسہ ہا شغی ایسان لیلال نمود آتی
در شمتا فرغ را بچہ سگ گاہہ اناہ آتی	چلکہ واری کیسی مسکینت مخمور سو را
بر ابرید و عہدہ اذفا نمان اناہ آتی	بہد از ان شغی سر بچہ الال ہر سر شش
از سر توجا ہوہ و از طیلک اناہ آتی	مہر ہنر جلال اناہ صغہ کو تو را ہر طور حش
	عوط ہا تو سو کم در کجہ سعانی لاہم
	صہ قیابان در وہہ شغی ایسا اوردہ صغ

چوں عزا از پیش ز بهشت آسمان نداشتی
 پس چرا در بهشتان کجا آسمان نداشتی
 که چه یاد کنی تا کردی دوازده سال نداشتی
 خلق را در گردن چیمبران انداختی

احمد جانی که وی را خوانده تو زنده مانی
 در آنش چیمبران را ز در هر کمال نداشتی

چون تو از پرستگاری بپوشید بهشتان نداشتی
 بجز کتب منتظر از صیرن را تو ننگه برار نداشتی
 چو پیش قدر رفته ز با شمش که خیال کنی چهار نداشتی
 گویی همی که ای کجا آید سجده عجز و بندگی نداشتی
 که تو از آن پرستگاری بدر بر با با کعبه نداشتی
 گوی زنده نماند ز تو حق جانشینان نداشتی
 ز بهشت تو آید که گشته در بهشت تو نداشتی
 ز بهشت تو آید که گشته در بهشت تو نداشتی
 ز بهشت تو آید که گشته در بهشت تو نداشتی
 ز بهشت تو آید که گشته در بهشت تو نداشتی

عزای

چون تو از پرستگاری بپوشید بهشتان نداشتی
 بجز کتب منتظر از صیرن را تو ننگه برار نداشتی
 چو پیش قدر رفته ز با شمش که خیال کنی چهار نداشتی
 گویی همی که ای کجا آید سجده عجز و بندگی نداشتی
 که تو از آن پرستگاری بدر بر با با کعبه نداشتی
 گوی زنده نماند ز تو حق جانشینان نداشتی
 ز بهشت تو آید که گشته در بهشت تو نداشتی
 ز بهشت تو آید که گشته در بهشت تو نداشتی
 ز بهشت تو آید که گشته در بهشت تو نداشتی
 ز بهشت تو آید که گشته در بهشت تو نداشتی

آنکه از ما زونی سر را ز خاکت برگرفت
 چوں نشانندی دیگرست را بر سر پیشگاه
 صد هزاران جان من با وفا دای مهم تو
 را از خود و افاش کردی در میان این و آن

خداوند ترا زید خداوندی و جباری
 تو جباری تو شغاری تو سلطان جهان
 ز سنگی چشیده آبی ز چوبه نیشکر زری
 گویی فرعون کاخر را بد یا عرق میساری
 پیشین حکمت ترا ز میب چینی وقت نشانی
 گویی از آذری بنگر خلیف سلطنتی
 ز خاک کوه آب و گل و یودی آوی ساری
 گویی از بهر بر سر سرفروزی
 گدای را شتی بختی ملوکه را زاری

عزل

چون تو از پرستگاری بپوشید بهشتان نداشتی
 بجز کتب منتظر از صیرن را تو ننگه برار نداشتی
 چو پیش قدر رفته ز با شمش که خیال کنی چهار نداشتی
 گویی همی که ای کجا آید سجده عجز و بندگی نداشتی
 که تو از آن پرستگاری بدر بر با با کعبه نداشتی
 گوی زنده نماند ز تو حق جانشینان نداشتی
 ز بهشت تو آید که گشته در بهشت تو نداشتی
 ز بهشت تو آید که گشته در بهشت تو نداشتی
 ز بهشت تو آید که گشته در بهشت تو نداشتی
 ز بهشت تو آید که گشته در بهشت تو نداشتی

ہوں بھلا ب محبت روز و شب آہنی

بھی بھم ز حال دل نکلنے
 کہ از اول در فغان بیم بھلنے
 زہر قوتے و شعری و استلنے
 فتادم ز ایں حد پیش اندر کمانے
 در ایمن وید ایو دم در عیانے
 ندیدیم خالی از کئے یکے کلنے
 دل آ بھیا میر و در پاستا
 و بہر قاری نہ بہر صاحب پیلنے
 چھو نہ قدر دل بہر بے زوانے
 بہ از اول و بہ از اول نکلنے
 چو بر خوان ملوکاں آخزانے
 بخوید میر رضا ئے عنیب وانے
 بھی آرزو و بسا ن تر جانے
 خداوند سے کریم مہربانے

بکاری دل زور بھم ز مانے
 کہتا ہوں ست احوال دل من
 و گفتا رکھیاں باز بھم
 ہمہ از اول بھی گویند ز یاد
 کہ و لیر از اول می یا بھم من
 تا مل کہ بھم اندہ دل لپی من
 بہر جائے کہ کوش و ویدہ رفتند
 بدانت بھم کہ از دل نیست کما گ
 خدا وندان دل و دانستند کذا حق
 خبر از خط رسول حق چہ نہیں نداد
 دل را غیبے ہا سے بخت جواری
 عزیز بست آں دل کلا و با طبع
 میان عاروت و معروف ایں دل
 کرواند بھیت دل را بیز او

ابا احمد نودل شہید کون زود
 بشکرانہ بروکن جان فشانے

بیرون شدہ از منی و مانے
 در خرمین دوست و آشتانے
 من جلد ترا و تو مرا ئے
 طلا و سوس و سراسے روکتانے
 برگ سست تمام تر بیخونانے
 بس شدہ اگر حریفانے

ای بخرم را از آشتانے
 ای و زودہ آشت محبت
 جھال ترا چہ کار با من
 عشق تو لبیبہ چنان من
 و کوشے مجتو آن و رنگا ہ
 یا بھم نڈا سے برسختو مال

بسیم بخت پادشاہی
بشناس کہ ہمارو کجائے
ہماگوی حقیقتیں رہا باقی

در عالم بیستوائے خویش
عشق ست مقام تو خود خویش
چو گاہ میں عشق بردار

اکھ تو زمانہ من بیرون آئی
خواہی چہ کفکب بر سر آئے

نہاں درد بی وجہاں اثر ننداری
تو از دل من جسب ننداری
چوں درد ہنست شکر ننداری
آزرا بجز دیگر ننداری
نرا و دل وجہاں شہر ننداری
معدوری کہ این خبر ننداری
تو پیش این گھر ننداری
تو این نسب از پندر ننداری

بہ عشق مگر کز ننداری
از درد و دم جہاں بدردست
اندام شکر چو طعم یا ہے
گر عشق بسنگ کس رخ نماید
قولاً و زوی چو موم گردد
اے بجز از سر و دشتاتی
منصوب و زخلق عاشقانند
ماہا پر دست و ماوراز عشق

اکھ تو ہمیشہ شاد و در عشق
غم نیست کہ کسب ننداری

زافکہ شہاں را بخاک افند در این روی
عشق با عملت نیامیزد مکن بازی گری
مرد ناہنیا نندانہ روزہ و رسم زگری
بر چہ از انقلاب خیز و نیست الا
تا نہ بنداری کہ عاشق بر است ہنری
او تو باقی کہ تو باقی از وجہ خودی

و عجز یا نت ای پسر کم زبان تو لایق نہیں
تا تو در بندگی وجودی این سخن حلقہ نو
کسی واقف نگردد از مزاج عاشقان
ارہ و انقلابی بگذر عشق را قلبی طبیعت
از موم و بطیس بر درد و علت آن عشق را
بیست شہر ز خود بیست نازندہ از ہی لا

اکھ تو ہمیشہ شاد و در عشق
غم نیست کہ کسب ننداری

کز ویایم و گریستی نشانی
 که می بینم از و در اول نشانی
 ولیکن نیست بر ظاہر عیب
 نہ بحال گفت وی را سوزانی
 زوید عشق اندر زهر مکاری
 آدیرا می خراست بهر نانی
 وے خواهد سلیم و یک جانے
 نہ خوف و نہ از جا و نہ گسارے
 سحر با جہالشی و رفتارے

بیان عشق با زیم یک نزلانی
 ندای دوست را ایسک گویم
 بچشم دل عیال گردید مارا
 نیاید عاشقی اندر عیالت
 دل خواهد زهر و کون آزارو
 غلام خاکپائی عاشقا نم
 نشاند عاشقی با هر حریمی
 درون بے طمع در وصل بچیرا
 ارق به شوق و عشق و میل

ایا اجداد سیر دل شوزی میماند
 که عاشق را انباشد تر جلانی

معنی کور و قیامت خور اگر مردی مسلمان
 مگر شرمی نهداری تو از آئین مسلمان
 با این شکل با این حسیت گو تو با که نهانی
 چه سازی اندر آن ساعت که مرگ آید
 اگر پرست از ایمان خرد و گل فرومانی
 حواش غلامان آن تو بخود خودم سیدانی
 اگر چوں قبل پند زنی و گرجوں شیخانی
 که چوں کوس اصل پاید زنده مرگ درمانی
 به بی تو قوت ما اطلاق من با قوت توانی
 چه احوال بگیروی بیک آه نشانی

خوار چندین سخن و نیا که در وی مثل نهانی
 زبان دوست کو تا که من سر خالق مسلمانا
 به صورت مرد سخن منظر است و بدست
 مگر وی آ پنهان مطالعات کیشا و شمع
 برای زینیت دنیا شگفت زده کوسے
 نفی و عالمان و اتو خرد و گاو و لذاتوانی
 بنیادنی که چوں آ بود شکاری مرگ لعلیدی
 ز بر وستی کن بهانا میاز ز زور و ستانرا
 سترابوت شامال با اگر و گور کیشا
 چه آید هر کس پیر کی اوقت حسرت جیر

چه احوال بگیروی بیک آه نشانی
 چه احوال بگیروی بیک آه نشانی

کہ اسی خلاصہ تقدیر لطف یروانی
 کہ خاکدان فنا نیست جہے سلطانی
 کہ کس تدبیر داری جز عم و پریشانی
 کہ منزل است ترازو خاک تا دانی
 کہ جایگاہ تو قبرست و گور ظلمانی
 کہ ظلم میکنی و مال خلق بستانی
 بعدل کویش و با بصافت تا کہ بنوانی
 کہ خون شو و جگر ت گرانم را خوانی

بگوش جان بشنو پند صبح احمد را
 کہ نیست پند کہ از گفتن مای خافانی

باغم جان هست ماری در دیر کجانی
 وصل جانان کاوش بودی نشایر جانانی
 ایں ہمہ بانگ خسروش زار و افغانی
 کاشکے تن سوختی کرد و سستے مان بیانی
 کاشکے باخلق مارا فریج سداں بیانی

اکھرا پند آواز سے نصیحت اصل خلق
 گرتو صحبت سے دوستی آخر پشیمانستی

در کس جنبہ تھا و عم خدایے یقینا
 درینہ طبع ما و سستے کا پند بگوانی
 ایک کہ کہ تو کہ سستے کا پند بگوانی
 از جو و کیا کہ سستے کا پند بگوانی
 لفظ را از جو و پند بگوانی کا پند بگوانی
 با اصل گرا کوشش متلا پند بگوانی

سپید دوش بگوشم ندائے سبحانی
 ز روی عقل نظر کن بخاکدان خست
 ذہبائے سلطنت است این مقام فانی
 ساز منظر و بستان سراز کا شانه
 چیرا تو غافل از آن جایگاہ تا کہ کنی
 بدین صفت کہ تو فی ظلم و سستے کار
 مکن مکن کہ بقا نیست مرد ظلم را
 نظر با نر اعمال خویش تن میکن

کاشکے مارا دیری عالم عم جان بیانی
 در ز شیب اندر عم جانان و جان بریانی
 کہ مراد مقصود از جانان جان شانی
 آنتی بھران وی اندر دلم شکر گرفت
 کہ کہ او یا خلق در جو سستے نشا اندر جانانی

در لفظ بیداریم شکر پند بگوانی
 کہ کوشش عہد تو کردیم دلم جانانی
 در کس پند وہ در پندیم تو صد پند بگوانی
 بسیار پندیم کہ سستے کا پند بگوانی
 پروردہ سلطنت پند بگوانی
 تو نام کہ مرداری در کون نام بگوانی

دلخ تو گزشتیم حاجب باجیے
بیک شنتیم جو اپنے بجا ہے
درستق نوست تو کئیے بجا ہے

دریاویہ مھر تو ا حرام گزشتیم
صدغره زویم از دل جیا طلبیم
بر دل نبوشتیم کہ جاوید ترا ایم

از بس کرم و فضل کہ احمد ز تو دیدہ است
یک بو بگا اشت خرابے بخرابے

جان دل من پچوہ بشوخی تو عیاری
تاراج شد زورق کشتی و ساری
فریاد زوی تو آیم و مخواری و یاری
جان وادون مارا بنو و ذلت مخواری
در کرب جاوید نملدیم محساری
تلیہم بر آن دست کہ خود را بگذازی

از پرده پیروں آمدہ چو ششبر شکاری
در چہ دو ریای یچتر شدہ جیراں
من درست بجائناں ز دم جاوید کرم
جان و دل من بر زوی بیست دینی
و کج یچتر بلب آب جیب تم گام
توجید قدم لروہ و لغیرید تم گام

یا احمد اگر گھنٹہ تو صدیقی و بحق است
چوں فوڑہ یحقیق بی بروی تو سوار کی

کہما گشتیم بر خود پتر و بے
حق و نفس و ہوا ما نتد نالے
ز واید از دل ما ہر محسالیے
گلند از سمت ابی دل برنگا
دماں و در بند شد از ہر مقلالے
بزو طبل میا آں کہ او دوالے
ز صد قشق پائے ہرست پرو بالے
بہر شیب فزائے وقت حالے

برست از مھر کئے و در دل نیالے
دل و روح اند ہر و شاد و محترم
کنہ مھر شش دل محجال انزین
گشت میدا بی جان مارا بچلا شخ
چہ از دیدہ زو و وہ شہر خیالات
زبان و گوشت خلق برنگت گزشتہ
بیوئے حضرت وی کرد آنگل
رفائے دوست را جو پایا بہر جا

دل احمد لھجھل خود خدایا
بہر خود نگہ دان از ملائے

چرا با عقل کم سازی کیا با بی چنین باری
 بہت ہست چوں کہ گریع ایشان بہت گری
 چہ داری دوستی با او نیاید ز او وفا داری
 بود شہ سلطان ندیم دی کشتہ اورا بگری
 بازاری قیامت در پابے نیکی باری
 بہت جاوداں جاہت ز وقت رستہ باری

ایا احمد کہ جوئی رضا کے خالق اکبر
 بسوی نفس خود منکر متہ اورا تو مقداری

کشمیر زخی زرد ویریں ورو بیانی
 چوں بندہ پیری کہ براتند تو نملانی
 امید کہ لب نشہ زرد باش ترانی
 آتش ز لب جہر مرا و وصل چیشانی
 بروی تو شہ سیم و دوست از دو جہانی

ما احمد دل سستہ پوسل تو ہوس کرد
 فرخندہ کند جان دلش بیخ معانی

ایک آسب علیا ہنفا کہ شہ تو شہ آری
 تہیز کہین بندہ بود و تیغ مہاسہ آری
 کہ جہر شہ دل خستہ سرور آری

بریان دل سستہ شام تو شہ آری
 در باب ز مجوری و در وصل بہم آری
 نازندہ شو در جان تو تن و ہنزن آری
 از فرس جہر شہ ایم بانہرہ و بہمانے
 جہر آملکہ ہیکل زودی فاطمہ ہر جانے

چرا ایوں تو بگذاری مرا میں تن بہر کاری
 ہر او تن خوش دون و مائل در سوی دنیا
 نیایے زا و وفا داری کہ ہست او دستہ باری
 کسی کہ اورا ہوا و تن بوی تدبیر گشتہ
 اگر تو با ہوا و تن ہمیکو پتی بر روز و شب
 تو اب غازیان یانی جزائے صبران مہنی

بسیار کشیدیم ہم بس مر تو دانی
 دافنکسی ہجیر لیمان و خسیساں
 ماہیت جان و دل من با تو چہ وریا
 مارا کہ ہم تو ہوا ایدوست شفیع سہیہ
 تاوید ترا جان ہوا ہی تو ہو کس کرد

لے صبح سعادت ز شیب جہر برداری
 لے جان لانا کستہ کندہ لذت کون
 مارا زبرد دوست بیکے مر ہم وصل
 اسی وصل کلمش در غم جہر تو تن آری
 کہ از عمر شہ ہم ہر مر اظہار آفت آری
 کہ با تو ز ماسے لفظی چہ شہ ہر آری
 تا مسکن نو و ساززی این جان دل من
 گر وصل نیاید بہ ہم من چہ تو نام

دستی کرست بیوہ نقایا نوبخ آبشای

بجشای برای احمد سنگینک بجز

از بجز خاصی وہ وہ وصلش تو ورافشے

بید گل کس شگفتہ صد ہزارا

وہو صد تو چوں نوبساری

بامید وصالش و رخساری

بیتانہ گل رسید مثل بیل

شراب الفت اور انگساری

بباغ وصل پر مخور عشق

جہا از بخیر و ضالی از وصالی

شرامال و رضائی در و صفت

کہ عارف ہر اور آں شند و نگاری

باری پر زبازا خوبت زیا

من از معروف دارم یاد نگاری

گر آں در نو بہا نقل نگارست

ازیں خوشتر نباشد بھیکاری

دلہ و معرستے شاد و آق نازان

بجوید چیز ضلے وے شکاری

بہ آں دل کہ او شراب آتش آفت

ایا احمد اگر حرف تو صدق است

مکن جز نیک گفتن بھیکاری

شگفت اندر و لم نزاں با دوروی

ز کوسے دوست باو آ اور و گزوستے

بجان من شد از آں بوی دورے

بست ہر نزال در دوی و رو ما غم

شراب بھیر از آں سیر گد خوروسے

بنال دوست ما نزاں آ بوشت بد سیر

فدای جان ہر سرشت تاق کردے

ز خوبلی غم ہا چوں برکشیدیم

نظر کن سوی مردان اگر تو مردوی

بھیرا و بت بیوی ہر جیسی است

کہ ناہید رفیق برورد دوروسے

ورنہ آگ و ہر سے در یائے مقدر

اول احمد ازیں سخن بدوست

تو ہر ساعت شرابے و بد زوی

واسے مایہ محرز ندگان

لے جان بہان شادمانی

خوشتر ز حیات جاودانی
 مملکت و دین آن جسمانی
 روح ہمہ در جسم جانی
 ما را اکبرم ہی بخوانی
 چون شربت و صن خون چشمانی
 یک ذره سنجیدار بدانی
 آن مملکت ذل ماودانی
 زیرا کہ عزیز تر از جسمانی

ای کاہن ہزار جان احمد
 رفتی ز عننت بزاہگانہ

دیوانہ شد مومتم ابروی چو باد
 والت کہ نمادہ است مرا طہ
 چوں خشک شہ قامت کن ہر گاہ
 در سینہ ہنوز دست مکتبہ

احمد ز در بہر تماشا کے رہا ہیں

از گلشن روی تو ورا بہت ہماری

وی سبزہ بودی زار
 ای گوہری شیب چو زار
 ای مادہ بسینہ
 ای برودہ زمین

خرفا ست تو نہ بسند احمد

ای سروران بیارغ بازاری

اسلام را شامی آید ز ہر دست

یک غمزه نو ہزار جان ست
 جانم ز تو کے دریغ باشد
 روزم ہمہ سر بسر سعادت
 چوں عید وصال تو در آید
 سر را بجلا ہی نہی نہی از م
 ملک ہمہ سروران عالم
 ملک نہ ملک دولت دوست
 من عشق ترا بجہاں خمیدیم

اقاد و بزم تومرا تا سر و کاری
 تا چند کشم بارغم ہجر تو ابد دوست
 بنوا از مرزا تا کہ تو عشاق نوازی
 در لہجہ ہجران تو ابد دوست شد غرق

ای سروران بیارغ بازاری
 شد خاندہ چشم ہیز تار یک
 رفتی و ز ہجر سینه شد داغ
 از وصل تو بود فرخ غامغ

جمال اللہ می بیغم ہرزوی بہر سوی

صفات اشد می دانم بهر صورت بهر خطی
فتان او نمی یایم بهر مای بهر موی

کلام اشد بخوانم بهر صورت بهر خطی
فتان او نمی یایم بهر صورت بهر خطی

مراد احمد می گوید که من آید چشم می از سر موی

جانم به بری و یاز نانا
بر من تو تر محمی من
از دیده به برود و روش نانی
از عقل و متیر و نیک رانی
قرائے و عیب و علم و پارسائی
بر بند و بال شش قرائی
با من تو بی شش هوائی
گر دیده به با همه هوای
خوش از همه کار بار یائی

اس دلیر طال نشان که بجائی
من بیدل و دلیر و زیاری
خونمای جسم ال تو و آآمد
از جان و جهاں و دل بهر آیم
زنده و در حکم سب و دادند
ور راه قلک رری نشانیم
باتو بقلند رری در آیم
درس و سخن و کتابت بجزیر
یک مختزه تو نیز از جان است

احمد دل و دست از این دست
زیر آک وصال را جبرائی

که گشت سلطان فضل او ساحتش سببی
بگنجی ناند رخی غلج تملک موی یائی
میان بزم جانبا نزال وصال و کرائی
انزال پس روی حق که از خود و خودی
شوی باقی بوی و ایم چه از خود و خودی
تو آنکه روی حال یائی که از جان و جان
و گزند تو چه میدانی جمال عشق سببی
چه میباشی بری گلشن چندان گلستان

را حب تر نمود آن آمد ز فین فضل سببی
بهر خط عشق سببی بیرون شود از بهر عالم
چه از بنیاد عشق سببی از بن و نشان جان
در آنگه مرد حق کردی که از خود و خودی
چه خود را بدست گردانی بقا ناند تقابلی
درال صلب از وصال یائی که از خود و خودی
بگویش جبارک دل زنده پس ای که درسی آفا
مرو سرفشته هر جا می نند اگر جان دل موی

بیدار رہی کہ آنجا تو دست از جلافتی
 کہ قطع راہ پیش کل باہیں رفت از تنہا
 بشود راہ جان بازی کہ جان بازی ست در
 شوی فرسودہ در غمنا بے خطا تو آسانی
 چہ سیکردی دیرین برانہ چون لیلیانی
 کہ چون در متن رستی شدی تو مرغ روانی
 بی دیواندہ را بنجا بشکل نوع انسانی
 طلب کن تا نشان یابی چہ بید کہ نانی
 نہ یابانے در اوئی نہ درو کہ زخم جو گانی
 شوی از چشم نہید ای تیرغ بیابانی
 جمال حق عیان بینی تو از اسرار پنهانی
 نہ آنجا تھڑبے و جہاں آنجا رسم انسانی
 نما نہ دروہ از تو رہی دروئی باسانی
 کہ با نف کہ تیریں ملکش ہمہ ملک بیلمانی
 کہ کوس ریب تھڑبے زور یا ہم جہان نانی
 نہ تنق آنجا دروم بینی زہمی از صورت جانانی
 بہر نہت گاہ رہمانی و بید از خوش جانانی
 بیایب جہر غمی بیوش ازین بائی جانانی

تراں یہ کہ یا احمد از این افشائے تیر حق
 ز بازا درستی ہر دم مرمانی بکیرانی

بہر ذرہ عیان بینی خست
 پیر اباشد میان ما جدائی
 بہر کسوت اور چشم ہمہ دروئی

ہمانی ہنخت ہم ترا بر خود جہاں گیرد
 براہ کہ تیر وحدت بسہ بہمانی منزل
 مہر و بند غمی کہ خود بینی کج بینی
 برای رحمت یکدم کشتی سبغ ابد و دم
 دیرین رحمت گدہ ناسے چہ دیوان سبغی منزل
 علم بالائی کرد و ان زبان چہ صبح آبر رحمت
 دل بے رہہ مردم شد درو میں ہر سبغی منزل
 چہ دروئی یوسف اندر پناہ بکری لیل و نوحا
 بیدار رہی کہ آنجا سراسر از کوی سرگرد
 میبسط بستہ جہاں کرد و در این رنگاروی
 فضا کہ بر لیلی را کئی پردہ از ہر ساعت
 نہ آنجا درو بیدر ماں نہ آنجا ملک ہر فرمان
 نشان بے نشان کرد و وفا اندر تازہ رو
 بملک لم نزل بینی جمال با و شاہ را
 سلیمان تیر در ملکش کہ بید نہ ہا ہنشد
 ہمہ کسوتی ہمہ بینی ہمہ نور کئی نور ہمہ بینی
 نوائ مرغ لاہوتی بر قصل زور و بطی را
 عنایت روی با من کرد و لفظا خند آبی

اگر ہر دروں نہ مانے از خدائی
 چہ کوچ ہر کفر فتنے را بنا شد
 چہ تو کونے توئی از تو جہاں بیت

یوں زہریا کہ زہریا دل بر بائی
کہ در ہر صورت صورت بائی
نقاب از روی خود گزوا کشتا
چہ مارا مے نئے پارسائے

بہر شکل کہ بر ما جلوہ آری
بہر صورت صورت زہندیم
جھانے بہتلا اگر و نہر بہوش
تاشائے کند خلقی تاشا

مقام و راز احمد گزشتہ
نیا دید تاز جان و دل بر آئے

زیک لب خندہ دل سہیزائی
کہ تا خود را مصور مے نئے
بہ صورت جمال کب بائی
کہ در ہر پیکری صورت بائی
درین سخن چو مے بنیم خدائی
آگلو پر وہ از رخ و آکشتائی

گلد کج می کنی دل می ربائی
کہ می گوید کہ شخصی ایک جسے
بہ صورت آدمی بنیم عیالے
بجز رو پیکرت خاطر زہندیم
زہر جسی و نہ صورت و نہ جویم
پسہ و لو اندہ آ شفت کمر زہد

کہ ای کوی حق گوید احمد
کہ ایں بہتر بود از باو شای

مخزل

نیا لیا تاج کہ از خود نکشائے
کہ از خود و بیخودی پایے زبائے
کہ شرح ایسے نیا مد ورتبائے
ندانند ہر کسی کشف و بیائے
یقین و مد پایاب ہر جا بینائے
مگر در سوئی وی گد آشتنائے
نہیدائی جمال کب بائی

اگر بے با و او باقی زمانے
نشان بے نشان آنگاہ بائی
مئی آید ہمیں احوال و گرفت
ز سر سخن آفریب گفتہ را
ظلمت آئینا محطوب با شد
طلب از روی ہر اراجح کہ جوئی
ازیں قطار نہ بجرے اوست پیدا

یہ بجز وحدت است عوامی بجز
بجز و غیبت ہوا آست بجز

	فانی شدہ ایم بچو ماہی کہ آئید بجمال خود نمانے ایست مظلوم خدا سے نہ باہمہ کس و خود نمانے	در بحر مجتہد اہلی کس نیست درین مظلوم ظاہر انسان ظہور ذات حق شد در کسوت آدم ست پیدا
	در صورت احمکی چینی ہم از دست آگر نو سر درانی	در صورت احمکی چینی ہم از دست آگر نو سر درانی
	سوج لطیف مانی دریاے بیکرانی بر لوح نوشت پیدائے تکرماتی جو مای ہر چہ سنی میدالے عربانی بمخرج قاف فدوی شہباز لاکھانی ہر بخیر چہ فائدے سرا لاکھانی آیات عشق اور انفسیر در مہمانی	لے صورت فدائی آئینہ عنسانی در صورت ہویدا مطلقاً پیدائے دوست آئینہ خواہی خوشیو طلب چہ فادکن ز طے پیرل شہباز لاکھانی چشم فدای بنیان ذات حق بند رایات ملک را واقت شہو آید
	یست کسی را اندر بین مئی کسی ز آنکہ اندر یک نہا فند جزئیہ بر کشا از راہ ہمیش پیشہ کے پر جمال خود نظر کن ان کے	احمد پیشہ ظاہر مطلوب خویش دیدہ ہر چند کہ پوید عمرال شہباز لاکھانی صد ہزار آل مینہ شادیکے گز نزدیک دانی بیکے بینی ہمہ و عدت اندر کفر ت آدا شکار گر ہمیں خواہی کہ بینی دوست را
	بزم ختم الفقر احمد را مت فخر دار و بر بلاس و بیم کے	بزم ختم الفقر احمد را مت فخر دار و بر بلاس و بیم کے
	نہ مہر تہنا کہ از مہ تا نبہای و ساں آئینہ بگر ہر چہ خواہی بہ بینی جلد اشیا را کس ہی	مورد مہر سن از نوری اہلی ترا ببیند بر دست وادند اگر طالع شود و نوری حقیقت

پھو داند روضا میں راہ ہنگر لائے	خرد مند ہی بہا نڈ شیرا میں کا	
بہتس مع اُبھیں تو ال کر و قیا سی	بات قرعہ نا اہل مرا نیست اس سی	مردی احمد اسکین نظر کن
مردم تو ال گفت ذوی ہواہ و آ سی	ز ان سست کہ بناؤ نہ ہم بیچ حوا سی	بہ بین یا اہل دل گفتش آگھی
بیچارہ فزو ماند و فزو شد بانا سی	مجبویب و لکم آمدہ ہر دم لب سی	آعشق نہادہ است در این خاتہ اس کی
مردم تو ال گفت ذوی ہواہ و آ سی	ز ان سست کہ بناؤ نہ ہم بیچ حوا سی	دیوانہ بھرا ندر دل دیوانہ نشا نڈو
بیچارہ فزو ماند و فزو شد بانا سی	مجبویب و لکم آمدہ ہر دم لب سی	بیزارم میں طائفہ مائل و ہوش بار
مردم تو ال گفت ذوی ہواہ و آ سی	ز ان سست کہ بناؤ نہ ہم بیچ حوا سی	مردم ہو و انکس کہ در معرفتی ہست
بیچارہ فزو ماند و فزو شد بانا سی	مجبویب و لکم آمدہ ہر دم لب سی	ماحق چو بیہوش شہ ناسیم کجھتت
مردم تو ال گفت ذوی ہواہ و آ سی	ز ان سست کہ بناؤ نہ ہم بیچ حوا سی	آہ آ کہ دلخ و دیدہ و رایں راہ نڈاوند
بیچارہ فزو ماند و فزو شد بانا سی	مجبویب و لکم آمدہ ہر دم لب سی	گر صورت مجنوں و گ صورت نیلے
مردم تو ال گفت ذوی ہواہ و آ سی	ز ان سست کہ بناؤ نہ ہم بیچ حوا سی	احمد زردہ ترک چو شیریدہ گرفت
بیچارہ فزو ماند و فزو شد بانا سی	مجبویب و لکم آمدہ ہر دم لب سی	سرمایہ خود عا ختمہ پھرمی و بلا سی
مردم تو ال گفت ذوی ہواہ و آ سی	ز ان سست کہ بناؤ نہ ہم بیچ حوا سی	لے طائر قدسی کہ در این عالم قافلے
یارب توجیہ معرفی ترا آکس نشا نڈا	در صورت آدم بچہ رو آمدہ باز	
اسرار تو با مردم نا اہل چیکہ کیم		
احمد چو کئی سہ سخن را تو سویدا	یرت تو بے قصہ از این عقد کڈا کے	
دی ذات تو و ذوات مستقی	از تا بخش آفتاب مستقی	اے صورت تو نقاب مستقی
ارین تکبہ مگر در آب مستقی	اسرار تو در کتاب مستقی	ہر فرہ چہ آفتاب تاباں
		امواج بجار رائے وال
		چوں نیست شد ہی تھی پییدا
		احمد عبد جبارت منظر حق

بہ درامی نقا سبب معنی

خوبیاتی دیوان قوم از لیب اژدہ انجوری
 از دور و خاک تیرہ تو جام صفا بوی
 در پوستت از دیر نہا سکہ و زای بوی
 از بیزہ سال خشتک تو نشو نا بوی
 در تزلزای دہر تر کس کہیب بوی
 نداین دایہ بیروفا بیزہ بیزہ بوی
 با برکہ دم زوی تو زشتی آسٹنا بوی
 جہرا بیزہ صفت ز عفا بیزہ بوی
 بیزہ بیزہ بیزہ بیزہ بیزہ بوی
 ایجان تو دشت خورش بیزہ بوی
 اخلای صفت بیزہ بیزہ بیزہ بوی
 صبر بیزہ بیزہ بیزہ بیزہ بوی
 تر کس بیزہ بیزہ بیزہ بیزہ بوی

اید و وفا بیزہ بیزہ بوی
 نام وفا بیزہ بیزہ بوی
 اہل وفا خانہ در این دایہ وفا
 نقش وفا صوفہ ایام عو شد
 در شرم وفا بیزہ بیزہ بوی
 کہ در وفای حق و حقیقت بیزہ بوی
 در ہر کہ بیزہ بیزہ بوی
 بہتان وفا تر است سطر بیزہ بوی
 بدگفتن و شش بیزہ بیزہ بوی
 ایدل کہ ترا بیزہ بیزہ بوی
 اہل ہواست جملہ بیزہ بیزہ بوی
 این شتر کہ بیزہ بیزہ بوی
 ہر و سختی کہ ہست آسٹنا بوی

اکھوہ وفا بوی بیزہ بیزہ بوی
 ہرگز وفا بیزہ بیزہ بوی

بیزہ بیزہ بیزہ بیزہ بوی

بیزہ بیزہ بیزہ بیزہ بوی
 بیزہ بیزہ بیزہ بیزہ بوی
 بیزہ بیزہ بیزہ بیزہ بوی
 بیزہ بیزہ بیزہ بیزہ بوی
 بیزہ بیزہ بیزہ بیزہ بوی

اچھا تو عقل خوش بچے نالے ہر دم
ور و با تو رست نہ دار و شیراز تو و مگر ہی

مشغول کہ امام روزگار ہی
معلوم نہ نشد کہ در چہ کاری
ناہ روز تو بیچ حق گزار ہی
از بندہ کے خدا بوساری
مطلوب نیافت بیچ بازی
ولسو محنت شد ز خام کاری
لے کس تو کسے اس کار ہی
و طاعت ہی ششہاں تار ہی
اہستادہ شد آن بجاں سپاری
ابن عمر عزیز ہی گزار ہی
افسوس کہ جیجی ندری
و آخروم بگو چہ کاری
گاہ بغیر و شہر یاری
گہ در سبے بوس و کناری
تا چند آہنی گتہ کاری
بر خوش بکس کن تو نوگاری
و از ریشم محنت آب جاری
و نہ بازی و طہو و خاکساری
قلیب تو زنت سفید کاری
گاہ بہر فسا و کاری
سخنی کہ ندید ہوشیاری

آہستہ دل بکھرا کار و باری
و زنی نہ عمل گئی نشفتی
شہر عمر عزیز در تن لافل
از عطا ہیست حق بی تو غافل
آسو و نشہ ز ما فتنے
و غفلت عمر رفت و ربا و
سہا ہی سہرا ان لائق تاج
تو ہی اولی آئی کسی کہ بندشت
بر و اگر شہید نیاز مسعود
و در حص ہوا و طہو و بازی
خو و آ کہ نہشت نہ نامہ بر دست
تو کس کس طہو تو کس کس
گاہ بچسا صبا آتج و طاسے
کہ در پیچہ و تامل شو بر و بال
باز آئی ازیں خیال بازی
خو و را تو کس سہ ماہ نامہ
متر مسعود و نشہ بچاک مسعود
افسوس کہ عمر رفت و ربا و
شد سوی سفید از سیا ہی
گاہ ہشت مراتب و گدہ کس ہی
و غفلت و مسست و خیالی ہی

تو بر سر ہستی خلق کردی گوی
 چوں بر ہمہ چیز کا سنگ گوی
 بیچارہ شکستہ دل بزاری
 وز روی تو پر پوشش ہر مساری
 از چہلہ پلانگاہ ہزار گوی
 وارم بدوست امید واری

بارب ملکہ جہان چنا
 طرا تو بدست لہشتی سپار
 چوں بردری تو شکستہ نالہ
 در مجمع خلق آبرو بخش
 آن روز کہ یوم شکر شد
 ابرو چ در سے کس نہ شمر

اکھ بدری تو اچھا کرد
 امید کہ از چشمش بباری

بیرنگ نہ مشکو کہ آشتی
 تا چند گون ما بجدائی
 باطلہ کہ گھی زور در آست
 در گشت و درد بہار آست
 تو خود کہ وقت و کجا آست

ایدوست میانہ جان ماست
 سر دیم مدام در فراقت
 ز وقت و در انتظار مر دیم
 جینوں صقیتم درد ہو لیت
 تن مانده ز تو خراب و بگور
 ز تو سستہ لہشتی بگور

درد و دل ماست
 ز زنج قرائق وہ بلای
 لے ہوئیں جان ما بگور
 کہ کہ نہ بلہ جو بہتر اثر ماست

طابت ہمہ لہشتی بگور
 بنمای جمال خود سے بار
 با طافت خبر تو نہ نہ ہم
 یوری تو ترسیتہ ہرین ہرین

کہ اس روزی جو مرئی تو
 ز درد دل ماست
 ز زنج قرائق وہ بلای
 لے ہوئیں جان ما بگور
 کہ کہ نہ بلہ جو بہتر اثر ماست

رکبیدہ شکر ہی بگور
 ہوں کس ہی طہم در این طم
 با شکر کہ گئی کنی ترستہ
 کہو یہ نظر سے کہ گئی خور
 اصدی کو دریا لہشتی بگور

در کج ننگ و بدو بینو اے
ایں سو زوش و بہرے بقائے

بہر بہت بدی و باری
واش کہ ز سر تیغ تو گریست

احمد بیک لہ پشہ میاش
خوردند بگدشت خدائی

بہر مارا الجا دست پایانے
جال بدہ در خیال جانانے
پای از جوہر زماں جانے
خیمہ زور سے کرا سلطانے
یافت و رک رک عمل سلیمانے
سیر زماں پاک زوگر بیانی

ورد مارا الجا دست در مانے
سیر بند زیر پائے محبوبے
تاشوئی زندہ تو بجای می گر
منو حق کار ایں گدا بگر
ہر کہ مال گشت و زورہ و و
ہر کہد خوش گشت و ارم گریست

احمد از جان وید پوری دوست
بچے بیروزہ بک لہ جیرانی

مقصود جلد خلق بہان مست آن بیکے
سو گند خوردہ ایگر عیان آن بیکے
بالا ترا ز زمان مکان مست آن بیکے
تازش نو نہر کہ جلد فلان مست آن بیکے
بیران شمع و صفت بیان مست آن بیکے

از فغان نہ ظہور عیان مست آن بیکے
بچہ بیروزہ آمدہ بہان و و بچہ بچہ
بچہ بیروزہ آمدہ بہان و و بچہ بچہ
از ریش گشت بخیرت مست از نقل نما و ا
در پائے عشق اوست کلام واقع میرند

حضرت
احمد صفات کی دست نماں بندیں وہاں
وہاں کہ بگدشتی بر نشان مست آن بیکے

حضرت

جان و دل اندر خطر اندازی
بخت بجز تقاب و زمانہ اشقی
راہ دوری و دور تر انداشقی
قالہ ان بچے خیر انداشقی

باز از تیغ پودہ بر انداشقی
ریشتی صبری نوحہ بہیم زودی
بر گدہ و اوائت زنت و کینیت
بشخصی بر تیغ آ و صر زدی

ہر کہہ ورا از نظر انداختی
عقل بوی کو رو کر انداختی

درد و تھما نشس بزود بھی جا
کار تو درد غم نہ نیاید بھی

نار زدوی دردوں اٹھو نہ
درد بے درجہ گر انداختی

عالم ز تو بافت رو شنائی
دانش ہمہ صورت خسدائی
دیر پروہ نہ اندت چمکے
تو رووی چسرا یعنی غمے
موجی ست ز جب کیر بانی
چوں مایہ ستر اینجائی

لے گوہر کان آشنائی
خفا کہ بروی تو ست پیدا
پیدا ست نشان بے نشانے
عشاق در انتظار ماندہ
دریائے وجود بیثبات
ایدل ز تو خود مباحث غافل

اکھد چہ مونہ تو از یار
دو جامہ فقر یاد شای

شدم سرگشتہ و حیران کجسائی
شدم سرگشتہ تو ایجاں کجسائی
تو ایجاں کجسائی کجسائی
الاقی درد و باور ماں کجسائی
شدم چوں وزہ سرگراں کجسائی
شدم ہمہ پیش از روی کجسائی

ز شوقت رفت جان ایجاں کجسائی
مراجا بیست سرگشتہ بعشقت
نہ پیدائیا ہم نہ پیدائیا
مرا درد و سیتا بیدر مان و درم
توئی غور شید تا باں درد و عالم
شدم ہمہ پیش از روی کجسائی

چہ اکھد عرق ششہ در تھما نشس
درایں دریائے بے بایاں کجسائی

خزل

بیدار ست بکنا غم نہ بوزی
سغیرای تو ست تا از بوزی
و انکہ کہ بکنا غم در حتم بوزی

اسے آنکہ بکنا غم در غم بوزی
بیدارے تو ست از غم بکنا
یک خط نہ ز چشم غم شب

<p>کس را چه گناه تو در قصه می</p>	<p>چوں صورت حق عیال بزنی</p>
<p>که تا آنکل بچهر سازم بپائے دیده مردی بمبغصه و بار آ تو تمت کس جو انوری گر باوصیا آرزو خاک شاق آوری نسیم صحیح اگر تو می نشانی از پوی آوری نشان عاشقان بیشترت هم دروغ زوری</p>	<p>ز خاک کوئی دردیشاں منتا بیکم آوری و آ و ر حلقه مردان گدائے کن تو ابرکت ز آیشیم بنشانه غاری خاطر خورا روشن جان شامان شمع می چو گل تازه رخ زردی من ایجا بال جوطنه میر ز رخ</p>
<p>بملا جمال معنی نقش و نگار نما کے ہر سوی عاشقا نقش دورہ گدازتا کے ظاہر چشم بگرس ایسی انور و ملاہ کے بہک ہر چشم بچو ل گرد و غبار ہا کے زین معنی و قافایع از مالک ارتا کے</p>	<p>بردار پیرودہ از رخ زرت نظر اتا کے شاہد کے رست پنهان رخ صورت حملی بہر تاب آفتابش چوین رست بیج تابی معنی بیچہ فیستہ مکن دیدان بچہ صورت دریا و موج ہر روز باشت کی کہنی</p>
<p>مطلع نو کبریا قہر نال احمدی صورت پاک حق بگر نقش جمال احمدی نقطہ ستر اینا زینت و قال احمدی جنس آسب بچہ را مہج نوال احمدی مرجع جہاد بہال تحت ظلال احمدی ہر پیرہ کھو ہا سست و سلال احمدی</p>	<p>آئینہ جھان نما نور کمال احمدی رسنت شہود و عارفان مدبر برک و بیک عقدہ زلفت و لہرائ اصل متبرین شفاں ہم توی آفتاب لافنہ نشان معنی ہر سایہ نور طلعتش ہر چو نگہ کنی تو آن سرچہ تو بیکری نما ہر سستہ معنی شفاں</p>
<p>احمد ز سوز باطن یک شعلہ طاہر بیرون زین آفتاب نہانے در دل شاد ارتا کے</p>	<p>احمد ز سوز باطن یک شعلہ طاہر بیرون زین آفتاب نہانے در دل شاد ارتا کے</p>

ہر من شلخ کبریا ہست نمال حمدی
شرح بیایح حدت سست قال مقال حمدی

زداں جبرعہ مگر رسی بکامی
باشد کہ ز دل رس کہ پیامی
جز محنت و رخ وز جبر و خامی
دل سو خفتہ شد ز لب کہ خامی
باماست قرین صبح و شامی
در ہر طرف نماوہ دای
چوں مرغ اسیر بہر دای
ناورد ز تو صیب اسلامی

آہینست خدا تا نیست بجز چودما
نیست کمال سرسری نکتہ زعفران شاد
اے نون کسوں ز عشق جامی
بسپا شد است کہ در تھوے
از زہد گشت بیخ حاصل
تا چند کیش طعمہ حسیاق
وردی کہ غیر سہ بدر مال
آن حلقہ ز لعل آل دل آرام
دارم زو کے خسرا لب چود
سپا رہ صیاح شد و دینا

سر حلقہ عاشقان اکمل
خونے نکت ز بخلق نامی

زیبا سر سکر سیر کے ماہ نشانی
خند و مہنی گل بد نے سکر ز رونے
بھیادگری تیر تندی سخت کمانے
جاو و مہری شعر نئے کسہ بیانے
شیریں سخن خوش نئے نگرانے
زیبا صمنی خویش نئی شاہ ز طانی
بیارہ کشتی حور و شے طر و طانی
کمان نکی از نگر شمشیر نور بیانے

سہروردہ دلم از نون آفت پیانے
گل برک مرغ سیر خط سباز لہنی
شکر شکر شکر نون نون کز کداری
عشاق کشتی نون کتے کیتہ فروزوی
شکر نعلی شدر بے آب جیانے
طبعی نعلی طرف کتے کیک خرائی
سرت بتی بادہ کتے مایہ یاری
شکر شکر شکر او شکرہ آفاق

غزل
بویوردہ احمد کے کھڑکے نال ہائے

آشفتہ تہ تہی دل شکرانی مایہ بانہی

درباب یقین خیال تاکے

ایدل طلب مجال تاکے

اندو طلب زلال تنگے
 زنگرت زلفت و نالتنگے
 وندای زوی عمال تنگے
 این ظلمت و این منزل تنگے
 این مال ستم این مثال تنگے

از غم و عشق شکر نوش
 عمری تو گزند شست و رسیای
 تو عین حقیقی و بنیدارش
 سیکویش که راه حق بنیای
 بگذر ز جهال و بگذر از روی

احمد تو زبان خوش بند
 این غنفلد و منت ال تنگے

بہنی و بصورت عورت نمانے
 من اینک دیدہ ام ذات تنگے
 بجای خود نمانا تو از کس تنگے
 کہ در بر روی او صورت تنگے
 بہیں دو خورشید من اگر آشنای
 بہر و بھی کہ تو از درد تنگے
 اگر نہیال عشق شدت تنگے
 اگر از خورشید من یکدم بر آئی
 اگر بینی بخود مرے در آئی
 بیایے درد و مال پہ وقت ہی

بہنی طلبت در صورت جہان
 تو میگویی کہ تو ال و بدوق را
 چه تو ال و بدایا ذات اورا
 بنیدارم چه شخصی و چه ذات
 کہ میگویی تجلی بدست اینجا
 بروی خوب تو من سجدہ کروم
 فنا سخم ترا من آشکارا
 ز جمال لایزال را بسبب تنگی
 شو و ایجا ترا تحقیق در وقت
 اگر واقف شوی اسرار خودا

اگر بنی ال احمدی را
 ز راه اول سوی جانا تنگے

ویریں سر پر چھبھی کی کہ غیر لامر تنگی
 کہ غیر عشق تنگے رست جہد محزون تنگی
 بجواہ حب و وطن کر ذہل ایام تنگی
 ز بند کتہ شاہی در صلح مسکونی

رسیدہ و عشق کیو ششم ند اک اوجو تنگی
 مراست عشق تو بس اندر جہان اب
 وطن ترا ہمدنا کامی رست و بیادوی
 اگر باصل وطن خوشی را از نشانی

تو با مشا عد سع و و بخت سامانے
 ز نذر سست کہ نامت بکنج مد فونے
 کہ دو وصل و دوست نیاتے تو بے جگر
 شوی نذر واقف از اسرار کونے
 ہمیں ہمیشہ عیانتے تو راز پنہانے
 و لم سجدہ در آید کہ ذات جوئے

ظہور جلوہ احمد بذات محض خداست
 کہ واقف است از اسرار عشق ربانی

ما نبیاء گیا عشق قرین ایسانی
 کہ گفت خاک کفتش زین عمر شرمانی
 بجز طریق وی و آل صحت نورانی
 کہ ذکر شد با تعنی نبص شرمانی
 اگر ز بعد محمد نبی بودی ثانی
 کہ گفت شوہر بنتہیں نور بزوانی
 کہ ز او گرفت جہاں رونق مسلمانی
 کہ گنج اسرارش بود در خزان
 کہ خاک در گز او بود آب حیوان
 کہ بنگار بیت ز غم ہجو انبیا سانی
 کہ گفت بود بسختی خویش بختی

کہ بود خشم اسرار کونے جہاں
 بہر ز دھشت زان بجان شد آسانی
 کل نہ بخت باغ بیاض رخصانے
 ہمیشہ است منور نور ترکسانی

اگر عشق مد آئے تو عشق تو ثلث است
 اگر تو وصل وجودی خویش سبب نامی
 اگر ز خویش برائے براہ بسبب نامی
 اگر ہمیشہ خدا ہیں تو خویش سبب نامی
 حجاب بیت کیش خدا ہے ہیں بنگر
 ظہور نظر ذاتش بہر طرف کہ نمود

دلا اگر تو رضائے خدا کے جو بانی
 خصوص ختم رسل شاہ انبیا احمد
 در طریق ہمہ پیش بستہ بیستہ
 خدمت حضرت صدیق با رغاری اور
 عمر سبب بغیر کے لیا قیامت و نبوت
 شہید تیغ ستم بار سوم علی عثمان
 علی عالی اعلیٰ و اباب شتری علم
 بخلق و خوبی سن آن شہزادین زمان
 بافتن جگر خیمہ کسین شہید
 بجز ست تن زار ضعیفہ زین عیال
 بحق فقر و نیاز سے محمد ہی باقی
 بحق جعفر صادق امام صدیق طہیر
 بحق موسیٰ کاظم کہ مشکلات صحاب
 یان شہید خراسان نور ظہوری
 ابوالحسن موسیٰ الرضا کہ مرقد اہل

محدثی آن شقی ز و حس
 ند اشت هر گرم و جو خوشین شان
 ندید بر صبر و سید محبتانی
 که او دست هر شد نادوی اشکی و جانی
 آب نحرمت لطف خورش نیشانی
 بهد اسیر غم و فتنه و پیرشانی

بایدی گل گلستان اوین
 با بروی علی لقی که و حس لم
 بجزت حسن سخن که در صفتش
 بجزی مددی صاحب زمان با محبت
 فروخت آتش فتنه بجایه آفاق
 زمانه که نشد بر از فتنه و بلا یاری

علاء مخصوص فقیر شکر است احمد باب
 ناده چشم بر اطلاق فضل تزدانی

سوی مالد بود عشق و کوشش ناول
 که این از سرخ بجوشست صاصل
 بگم دارد به بندش با اسکل
 مباحش از حکمت و از نهنگل
 بزرگان و امان و افغانل
 بجایها بر گزیده محافل
 به تنهائے و همراه قوافل
 بگردیدم به پیروم ست ازل
 همه در بند و بنامانده و رگل
 شنبیدم گفت هست این غافل
 که زاهد باشد او اندر تو کل
 که عجز است و حرکت بیرون کل
 که زید از تناسم عام و جانل
 سرانجامش به بدیدم بر تنکل
 با این آیام به بخشش کمال

اگر بخواست بیار بیداری و مثل
 شهنه این پند را دیا و آرش
 ترا من را ایگال پند می بگویم
 که گنج حکمت از گنج و هم به
 بی هر گونه مردم آرزوموم
 بهالم من بی گشت هم و دیدم
 بجم را با عزت لرودم تجارت
 خراسان و حوا قدین میں ا
 بدیدم کم کسی در راه تحقیق
 سخن با بر گر گرفتیم از تو کل
 خواهد بود در آیام ما کس
 کنول ابد و سوال نیش زید
 قرار ابد و سوال از خلق
 بهر گونه که دیدیم آرزوموم
 بی اگر نیند بر با کس

مگر با آنکہ او دانا و عاقل
 ازین سجد بیاں سجد مراد
 بہر چہ سجدہ مشو با خلق مایل
 لعلامت زان سن و پر کین اصل
 نہ با فرزند و اہل و بیچ و اہل
 یہ تیغ جہد کن بند شست بیل
 شمار اصل شو و بہر کار مشکل
 بیان دو ملک و رجاء باہن
 کہ با تائب چیز خیز آید ز مرحل
 کہ بیدستور تو بند نہ عقل
 غماں و اندوہ و خیر انت غماں
 کہ داند آنکہ گوشتشست منزل
 و بال است آن کے اہمیت قتل
 ندیم ہیچ منزل خوشتر ازل
 بشری خوشترین مہیا شعل اول
 اگر با نڈا آید اور اہمیت اصل

یہاں سجدت اذین گفتار تاکہ
 کہ ہنہ گفتار را گفتار جاہل

فی غماں ہر زمان سازوی
 و انما ہستی سبئی آرزوی
 در زمین نامی است نامی ازین
 ذات یا کس شد محیط بحر و بر
 ذرہ ز این تابش خوشتر

ویریں ایام ہجرت حرام است
 ز خلق و آفت ز نما تو بگریز
 تو دست و دل ز دنیا و اخالی
 میندیش از خجای خلق عالم
 مگور ازت ببرد آسکا را
 نماں کن و افش و فضل و کلمت
 اگر ندیم شگاہ بیداریاں
 و گرنہ در بیجا شہید گرفتار
 و گرتہ حسرت آید ایں زلفنے
 چہ سو د آنگاہ افغانی نہ دست
 بسا حسرت کہ خواہد بود آن
 بہ تنہا می تواند بود آن کس
 یسندست ایں افکار غافلانہ
 مگر دیم سے اطراف عالم
 ولا یسجد ز بر شگاہ گفتار
 ہمیشہ با نماز و با جماعت

ایک پیدائے تو با شکل بشر
 مہتی بر بارہ نڈا شکی کہ ہیبت
 ہر چہ می بینی تمامی فرانت است
 نور ذاتت شائل ہر دو جہاں
 ہست باؤ شمس معنی ہست ہند

<p>اویسیگید از این مستی خیر این سخن داند کسی که او را خیر</p>	<p>هر که باور پائے مستی شد فرود ماز و بیاییم و دریا زان است</p>	<p>عزلی</p>
<p>روز و شب و ریت پستی ماند دایا و در بیداری ماند در مقام زیر وستی ماند از چه اندر پله پستی ماند می نماند غم در چه راستی ماند این سخن داند کسی که او را حقیت آخرا این رست پیچہ را بچگنی از برای دانه خود را افگنی بلکہ در گلزار مستی گلشنی صورت و مستی جان و تنی ما جرا و رازانایے گفستی</p>	<p>ایکد و پند از پستی ماند نیستی را راه ندانستی که بصیت طایر قدسی که در قید می قفسن برست بالائے فلکیت و از تو ناچش بید جهره از صاحب مشق ماز و ریاضیم ز ما است طائر قدسی که در بند شاهی سرفرو ناری بصر من و آگاه تو نگلی از بوجہ ستان و همنے که چه در هر شکل سبک روی بیای منوج با و ریای می گوید بر آ</p>	<p>ماز و ریاضیم و دریا ز ما است این سخن داند کسی که او را حقیت</p>
<p>تست این مستی ز صورتها صدق گوید آنکه دیدم من خدا چند باشتی در روز ای کبریا پروہ بر افکن مجال نخوست اب حدیث خود بخو یا آشنایا</p>	<p>ایے حالت صورت آت خدا هر که او بیند حسب آت پاک تو پروہ صورت بر افکن تو پیش عاشقانت بر طرف در انتظار و رنگ در پائے وهد غوط زان</p>	<p>ماز و ریاضیم و دریا ز ما است این سخن داند کسی که او را حقیت</p>

ما نور جمال کسب یابیم
 در بر چه نظر کنی تو ما یابیم
 در باب کہ قطرہ نیست یابیم
 افراسیاب بر فلک کسب یابیم
 باجر محیط آشناییم
 در ملک فخر آشناییم
 چون ذرہ ز شوق در یابیم
 بر صورت آدمی مصور

ما آئینہ جہان شباییم
 موجود جز از وجود ما نیست
 ہر قطرہ کہ بتگرے ز دریا
 در زیر گلیم دلق پوشاں
 ہر قطرہ چو بتگری تو ما یابیم
 بر فرق کلاه لی مع اللہ
 در اوج سپہ عشق ہیزیم
 ما یابیم بنور خود منور ما

غزل

در مہاکست عشق شہر یابیم
 کہ خود ہمہ نفیس یار داریم
 از عالم بچو دی بر آریم
 دانند بی نفیس کہ کوکا ریم
 آنچه کہ تراست بہت اریم
 ما یابیم ز دوستی بر نداریم

ما نفیس نگار آن نکا یابیم
 ما را چه کسی غی شناسد
 کہ کفایت از جوہر تو یابیم
 عالم ہمہ در خردش آید
 تو ہم چو طلب کنی ز ما کن
 بگذشتہ بہ ہوسخالی حدت

بکشای دو پیشم و بوی ما بین
 ہر بند نظر ز غیر ما بین

خود را ز خودی خویش بردار
 پندار کہ بیچ نیست پندار
 خود ہیں بیچ کشتہ شمار
 در صورت تو شہ است ظہار
 دیگر تو نگو حدیث اسرار

ای در نفس خودی گرفتار
 پندار ز خویش تن بیچ کن
 خود بینی خود بدو را فگار
 میدان بھیں کہ حق مطلق
 اسرار خدای کہ تو میداست

ما سائے لطیف کرد گا ریم

<p>بناور محمد شہدی ننگہ کن ازراہ مؤثرہدی ننگہ کن این دولت سرمدی ننگہ کن در قول محمدی ننگہ کن در بایے محیط و کب جویم</p>	<p>سرافضائیم</p>	<p>بگفتہ احمدی ننگہ کن احمد ز احد جدا نیایے رشتناس تو خوش را بختی گرز بد برفت بخوای با آیت مصحف و جویم</p>
---	------------------	--

غزل

یا حکیم و قانع و یاقا در و سجای کن
خوش شاد با یاد تو نام تو شد تبار کن
گنبالا که بزاد و چوں تویی در طاعت کن
بسی است ای بی بیدار کن حتی لاتی جوای کن
تا سحر گزنی نگروی سکار احسان کن
بر قضا ی اور جزای بیست سیر غلیظ کن
خلد اگر دو مسکن با غم زود انجان کن
برست یا بو شغل نام ناله و افسان کن
چوں با ایشان بجز نطفین دل آن کن
از فلک سحر برکت لایتی نہیں ابوان کن
ماه تامل ای شود بر نغمه از ستار کن
دیدہ خون بار و زودل زمانہ سیر ان کن
در میان و حاصل و سیر شش و پھیل کن
و آنگہ تو ہستی کریم و اگر مہ و سلطان کن
دگداری از از رہ لطف کریم صیانت کن
بر ساطع حاصل تو منقہ ان تو زمان کن

یا حکیم در فرود یا قیوم جا و بیان کن
ز این جهان و آل جهان من بگرہ پیچ کن
جان من چوں بسمل اندر میان من و من
ازتری ایک پرند آواز و علا را از میدان
بیشین بر زمین جھد و گام ترا خود بر
سرخ خواہا بہ آں کند کسی نہ بگرہ پیچ کن
کہ ابو یارب کہ با بال تن تو کریم انجان کن
دل بہان بسلیح شیدا شہ قہر تو کی دست
اکنون عرض را بر ما ہم شیرت تو
چوں صراغ فضل او یایم بیام نازی
ست کردم با خوش و خوش و ناله کر و وقت
چوں ز ما دل قطع سیر کہ بر اندیشہ دل
گر ز بیم بجز نامہ کہ بست الم از وصال
گر ز فضل خود کنی یارب و الم را مری
گر ز آگہی بفضل خود کہ عیب کن بخت
گر مرا خوانی بیسوی خلد کن از عناب

۳ سرافندری یکا یکا در وقت مجروری ننگہ کن

برامید آنکہ باشی ساسے و مہمان من
 یرجال تو نشو و نظر آہ گر خیمیاں من
 فخر کردہ برد دل حیاں بیدہ حیران من
 ماہمہ چوں مہمان میزبان حمان من
 کے نشینید دوست و دشمن با ہم نہ خوان من
 دوستاں بوستاں دشمنان زندان من
 مع محبت تا بیام جلد شان حمان من
 احمدی جامی بختیاری وصل مست آن من

تایمان یاد راع متغی و مخلص اند

دشمن ایشان نیاید غلہ جاویدان من

مخوابش نام او از دفتر دیوان من
 در گزاری ایں ہمہ خصیایں این بیان من

قلند پر تو انوار شایہ است
 قلند در و ز بگری آشنائے است
 قلند روز شمع ذوق الجلال
 قلند سبزہ صحرائ عشق است
 قلند رازہ ہوا و حرص بیرون
 قلند رحو ذات کردگار است
 قلند بست عین عکس تیا
 قلند رازا باشد این دوائے
 قلند رازا باشد کفر و ایمان
 قلند رازا باشد روزگاروی
 قلند رازا باشد انتہائے

مجلس از بیم و خوف ساقم آگاہ و ہروی
 کہ بپو جان واسطہ از پیش ما بر خو است
 مابیدیدہ دوست او یا غنہ رضوان
 انجہ باغی باخبرستہ انجہ بہموت علق
 ایں ہمہ مزنا بیان دوستان خاصہ است
 من غلا و ندی رہیم کے واو ام تہن
 ہر کہ از دست از دستاں بیام برکن
 در دو عالم ہر کہ میجو بد بخت از غلاب

ہر کہ در دل عشق است از نایان و وقت
 بالموح شکر با بود ستای عشق کن

قلند پر تو نوری امی است
 قلند رز امقام کبریای است
 قلند مروج بحر لایزال است
 قلند قطرہ دریای عشق است
 قلند سکر از اسرار جنون
 قلند سار پیہ درد گار است
 قلند راضل ما بست بیبا
 قلند رازا باشد فاختائے
 قلند رازا باشد بر کس ایقان
 قلند رازا باشد کار و بائے
 قلند رازا باشد ابتدائے

قلندرخمزن اسرار باشد
 قلندردیجا و رشوق باشد
 قلندرمای عشق با ش
 قلندرمافغان بنفغان
 قلندرسست دریا عشقت
 قلندرسست مرثی لامکان
 قلندرجیشم تفرید آمد
 قلندرداراندا کس که چون
 قلندرمرا بنامش در حق کینے
 قلندرخرق بحرے بخودی شد
 قلندراک او بخود یار و همباب
 قلندراک او ندارد و اسپ گای
 قلندرخز قه کو بین سوزد
 قلندرسا قدم از صدق با
 قلندریکی ندانم او چه است
 قلندس باز جیر حست است ایدو
 قلندس را ابجا کم کس نہ بیند
 قلندس گاه صورت گاه معنی
 قلندس در ظهور وصف معنی
 قلندس سیرت بلای عشق است
 قلندس و اما اندر حضور است
 قلندس و او موسی را بدی
 قلندس با حبیب اش دوست

قلندرز همه چیز از باشد
 قلندردایا بیج ذوق باشد
 قلندردیجا ستم با ش
 قلندریبے زمان بی مرگان
 قلندرسست صحت محلے موت
 قلندرسست دریا معانی
 قلندرتقلزم توحید آمد
 قلندرا از همه مذہب بروشت
 قلندرمرا بنامش در بیج و نی
 قلندراک او سیر از خودی شد
 قلندراک او ندارد و رشت است
 قلندراک او ندارد کامرانی
 قلندرخز قه از عشق و وزد
 قلندرسا علم از عشق باشد
 قلندرفارغ از کون مکان
 قلندسرخ لایق است است
 قلندس کسوتے سرد کم کس نہ
 قلندس گاه پیدا گاه مخفی
 قلندس و اما اندر تجلی است
 قلندس سیرت زمان اندر شہوت
 قلندس سیرت بلای عشق است
 قلندس و اما اندر ظهور
 قلندس لی مع ان گشت و در

قلندردنو نمک گفتہ بنف
قلندردنو تو حید گفتہ
قلندرمی نماید بس بنوار
قلندر کہ خلیفہ مل شد
قلندر گاہ چوں فاروق شد
قلندر گاہ حمید بن راشد
قلندرتا چہ انداز اوصاف

قلندرخن آب گفتہ برم
قلندردنو حق فقر گفتہ
قلندرا بخت است ایسیا
قلندر کہ حبیب اللہ باشد
قلندر گاہ چوں صہبانی شد
قلندر گاہ ذی النورین شد
قلندر اندازند مرد و صفات

قلندرشو کنوں اکھ قلند

قلندراہیں کا رست بہتر

جمال سے بہ ذرہ عیان است
بیابن و فضائل بجز جو است
بلوچ جملہ رستی لغتیں او خوان
چہ در باشت نہان و قعر دریا
کھی صورت کہ معنی کسراہ
کہ لیلی اندرا وید است، جنوں
نگردی سو در راہ بیقینی
کہ اندراہ سے آید بجالے
نگر وہ بیچ کوتہ زابن سفر سو
یکے بندر تہا کہ اندر ذوق مسرت
خز بر دو جہاں را تو کجا
کہ فی بیخیاں بیخیاں دوح ثجے
کہ تا بید جمال خور بیش غمدا
چہ خود را با بنی بیق خدا سے

خداوندی کہ پیدا و نہان است
برال چیز سے کہ از شے رو جو است
طراز لغتیں عالم لغتیں دامان
روز ہی تو نمک گفت بردما
دوہیں صورت ہمہ معنی مست صفر
در ایں صورت ہمہ ولہا مست مغیوں
بختی بیچ کہ سو دای دینی
نباشد بیچ خود ہیں را محالے
سرا اند کار خود بیشتر نیاسود
شکر راہ دہے کہ آل پرست
سو دای سو دای دلی فرود شد
زور یاسے عدم آورد موبے
بزراہں آئند کردہ معصفت
ہل جو ہی د بخود کن آست

باس تو دست پر ہو جو دستش ال
 ہوئی ظاہر و لے در خود سپرہ
 حجاب تو ہمیشہ خویش دست پرواز
 اگر صورت کئی بودی ہو بیا
 ز خود پیرا شو ما کم نگر دی
 خدا اور خدا بے بیٹیاں یافت
 بہ صورت کہنے بیغم جالش
 بے صورت مزد معنی رہ نہ پید
 ز حیا عشق اگر کیجیے نوحی
 نہنے بانگ انا الحق را دما دم
 جھانے در خروشش آئے سر اسر
 چہ آدم کن ابا از جنت آبا و
 چہ می بینی تو آدم را بصورت
 چہ آدم گشت مسجونے ملائک
 اگر آں کلمہ داشتی حوز ازیل
 ز کوری صورت آدم بیدیدہ
 چہ ز می سجده و لشش اگر بنوہ
 آرا اگر بودی از ذات آدم
 نہ جزدی نیست اندر کل موجود
 بہ میں در کائنات او ہو بیا
 ہماں حاجب ہماں مجرب آمد
 در آدہ خود شائق تو کیڑا نے
 توجے از کل موجودات مقصود

جمال تو دست در تھرتش و اشکال
 لفظا ہر می شود ہر دم ز پرودہ
 ز خوبیے مانند در صحن بیت مدار
 بہتی کے رسیدی مرد شیدا
 رہ مروان و چو گان دست مری
 صفا و رورشنائے توان بیت
 تقصیر میکنم میں جالش
 کہ در صورت بے معنی فرا بید
 دو عالم را بیک نظرہ ذوقی
 چہ منظور آئے اندر آہر دم
 وضو سازی بخون خویش کیر
 سرا بے گیر اندر و حدت آباد
 کہ معنی است این معنی ضرورت
 کہ او بودہ است محبوبی ملائک
 سرا و م را نمودی بجہدہ بے قیل
 بہتی سر انماں سجده کشیدہ
 سرش بانگ خارا شہ سوہ
 صفا شوق را ہمہ داشتی آدم
 ہمہ تیش را میدان تو مہود
 بجز ذاتش نباشد بیچ پیدا
 ہماں طالب ہماں مظلوم آمد
 کہ باور یاسے اسرار نمانے
 کہ در سر زدہ سستی تو ہوید

ہمہ مقہود خود را نہ و دیارے
 یہ ہیں اید و ست گری مردی بیتی
 دنیا عین الیقین از وید و کین
 کہ چیز ذاتش نہ بینی شے دیگر
 روزی سخن از سب اسفند
 نئے تریب یا ہر جا ہر کون
 از بے خویشے نشان و نام ہوا
 زدی رہان دور تو ناما دور ہوا
 برہ جاں تا ترا چا نا کون
 بدہ جاں خوبشتر از نہ نہ کون
 بدو سیم جہا نہ بے روانی
 برماہ نہ نہ با نہ با ناما
 نثو د پاستے بنور کش تا ز پور
 فنا سے کہ اندر او جملہ دنیا
 پاک فتر شا ہنشا ہ ہستی
 بظاہر فتر شتر گیر آسبائے
 ہوا بہت را ویریں کہ کہ فہا
 تو دیا سے ہا ہا ہا ہا
 کہ ہا ہا ہا ہا ہا ہا ہا ہا
 جہا سے از خود و روا فہا کون
 خدائے ہا ہا و روا ہا ہا ہا
 چہ فرہ ہا ہا ہا ہا ہا ہا
 تو حرت لیکت ہوئی ہا ہا ہا

اگر خود خویش متی کہ ہم شستا
 کہ چیز ذاتش نہ بینی شے دیگر
 دنیا عین الیقین از وید و کین
 کہ چیز ذاتش نہ بینی شے دیگر
 روزی سخن از سب اسفند
 نئے تریب یا ہر جا ہر کون
 از بے خویشے نشان و نام ہوا
 زدی رہان دور تو ناما دور ہوا
 برہ جاں تا ترا چا نا کون
 بدہ جاں خوبشتر از نہ نہ کون
 بدو سیم جہا نہ بے روانی
 برماہ نہ نہ با نہ با ناما
 نثو د پاستے بنور کش تا ز پور
 فنا سے کہ اندر او جملہ دنیا
 پاک فتر شا ہنشا ہ ہستی
 بظاہر فتر شتر گیر آسبائے
 ہوا بہت را ویریں کہ کہ فہا
 تو دیا سے ہا ہا ہا ہا ہا ہا
 کہ ہا ہا ہا ہا ہا ہا ہا ہا
 جہا سے از خود و روا فہا کون
 خدائے ہا ہا و روا ہا ہا ہا
 چہ فرہ ہا ہا ہا ہا ہا ہا
 تو حرت لیکت ہوئی ہا ہا ہا

شناس آں موج را اگر آشفتمائی
 سندنست مرترا الی کنه شامه
 ہمہ ذات رست این جمله صفات
 اگر دادی ہی تو چشم ہمینا
 چشم حق چو بینی جلد ذات رست
 نمودار رست اوصاف الهی
 کہ خود بین را خدا بینی نشاید
 میبست را و راو بگر یعنی
 بدانند این سخن را مرد شیدا
 بچوئے خویش حق را و اسل آن
 کہ مقصودی همه از عجب انگار
 خودی را اور خدا لے رست انکار
 بخود بینی خدا را کے تو ان یافت
 خدا را و خدا لے کن تو کیوی
 ز ذات تو رست این عجب کیوی
 بظاہر میں تو ذاتش ذات
 صفاتش را یقین تو را زوانے
 بخود بگر اگر داری تو ذاتش
 بزک نعمہ بگذارے برتیت
 ترنم کن تو در بستان وحدت
 ز خودی عشقش در علم اختیار
 مانند ذوقہ بھوشے بکانت
 کہ بہر حقیق ما ذال وحدت آید

توئی آں موج کہ از دریا لمانے
 چه موج و کس باشد ذات و
 الے شاہد لا ہوت ذات
 صفات ذات ہیں جلد شیا
 نموداری کہ اندر کل ذاتت
 تا شاکن کہ از ماہ ما با ہی
 ز خود بینی خدا بینی نیاید
 ز موضوع ذات علم پر چو بینی
 میبست و ز بہر اسماست پید را
 اگر دیوانہ کردی حاصل آئی
 دوسے را دور کن و خوش نگار
 خدا خودی خودی از پیش بردار
 خدا را و خدا لے بیوال یافت
 خدا را و خودی و بخودی جوی
 صفاتش را کہ می بینی تو پید را
 ز ذاتش کرت پید اجد عالم
 را و مکنہ اگر باز وانے
 ز مقصودی ز جلد آفرینش
 الای بسبب گلزار وحدت
 کہ گل بار آور و سفلخ معیت
 ز مایب قریشے جاننا معطر
 ز مدخر نعمتے و کوش جاننا
 و مال نعمہ نوانے وحدت آید

دی انسان سکر نراں رسید
جدا سے آوید امان بہ پنہاں
بہر ساری دوما دم اندر آئی
امن ہر لحظہ تو کشف اسرار

زمن روحی در آں اندر مید
زہی نامی کہ اندر نامی پھیلاں
الرد رس از وحدت اندر آئے
کنوں احمد زبان و کشف رنگت

نشا پید فاشس کردن ستر پنہاں
کہ رخصت نیست مارا بیشتر نراں

گشت دیوان شیخ جام تمام
غرق در حب عشق ربانی
در طریقت فتن با حق واصل
در صواب روح روزوی نافع
عارف ذاتیات و وصفیات
شیخ الاسلام احمد جامی
مام شہ بہرہ و فوائد
گرچہ مس بود کہیں گروید
کم چہ او دیدہ اندشت تلمتے
روز و شب در قیام و خدمت
ہست تحقیق نیست درابریں
کنشش کار بار را می کرد
خوش چہیں اند بگرد و خرمی
فانی از خود بود و حق دوست
نام سے زندہ میل احمد جام
گفتہ مائش بایں کتاب جوہاں
غرق در سبک بخورد دی بود

حمد لغامے خالق النعم
واقف مکنت ہائے قرآنے
در شریعت محقق و کامل
در مدار کس علوم و شایع
واقف کلیات و جزویات
لقب آل دے حق نامی
خلق خود دند از مواند او
ہر کہ رو بود شش ہلا کردید
پودہ فائے زخو و بحق باقی
غرق اندر بخار و وحدت او
سدر ہزاراں شوکند چو حکام
پدیری حق نیاز امیر کرد
دیگر نے کہ رفت درین او
ست از سلقے شرا بہت
بشریت طریقتی بنظام
گر ترا بہت ذوق صالحاں
کامدانی چہ مرشد کہ بود

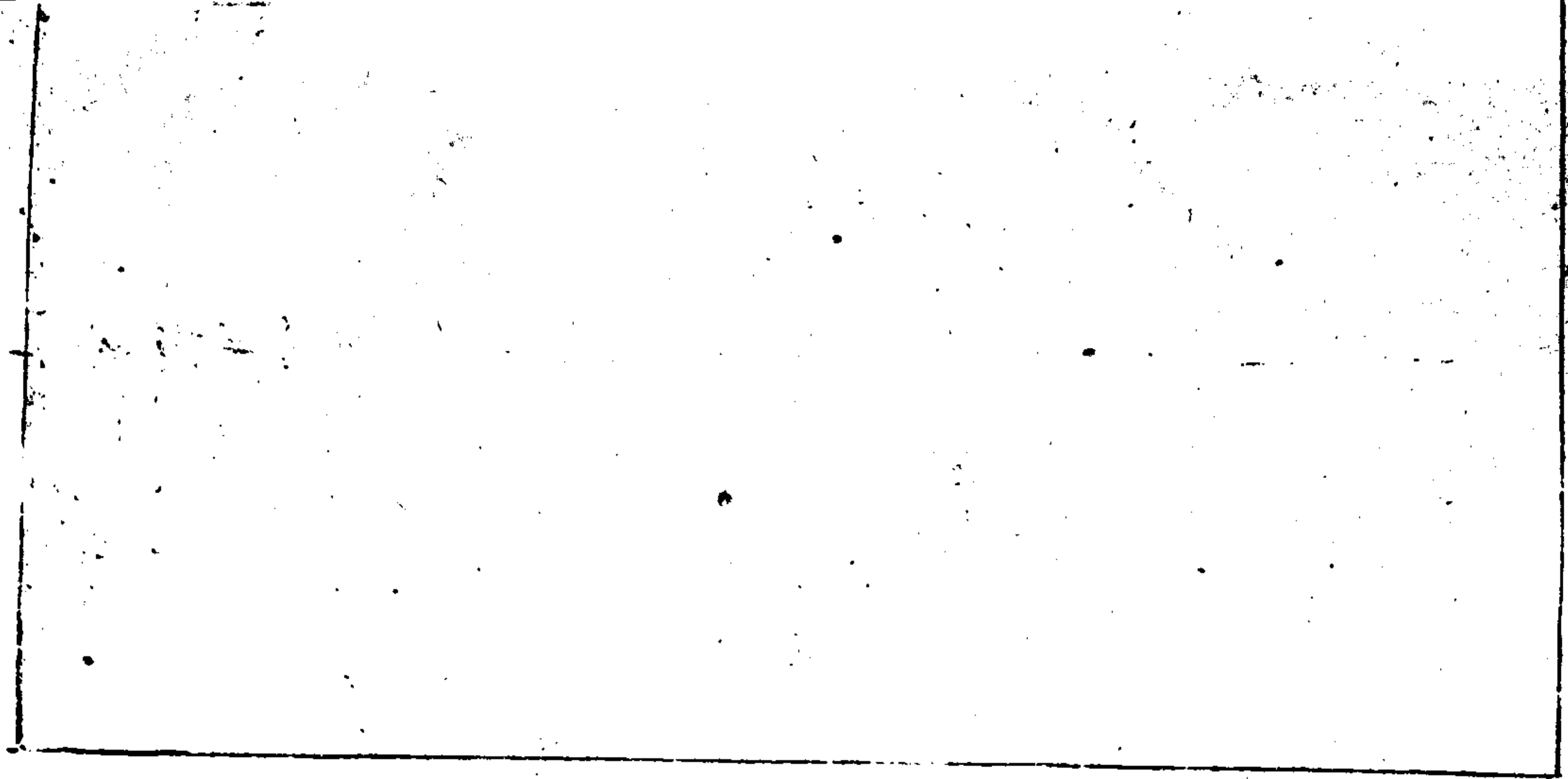
محل بد خط و بلا سنی
 که ز موز و دل بووند را تب
 بود جو امن و عیب الرحمن نام
 محشرشال صرف و زکو نامی
 بیخوائے ز بیم پیر تقصیر
 خاک افتد آ نامی شریک
 خالے از سهو کاتب بهیس
 طبع کرد و چه فوج و بس من
 گر چه فرسو و ۱۵ م و دل افک
 بستاند ز ظالمال و دادم
 عقل بر جانمانده از حیرت
 خاصه زنده و پیشا احمد جام
 شکر آراں و ارجبیت و رحمان
 سا که نامش رخ اولیب افکت
 او بر کرسی مگر عقل نمکند
 تا که قتال با بر بدست او
 غنوم تا که از انتانت شایه
 یا اطمین بر کس مرا فریاد
 زان سیکه نام منتقم واری
 تو خدایے و غیر ازین کس تو

یک پیراں بود شمشیر و آ
 بی اغلاط و درشت از کاتب
 بی ز نماند ان بنیب کو نام
 بن طاق فیض محمد افغانی
 ارو اشاره باین مختصر مختیر
 عاجز سے عم رسیده گمراه
 که تو آری شخرا از نو بنویس
 تا که دیوان جنت درین انمن
 بنو و شرح و رای کا
 حصانک ریب لغز بلایه
 جلد برز آفتق رحمت
 یابرو سے مشایخ عفت نام
 بر چه از حق به بند شایزال
 که او بر کس بلا عطا نکند
 ابی بلا و سیری خزان اوست
 جز رضا بیش ضلے خویش محو
 که خفنا سے در این کتابت کبر
 بکار ما بچو که رسته داد
 و کلامه سے گل و داری
 عفو ذبای که از تو کدایه

ختم کردم باب کلام کتاب
 بعد و زانا تو فی نقل صوفا

دیوان و تحقیق فارسی

مصنفہ تحقیقت آگاہ معارف نیا جہ صواب صنوتی شیخ ذوالعین صاحب ثباتی لالی۔ اس دیوان میں اسرار الہی کا بہتا ہوا دریا دکھائی دیتا ہے۔ اور نکتہ رس اور مرثیہ شناس صحابہ کو اجازت ہے۔ لذت حاصل ہوتی ہے جو احاطہ تحریر و تقریر سے باہر ہے نہایت موزون کلمہ و خوشنود علم

دیوان محفلی فارسی

دیباچہ کی مشہور معرظہ شاعرہ زینب النساء بیگم کا بیوان دنیا کے ہر گوشہ میں نئی زبان پر شاعری دکھایا گیا ہے۔ اس لئے اس کی بذریعہ تعریف کرنے کی کوئی ضرورت نہیں ہم نے اس کو نہایت اعلیٰ قدر پر خوب حفظ چھاپا ہے۔ شریعہ میں شاعرہ کی اصلی نوٹ کی تصدیق بھی دیکھی ہے۔ جو کمال لطف کا باعث ہے۔ قیمت .. ۱۸

دیوان بہیدل معرظہ کانت بہیدل فارسی

دیوان جانناز عاتقوں کی جان ہے۔ اسکی متن طبع کی کشش سے ان کے اہل میں عاص کشش پیدا ہو جاتی ہے۔ گویا اسکی جھپٹی میں بہت کچھ لقص رہ گئے تھے۔ اب بے فصل ضراؤں کو تمام نقصوں کو رفع کر کے نہایت کمال قدر پر خوب حفظ چھاپا گیا ہے۔ قیمت ۱۲

منوی لب لباب فارسی

صوفی منش اور عظامی عالم ان تحقیقت آگاہ اس منوی کے مرتبے شایان تھے۔ لیکن ان کو ان کی چوٹ کی طرح ہر گوشہ میں مولانا کی منوی شہدہ حاصل کر چکی ہے۔ اور کیوں ہو خود حضرت صاحب فرماتے ہیں۔ منوی مولوی ذوالعین صاحب ہست قرآن رزبان مولوی مولانا صاحب کتاب میں بسبب طوالت کے کم تر مولوں کے مصلحت سے مفقود ہو گیا تھا۔ ان کی باقی ماندگی کی خبر بہت تھی۔ کہ وہ خطبہ و طالعین کو سہولت سے بھیب کھیا رہے قیمت مولانا

قصہ حکیم معراج پر کی ترتیب و رد و کلمات با لہ فارسی

بابت اعلیٰ مدد کلام بلکہ بہ نسبت اور شاعرانہ کلمات و ذرا کھانے کے ہیں۔ قیمت ۱۶

موسیقی و قرآن

مَوْلَانَا وَرِضْوَانِ عَلَمِ بَابِ مَعْرِفَاتِ اَلْحَقِّ مَعْرِفَاتِ

کراچی انڈسٹریاں ہے جو آپ کے نام ان ہی وقت ہو آپ کی تصنیف ایسی مقبول مگر اس کا ایک اثر ہے
قرآن کریم کی آیت کا مضمون داکڑا ہے جیسے خود مولانا فرماتے ہیں

مثنوی مولوی معرفت نبوی ہرست قرآن زبان پہلوی

آپ کی زبان ان کی تو ایک نظر ہر جہان زبان فارسی پر ہے مگر آپ کے صوفیانہ فیض سخن نصاب جو کہ
بطور کتابت تان دہ پورستان عدی علی الرحمتا کہنا بکثرت اختیار کیا نہ کا نتیجہ ہوتی ہے ایسی بے بہاں
کتاب سے لکھنے کے قابل ہیں اور کل پہلا مثنوی یا مولانا کے اس حسان کی وجہ سے ثابت ہی
ممنون ہے تصنیف بچھو تو کثرت کرتا کھیرا ہے۔ فقہ کے مسائل اور بھی واضح طور سے بیان کرتے
ہیں۔ فی حقیقت جہاں تک اس کتاب کی تعریف کی جائے بجایا ہے۔ اگرچہ ہزاروں درسیں ہو
رتبہ طبع ہو مگر ہر ناظرین ہو چکی ہے۔ مگر ہم نے اس کتاب کی خاص عظمت اور زور لگائے کی نظر
خاص شوق کے ساتھ ۱۶ x ۲۷ کے ڈبل سائز پر با وضاحت طبع کرانے کا ہمتا کرنا ہے اور سی
جلی قلم سے موٹے اور دیر خوش رنگ نغذیر خوش طبع کیا ہے کہ اس سے بیشتر آہٹا کے جیسا
کا جو حد نہیں پڑا۔ چونکہ ایسی بڑی ضخیم کتاب متذکرہ بالا طریق پر ایک مطلق کیلئے صرف
زائرین کی ضرورت محسوس ہوتی۔ اس لئے ہم نے ہر ایک فتر کو علیحدہ علیحدہ طبع کیا ہے جس میں
جو اہم کے نفع کو بھی ملحوظ رکھا گیا ہے کہ ایک ایک فتر کو علیحدہ علیحدہ طبع کیا ہے جس میں
ماہوں کا تقوید و ترتیب ہو ہی ہے۔ ساری کتاب کے یکیشہ فیغ یا ر کوز خاص معناییت ہوتی ہے
قیامت فی وقت ۸۰ یکیشہ کتاب کیلئے۔ مطا ۸ علاوہ مخصوص اک

حسب اہل تصوف و مشائخ الہی و مشائخ صلا اللہ علیہم اجمعین کتاب اکثری لا ھو
الذی